



Ajuntament d'Arenys de Munt

PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE PROTECCIÓ I CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC, ARQUITECTÒNIC I AMBIENTAL DEL MUNICIPI D'ARENYS DE MUNT

Volum I/IV: Memòria i Normativa

Equip Redactor:

JAUME SERRA MALLA, arquitecte
ISABEL LLEONART BOTIA, biòloga
FRANCESC FORN SALVÀ, historiador

DOCUMENT PER APROVACIÓ INICIAL

Setembre 2016

Direcció:

RAQUEL LACUESTA CONTRERAS

Coordinació:

IMMA VILAMALA ALIGUER

Arqueòleg:

JAVIER FIERRO MACIA

Col·laboració:

JORDI GRABAU FÍGOLS
LUCIA FERNANDEZ ARIAS

SPAL

Gestió: SPAL, juliol 2014



Diputació
Barcelona

Àrea de Territori
i Sostenibilitat

ÍNDEX DELS DOCUMENTS

VOLUM I. MEMÒRIA I NORMATIVA

I. MEMÒRIA

1. MEMÒRIA INFORMATIVA I HISTÒRICA
2. MEMÒRIA JUSTIFICATIVA
3. CONTINGUT DEL PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE PROTECCIÓ I CATÀLEG
4. ELEMENTS CATALOGATS
5. PATRIMONI DESAPAREGUT
6. ESTUDI DEL PAISATGE
7. ANNEX

II. NORMATIVA

8. NORMATIVA
9. ESTUDI ECONÒMIC I FINANCER

VOLUM II . QUADRE RESUM DELS ELEMENTS CATALOGATS

VOLUM III. FITXES DELS ELEMENTS CATALOGATS

VOLUM IV. PLÀNOLS

PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE PROTECCIÓ I CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC,
ARQUITECTÒNIC I AMBIENTAL DEL MUNICIPI D'ARENYS DE MUNT

I. MEMÒRIA

VOLUM I. MEMÒRIA I NORMATIVA

I. MEMÒRIA.....	9	5 PATRIMONI DESAPAREGUT	57
1 MEMÒRIA INFORMATIVA I HISTÒRICA	11	6. ESTUDI DEL PAISATGE	59
1.1 INTRODUCCIÓ	11	6.1 BREU CARACTERITZACIÓ DEL MUNICIPI.....	61
1.2 ANTECEDENTS.....	11	6.2 ELEMENTS NATURALS DEL PAISATGE	62
1.3 MARC LEGAL I URBANÍSTIC	12	6.2.1 Geologia i geomorfologia.....	62
1.4 METODOLOGIA DE TREBALL	12	6.2.2 Hidrologia	62
1.4.1 L'equip	12	6.2.3 Vegetació	63
1.4.2 Treball de camp, recerca documental i elaboració dels documents.....	12	6.3 COBERTES DEL SÒL. DINÀMICA DEL PAISATGE.....	66
1.5 ANÀLISI DEL PLANEJAMENT VIGENT	14	6.4 VALORS EN EL PAISATGE	66
1.5.1 Precatàleg de béns proposats en el PGO 2003	15	6.4.1 Valors naturals i ecològics	66
1.5.2 Qualificacions urbanístiques	16	6.4.2 Arbres monumentals i arbredes.....	69
1.5.3 Catàleg de masies i cases rurals.....	17	6.4.3 Valors estètics, simbolisme	71
1.5.4 Altres inventaris i catàlegs.....	17	6.4.4 Valors socials	74
1.6 EVOLUCIÓ URBANA DEL MUNICIPI.....	17	6.4.5 Valors productius.....	78
1.6.1 Els orígens. Antecedents previs al segle X.....	18	6.4.6 Xarxa viària	79
1.6.2 Època medieval. Segles X - XIV.....	19	6.5 PRINCIPALS IMPACTES I RISCOS AMBIENTALS I PAISATGÍSTICS	80
1.6.3 La formació del nucli urbà. Segles XV – XVI	20	6.5.1 Variant de la carretera C-61 entre Arenys de Munt i Sant Celoni.....	80
1.6.4 La consolidació del poble. Segles XVII – XIX	20	6.5.2 Xarxa elèctrica.....	80
1.6.5 De les vinyes a la indústria. Les cases d'estiuieg. 1870 – 1936	24	6.5.3 Freqüentació incontrolada	81
1.6.6 La transformació urbana. 1936 – 1980.....	27	6.5.4 Abandonament de conreus.....	81
1.6.7 El planejament urbanístic actual. 1980 – 2013.....	28	6.5.5 Espais degradats.....	81
1.7 L'OBRA D'ENRIC CATÀ A ARENYS DE MUNT	29	6.5.6 Incendis forestals	81
1.7.1 L'arquitecte	29	6.5.7 Rierades.....	81
1.7.2 Treballs realitzats a Arenys de Munt	29	6.5.8 L'erosió.....	82
1.8 CARTOGRAFIA HISTÒRICA.....	32	6.6 PLANEJAMENT I INSTRUMENTS DE PLANEJAMENT	82
1.8.1 Mapa de 1786 (ACA-MP.514_1786)	32	6.6.1 Pla Territorial Metropolità de Barcelona.....	82
1.8.2 Plànols de 1862 (Arxiu Municipal d'Arenys de Munt).....	33	6.6.2 Catàleg de Paisatge	82
1.8.3 Plànol de 1912 (Arxiu Històric Municipal d'Arenys de Munt).....	44	6.6.3 Catàleg de paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona.....	82
1.9 BIBLIOGRAFIA.....	45	6.7 EVOLUCIÓ HISTÒRICA DEL PAISATGE.....	84
2 MEMÒRIA JUSTIFICATIVA.....	47	6.7.1 Definició de paisatge	84
2.1 OBJECTIUS	47	6.7.2 Evolució del paisatge.....	84
2.2 CRITERIS DE SELECCIÓ	47	6.8 PAISATGE ACTUAL. VALORACIÓ	89
2.2.1 Valor històric i documental	48	6.8.1 Paisatge natural i agrari.....	89
2.2.2 Valor arquitectònic, urbanístic i paisatgístic.....	48	6.8.2 El paisatge urbà	89
2.2.3 Valor significatiu.....	48	6.9 RECOMANACIONS DE CONSERVACIÓ I MILLORA PAISATGÍSTICA.....	89
3 CONTINGUT DEL PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE PROTECCIÓ I CATÀLEG.....	49	6.10 SÍNTESEI.....	91
4 ELEMENTS CATALOGATS	53	6.11 BIBLIOGRAFIA	93
4.1 QUADRE DELS ELEMENTS CATALOGATS	53	7 ANNEX.....	95
4.2 CLASSIFICACIÓ SEGONS QUALIFICACIÓ URBANÍSTICA.....	55	II. NORMATIVA.....	103
4.3 ANÀLISI DE LES CATEGORIES DE PROTECCIÓ	55		
4.4 ANÀLISI DELS NIVELLS DE PROTECCIÓ PROPOSATS	56		

I. MEMÒRIA

Equip redactor

Jaume Serra Malla, arquitecte
Isabel Lleonart Botia, biòloga
Francesc Forn Salvà, historiador

Equip del Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona:

Raquel Lacuesta Contreras, direcció
Imma Vilamala Aliguer, coordinació
Javier Fierro Macia, arqueòleg
Jordi Grabau Fígols, infografia
Lucía Fernández Arias, administració

Col·laboradors:

Montserrat Pàmies Mascareñas, arquitecta municipal d'Arenys de Munt
Francisco Hernández López, Servei de manteniment de l'Ajuntament

Agraïments

Volem agrair especialment l'hospitalitat i la col·laboració dels veïns d'Arenys de Munt, especialment els de les masies i cases de pagès, la col·laboració dels quals ha estat imprescindible per a la realització d'aquest document.

Arenys de Munt, juliol de 2014

1 MEMÒRIA INFORMATIVA I HISTÒRICA

1.1 INTRODUCCIÓ

Arenys de Munt és un municipi de 8.588 habitants (1 de gener de 2013, segons INE) situat a la comarca del Maresme. Té una extensió de 21,29 km² i llima amb els termes municipals de Vallgorguina, a nord; Sant Iscle de Vallalta i Canet, a llevant; Arenys de Mar, a sud; i Sant Vicenç de Montalt i Dosrius, a ponent. El terme municipal s'estén pels vessants meridionals de la Serralada Litoral, en el sector de contacte entre els massissos del Corredor i Montnegre, separats pel Collsacreu.

El municipi té com a eix vertebrador la riera d'Arenys. Des de la seva capçalera, la riera travessa tot el municipi en direcció al mar recollint al seu pas nombrosos torrents, o rials, que configuren una orografia complexa. Les altituds màximes estan situades al costat de llevant del terme, i són el turó del Mig, de 551 metres sobre el nivell del mar, i el de la Vilanegra (533 metres). Tots dos, juntament amb el Montalt (596 metres, però ja fora del terme municipal) configuren la silueta dels Tres Turons, sovint emprada com a símbol de la població. A nord, el terme municipal ve delimitat per la serra de Parent Rost (527 metres) i el pla de les Bruixes (402 metres), els quals es troben separats pel Collsacreu, el pas que comunica amb el Vallès. A llevant, la riera de Vallalta recull aigües en direcció a Sant Iscle per desembocar finalment prop de Sant Pol. I a sud, amb petits turons, el terreny és més planer i té una pendent suau descendent cap a Arenys de Mar.

A més del nucli urbà, que conforma l'antic Sant Martí d'Arenys, el municipi comprèn els veïnats històrics de Sobirans i Torrentbò, diverses masies aïllades i algunes urbanitzacions de segona residència. Fins al 1599 el terme arribava al mar, i comprenia el terme de l'actual Arenys de Mar, que inicialment era el barri marítim de Sant Martí d'Arenys.

Sobirans el conforma, encara avui en dia, un conjunt de cases de pagès, aïllades, entorn al tram més alt de la riera d'Arenys, que allà té el nom de riera de Sobirans. Antigament aquest veral o veïnat tenia la capella de Sant Miquel de Sobirans, però avui en dia està enrunada.

Torrentbò, situat a la part sud-oest del terme, es troba en una zona orogràficament accidentada, amb multitud de torrents que conflueixen en la riera de Caldes. Aquesta riera delimita els termes dels dos Arenys amb Sant Vicenç de Montalt i Caldes d'Estrac. Torrentbò és un important i antic conjunt de masies, algunes de les quals esdevingueren importants cases d'estiueig a principis del segle XX.

Les principals vies de comunicació són la carretera C-61, d'Arenys de Mar a Sant Celoni, que segueix en bona part la traça de la riera fins que a partir del nucli urbà s'enfila cap al Collsacreu, en direcció a Vallgorguina. La carretera BV-5031, provinent de Mataró, passa per Sant Andreu de Llavaneres i Sant Vicenç de Montalt, voreja Torrentbò i arriba a Arenys de Munt. La carretera BV-5111, provinent de Sant Pol de Mar i passant per Sant Iscle, arriba a Arenys de Munt seguint el curs de la Vallalta. Les tres carreteres conflueixen en un punt al nord del nucli urbà. Resseguint el límit sud del terme, l'autopista C-32 facilita la comunicació de les poblacions costeres del Maresme amb Barcelona, però alhora ha esdevingut una important barrera física entre els dos Arenys.

A més de les esmentades carreteres hi ha una important xarxa de camins que connecta tots els racons del terme. Entre ells, els característics "fondos" d'Arenys, estrets camins entre dues parets de sauló o argila, darrers testimonis d'una antiga xarxa de comunicació de la qual se'n desconeix l'origen.

El patrimoni històric i arquitectònic d'Arenys de Munt està constituït per nombrosos elements d'arquitectura tradicional-popular, tant en el centre urbà com als nuclis rurals, amb alguns exemples d'arquitectura modernista i classicista. En sòl no urbanitzable hi ha gran quantitat d'edificacions d'interès patrimonial, bàsicament masies que, juntament amb els camins, configuren des de molt antic l'estructura bàsica del territori.

1.2 ANTECEDENTS

El present Pla Especial urbanístic de protecció i catàleg del patrimoni històric, arquitectònic i ambiental del municipi d'Arenys de Munt (en endavant PEUP d'Arenys de Munt) s'emmarca en allò que disposa:

- la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (LPCC),
- l'article 71 del DL 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Urbanisme de Catalunya (LUC), que estableix que per aconseguir l'efectivitat de les mesures urbanístiques de protecció de monuments, edificis, jardins, paisatges o béns culturals, les administracions competents han d'incloure en un catàleg els béns que calgui protegir. Els catàlegs, juntament amb les normes específiques, i d'acord amb les categories establertes per la legislació sectorial aplicable, són part integrant de la documentació imperativa del pla urbanístic corresponent,
- el Decret 78/2002, de 5 de març del Reglament de Protecció del Patrimoni arqueològic i paleontològic.

El Pla General d'Ordenació d'Arenys de Munt (2003) és la figura urbanística que regeix el municipi. Determina en l'article 277 que l'instrument general de protecció del patrimoni és el Pla especial urbanístic de protecció que ha d'incloure el catàleg d'elements d'interès, i incorpora en els Annexos I i II un llistat d'elements d'interès històric-arquitectònic, jaciments arqueològics i elements d'interès natural, a incloure en l'esmentat Pla Especial Urbanístic.

Com a pas previ, es va redactar l'any 2007 un Inventari del patrimoni cultural i natural d'Arenys de Munt, elaborat per Actium Arqueologia i Patrimoni per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Altrament, l'any 2011 es va redactar el Pla Especial de masies i cases rurals, en compliment del que estableix la Llei d'Urbanisme de Catalunya.

El dia 29 de febrer de 2012, l'Ajuntament sol·licità per escrit a l'Àrea de Territori i Sostenibilitat de la Diputació de Barcelona la redacció del Pla Especial Urbanístic de Protecció i Catàleg del Patrimoni històric, arquitectònic i ambiental del municipi d'Arenys de Munt. La Diputació de Barcelona va acceptar la sol·licitud de l'Ajuntament i va aprovar en data 20 de desembre de 2012, per decret del president delegat de l'Àrea de Territori i Sostenibilitat, el senyor Josep Llobet Navarro, la tramitació de forma ordinària mitjançant procediment negociat sense publicitat la redacció del PEUP d'Arenys de Munt. En data 18 d'abril de 2013, el Vicepresident 3er i President Delegat de l'Àrea de Territori i Sostenibilitat de la Diputació de Barcelona va dictar el decret pel qual s'aprovava la proposta del cap del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local d'atorgar la redacció del PEUP d'Arenys de Munt a l'equip encapçalat per l'arquitecte Jaume Serra Malla, que és qui havia obtingut una millor puntuació.

El dia 29 d'abril de 2013 es va signar el contracte que va donar inici a la redacció del PEUP d'Arenys de Munt. El 7 de maig es va dur a terme una primera reunió a l'Arxiu Històric Municipal d'Arenys de Munt (Can Borrell) on van assistir la directora del treball, Raquel Lacuesta Contreras, doctora en

història de l'art i Cap de la Secció Tècnica d'Investigació, Catalogació i Difusió (STICD) del Servei del Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL), l'arquitecte Jaume Serra Malla, l'historiador Francesc Forn i l'arqueòleg Javier Fierro Macia (SPAL), per tal de marcar les pautes del treball. A l'equip s'hi afegí des de l'inici la biòloga Isabel Leonart Botia i la historiadora Imma Vilamala Aliguer (SPAL).

Des de l'inici es van definir les funcions de cadascun dels membres de l'equip i es va fer un primer plantejament de les directrius i abast del Pla Especial, les quals van consistir en:

- Revisió del Catàleg de béns a protegir establert en el Títol V del Text Refós del Pla - General d'Ordenació d'Arenys de Munt (2003).
- Revisió del Pla Especial Urbanístic de masies i cases rurals d'Arenys de Munt (2011).
- Revisió de l'Inventari de Patrimoni Cultural i Natural d'Arenys de Munt (2007).
- Planificació del treball de camp i la recerca en arxius i biblioteques.
- Reconeixement dels valors arquitectònics, urbanístics i ambientals que singularitzen el terme d'Arenys de Munt i elaboració d'un llistat indexat, o Quadre resum, dels elements catalogats.
- Incorporació d'un Estudi de Paisatge.
- Redacció d'una memòria metodològica, que hauria de contenir una síntesi de l'evolució urbana de la població, des dels orígens fins l'actualitat.
- Elaboració de fitxes individualitzades per a cadascun dels elements a catalogar.
- Elaboració de plànols resum dels elements inventariats.
- Recull de material fotogràfic històric i actual, projectes d'edificacions i cartografia.

1.3 MARC LEGAL I URBANÍSTIC

El PEUP d'Arenys de Munt es formula d'acord amb la legislació vigent i el seu desenvolupament reglamentari, en especial:

- Decret Legislatiu 3/2012, de 22 de febrer, de modificació del text refós de la Llei d'Urbanisme de Catalunya, aprovat pel Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost.
- Decret Legislatiu 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'Urbanisme de Catalunya.
- Text refós de la Llei del Sòl, aprovat per Reial Decret legislatiu 2/2008, de 20 de juny (BOE de 26.6.2008).
- Decreto de 22 de abril de 1949 (BOE 5-5-1949), sobre protección de los castillos españoles.
- Decreto 474/1962, de 1 de marzo (BOE 9-3-1962), por el que determinados Museos son declarados monumentos histórico-artísticos.
- Decreto 571/1963, de 14 de marzo (BOE 30-3-1963), sobre protección de los escudos, emblemas, piedras heráldicas, rollos de justicia, cruces de término y piezas similares de interés histórico-artístico.

Així mateix, s'ha formulat també d'acord amb les normes jurídiques que regulen específicament el Patrimoni històric artístic, és a dir:

- La Constitució espanyola de 1978 en el seu article 46, que estableix el caràcter constitucional de les normes de Protecció del Patrimoni.
- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català (LPCC) (DOGC de 11.10.1993).
- Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic, aprovat per Decret 78/2002, de 5 de març (DOGC de 13.3.2002).

1.4 METODOLOGIA DE TREBALL

1.4.1 L'equip

El treball ha estat realitzat per un equip pluridisciplinar integrat per:

Jaume Serra Malla, arquitecte
Isabel Leonart Botia, biòloga
Francesc Forn Salvà, historiador

Per part del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona:

Direcció:
Raquel Lacuesta Contreras, doctora en història de l'art i cap de la Secció Tècnica d'Investigació, Catalogació i Difusió del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona (SPAL)

Coordinació:
Imma Vilamala Aliguer, historiadora (SPAL)

Redacció de fitxes de béns arqueològics:
Javier Fierro Macía, arqueòleg (SPAL)

Suport informàtic:
Jordi Grabau Fígols, infògraf (SPAL)

Suport administratiu:
Lucía Fernández Arias (SPAL)

A més, s'ha comptat amb la col·laboració dels serveis tècnics de l'Ajuntament, especialment amb Montserrat Pàmies (arquitecta), Imma Salvà (per concertació de visites) i Francesc Hernández (en "Paco"), per al treball de camp.

1.4.2 Treball de camp, recerca documental i elaboració dels documents

La primera tasca a realitzar va consistir en definir les directrius bàsiques del treball i recollir i analitzar tota aquella documentació de base subministrada per l'SPAL i l'Ajuntament d'Arenys de Munt: bibliografia general i específica, fotografies antigues i actuals, planimetria, inventaris realitzats amb anterioritat i altres.

Un cop definides les línies de treball es va iniciar el treball de camp, junt amb la recerca d'altres fonts documentals, a l'Arxiu Municipal, biblioteques, etc, tasca que ha tingut un seguiment per part de la direcció de l'equip amb reunions periòdiques per revisar el desenvolupament i contingut dels treballs.

El primer treball que es va dur a terme va ser identificar sobre plànol aquells elements que ja formaven part de l'Inventari del Patrimoni Cultural i Natural realitzat l'any 2007 per l'empresa Actium Arqueologia i Patrimoni per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Alguns d'ells estaven inclosos en el PGO del 2003. També s'hi van incloure altres elements que per la seva rellevància podien ser objecte d'estudi en el present treball, així com els que integren el PEU i Catàleg de masies i cases rurals.

El 12 de juny es va fer una reunió amb els veïns propietaris d'elements fins aleshores inventariats, susceptibles de formar part del Catàleg, per informar-los sobre els motius pels quals es realitzava aquest treball i sol·licitar la seva col·laboració. Aquesta primera trobada va tenir lloc a la sala d'actes de l'Ajuntament. A partir d'aquell moment es va formalitzar un calendari de visites, que, de fet, ja s'havien iniciat. Les visites realitzades durant el treball de camp es van succeir segons el següent calendari:

Data	Element	Persona que ens va atendre
07/05/2013	Can Borrell	Francesc Forn Salvà
29/05/2013	Ca l'Amar de la Torre Santuari de Lourdes i restaurant Ca l'Amar de Sobirans	- - -
04/06/2013	Casa Nova de Pibernat Can Vives Can Catà de Dalt Parc de can Jalpí i Far Hostal del Sol	- (una senyora de la masoveria) Molins-Gorina - Lluís Fidel i Gómez
12/06/2013	Can Globus Ca l'Espàrrec Can Vinyals C. Verge de Montserrat Av. Panagall Torrent d'en Terra Mas Noè Rial Bellsollell	- - - - - - - -
Reunió amb els propietaris		
20/06/2013	Rambla de l'Eixample Rambla Francesc Macià Can Jalpí	- - Judith Boadas, Xavier Alcalde
04/07/2013	Can Maiol de la Torre C. Jacint Verdaguer Plaça Sant Carles Sindicat Agrícola Can Popa Rial Pasqual C. Pasqual Església parroquial de Sant Martí Plaça de l'Església C. Borrell: rectoria Rambla Sant Martí	Família Soler - Rifà - - - Martí Colomer - Mercè Pujol Tort Jaume Maresma Torrents - - -

11/07/2013	Can Terradas (Villa Cristina) C. Vell C. Olivera C. Pompeu Fabra C. Sant Antoni Rambla Riera i Penya	Consol Terradas Joaquim Missé, Núria Colomer - - - -
19/07/2013	Can Miró Veïnat de Santa Cecília Can Delàs Escoles, CEIP Sant Martí	Roser Guix David Prendergast - -
25/07/2013	Can Corbera Can Vernis Can Rius Can Blanch Can Corrioles C. Can Pons C. Enric Morera, can Guasch C. Nou Can Barbeta Can Mas Sardà C. Regàs	- - Núria Zubiri Rius Roser Catà Marià Garriga i Montserrat Fontbona - Nuri - - -
01/08/2013	Cal Victoriano C. de les Flors, cases dels mestres Pont C-61 sobre C/ Pau Casals Barracà Plaça Lluís Companys	(el propietari de la casa) - - (els propietaris de Can Campàs) -
29/08/2013	Xemeneia Sorel	-
12/09/2013	Can Boter Can Zariquiey Cal Rei Ca l'Aiguaviva Ca l'Arnau – Can Vilanova Central de can Jalpí	Sr. Fernández Sr. Humet - Joan Vilanova - -
19/09/2013	Can Framis Can Cot Pont de Ca l'Artés Veïnat de Sobirans Can Sala de Dalt	Joaquim Framis Adán - - - Mercedes Font Bofill-Gasset
03/10/2013	Can Rossell Can Coix Terra Fàbrica Grober C. Pau Casals C. Pere Serafí C. Sant Pau	Josep Lluís Rossell Pujol Lluís Clopes Roca Magí Borrell Portabella - - -

	C. Sant Antoni Maria Claret Travessia Pujades Can Pauet Masoveria de Can Pauet	- - - -
10/10/2013	Can Grau Mas Gàbana Can Gualba Can Comulada Can Sala de Baix	Raimon Castellví (masover) (actuals propietaris) Conxita Isern (Diputació de B.) Filla d'Enric Mollfulleda Borrell
17/10/2013	Can Cornell Can Pau Vergés Ca l'Escabellat Can Mora Quiosc de la campana Corral d'en Forn Can Cintet Can Jaume Alsina Turó del Mig Pedra de la ferradura Creu de Rupit Font de l'Aiguaroja	Miquel Riera Joan Roca Cot Lluís Miró Teresa Villar Casares Jesús Fernández Rescalvo - - - - - - -
24/10/2013	Can Gibert – El Remei Monument Jacint Verdaguer Can Palomé Veïnat de Dalt de Torrentbò Veïnat de Can Forn Can Colomer de Sobirans Sant Miquel de Sobirans	Jaime Ziegler - Josefa Casanovas Poch (un masover) (el propietari de Can Nualart) Jordi Matas Jordi Matas
31/10/2013	Can Bellolell Can Pau Bernadó Can Solé de Pagès Can Deri Can Seix Ca l'Angelina	(la masovera) Joan Munich - - Carme Ribas Seix -
07/11/2013	Can Xicoy Bassa de l'Horteta de Ca l'Amar Ca l'Arquer Font Vella Ca l'Oliver Can Vallalta Can Bombí	- - - - Miquel Comes Pujol - -
14/11/2013	Can Corder Murs torrent d'en Puig C. Sant Josep	- (propietari de Can Colomer) -

	Cases de l'arquitecte E. Rosich	-
21/11/2013	Can Canícula Cementiri Ca l'Ocellet Can Deu Veïnat de Vallvidrera Corral de Can Jalpí Can Bernat Cal Moro	- - - - - - - Sr. Larratea
12/12/2013	Can Gravat Can Sagrera	Núria Colomer Giménez Maria Eugènia Roura

Aquestes visites van tenir per objectiu el reconeixement dels elements proposats per formar part del Catàleg, la presa de fotografies i la recopilació de dades (d'especial importància van ser les subministrades pels veïns), i va servir per establir la llista definitiva d'elements catalogats. El treball realitzat va ser exhaustiu, i pràcticament es va tenir accés a tots els elements.

La informació recollida en el treball de camp va ser contrastada i completada mitjançant la recerca en diversos arxius i publicacions, i en una fase següent es va confeccionar la fitxa bàsica individualitzada per a cadascun dels elements catalogats.

Entre els arxius i centres que s'han consultat hi ha els següents: Arxiu de la Corona d'Aragó, Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona, Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Arxiu Municipal d'Arenys de Munt, Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, Centre Excursionista de Catalunya, Fons Documental del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona i Instituto Geográfico Nacional de Madrid.

1.5 ANÀLISI DEL PLANEJAMENT VIGENT

El Text Refós del Pla General d'Ordenació d'Arenys de Munt (PGO) es va aprovar definitivament el dia 7 de maig de 2003. Fins aleshores el municipi disposava d'unes Normes Subsidiàries, durant el període de vigència de les quals es van aprovar diversos planejaments territorials i sectorials. El PGO va néixer amb la voluntat de corregir i esmenar els déficits existents, tant pel que feia a les propostes d'intervenció en el teixit urbà com a les normes de regulació de l'edificació.

D'acord amb el que estableix l'article 69 de la Llei 2/2002, de 14 de març, d'Urbanisme de Catalunya, el PGO va preveure la futura redacció d'un Pla Especial de protecció del patrimoni, el contingut del qual hauria de ser el de fixar les mesures encaminades a regular la conservació, valoració, restauració, protecció i defensa dels valors tradicionals característics del procés de formació de l'espai edificat, de la memòria col·lectiva i dels valors culturals del municipi d'Arenys de Munt. La funció del Pla Especial Urbanístic de Protecció i Catàleg és definir exhaustivament els perímetres corresponents de cada element i el contingut de la seva protecció específica, contemplar el règim concret de les obres de conservació, restauració, millora, ampliació, substitució, etc, així com el règim d'usos. També ha d'establir els mecanismes de supervisió de les llicències d'obres en el patrimoni arquitectònic i en les zones arqueològiques, i definir un règim particular econòmic-fiscal, tendint a estimular i fomentar la conservació, millora i reposició dels béns catalogats.

1.5.1 Precatàleg de béns proposats en el PGO 2003

El PGO 2003 defineix en l'Annex N-I el següent precatàleg d'elements d'interès històrico-arquitectònic a considerar en el present Pla Especial Urbanístic de Protecció i Catàleg.

1	Escoles	c/ Generalitat, 2	BCIL
2	Can Missé	Rbla. Francesc Macià, 74	BCIL
3	Can Rius	Rbla. Riera i Penya, 72	BCIL
4	Can Terrades	Rbla. Riera i Penya, 91-93	BCIL
5	Església Parroquial	Pl. de l'Església	BCIL
6	Can Sala de Baix	Torrent d'en Puig	BCIL
7	Can Boira Minaire	Rbla. Sant Martí, 50	BCIL
8	Can Co	Pla Església, 3	BCIL
9	Can Corder	Rbla. Sant Martí, 30	BCIL
10	Can Costella	Av. Panagall, 49	BCIL
11	Can Murillas	Rbla. Riera i Penya, 23	BCIL
12	Can Parés	c/ Vell	BCIL
13	Can Missé	c/ Vell, 33	BCIL
14	Can Regàs	Rbla. F. Macià, 75	BCIL
15	Mas Noé	Can Graupera, Av. Paragall	BCIL
16	Dintell c/ Vell	c/ Vell, 20	BCIL
17	Font Pública	Rbla. de l'Eixample, cant. Av. Paragall	BCIL
18	Ca l'Amar de la Torre	Barri Orient	BCIN
19	Can Maiol de la Torre	Ptge. Jaume I, 1 (darrere c/ Pasqual)	BCIN
20	Can Bellolell	Rial Bellolell	BCIN
21	Can Rossell	Camí de Can Rossell	BCIL
22	Can Sala de Dalt	Sobre l'Ajup	BCIL
23	Can Catà de Dalt	Sobre Can Jalpí	BCIL
24	Can Borrell	Entre c/ Verge del Remei, c/ J.Soler i c/ de les Flors	BCIL
25	Can Jalpí	Davant l'Ajup	BCIL
26	Can Pau Bernardo	Davant barri Sant Carles	BCIL
27	Can Gibert (Remei)	Camí del Remei	BCIL
28	Ermita del Remei	Camí del Remei	BCIL
29	Ca l'Arquer	Inici del camí de Vallalta	BCIL
30	Hipogeu de Ca l'Arquer	Finca Ca l'Arquer	BCIL
31	Can Colomer de Subirans	Dreta camí Subirans	BCIL
32	Can Cornell	Dreta riera de Subirans	BCIL
33	Can Forn	Barri Torrentbò	BCIL
34	Can Miró (Can Guix)	Barri Torrentbò	BCIL
35	Can Vallalta	Camí de Can Vallalta	BCIL
36	Campana (Can Guasch)	Can Guasch, sota c/ Barbeta	BCIL
37	Can Corbera	Can Corbera, Rbla. Riera i Penya, 80	BCIL
38	Capitell (Can Quimet Valls)	c/ de les Flors, 1	BCIL
39	Can Boter	Ctra. d'Arenys de Mar a Sant Celoni	BCIL
40	Can Rifà	c/ Sant Antoni,6	BCIL
41	Mas Gabana	Urb. Mas Gabana	BCIL
42	Can Sagrera	Urb. Can Sagrera	BCIL
43	Can Zariquiey	Ctra. d'Arenys de Mar a Sant Celoni	BCIL

44	Fàbrica Global	Ctra. d'Arenys de Mar a Sant Celoni	BCIL
45	Naus Global	c/ Sant Antoni	BCIL
46	Portalada d'accés a Can Jalpí	Can Jalpí	BCIL
47	Far de Can Jalpí	Can Jalpí	BCIL
48	Rbla. Francesc Macià, 22		BCIL
49	Rbla. Francesc Macià, 26		BCIL
50	Rbla. Francesc Macià, 28		BCIL
51	Can Minguet		BCIL
52	Riera		BCIL
53	Plaça de l'Església		BCIL

JACIMENTS ARQUEOLÒGICS

1-q.	Megalit de l'Infern	Turó de la Vilanegra	BCIL
2-q.	Zona Arq. Can Jalpí	Finca de Can Jalpí	BCIL
3-q.	Zona Arq. Can Bellolell	Rial Bellolell	BCIL
4-q.	Ermita de Sant Miquel	Riera de Subirans	BCIL
5-q.	Riera Arenys – Torret d'en Puig	Confluència riera d'Arenys i Torrent d'en Puig	BCIL
6-q.	Camí de l'Ermita del Remei	Camí de l'Ermita del Remei	BCIL
7-q.	Can Cametes	Sobre de Can Carretes	BCIL
8-q.	Can Catà de Dalt	Finca de Can Catà de Dalt	BCIL
9-q.	Camí del Mormo	Davant Can Sala	BCIL

El PGO 2003 també defineix en l'Annex N-II el següent precatàleg d'elements d'interès natural:

1. Fonts

Font de Ca l'Amar
 Font de Ca l'Eloi
 Font de Ca l'Escabellat
 Font de Cal Moro
 Font de Cal Rei
 Font de Can Barbeta
 Font de Can Boira
 Font de Can Boter
 Font de Can Caietano
 Font de Can Catà de Dalt
 Font de Can Coix Terra
 Font de Can Colomer
 Font de Can Corneli
 Font de Can Corrioles
 Font de Can Cot
 Font de Can Federico
 Font de Can Fontbona
 Font de Can Guix
 Font de Can Lloveres

Font de Can Martori de Sobirans
 Font de Can Mora
 Font de Can Nissos
 Font de Can Novas
 Font de Can Pau Bernardó
 Font de Can Pau Vergés
 Font de Can Popa
 Font de Can Pugep
 Font de Can Serra
 Font de Can Solé de Pagès
 Font de Can Trici
 Font de l'Aigua Roja
 Font de l'Aiguaviva
 Font de l'Arquer
 Font de l'Aulet
 Font de l'Horteta de Ca l'Amar
 Font de l'Hostal del Sol
 Font de la Casanova
 Font de la Fontana
 Font de la Golba
 Font de la Mare de Déu del Bon Tornar
 Font de la Milans
 Font de la Mina de l'Oliver
 Font de la Polla
 Font de la Teixonera
 Font de les Basses d'en Sants
 Font de Lurdes
 Font del Corral
 Font del Remei

1.5.2 Qualificacions urbanístiques

El PGO contempla les següents qualificacions urbanístiques:

SISTEMES	V – Sistema viari	
	J – Parcs i jardins públics	J1 – Plaça J2 – Parc
	E – Equipaments	E1 – Docent E2 – Sanitari-assistencial E3 – Religios E4 – Socio-cultural E5 – Administratiu E6 – Cementiri E7 – Esportiu-recreatiu
	T – Serveis tècnics	
	H – Sistema hidrològic	

SÒL URBÀ	<p>A1 – Nucli antic</p> <p>A2 – Edificació en front de vials</p> <p>A3 – Unifamiliars agrupades</p> <p>A4 – Unifamiliar amb jardí</p> <p>A5 – Construccions singulars</p> <p>A6 – Edificis aïllats</p> <p>A7 – Ordenació volumètrica</p> <p>A8 – Indústria en filera</p> <p>A9 – Indústria aïllada</p> <p>A10 – Dotacions i serveis privats</p>	<p>A1.1 – Àmbit de la riera A1.2 – Conservació de l'estructura urbana</p> <p>A3.1 – Ordenacions consolidades A3.2 – Actuacions unitàries A3.3 – Adossades dos a dos</p> <p>A4.1 – Parcel·la 400 m2 A4.2 – Parcel·la 800 m2 A4.3 – Parcel·la 1000 m2</p> <p>A8.1 – Parcel·la 300 m2 A8.2 – Parcel·la 500 m2 A8.3 – Parcel·la 1000 m2</p> <p>A9.1 – Parcel·la 1000 m2 A9.2 – Parcel·la 1000 m2</p>
SÒL URBANITZABLE	<p>Sector B1 – Riera de Sobirans</p> <p>Sector B2 – Can Xicoi</p> <p>Sector B3 – Can Zariguei</p> <p>Sector B4 – Can Catà</p> <p>Sector B5 – Riera Poals</p> <p>Sector B6 – Torrent d'en Puig</p> <p>Sector B7 – Can Jalpí</p>	
SÒL NO URBANITZABLE	<p>C1 – Zona agroforestal</p> <p>C2.1 – Zona d'Espai Natural Montnegre-Corredor (Forestal consolidat)</p>	

	C2.2 – Zona d'Espai Natural Montnegre-Corredor (Regulació complementària)
	C3 – Zona de valor natural
	V – Reserva de sistema viari

1.5.3 Catàleg de masies i cases rurals

La Llei d'Urbanisme de Catalunya estableix en l'article 50.2 que el planejament urbanístic general o especial ha d'identificar en un catàleg específic les masies i les cases rurals susceptibles de reconstrucció o de rehabilitació i justificar les raons que en determinen la preservació i la recuperació, d'acord amb el que estableix l'article 47.3 de l'esmentada Llei. Els criteris paisatgístics que determinen la inclusió de les masies i les cases rurals en el catàleg s'han d'adequar a les determinacions que, si escau, estableix el planejament urbanístic o sectorial per a la protecció i el millorament del paisatge.

El Pla Especial Urbanístic de masies i cases rurals d'Arenys de Munt es va redactar l'any 2010 (SCA Carracedo Sotoca arquitectura, SLP), i inclou els següents elements:

nº fitxa	nom
1	Can Sagrera
2	Can Gibert (El Remei)
3	Can Deri
4	Can Miró (Can Guix)
5	Mas Gabana (Can Serra)
6	Can Grau
7	Casa Nova de Pibernat
8	Can Comulada
9	Can Palomé
10	Can Delàs
11	Can Pau Vergés
12	Can Mora
13	Can Pujol (Ca la Pruneta)
14	La Campana (Lourdes)
15	Can Deu
16	Can Framis
17	L'Hostal del Sol
18	Can Sala de Dalt
19	Can Xicoy
20	Can Bellsollell de la Torre
21	Ca l'Oliver
22	Can Vallalta
23	Ca l'Arquer de Goscons
24	Can Catà de Dalt
25	Ca l'Amar de la Torre
26	Can Vives

27	Corral del Forn
28	Ca l'Aiguaviva
29	Can Rossell
30	Can Pau Bernadó
31	Can Soler de Pagès
32	Cal Cotxo (Veïnat Can Forn)
33	Can Forn-Can Nualart (Veïnat Can Forn)
34	Ca l'Isidre (Veïnat Can Forn)
35	Rectoria i Paller de Sta. Cecília-Can Rata (Veïnat de Sta. Cecília de Torrentbò)
36	Ermita Santa Cecília-Can Gamandé
37	Masia de Santa Cecília (Veïnat de Santa Cecília de Torrentbò)
38	Masoveria de Can Pauet
39	Can Pauet
40	Can Botet
41	Can Tutó (Veïnat de Sobirans)
42	Can Cot (Casa Pairal de Ca l'Artés)
43	Can Ocellet
44	Can Clariana
45	Can Xacó-Can Pey
46	Can Rossell-Espiell

1.5.4 Altres inventaris i catàlegs

Com a base documental, han estat consultats, a més, els inventaris i catàlegs següents:

- Inventari del patrimoni cultural i natural (Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, 2007)
- Inventari del patrimoni cultural immoble, Patrimoni Arquitectònic (Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya)
- Inventari del patrimoni cultural immoble, Patrimoni Arqueològic (Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya)
- Catàleg del patrimoni construït del Parc Montnegre-Corredor (Diputació de Barcelona, 2011)
- Llistats dels béns patrimonials arqueològics i arquitectònics amb informació geogràfica afectats per la revisió del Pla de protecció especial de les serres del Montnegre-Corredor (Servei d'arqueologia i paleontologia de la Generalitat de Catalunya, 2009)
- Inventari d'immobles d'interès arquitectònic de propietat municipal (SPAL, Diputació de Barcelona, 1988)
- Inventari del Patrimoni Cultural Europeu. Fitxes IPCE (Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya i Balears, 1980)
- Fitxes de les Normes Subsidiàries de planejament d'Arenys de Munt (Ajuntament d'Arenys de Munt, 1988)

1.6 EVOLUCIÓ URBANA DEL MUNICIPI

L'evolució de l'estructura urbana d'Arenys de Munt la podem classificar en diferents etapes:

- Els orígens. Antecedents previs al segle X
- Època Medieval. Segles X – XIV

- La formació del nucli urbà. Segles XV – XVI
- La consolidació del poble. Segles XVII – XIX
- De les vinyes a la indústria. Les cases d'estiueig. 1870 – 1936

Evolució de les masies

El nucli urbà

- La transformació urbana. 1936 – 1980
- El planejament urbanístic actual. 1980 – 2013
- Les infraestructures viàries del municipi

1.6.1 Els orígens. Antecedents previs al segle X

Els testimonis més antics de la presència humana a l'actual terme d'Arenys de Munt es remunten al tercer mil·lenni aC, corresponen a l'època neolítica recent i són tres destrals documentades per Josep Maria Pons Guri en 1938. Una va ser trobada al vessant oriental del Turó de Montalt i es conservava a la col·lecció Clariana de Mataró. La segona es va localitzar al veïnat de Torrentbó, en aquells moments pertanyia al Sr. F. Ferrer i avui està desapareguda. De la tercera desconeixem el lloc concret de la descoberta, però sabem que formava part de la col·lecció Sala Molas de Vic.

De filiació cronològica dubtosa però que tipològicament es podrien adscriure a períodes prehistòrics són el paradolmen o megàlit de l'Infern, que és un abric rocós natural format per grans ortostats, situat al vessant oriental del turó de Vilanegra, on és plausible suposar la seva utilització com a sepulcre col·lectiu prehistòric; la inscultura de forma oblonga de l'anomenada Pedra de la Ferradura, gravada en un gran bloc granític erràtic, situat al vessant del turó de Montalt; i l'hipotètic menhir del Pla de les Bruixes, que si bé està situat al terme de Vallgorguina, està gairebé a tocar amb el d'Arenys de Munt, al lloc que antigament era conegut amb el nom de Pla de les Pedres de Bitera, denominació que tenia el seu origen de ben segur en la gran quantitat d'ortostats que hi ha dispersos en superfície.

No és fins l'època ibèrica que es tornen a tenir evidències arqueològiques de l'ocupació del terme. A aquell moment pertanyen les sitges documentades al sud-est del Mas Aiguaviva, que van ser destruïdes en el decurs de l'execució d'unes obres d'urbanització i les troballes superficials de ceràmica ibèrica a la zona de Can Deri i al camí de l'ermita del Remei. A aquests jaciments documentats cal afegir la referència a un capfoguer d'argila trobat per Josep Maria Pons Guri i publicat per Joan Maluquer de Motes l'any 1963 com a procedent del Pla d'en Barceló dins del terme municipal d'Arenys de Munt, un topònim que no s'ha pogut situar sobre la cartografia actual. Les estacions documentades es situen als contraforts litorals del Montnegre, als vessants orientals dels turons del Pollastre i del Fangar, molt a prop de la plana i de les terres conreables. Cap dels establiments documentats pot ser considerat com a *oppidum* sinó que obeeixen a un patró d'assentament rural, destinat a l'explotació agrícola del territori circumdant i probablement amb una vinculació amb el poblat emmurallat de la Torre dels Encantats (Arenys de Mar), situat a 1,5 – 62 Km dels establiments d'Arenys de Munt, en un esperó rocós delimitat a banda i banda per la riera de Caldes i el rial del Canyadell, que en aquell moment estaria a la línia de la costa

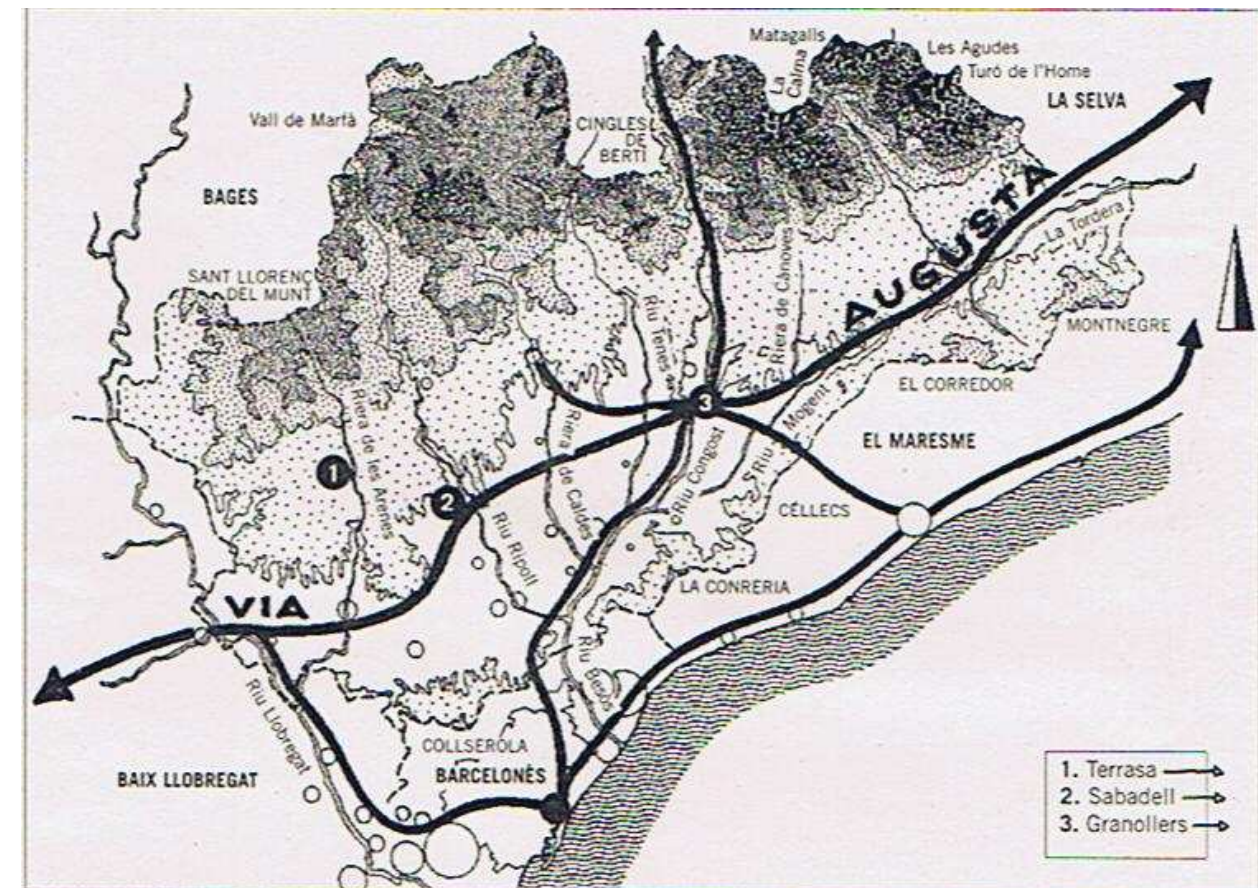
Pel que fa a la cronologia i al tipus d'assentament d'aquesta ocupació ibèrica, l'escassetat de les restes documentades i la gairebé absència absoluta d'estructures constructives no permet establir-la amb precisió, si bé creiem que per la seva situació topogràfica corresponen als moments de ple i, sobretot, tardà d'aquesta cultura, és a dir, entre els segles IV al III aC.



Dolmen de l'Infern (Foto: Inventari del Patrimoni Cultural, OPC, Diputació de Barcelona)



Pedra de la Ferradura (Foto: AadM)



Principals vies romanes a l'entorn del Maresme (Font: blocs.xtec.cat)

Per conèixer la dinàmica de l'ocupació del territori a l'època romana disposem de les dades proporcionades per les excavacions arqueològiques preventives realitzades a la vil·la romana de Can Jalpí, d'una sèrie d'informacions de la troballa de ceràmica d'aquella època fruit de prospeccions realitzades a la dècada dels anys 30 del segle XX., dels treballs duts a terme per Francesc Forn al capdavant del col·lectiu del Museu-Arxiu d'Arenys de Munt que incrementen el nombre de jaciments coneguts i permeten establir datacions de manera fefaent i de la revisió de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya feta l'any 2008.

Aquestes dades permeten veure que a l'època romano republicana (s. II-I aC) es produeix un increment del nombre de jaciments al territori d'Arenys de Munt, que potser palesa un canvi de model dels assentaments i el pas des dels petits poblats, a l'entorn de la Torre dels Encantats i vinculats a aquest *oppidum* a l'ocupació dispersa del territori en establiments agrícoles, que potser evidència un canvi en la propietat i en la forma d'explotació de la terra. Als jaciments ibèrics del Camí de l'Ermida del Remei i del Mas Aiguaviva continuarà l'activitat fins al segle I dC i fins el segle VI dC, respectivament. A més, apareixeran dos estacions noves una a Can Catà de Dalt i una altra al Turó de Bellsollell, ambdues situades en una posició topogràfica similar a l'extrem superior d'altiplans orientats llevant i a tocar de terres amb potencialitats agrícoles que encara avui continuen en conreu.

Però serà cap a la segona meitat del segle I aC, en la transició entre les èpoques republicana i imperial, quan es trobaran el major número d'evidències arqueològiques. A la pervivència dels establiments de la fase anterior caldrà incorporar els assentaments de Can Jalpí, Can Cametes, Camí del Mormo, la Vinya de Can Guix, la Font de Flàvia i probablement també el de la cruïlla de la Riera d'Arenys amb el Torrent d'en Puig. Aquesta dispersió permet veure un paisatge molt humanitzat en el que les millors terres de conreu del terme es van posar en explotació. Als camps més planers situats al nord de la de la riera d'Arenys continua l'ocupació del mas Aiguaviva, mentre que la banda sud apareix la vil·la de vil·la de Can Jalpí. Als vessants orientals del Turó del Pollastre, als jaciments del Camí de l'Ermida del Remei i de Can Catà de Dalt, s'hi afegeixen els de Can Cametes i el de la Vinya de Can Guix. A la Serra d'en Sala s'hi documenta en una cota intermèdia el jaciment del Camí del Mormó, a tocar de la Pla d'en Sala i als seus peus l'estació de la Font de Flàvia. A més hi ha notícies incertes i no contrastades d'una ocupació a l'època romana a Ca l'Arquer, l'origen de la qual es podria remuntar també al període Alt Imperial.

Malauradament la migradesa de la informació que posseïm de tots aquests indrets amb presència de ceràmiques d'època romana i absència d'estructures arqueològiques associades conegudes, a excepció de can Jalpí, no ens permet conèixer el caire d'aquests establiments. Així doncs, no podem aplicar el terme de vil·la romana a totes les estacions conegudes doncs desconexem si disposaven d'una part residencial destinada als propietaris (*pars urbana*) o si només es tractava en molts casos de la residència dels treballadors (*pars rustica*) o de dependències productives (*pars frumentaria*) situades a tocar dels camps de conreu (*fundus*). La recerca realitzada a Can Jalpí permet entreveure que, entre mitjans segle I aC i la segona meitat del segle I dC, el model d'aquesta instal·lació era bàsicament productiu i altament especialitzat en la viticultura i d'altres activitats subsidiàries com l'elaboració dels envasos ceràmics per dur a terme la comercialització del vi.

A d'altres assentaments hom podria sospitar que el control econòmic de l'activitat es va realitzar des d'un altre lloc, del qual devien dependre altres instal·lacions similars i properes. En cap cas, les prospeccions han palesat la troballa d'elements característics del que tradicionalment coneixem com a vil·les romanes, com tesselles de mosaics, estucs, o d'altres restes de cultura material associables a les parts residencials.

A la segona meitat del segle I dC a Can Jalpí es produeix l'amortització d'una part important de les estructures associades a la producció vitivinícola que va suposar una reconversió de l'activitat de

l'explotació i la formació a començament del segle II dC d'una nova retícula constructiva. Aquest moment coincideix amb l'abandó dels jaciments del Camí de l'Ermida del Remei i de la Vinya de Can Guix. A Can Cametes hi trobem ocupació fins a començament del segle II dC i al Turó de Bellsollell fins el segle III. Pels assentaments de la Font de Flavià, del Camí del Mormo, de la confluència de la Riera d'Arenys amb el Torrent del Puig no disposem de informació suficient per precisar el moment d'abandó. Al període baix imperial, entre els segles III i VI dC, es documenta la pervivència segura dels assentaments de Can Jalpí i del Mas Aiguaviva i probablement també la de Ca l'Arquer.

Una peça excepcional de l'època romana del terme municipal d'Arenys de Munt la coneixem de manera indirecta a través d'una acta notarial¹ redactada el dia 2 de novembre de l'any 1599 pel notari de Mataró Gabriel Morera que dona testimoni de la troballa d'un mil·liari, que s'associa al pas de la Via Augusta. La transcripció de la inscripció resulta il·legible, per la qual cosa no es pot associar a cap emperador en concret i establir la seva datació.² Actualment la peça està desapareguda i la seva recerca ha resultat infructuosa. Malgrat tot, els estudis actuals tendeixen a situar el traçat d'aquesta via de comunicació prop del punt de contacte entre la plana i la muntanya propera a l'actual autopista C-32.

1.6.2 Època medieval. Segles X - XIV

La primera notícia escrita que es coneix del terme d'Arenys de Munt és de l'any 878. En el document de delimitació dels béns i possessions que va fer el rei franc Lluís el Tartamut al bisbe Frodoí de Barcelona, de terres situades al *pagus* de Girona, és esmentada per primera vegada la *Sancti Martini ecclesiam*, a l'actual terme d'Arenys de Munt. Podem suposar que estava ubicada aproximadament al lloc on hi ha l'actual església parroquial de Sant Martí, i que seria el nucli a l'entorn del qual es va desenvolupar posteriorment l'actual nucli urbà. Novament, en el document

¹ Eu, Notari, continuau e y llavaume acta publich peraque en sdevenidor, y sempre y quant menester sia se tropia la veritat, com de present se troba en la Vinya ahont de present estam constituïts, la qual segons se diu es den Lleu Sastre d'Arenys, situada dins lo terme de Sant Martí d'Arenys, afrontant dita pessa terra per la part de ponent en lo camí, ço es en la serra, per lo qual se va de la Parroquia de Caldas á casa den Gibert Torrentbó, y en lo dit lloch de Sant Martí d'Arenys s'hi ha trobat dins dita vinya un terme ó fitta, lo qual es una pedra molt gran i grossa obrada ab un peu quadrat, y de allí en amunt rodona, de llargada de onse palms, poch mes ó manco, y de gruixa o amplaria de nou palms, poch mes ó manco, y en lo cap alt algun poch escantellada, la qual de sa mateixa textura designa que es terme ó fitta, y de present la trobam assi en dita vinya ajaguda per terra per lo rost aball de dita vinya, tenint lo peu de dita terme o fitta devers lo torrent de dita vinya y lo cap de aquella devérs lo dit camí o serra á a la part de sol ponent, y trovam la dita terme á deu ó dotze passas dins dita Vinya prop dit Camí o serra, y en la qual pedra, fitta o terme se troban scritas algunas lletres, les quals per sa vellesa o antiquitat y per ser algun tant rompuda en lo cap de munt, com alt está dit, are de present no podem comprendre lo que volen dir, pero a cautela requeresch a vos dit Notari continuen y traslladeu en lo present acte les lletres que fermament podreu coneixer are de present en dita terme o fitta, et incontinenti per me dictum et infrascriptum Notarium coram dictis textibus instante et requirente dicto Venerabili Benedicto Buscatell fuerint descriptae, et exemplatae in huiusmodi instrumento quaedam litterae quae per me comprehensae fuerunt scriptae in eodem termino, sive fitta et sunt quae sequitur:

V · E · AL · AVR · ARAXC ·
AXIR · I · P · VM · P · COS V G · PROCOS ·
VEAM ·

quibus quidem litteris sich ut premittitur per me dictum et infrascriptum Notarium scriptis et a dicto lapide, sive termino ut prefertur exemplatis illico dictus Venerabilis Benedictus Buscatell Rector praefectus verbo requisivit, et instavit me dictum et infrascriptum notarium quatenus etiam sub huiusmodi instrumento continuarem com la real veritat es que en dita terme o fitta, y a moltes altres lletres ultra les demunt treballades, les quals aix per la antigüitat de dita pedra ó terme, com encara per causa de la gran claretat dona are en ella lo sol per ser com es ara de present quasi onse horas y mitja ans del mitx dia, poch mes ó manco, no son pogudas comprendre ni llegir.

² George Fabrè, Marc Mayer i Isabel Rodà han proposat la següent transcripció

[P]0[NT(ifici)M]AX(imo)
TR[I]B(unicia)P[OT]o (otestate) X[...]
[I]MP(eratori). [?]
CO(n)S(uli) II[II].
PROCO(n)S(uli).
VIA AV[G(usta)]

d'una venda d'un alou, de l'any 998, es parla d'una *ecclesiam sancti Martini sita super arenios*, o sigui, església de Sant Martí, emplaçada sobre els arenys, topònim que donà lloc al nom del poble. Aquesta església pertanyia, en l'ordre eclesiàstic, a l'ardiaconat de la Selva i al bisbat de Girona, i quant a l'ordre civil formava part del terme del castell de Montpalau, dins del vescomtat de Cabrera.

Al tencall dels segles XII -XIII es construeix un nou temple parroquial. Una església amb absis orientat a llevant i que disposava de tres altars: l'altar major, dedicat a sant Martí, i dos de laterals, un sota l'advocació de la Mare de Déu i l'altre de sant Pere i sant Pau. De la mateixa època hi ha constància de dues altres capelles dins del terme parroquial: Sant Miquel de Sobirans (anomenada també *des Tabustols*) i Santa Cecília de Torrentbò.

A partir del segle XIII, a conseqüència de l'augment demogràfic, el poblament en expansió va omplir el territori amb masies i camps de conreu de cereals. També amb productes d'horta, on les condicions ho permetien. Es va anar poblant la vall de Sobirans, alguns turons del tram del mig de la Riera i Torrentbò. Moltes d'aquelles antigues cases es conserven i el seu nom ha arribat als nostres dies: Can Sala, Can Bellolell, Can Tries, Can Borrell, Ca l'Amar, Ca l'Arquer, Can Gibert, Can Miró, Can Forn, Can Colomer, Can Vallalta, entre d'altres.

1.6.3 La formació del nucli urbà. Segles XV – XVI

A finals del segle XV un petit nucli urbà s'havia desenvolupat a l'entorn de l'església de Sant Martí. Els carrers Vell, Nou i Olivera són d'aquesta època, i alhora es formaven altres verals o agrupacions: un d'ells a prop del torrent del Panagall, algunes cases de pagès a l'entorn de la capella de Sant Miquel de Sobirans, i també, a Torrentbò creixia un grup de masos dispersos i cases a l'entorn de la capella de Santa Cecília.

Fruit de la Sentència Arbitral de Guadalupe (1486) que establí les bases per un redreçament del camp català, a principis del segle XVI la situació dels pagesos havia millorat notablement. Així aparegué un sector benestant de la pagesia, els anomenats *pagesos grassos*, que posteriorment esdevindrien les famílies que ocuparien els càrrecs de responsabilitat local i regirien el municipi fins ben entrat el segle XIX. Aquests es corresponen amb els noms de les antigues cases medievals: Borrell, Arquer, Catà, Oliver, Colomer, Rossell, Bellolell, Pasqual, Tries, Vallalta, Croanyes, Aiguaviva, Amar, Llúria, Gibert...

El barri de mar també va prosperar i créixer notablement. Les activitats comercials, marineres i de construcció naval propiciaren un augment de recursos econòmics. De 121 focs registrats l'any 1553 a Sant Martí d'Arenys, 53 pertanyien al barri de mar, i l'any 1574 ja havien augmentat a 140 focs.

Aquesta situació de bonança econòmica, tant per a la gent pagesa com per a la de mar, propicià que l'antiga església quedés petita i no s'avingués amb el nivell de riquesa de la població. Així es va veure la necessitat de construir un nou temple parroquial, del qual s'iniciaren les obres del campanar l'any 1514 i el 1534 les de l'església. Per aquests treballs es contractà el mestre de cases Pau Mateu i els millors artesans de cada ram. Dels treballs en pedra se n'encarregà Jaume Safont; del retaule, l'imaginaire Joan de Tours; del daurat, Jaume Fontanet, qui també va fer les vidrieres, i l'any 1543 s'encarregà les taules del retaule major al pintor Pere Serafí, conegut com *lo Grech*. La nova església ocupà el lloc de l'antiga església i l'espai de la sagrera, que estava ubicada al costat sud. El temple, pràcticament enllestit des de l'any 1543, fou solemnement consagrat pel bisbe de Girona, Joan de Margarit, el 13 de setembre de 1544. Com a testimoni de l'antiga església tan sols se'n conserva un capitell.



Capitell de l'antiga església (Foto: Inventari del Patrimoni Cultural, OPC, Diputació de Barcelona, 2007)



Timpà del portal de la nova església amb la imatge de Sant Martí, reproducció de la del segle XVI (Foto: RL, SPAL DB)

1.6.4 La consolidació del poble. Segles XVII – XIX

La puixança econòmica del barri de mar va portar a la seva escissió de Sant Martí d'Arenys, establint-se l'any 1599, per privilegi de Gastó de Montcada, marquès d'Aitona, com a nou organisme municipal permanent. Així es delimitaren clarament els dos termes municipals: Sant Martí d'Arenys (de Munt) i Santa Maria d'Arenys (de Mar).

A Sant Martí d'Arenys, la construcció de la nova església va suposar la creació d'una plaça pública i un nou fossar, a més de la revalorització de la riera, que esdevindria l'eix vertebrador de la futura estructura urbana.



Arenys de Munt (1786), amb detall del carrer Regàs. (Font: ACA_MP.514_1786)

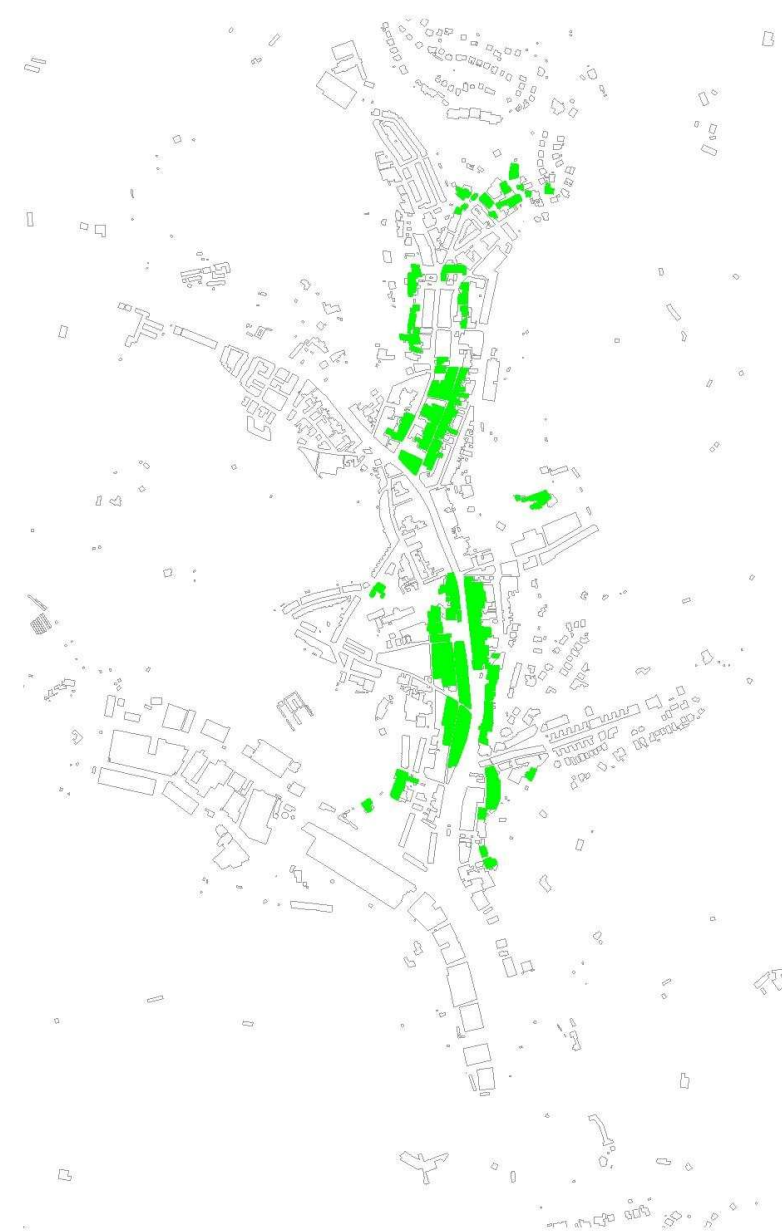
Aquest plànol, localitzat a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, mostra la riera a finals del segle XVIII i en detall, a la dreta, la finca de Can Sala de Baix. El document és doblement interessant perquè dóna informació sobre l'edificació existent l'any 1786 i el tipus de parcel·lació.

S'observa un nucli urbà amb cases a cada costat de la riera, en el tram comprès entre el rial Pasqual i el rial Bellolell. Hi ha també edificada una part dels carrers Sant Antoni i Panagall. Hi ha indicat el Pi Gros i, més amunt (a baix, en el plànol), algunes cases a la zona on ja apareix el nom Barracà. A l'extrem sud del poble hi ha els carrers Vell, Nou, Olivera i el camí de la Rasa, que passa per darrere les cases amb façana principal al carrer Pons. En el costat de llevant de la riera, aproximadament davant on s'inicia el camí de la Rasa, les cases estan apartades de la riera i tenen hort al davant. Corresponen a l'alineació de les actuals cases de Can Corbera, Can Vernis, Can Rius i Can Blanch. Aquest canvi d'alineació s'aprofitaria el segle XIX per apartar de la riera la traça de la nova carretera, sense haver d'afectar gairebé a ningú.

Fora del nucli urbà, s'indiquen alguns masos (*Corney, Aiguaviva, Sala, Bellolell...*), i, també, es veu a Torrentbò un petit grup entorn a Santa Cecília. Hi ha un grup bastant nombrós de petites edificacions a la zona del mas Gàbana i Can Grau. A Sobirans, s'hi pot veure la capella de Sant Miquel i tot un seguit de cases al vessant esquerre de la riera, amb el seu nom que malauradament no podem arribar a llegir. A la riba dreta, tan sols apareix Ca l'Amar de Sobirans.

El plànol, a més de permetre veure, ni que sigui de forma esquemàtica, la configuració urbana d'Arenys a la segona meitat del segle XVIII, també mostra en detall, a la dreta, la finca de Can Sala de Baix i el conjunt de cases de cós de l'actual carrer Regàs. Es mostra un tipus d'ocupació del sòl on les cases no estan alineades al llarg d'un carrer, ni d'un camí, sinó que davant d'elles hi ha els horts. El camí passa pel costat, perpendicular a elles.

El nucli urbà, l'any 1786, es correspondria aproximadament amb el següent esquema:



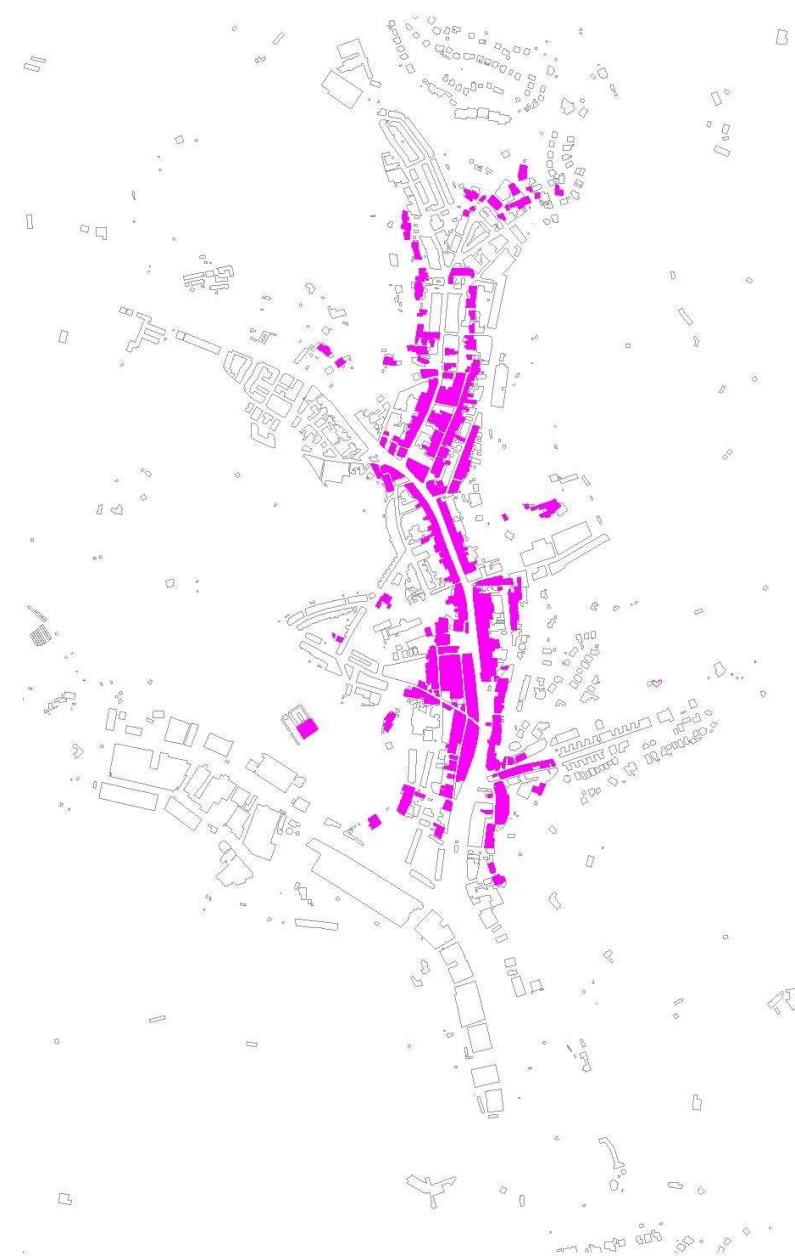
Nucli urbà d'Arenys de Munt, 1786 (Autor: JS)

Durant el segle XIX la població s'estanca entorn els 3.000 habitants. La gent es dedica majoritàriament al conreu de la vinya. El treball al bosc també ocupa bona part dels arenyencs, ja sigui el carboneig, el pelar els suros o la fabricació de cercols o feixines. A partir de l'any 1883 la fil·loxera afectarà greument la producció i s'hauran de trobar noves alternatives.

De 1862 és el pla *Perímetro del Termino Jurisdiccional de S.Martin de Areñs de Munt*³ (veure punt 1.8.2), que mostra tot el terme municipal, subdividit en 11 parts, en plànols acolorits i on s'indica clarament els rials, camins i edificacions, però sobretot, i encara amb més precisió, els límits de les finques. Cadascuna de les divisions està delimitada per un rial o bé un camí, de manera que en determinats casos només es presenten les edificacions d'un costat de carrer.

En aquests plànols es comprova que durant el segle XIX es va consolidar l'estructura bàsica del nucli urbà. El creixement es va produir per addició de cases de cós, amb la riera com a principal eix vertebrador de la població. Les cases es van afegir a ambdós costats de la riera, i, si a mitjans del segle XVIII arribaven al rial Bellsollell, a mitjans del XIX ja arribaven al Panagall, i a finals de segle s'afegí la part alta, la zona coneguda com a rambla de l'Eixample. Aquestes cases encara no apareixen en els plànols de 1862. A l'entorn de l'església s'han consolidat els carrers Vell, Nou i Olivera, el carrer Pons amb les cases d'esquena al carrer de la Rasa, el carrer Regàs i el petit carreró de Sant Josep.

A la part alta, hi ha els carrers Sant Antoni i Sant Pau, i el barri del Barracà, fora del nucli urbà. El carrer Panagall tot just comença a edificar-se, i a la seva part alta es prolonga en dos camins, el Torrent d'en Terra i el camí que pren la direcció del Barracà i Sant Iscle. Hi ha les cases de la travessia Pujades, que uneix el Panagall amb el carrer Sant Antoni, i un carrer sense nom, actual carrer de Pere Serafí; ambdós conserven actualment cases d'aquesta època.



Nucli urbà d'Arenys de Munt, 1862 (Autor: JS)

³ AMAM. *Perímetro del termino jurisdiccional de S. Martin de Areñs de Munt, subdividido en 11 secciones.* 1862

El creixement al llarg de la riera es materialitza en forma de cases entre mitgeres o cases de cós. Generalment es componen de planta baixa i un o dos pisos, i en alguns casos es subdivideixen en dos habitatges independents, fet que es fa evident a la façana per l'existència de dos portals en una mateixa casa. L'agrupació de cases de cós dóna lloc a parcel·les llargues i estretes, amb amplades que oscil·len entre els quatre i cinc metres (la longitud d'una biga de fusta), i de fondària molt variable, que pot arribar a ser de més de 20 metres. La part posterior de la parcel·la serà un pati.

Aquest tipus de creixement en forma de cases de cós presenta problemes en els punts d'encontre entre camins, en cruïlles o al girar cantonades. L'esquema no serveix. En alguns casos el problema se soluciona de forma senzilla per l'absència d'una casa, és a dir, una paret mitgera esdevé façana d'un carrer secundari.

el pati o hort al davant. Per exemple, sembla ser així en el carrer Sant Antoni, on es pot comprovar en els plànols de 1862 que en aquesta època el carrer està totalment consolidat, des de la riera fins a un trencall que actualment correspon a la plaça Pep Ventura. En aquests plànols, l'avinguda Panagall és un camí que tot just comença a edificar-se al seu vessant de ponent, i on fins aleshores les parcel·les del costat de llevant corresponien al pati posterior de les cases del carrer Sant Antoni, que és més antic.

Per tant, és de suposar que les primeres cases que es van edificar en aquest indret foren les del carrer Sant Antoni, amb un camí d'accés al davant i horts fins al Panagall. Després, es construïren cases enfrontades a les existents i el camí esdevindria carrer. Finalment, s'edificaria a ambdós costats del rial, seguint un esquema així:



Casa de cós a la riera (Foto: RL, SPAL DB)



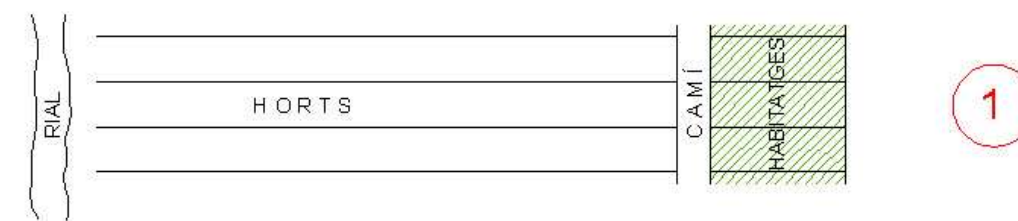
Paret mitgera en cantonada (Foto: RL, SPAL DB)



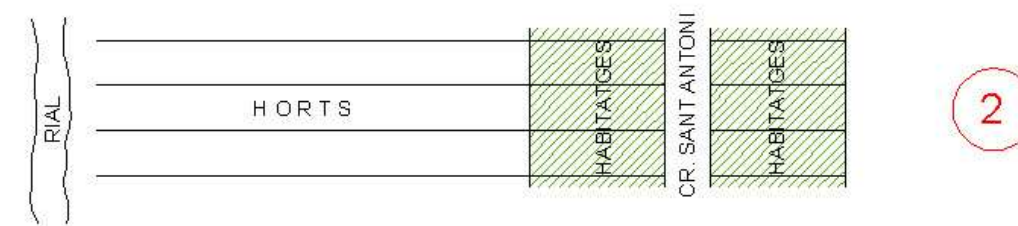
Can Missé del Pa (Foto: RL, SPAL DB)



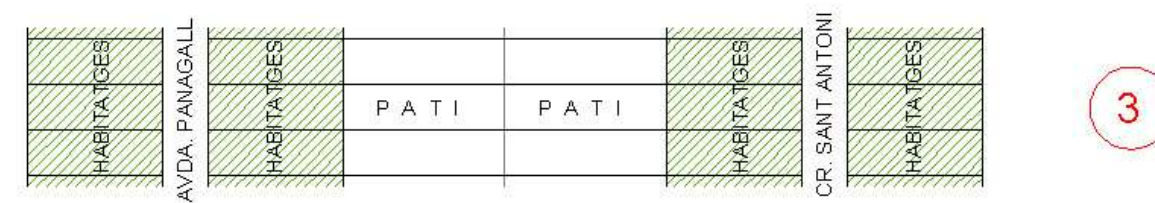
Can Corrioles (Foto: RL, SPAL DB)



1



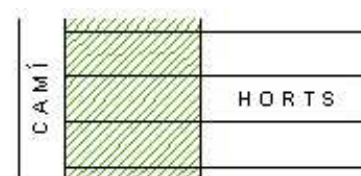
2



3

En altres casos s'aprofita l'excepcionalitat de la cantonada perquè la casa esdevingui un element singular, diferent del patró establert que segueixen les cases de cós. La posició de l'edificació dins la parcel·la té diverses variants. Hi ha casos en què l'edificació se situa separada del camí o rial, amb

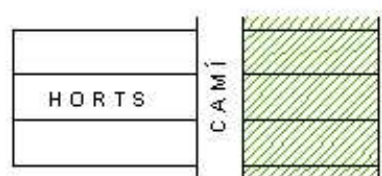
Aquest tipus de creixement, molt esquemàtic, ha donat lloc a diversos tipus de parcel·la, i amb tot tipus de variacions, en funció de la posició del camí i de l'hort respecte de la casa:



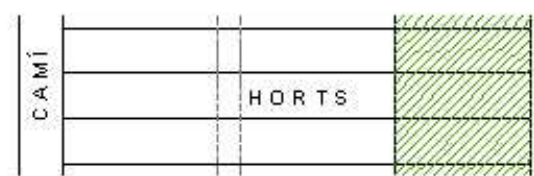
CAMÍ + CASA + HORT
Correspon a les cases de la riera i dels carrers Sant Antoni, Panagall, Sant Pau



CAMÍ + CASA + CAMÍ
Cases al Rial Pasqual i al carrer Verdaguer



HORT + CAMÍ + CASA
Cases als carrers Pasqual, Pons, Regàs



CAMÍ + HORT + CASA
Cases al carrer Sant Antoni Maria Claret, cases entorn de Can Vinyals a la carretera de Lourdes



CAMÍ + HORT + CASA + HORT
Cases al Torrent d'en Terra

Cap a finals del segle XIX es revifa l'economia. Apareixen les primeres fàbriques de teixits, i es construeix la carretera d'Arenys de Mar a Sant Celoni, l'any 1870. La riera reforça la seva centralitat quan l'any 1888 s'embelleix amb dues fileres de plàtans procedents de la devesa de Girona, que són els que hi trobem avui en dia.



Vista de la riera, sense gent i sense cotxes... (Font: Arenys de Munt, una història, un paisatge, 2002)



Portal característic de les cases de la riera (Foto: RL, SPAL DB)

1.6.5 De les vinyes a la indústria. Les cases d'estiueig. 1870 – 1936

Evolució de les masies

Des de finals dels segle XIX i sobretot durant les primeres dècades del XX, un nou cicle de prosperitat econòmica propicia que les antigues masies es reformin, es renovin i s'adaptin als gustos de l'època. Molts masos dedicats fins ara a l'agricultura esdevenen cases senyorials, ja sigui dels seus antics propietaris o bé com a cases d'estiueig de barcelonins benestants que trien el Maresme com a lloc per establir una segona residència. Ca l'Oliver, Can Deri, Cal Moro, en són alguns exemples. A Torrentbò, la casa Alsina es convertirà en una gran casa per la família Comulada, que es complementa amb un elegant jardí noucentista. Més avall, la Casa Vella, situada sota Santa Cecília, és reformada i ampliada per la família Delàs, i, molt a prop d'aquesta, la família Goytisoló adquireix Can Gualba, que també és transformada en una gran casa.



Can Delàs (Foto: IVA, SPAL DB)



Can Gualba (Foto: IVA, SPAL DB)



Can Comulada (Foto: JS)



Plafó de trencadís ceràmic als jardins de can Comulada, obra del mosaïcista Lluís Bru dissenyada per J. Puig i Cadafalch (Foto: JS)



Can Jalpí, abans de la reforma de 1890 (Font: Arenys de Munt, una història, un paisatge)

Altres es reformen mantenint la seva imatge rural, i per tal de dignificar les façanes s'incorporen finestres gòtiques i altres elements de tipologia medieval. És el cas de Can Gibert, casa reconstruïda segons projecte de l'arquitecte Cèsar Martinell, o Can Miró, una casa adquirida i reformada per la família Dorca on intervé l'arquitecte Joaquim de Ros i de Ramis.



Can Miró, amb la família Dorca, abans de la reforma (Foto: Alfred Dorca. Arxiu CEC, ca. 1910)



Can Miró, uns anys després, amb els finestres gòtics (Foto: Alfred Dorca. Arxiu CEC, 1938)



Can Jalpí, avui (Fotos: RL, SPAL DB)



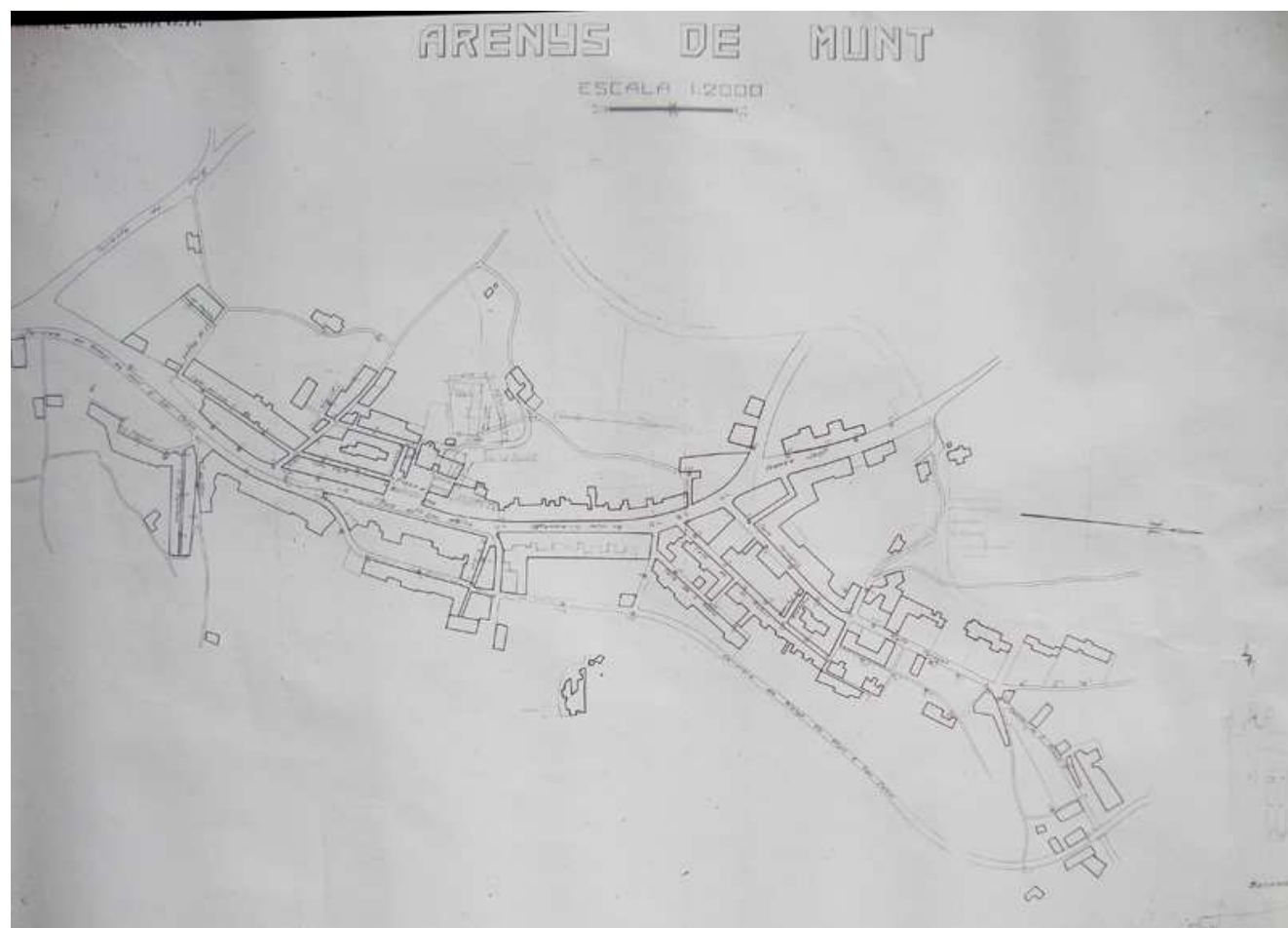
Ben entrat el segle XX, l'arquitecte Enric Catà també durà a terme dues importants obres de reforma i ampliació de cases de pagès. A Can Pau Bernadó intervingrà en l'ampliació d'una casa familiar, l'any 1907, i a Can Boter, duu a terme una gran ampliació, utilitzant un llenguatge noucentista, l'any 1933. Aquesta casa també es coneixerà després com a Villa Mercedes, el nom de l'esposa del nou propietari.

Igualment en el nucli urbà es van reformar o construir noves cases a principis del segle XX, mostrant els gustos de l'època i reflectint una certa eufòria econòmica. Algunes d'elles són la Villa Cristina, Villa Josefa i Can Rius, per posar-ne alguns exemples.

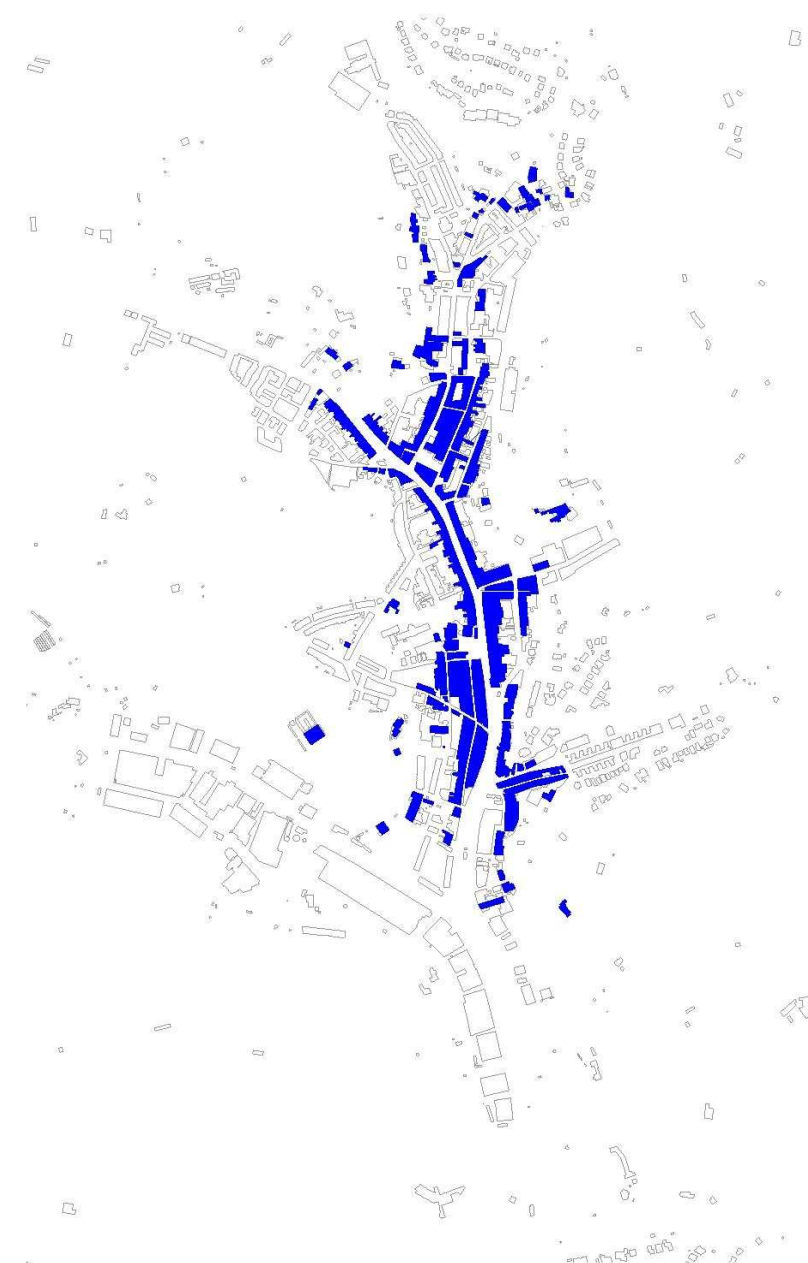
Hi ha també cases d'estiueig de nova construcció: Ca l'Angelina, Can Palomé, Can Pauet, Can Seix, o la casa del doctor Zariquiey. Per la seva situació privilegiada una important reforma és la que es duu a terme a Can Sagrera. Però, sens dubte, el cas més espectacular és el de Can Jalpí, que si ja es tractava històricament d'una gran casa, ara esdevindrà encara més notable, es convertirà en un autèntic castell medieval, amb llac inclòs, de la mà del seu propietari Augusto Maria de Borràs i Jalpí i l'arquitecte Miquel Madorell i Rius.

El nucli urbà

Tot i la prosperitat econòmica, la població d'Arenys de Munt, a principis del segle XX, seguia estancada a l'entorn dels 3.000 habitants. En el plànol de 1912 fet per la companyia Energía Eléctrica de Cataluña, S.A., es mostra un volum d'edificació molt semblant al de 1862. Les diferències són mínimes i respecte dels plànols del segle XIX tan sols es pot apreciar que hi ha algunes cases més al barri de l'Eixample, al Panagall i a prop de Can Maiol.



Arenys de Munt, 1912. Plànol elaborat per la companyia Energía Eléctrica de Cataluña, S.A. (Font: Arxiu Històric Municipal d'Arenys de Munt)



Nucli urbà d'Arenys de Munt, 1912 (Autor: JS)

A nivell cultural, l'any 1913, per iniciativa de mossèn Narcís Farró, es constituí el Centre Moral, una institució de caire religiós amb un vessant cultural i recreatiu amb notable importància per a la població fins als nostres dies. De la vitalitat cultural del poble són també mostra les freqüents estades a Arenys de Munt de l'escultor Manolo Hugué i del seu amic Santiago Rusiñol, que mantindrien animades tertúlies al poble. Algunes obres d'en Rusiñol van ser representades al teatre Colomer.

Un altre fet important va ser la creació del Sindicat Agrícola d'Arenys de Munt l'any 1923, adherit a la Unió de Rabassaires, amb forts lligams amb els republicans d'esquerres.

A nivell urbà, cal destacar que des de 1917 l'arquitecte Enric Catà exercí com a arquitecte municipal. La seva empremta a Arenys és prou destacada, tant pels projectes que hi va dur a terme com per haver redactat, l'any 1932, el Pla General que havia de regir la població a nivell urbanístic, fet poc habitual en aquella època. D'entre els projectes que va realitzar cal destacar les Escoles Graduades, que es van edificar durant el període de l'alcalde Josep Maria Soler.

Tot i que cap a l'any 1930 l'activitat tradicional i bàsica seguia sent l'agricultura, durant les primeres dècades del segle XX la indústria va anar ocupant un nombre creixent d'obrers. Diverses petites indústries s'havien establert a Arenys, majoritàriament dedicades al sector tèxtil i a la manufactura de tovalloles, com Can Guasch, Antoni Soteres, Vidua de Mateu Closa, Filla d'A. Soler, Les Sedes, Joan Fontbona, A. Borés o Vicenç Giralte. En certa manera, el sector tèxtil donava continuïtat a la manufactura de puntes de coixí d'Arenys de Munt, que s'havia donat a conèixer en tot l'Estat. També cal destacar les destil·leries que a Arenys de Munt tingueren una especial rellevància.

1.6.6 La transformació urbana. 1936 – 1980

Després del parèntesi que suposà la Guerra Civil espanyola (1936-1939), les indústries que es posaren en funcionament a la dècada de 1940 foren bàsicament les mateixes d'abans de la guerra: Vidua de Mateu Closa, Hija de Antonio Soler, Joan Rius, Les Sedes, Antoni Soteres, J. Borés i Joan Fontbona. D'entre elles cal destacar-ne una que pel seu volum va suposar feina per a molts arenyencs: la societat Grober, empresa dedicada a la fabricació de cintes elàstiques, ubicada a Girona, va adquirir la fàbrica que els germans Colomer havien construït al costat de la carretera just abans de la guerra i que mai no va entrar en funcionament. Es tractava d'un gran edifici industrial de planta rectangular i diverses plantes d'alçada, que s'havia utilitzat com a magatzem i també hospital durant la guerra. Cap a l'any 1960, Grober donava feina a 270 treballadors, un nombre important per una població de poc més de 3.000 habitants en aquella època. L'empresa segueix activa avui en dia i l'edifici destaca enmig de la població per les seves proporcions i l'alta xemeneia.

A la dècada de 1960 Arenys de Munt esdevé més industrial i experimenta un canvi de costums i models força radical. A nivell urbà es consolida la zona alta de la riera (l'Eixample) i s'edifiquen els espais entre el carrer Sant Antoni i la fàbrica Grober, el carrer de la Rasa i el barri de Sant Carles en el rial Pasqual. També creixen les urbanitzacions: l'Ajup, Aiguaviva, Collsacreu. Concretament a la zona de l'Ajup es construeix una alta torre d'habitatges, aïllada, que rebrà el nom d'edifici de La Puntaire i que en l'època de la seva construcció deuria ser tot un símbol de prosperitat i modernitat.



La torre d'habitatges de l'Ajup (edifici "La Puntaire") és visible des de molts indrets (Fotos: RL i JS)

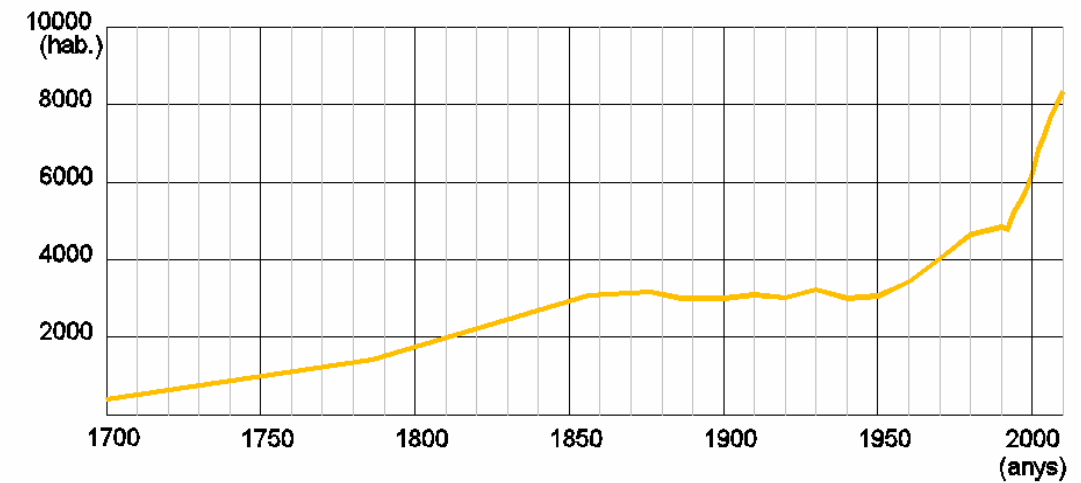
D'aquest període és la casa de Can Bombí, situada a prop de Can Catà de Dalt i construïda segons projecte de l'arquitecte Manuel Valls i Vergés, col·laborador de José Antonio Coderch. L'arquitecte Eugeni Rosich intervé en els anys setanta a Can Guix, on es construeix una capella, i en alguns projectes en el nucli urbà.

Amb l'arribada de nombrosos immigrants, andalusos i extremenys, s'accentua el creixement demogràfic que havia estat tant de temps estancat. La majoria d'ells s'establiren en zones perifèriques del nucli urbà, de nova construcció, com era el barri de Sant Carles, en el rial Pasqual.



Nucli urbà d'Arenys de Munt, 1966 (Autor: JS)

L'increment demogràfic es reflecteix en el gràfic següent:



(Font: ca.wikipedia.org)

1.6.7 El planejament urbanístic actual. 1980 – 2013

Les darreres dècades han donat lloc a un creixement d'urbanitzacions distribuïdes per diversos punts del terme, generalment en zones de relleu accidentat i en molts casos desvinculades del nucli urbà.

Entre les urbanitzacions que es localitzen al terme cal assenyalar Collsacreu, compartida amb Vallgorguina, Els Tres Turons, Mas Gàbana (Santa Rosa dels Pins), La Creueta, L'Ajup (o Arenys Residencial), L'Aiguaviva i Can Sagrera. Les tres primeres es troben totalment separades del nucli urbà, i els Tres Turons i Mas Gàbana se situen annexes l'una de l'altra.

La Creueta, inicialment separada, avui representa una continuïtat amb el poble, tot i que la topografia accidentada del terreny la separa en la pràctica. D'altra banda, l'Ajup, Aiguaviva i Can Sagrera estan disposades al llarg de la carretera amb Arenys de Mar; aquest fet afavoreix la formació progressiva d'un continu urbanitzat entre les dues poblacions.

En tots els casos, es tracta de nuclis residencials constituïts per habitatges unifamiliars aïllats, desproveïts de serveis o comerç, on s'ha instal·lat un sector important de la població nouvinguda per migració al llarg dels darrers anys.

La distribució de la població per zones, l'any 1999 era la següent:

Entitat	Habitants 1999	Pes relatiu (%)
Aiguaviva	29	0.48
Arenys de Munt-nucli	5286	86.93
Arenys residencial	150	2.47
B. del Migdia	59	0.97
Barri Nord	28	0.46

Barri Orient	30	0.49
Barri Ponent	26	0.43
Can Sagrera	13	0.21
Collsacreu	61	1
La Creueta	157	2.58
Sant Rosa del Pins	40	0.66
Barri de Sobirans	35	0.58
Torrent d'en Puig	10	0.16
Barri de Torrentbó	29	0.48
Els Tres Turons	119	1.96
Vallvidrera	9	0.15
TOTAL	6081	100

(Font: Diagnosi ambiental i municipal d'Arenys de Munt. 1999)

A partir de la dècada de 1980, la crisi del sector tèxtil portarà a tancar les petites empreses familiars. La zona industrial de Can Guasch s'anirà reduint fins a quedar pràcticament en desús, alhora que altres empreses s'establiran al rial Bellsollell i en el nou polígon industrial del rial d'en Puig. L'excel·lent zona agrícola de l'antiga casa Cruanyes s'omplirà de naus, magatzems i camions.



Vista parcial del sector industrial del rial d'en Puig (Font: Google Maps)

1.7 L'OBRA D'ENRIC CATÀ A ARENYS DE MUNT

1.7.1 L'arquitecte

Enric Catà i Catà va néixer a Sant Feliu de Llobregat l'any 1878. Era fill de Salvador Catà i Rossell, d'Arenys de Munt, fet pel qual va estar molt vinculat amb aquesta població, tant per motius familiars com professionals.

Catà va estudiar a l'Escola d'Arquitectura de Barcelona, on obtingué el títol d'arquitecte l'any 1903. Els seus mestres van ser els membres de la primera generació d'arquitectes modernistes,

especialment Lluís Domènech i Montaner, amb qui faria amistat i col·laboraria en algunes de les seves obres més emblemàtiques (l'Hospital de Sant Pau, el Palau de la Música o l'Institut Pere Mata de Reus).

La carrera professional d'Enric Catà es desdoblà en els vessants de la docència i la de l'exercici de la professió. Com a docent, va ser professor a l'Escola d'Arquitectura de Barcelona durant més de vint-i-cinc anys, i com a arquitecte va realitzar nombrosos projectes, la major part d'ells repartits per les províncies de Barcelona i Girona. Sovint col·laborà amb altres arquitectes. A més dels esmentats treballs realitzats per a Lluís Domènech i Montaner, que va dur a terme just acabada la carrera, l'any 1916 va guanyar el concurs de l'edifici de Correus i Telègrafs a Girona, amb Eusebi Bona. Amb Adolf Florensa va construir el Casal del Metge a la Via Laietana de Barcelona, i amb Pedro Cendoya l'emblemàtic Palau Nacional de Montjuïc per a l'Exposició Internacional de 1929, edifici que, tot i no ser un dels millors treballs de Catà, esdevindrà posteriorment una de les "postals" de Barcelona. La seva producció en solitari és molt extensa. En destaquen a Girona les Destil·leries Regàs (1907), les Destil·leries Gerunda (1911) i el Teatre Albéniz (1922). A Portbou va dur a terme la reforma del Casino España (1923), a Palamós el Grup Escolar (1925) i a Reus la Granja Soldevila (1929).

Catà forma part de la mateixa generació que M.J. Raspall (1877-1937), Josep Maria Jujol (1879-1949) o Rafael Masó (1880-1935), arquitectes formats en època modernista que es troben que, pocs anys després de començar a exercir la professió, el llenguatge modernista ja no és apreciat i cau en desús. Cadascú prendrà camins diferents, i en el cas de Catà realitzarà treballs de gran equilibri expressiu, així com una gran quantitat de treball que es podria classificar com a senzill però que alhora (com deia Lluís Gelpí, gran coneixedor de la seva obra) manifesta la permanència constant d'un gran to professional, exercint la professió de manera normal i sense escarafalls. Sencillez en su porte, llaneza y sinceridad en el trato, profundidad en los conocimientos, tenacidad y paciente perseverancia en el trabajo..., són paraules del seu amic i company professional Pedro Cendoya, qui es desfeia en elogis parlant de Catà, quan morí l'any 1937.

1.7.2 Treballs realitzats a Arenys de Munt

Enric Catà va treballar a Arenys de Munt al llarg de tota la seva vida professional. Ho va fer, d'una banda, amb projectes individuals i de l'altra, des de 1917, com a arquitecte municipal. Dels seus diversos projectes a Arenys cal destacar-ne dos: de la seva primera etapa és l'ampliació de la casa dels seus avis, Can Pau Bernadó (1907). Al costat de la petita casa del segle XIX, situada en un lloc privilegiat pel sol i les vistes, va fer una ampliació utilitzant el llenguatge modernista i exhibint el seu domini en la utilització dels materials: la rajola, la ceràmica, el ferro, sobresortint per les seves característiques entre altres cases del seu temps i el seu entorn. Un altre treball molt important a Arenys va ser el que va dur a terme ja cap al final de la seva trajectòria professional, el Grup Escolar, o Escoles Graduates (1937), un edifici que esdevindria modèlic i on Catà va estudiar minuciosament tots els detalls. En la memòria del projecte es desfà en explicacions que mostren la seva preocupació per la il·luminació natural, la ventilació, els patis o la vegetació, entre d'altres.

Com a arquitecte municipal, cal destacar que l'any 1932 va redactar el Pla General que va regular la població urbanísticament, fet poc habitual en aquella època i menys en poblacions tan petites. Els treballs d'Enric Catà a Arenys de Munt són els següents:

1904 Panteó familiar - Tomba Josep Catà



1907 Restauració/Ampliació Can Pau Bernadó



1912 Creu Commemorativa Santa Missió (enderrocada)



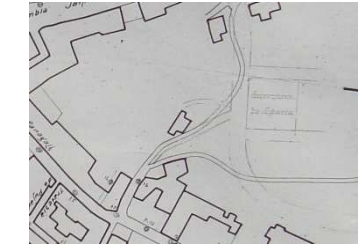
1913 Capella del Santíssim, a l'Església parroquial de Sant Martí d'Arenys.



1915 Safareigs. Eren de construcció molt senzilla, i estaven ubicats al rial Bellsollell. En el seu lloc hi ha actualment una zona d'aparcament de vehicles.



1917 Primer projecte d'Escola (situada sobre Can Rossell, no construït)



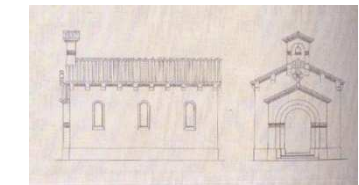
1921 Pont sobre la Riera (enderrocat)



1921 Reforma de la casa Rius



1924 Capella a Can Rossell (s'iniciaren les obres però no es va acabar de construir)



1931 Sala teatre, cinema Can Corrioles



-- Reforma de Can Teys



1933 Reforma de Can Boter (Villa Mercedes)



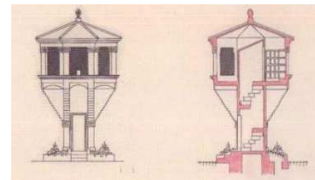
1936 Mercat Municipal



1936 Cases dels mestres



1936 Colomar (projecte, no construït)

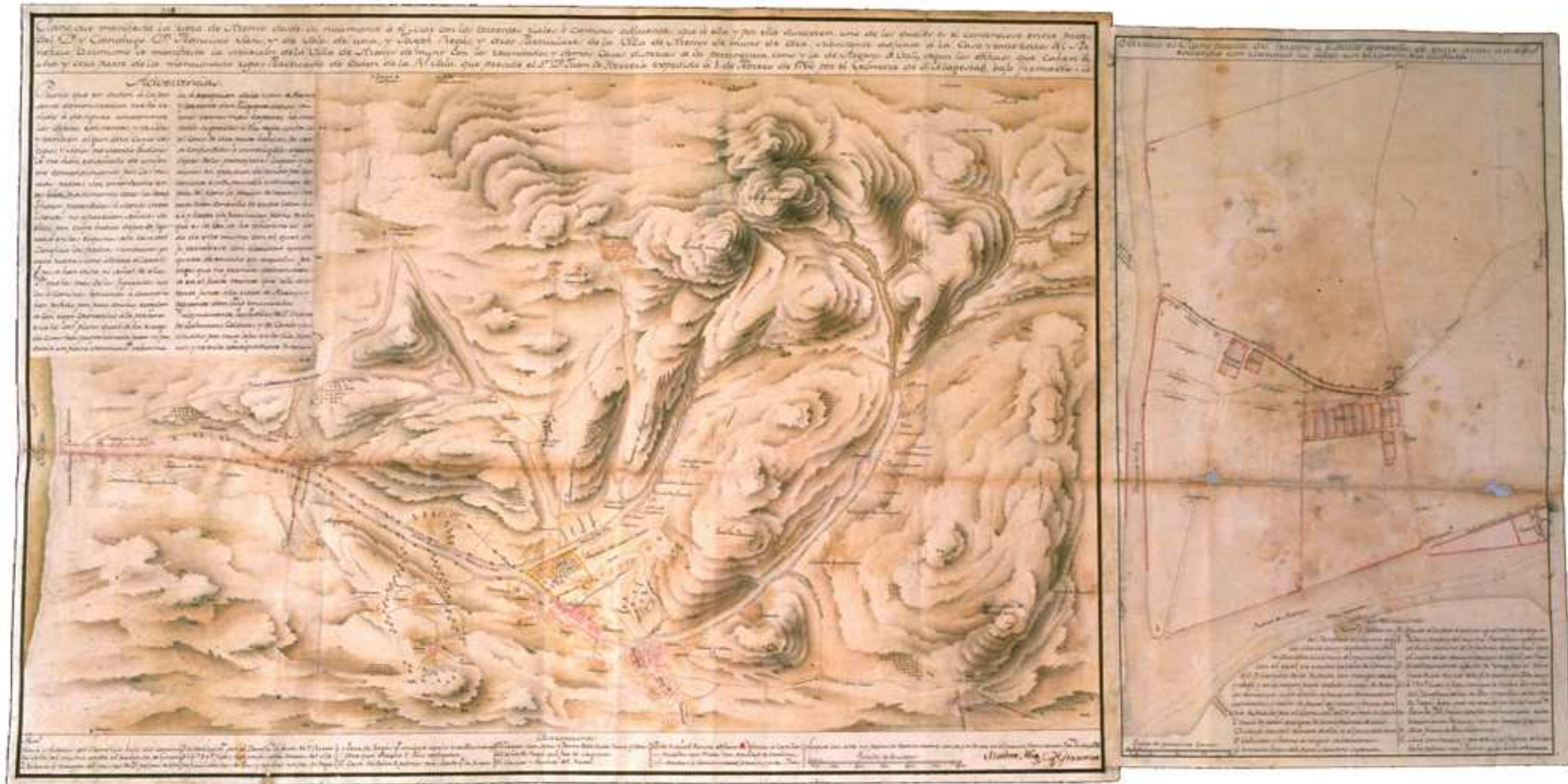


1937 Escoles Graduades



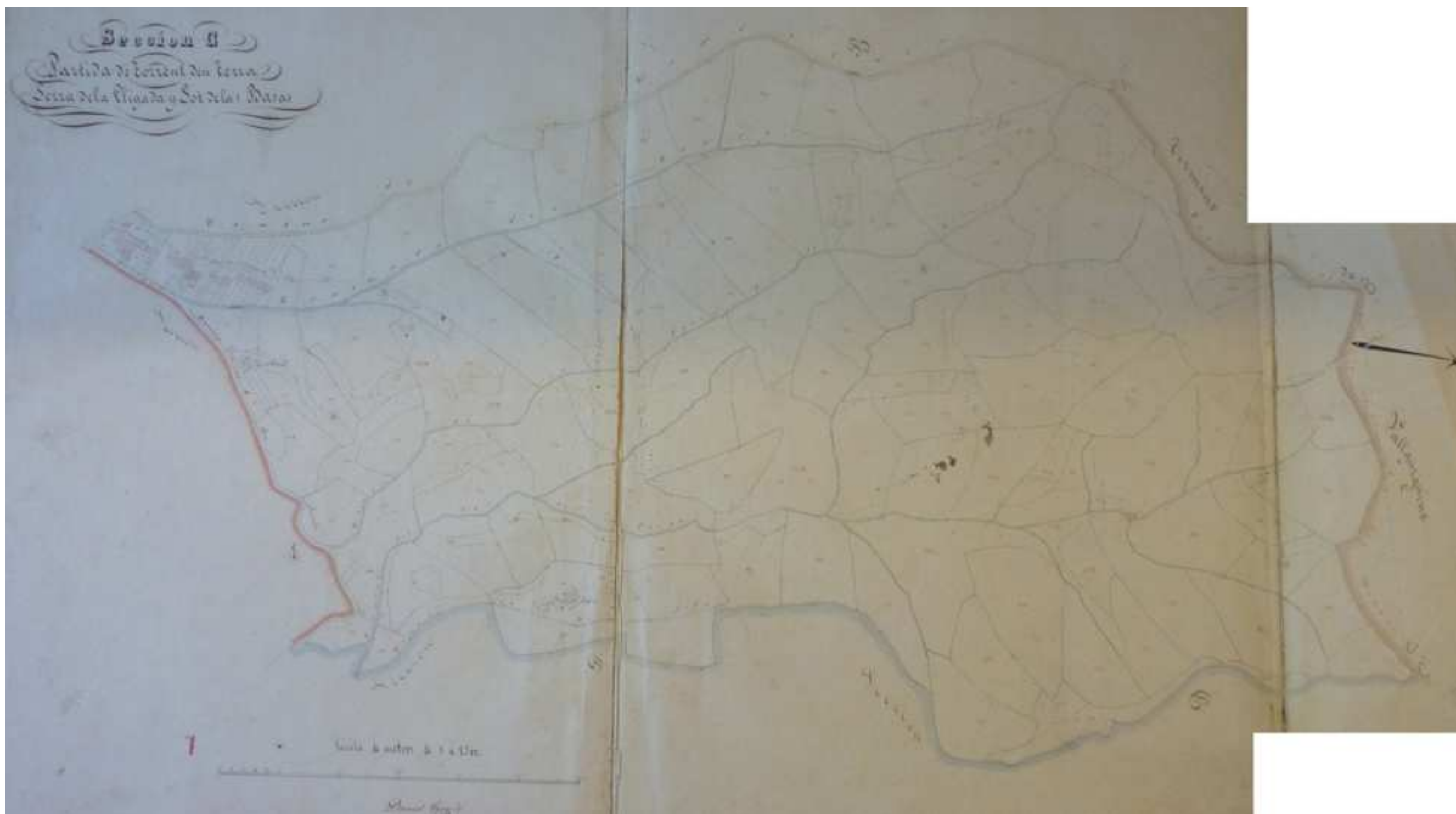
1.8 CARTOGRAFIA HISTÒRICA

1.8.1 Mapa de 1786 (ACA-MP.514_1786)





Sección B. Vessant esquerre de la riera, zona de Sobirans delimitada pels fondos de la Casa Nova de Pibernet i Rossell, el terme de Vallgorguina i la riera.



Sección C. Zona entre el torrent d'en Terra, carretera de Sant Iscle i Ca l'Arquer



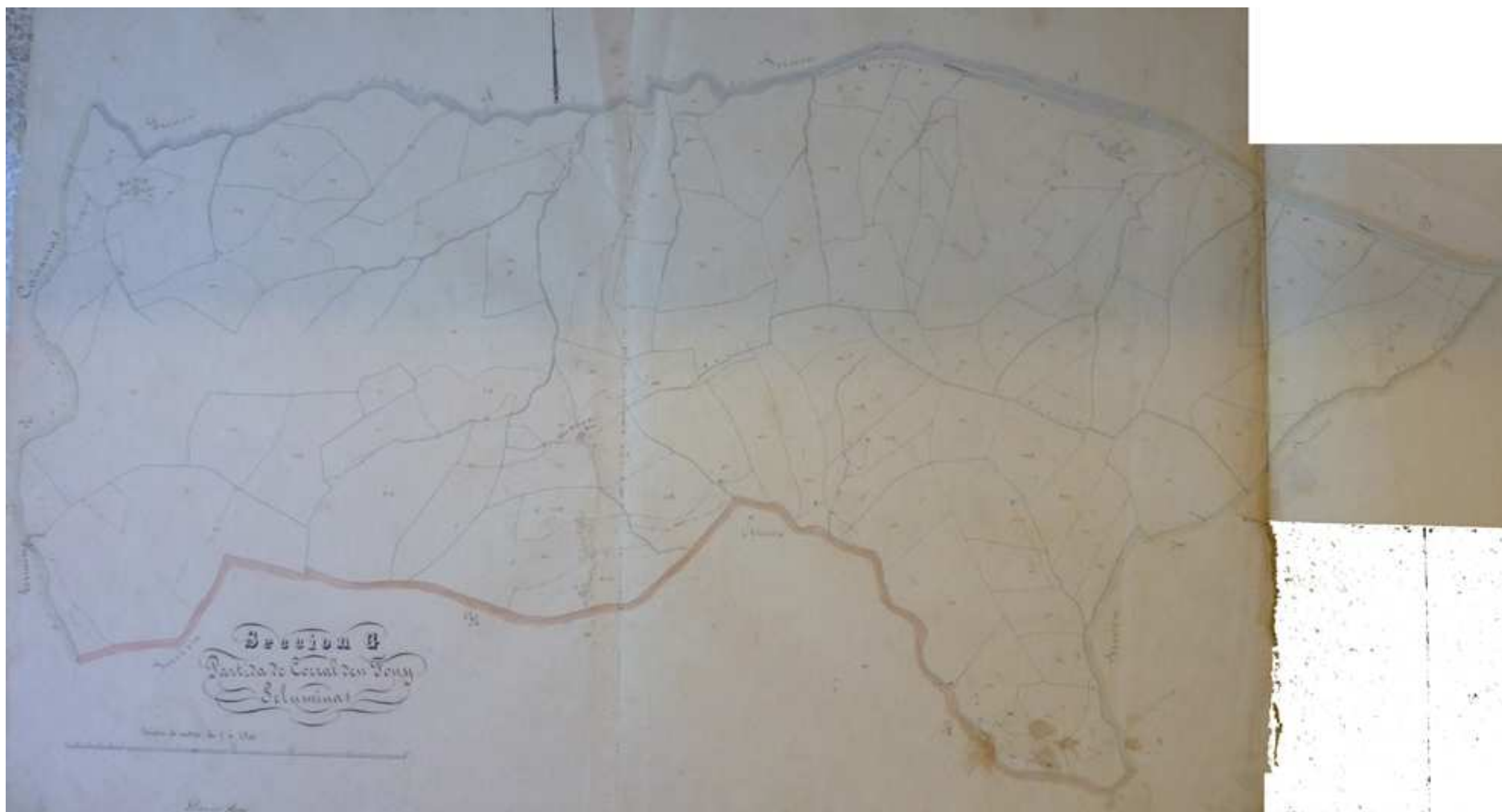
Sección D. Zona esquerra de la Vallalta, entre Ca l'Arquer i Sant Iscle



Secció E. Zona delimitada per la Vallalta i el rial Pasqual, entre la riera i el terme de Sant Iscle



Secció F. Zona delimitada pel rial Pasqual i el terme d'Arenys de Mar, entre la riera i el terme de Canet



Secció G. Zona entre el corral d'en Forn, els Tres Turons i Torrentbò



Secció H. Zona de Torrentbò



Secció J. Zona dreta de la riera

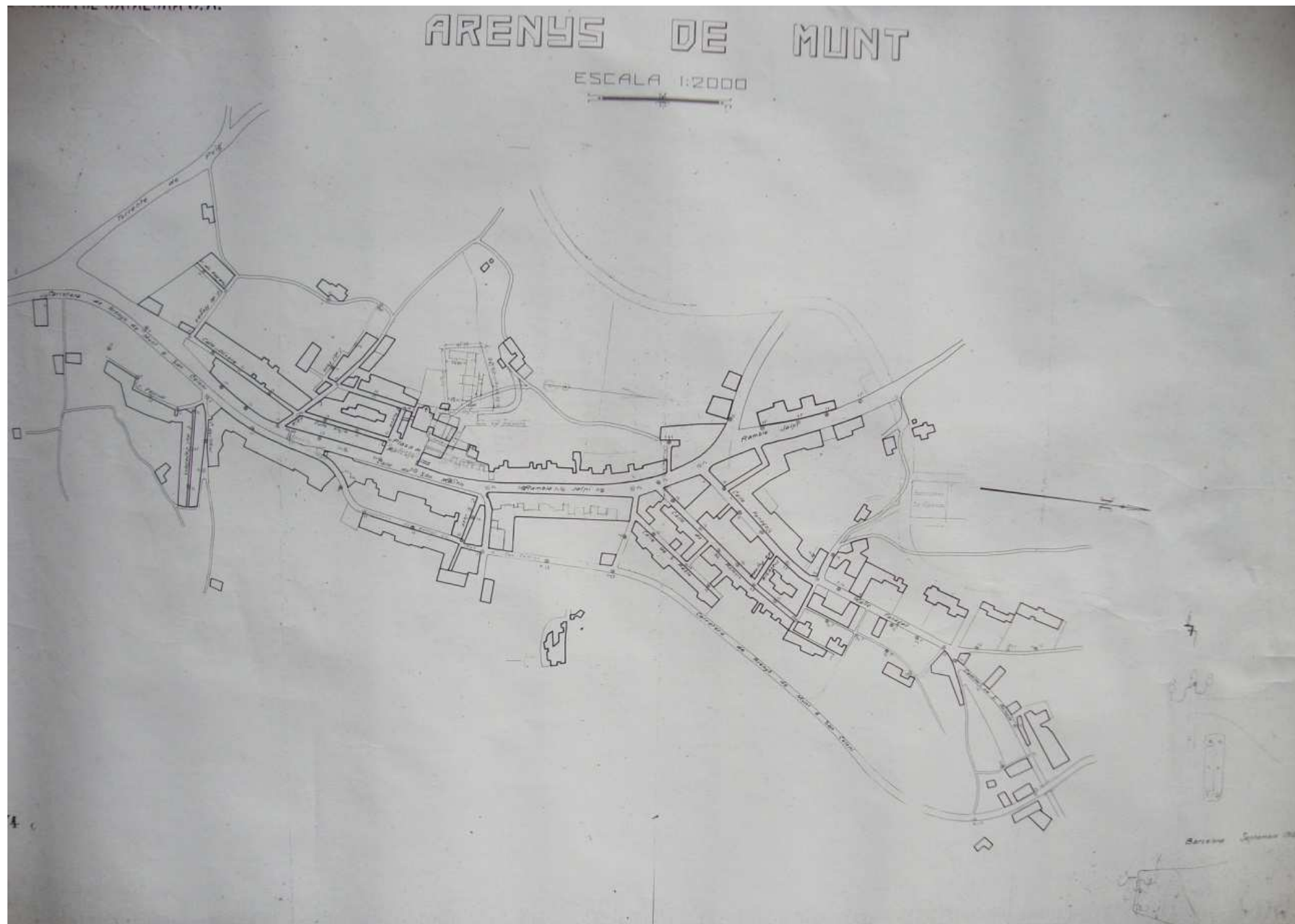


Secció L. Zona de Can Jalpí.



Secció M. Zona de Can Catà de Dalt i el Remei

1.8.3 Plànol de 1912 (Arxiu Històric Municipal d'Arenys de Munt)



1.9 BIBLIOGRAFIA

- AA. DD. *Arennios*. Col·lectiu pel Museu-Arxiu d'Arenys de Munt. Arenys de Munt: desembre de 1987.
- AA. DD. *Arennios*. Col·lectiu pel Museu-Arxiu d'Arenys de Munt. Arenys de Munt: setembre de 1993.
- AA. DD. *Arenys de Munt, una història un paisatge*. Edicions Els 2 Pins. Canet de Mar: 2002.
- AA. DD. *Catàleg de paisatge de la Regió metropolitana de Barcelona*. Universitat Politècnica de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Observatori del Paisatge. En fase d'aprovació inicial, maig 2014.
- Agenda 21 Arenys de Munt. Catàleg del patrimoni construït - Parc del Montnegre i el Corredor. Octubre de 2000.
- AYNIER, A.; MARTÍ, A.; PLADEVALL, A. "Arenys de Munt". *Catalunya Romànica*. Vol XX. El Barcelonès, El Baix Llobregat, El Maresme. Ed. Enciclopèdia Catalana. Barcelona: 1992. p. 450.
- BARRERA, A; FORN, F. "El cost humà de la guerra de 1936 a 1939 a Arenys de Munt". *Fulls Arenyencs de Cultura, núm. 9*. Ajuntament d'Arenys de Munt, novembre de 2005.
- BONET, LL. "Les masies del Maresme". Centre Excursionista de Catalunya i Editorial Montblanc. Barcelona 1983.
- CARRACEDO - SOTOCA ARQUITECTURA, S.L.P. *PEU de masies i cases rurals d'Arenys de Munt*. Ajuntament d'Arenys de Munt, febrer 2011.
- CARRERAS CANDI, F.; GOMIS, C. "Arenys de Munt". *Geografia General de Catalunya*. p. 78-79. Barcelona. Establiment Editorial Albert Martín [1913-1918]
- CASALS, G. "Noms de lloc d'Arenys de Munt", a *Fulls Arenyencs de cultura*, núm. 10. Ajuntament d'Arenys de Munt, abril de 2006.
- CASALS, G.; ROSSELL, J. *Passejades a peu per Arenys de Munt*. Ajuntament d'Arenys de Munt (2a ed.), 2008.
- CATLLAR, B. *et alii*. Fons d'Arxiu Catà i Catà. Catàleg de l'Exposició. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, demarcació de Girona. Girona 2005.
- COLOMER BARTROLÍ, M. "La guarderia de la S.A. Grober: 1954-1971", a *Fulls arenyencs de cultura*, núm. 5. Ajuntament d'Arenys de Munt, juny 2001
- COLL, C.; CURTO, J. A.; SINTAS, F. *Els fondos d'Arenys de Munt*. Col·lecció Raimon Torroja. Ajuntament d'Arenys de Munt, 2005.
- BOSCH, L; GUARDIOLA, M; MONTLLÓ, J. ACTIUM. *Inventari del patrimoni cultural i natural d'Arenys de Munt*. Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona: 2007
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. OFICINA TÈCNICA DE PLANIFICACIÓ I ANÀLISI TERRITORIAL. Informe tècnic de Diagnosi i valoració dels espais lliures d'Arenys de Munt. Barcelona: 2013.
- EGAM. Inventari d'elements d'interès del municipi d'Arenys de Munt: fonts i elements naturals. Regidoria de Medi Ambient, Ajuntament d'Arenys de Munt. 1998
- FONFRIA, C.; OLLER, M.; RODRÍGUEZ, J.LL. *Les fonts naturals d'Arenys de Munt*. Col·lecció La boia negra núm. 6. Col·lectiu pel Museu Arxiu d'Arenys de Munt. 1992
- FORN SALVÀ, F. "Arenys de Munt". *Guia del romànic de la comarca del Maresme*. Museu Comarcal del Maresme. Mataró: 1982. p. 20-21 i 150
- FORN SALVÀ, F. *Guia-Inventari de l'Arxiu Parroquial d'Arenys de Munt*. Parròquia de Sant Martí d'Arenys de Munt. Arenys de Munt: 1992.
- FORN SALVÀ, F. "Can Jalpí: Una nova vil·la romana a Arenys de Munt". *Arennios*, núm. 23. Arenys de Munt: setembre de 1993. p. 4-8.
- FORN SALVÀ, F. "La cripta de Sant Martí d'Arenys", a *Fulls Arenyencs de Cultura*, núm. 3. Ajuntament d'Arenys de Munt. Arenys de Munt: abril de 2001.
- FORN SALVÀ, F. *Entranyable riera. Estudi geograhicohistòric de la Riera d'Arenys*. Col·lecció Memòria Històrica/5. Llibreria El Set-ciències, s.l, abril de 2002.
- FORN SALVÀ, F. "Els refugiats de guerra a Arenys de Munt (1936-1939)", a *Fulls Arenyencs de cultura*, núm. 12. Ajuntament d'Arenys de Munt. Arenys de Munt: abril de 2007.
- GIBERT, R. "Record de Arenys de Munt – Part 1". Ajuntament d'Arenys de Munt. Arenys de Munt, 1999.
- Imatges i records. Arenys de Munt*. Ajuntament d'Arenys de Munt. Diputació de Barcelona. Ed. Viena S.L. Barcelona: 1996.
- La Guerra de Successió viscuda des d'Arenys de Munt (Testimoni dels anys 1713 i 1714). Memòries de Francisco Bellsollell de la Torre. Ajuntament d'Arenys de Munt. Arenys de Munt: setembre de 1981.
- LLEONART CASADEVALL, R. "El possible dolmen de l'Infern". *Arennios*. Arenys de Munt. Arenys de Munt: desembre de 1987. p. 13-15
- Llistats dels béns patrimonials arqueològics i arquitectònics amb informació geogràfica afectats per la Revisió del Pla de Protecció Especial de les serres del Montnegre-Corredor. Juny, 2009.
- LLORET, T. "Arenys de Munt". *Gran Geografia Comarcal de Catalunya*. Vol. 6. El Vallès i el Maresme. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona:1984. p. 480-483.
- MONTASELL, J.; CALLAU, S.; LLACUNA, S. *Els espais forestal, agrícola i fluvial d'Arenys de Munt. Diagnosi, eixos de gestió i proposta. Pla general municipal d'Arenys de Munt*. Ajuntament d'Arenys de Munt. 2000.

PONS GURI, J. M. *Un siglo de arte religioso en San Martin de Arenys*. Tipografia J. Tatjé. Arenys de Mar, 1944

PONS GURI, J. M. *El MC anys de Sant Martí. Opuscle commemoratiu*. Text documental, transcripció i anotació. Arenys de Munt, novembre, 1978.

PONS GURI, J. M.; FORN SALVÀ, F. *El santuari de la Verge del Remei*. Ajuntament d'Arenys de Munt, 2003.

PONS GURI, J. M. *Orígens de la Batllia de Sant Martí d'Arenys*. Ajuntament d'Arenys de Munt, 2005.

RIBAS, M. A. "El col·legi de Santa Caterina de Siena", a *Fulls Arenyencs de Cultura*, núm. 6. Ajuntament d'Arenys de Munt. Arenys de Munt: febrer de 2002.

VIADER I CROUS, M. (1986). *Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya*. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, Inèdit.

CARTOGRAFIA

Arxiu Històric Municipal d'Arenys de Munt (AHMAM)

Arxiu de la Corona d'Aragó (ACA)

Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC)

Web del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

ACRÒNIMS

ACA: Arxiu de la Corona d'Aragó

AH COAC: Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

AHDB: Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona

AHMAM: Arxiu Històric Municipal d'Arenys de Munt

BG: BONET GARÍ, Lluís (1983). *Les masies del Maresme*. Centre Excursionista de Catalunya i Editorial Montblanc. Barcelona

ICC: Institut Cartogràfic de Catalunya

ILL: Isabel Lleonart

IPA: Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

IVA: Imma Vilamala Aliguer

JF: Javier Fierro

JS: Jaume Serra

OPC DB: Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona

PEU Masies: Pla Especial Urbanístic de masies i cases rurals d'Arenys de Munt.

PGO: Pla General d'Ordenació d'Arenys de Munt. Text refós 2003. Ajuntament d'Arenys de Munt.

PMC: Catàleg del patrimoni consruït del Parc Montnegre-Corredor (Diputació de Barcelona, 2011)

RDADM: GIBERT, R. "Record de Arenys de Munt – Part 1". Ajuntament d'Arenys de Munt. Arenys de Munt, 1999.

RL: Raquel Lacuesta

SITXELL: Sistema d'Informació Territorial de la Xarxa d'Espais Lliures

SPAL DB: Servei de Patrimoni Arquitectònic Local. Diputació de Barcelona

2 MEMÒRIA JUSTIFICATIVA

2.1 OBJECTIUS

La redacció del PEUP d'Arenys de Munt ve motivada per la necessitat de l'Ajuntament de determinar els elements que configuren el patrimoni del municipi i alhora disposar d'unes eines urbanístiques que li permetin assolir una bona gestió de les intervencions en aquest patrimoni.

El PEUP d'Arenys de Munt té per objectiu, doncs, identificar els elements del municipi que configuren el seu patrimoni històric, arquitectònic, arqueològic i ambiental, i regular-ne les intervencions, establint les mesures per a la seva conservació, recuperació i millora.

Els objectius específics del PEUP són els següents:

- Identificar i documentar els edificis, masies, jaciments arqueològics i altres elements singulars de valor patrimonial, així com els valors paisatgístics dels esmentats elements.
- Determinar en cada element els motius de la seva catalogació i una proposta de categoria i de nivell de protecció.
- Aprofundir en el coneixement de la seva història i dels trets urbanístics i arquitectònics que els defineixen i caracteritzen.
- Crear l'instrument normatiu per al desenvolupament de les polítiques i instruments que permetin la preservació i posada en valor d'aquests elements.
- Permetre la difusió i coneixement per part de la ciutadania dels valors patrimonials i paisatgístics i de la història que aquests elements transmeten.
- Facilitar al consistori una documentació que els permeti explicar fàcilment el treball a terceres persones: equip de govern, ciutadania, etc.
- Especificar la situació dels jaciments i àrees arqueològiques, segons les dades proporcionades pel Servei d'Arqueologia i Paleontologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, per tal de poder aplicar les mesures preventives necessàries que n'evitin la destrucció o desaparició. En les masies, a més, indicar si es tracta d'una Zona d'Expectativa Arqueològica, a tenir en compte en actuacions futures.
- Definir les àrees o conjunts urbans amb interès ambiental per tal que es pugui preservar l'estructura urbana del conjunt.
- Revisar i actualitzar les dades proporcionades pel Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, pel que fa als jaciments i àrees arqueològiques, per tal de poder aplicar les mesures preventives necessàries que n'evitin la destrucció o desaparició. També indicar si es tracta d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica a tenir en compte en actuacions futures.

En els béns ambientals i paisatgístics s'han delimitat un conjunt d'elements naturals que configuren el paisatge propi del municipi que, pel seu interès ambiental, convé preservar. També

s'han determinat uns entorns al voltant d'elements o conjunts arquitectònics com són masies o cases de pagès per tal de vetllar per la seva preservació.

El Catàleg pretén destacar el més interessant del patrimoni arquitectònic, històric, urbanístic, àrees urbanes o nuclis urbans d'interès ambiental i àrees arqueològiques del municipi. Actualment, el concepte de patrimoni no s'entén només com a elements singulars emergents de la trama urbana, sinó també zones més extenses, com trams de carrers o determinats ambients que mereixen la seva conservació.

En aquesta nova visió de la conservació del paisatge urbà i dels seus elements que configuren el passat antic o més recent hi trobem bona part de la filosofia de la vigent Llei d'Urbanisme de Catalunya (Llei 3/2012, de 22 de febrer, de modificació del Text Refós de la Llei d'urbanisme, pel Decret legislatiu 1/2010, del 3 d'agost) i el seu Reglament (D. 305/2006, de 18 de juliol). L'article 3 d'aquest Reglament, referit al concepte de desenvolupament urbanístic sostenible, estableix en l'apartat f), com una de les seves finalitats "la protecció del patrimoni cultural mitjançant la conservació, la recuperació i millora dels immobles que l'integren, dels espais urbans rellevants, dels elements i tipologies arquitectònics singulars, dels paisatges de valor cultural i històric i de les formes tradicionals d'ocupació humana del sòl".

En aquest sentit, el PEUP d'Arenys de Munt s'ha elaborat de manera exhaustiva, i consta de 309 elements, agrupats en un total de 250 fitxes de béns catalogats.

2.2 CRITERIS DE SELECCIÓ

El recull dels elements catalogats s'ha realitzat d'acord a una classificació preestablerta per les directrius del Departament de Territori i Sostenibilitat, el Departament de Cultura i pel mateix SPAL. Aquesta classificació comprèn elements i conjunts arquitectònics, béns socioculturals i etnològics, béns arqueològics, béns naturals i béns ambientals i paisatgístics.

Els elements arquitectònics s'han tractat amb uns criteris que fan referència a elements individuals o bé a conjunts. En els casos individuals, es tracta d'elements unitaris ben delimitats, com ara habitatges, que tenen valor en si mateixos, però alhora es valoren en relació amb el seu entorn. Els conjunts tenen un caràcter més extens perquè inclouen diversos elements, separats o juxtaposats, però sempre mantenint un caràcter unitari i compacte, ben delimitat. Dins d'un conjunt podem trobar elements catalogats individualment, si a més del seu valor com a part integrant del conjunt se'ls considera amb valor a nivell individual. Els conjunts poden ser de diferents tipus, com per exemple poden estar compostats per una agrupació de volums dispersos, en el cas de diverses cases de pagès, o bé, a nivell urbà, pot tractar-se d'un front de façana de vial, que inclogui diverses cases de cós o edificacions amb cert caràcter singular o seriat. En tots els casos ha estat en funció dels seus valors que s'han inclòs al Catàleg.

En els elements catalogats podem distingir diversos tipus de valors: arquitectònics, urbanístics, culturals, històrics, paisatgístics; en la majoria dels casos cada element no es correspon a un únic tipus sinó a múltiples. A vegades tindrà més pes la seva condició arquitectònica i en altres la històrica. Els aspectes essencials d'aquests valors els podem resumir en tres facetes essencials: la documental, la arquitectònica i la significativa. Qualsevol intervenció en un element catalogat ha de tenir present aquests tres aspectes.

2.2.1 Valor històric i documental

Qualsevol element catalogat té primerament un valor documental, com a resultat d'accions pretèrites que són valorades per les generacions posteriors. Evoca moments de la història i cultura del passat, transmet coneixement sobre tipus de construcció, etc. En una època on sembla que tot el coneixement es pot emmagatzemar de forma digital, convé adonar-nos del valor que transmet l'objecte material. L'element catalogat és abans que res memòria i cultura del passat.

2.2.2 Valor arquitectònic, urbanístic i paisatgístic

El valor de l'obra arquitectònica radica en l'eficàcia amb què respon a la funció que la justifica, ja sigui aquesta utilitària o simbòlica, en la seva bellesa formal, i també en la racionalitat constructiva. Aquests paràmetres són bàsics per valorar l'obra arquitectònica, que en alguns casos pot esdevenir també un element singular la presència del qual configura l'entorn, com ara l'església que presideix una plaça, o una creu de terme al costat d'un camí. Així podem trobar diversos tipus d'elements, o conjunts amb valor arquitectònic, o urbanístic, com ara:

- Monuments arquitectònics historicoartístics declarats i fortificacions.
- Conjunts històrics, barris, carrers, cementiris, cases, etc.
- Edificis i construccions de diversa mena: religiosos, com ara esglésies, monestirs, ermites; civils, com edificis residencials històrics, equipaments; militars, com castells, masies fortificades, etc.
- Elements com creus de terme, escuts, pedres heràldiques, etc.
- Fragments com una portalada, una tanca, una tribuna, un relleu, una pintura mural a una façana, etc.
- Elements d'obra civil com camins, ponts, aqüeductes, vies de comunicació, obres d'abastament d'aigua, electricitat, etc.
- Estructures urbanes.
- Arquitectura popular: manifestació material en què es barregen factors econòmics, socials, culturals, etc. En conseqüència, és un dels elements que més contribueix a potenciar les senyes d'identitat d'un territori.

Atenent al valor paisatgístic, podem destacar aquelles àrees el valor de les quals és el resultat de la humanització de l'entorn, fruit de la interacció dinàmica entre els factors naturals (relleu, hidrografia, flora, etc) i els humans (activitat econòmica, assentaments, etc). Entre aquests béns podem trobar:

- Àrees i entorns d'interès paisatgístic.
- Recorreguts, camins, itineraris paisatgístics.
- Fonts i dolls.
- Miradors.
- Elements característics com cingleres, turons, feixes, marges, tanques, cabanes, etc.
- Jardins històrics.

2.2.3 Valor significatiu

En alguns casos, l'element pot no tenir uns valors històrics remarcables, ni tampoc artístics. Pot no tractar-se d'una obra arquitectònica destacable, però en canvi se li pot atribuir un valor simbòlic o emblemàtic, més relacionat amb aspectes emocionals o sentimentals de la població que amb els valors aparentment objectivables que un nouvingut li pugui atorgar. Aquests tipus de valors no poden ser menyspreats ja que formen part de la memòria col·lectiva de la població.

3 CONTINGUT DEL PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE PROTECCIÓ I CATÀLEG

El PEUP i Catàleg d'Arenys de Munt es componen dels següents documents:

MEMÒRIA informativa, històrica i justificativa (objectius i criteris).

CATÀLEG on s'identifiquen i es descriuen els elements que formen part del patrimoni històric, arquitectònic i ambiental d'Arenys de Munt, en fitxes individualitzades, en les quals s'indica l'actual nivell i grau de protecció, així com el proposat.

NORMATIVA general de regulació les intervencions.

ESTUDI ECONÒMIC I FINANCER amb les directrius econòmiques i estratègiques que regeixen el PEUP, i agenda de desenvolupament.

PLÀNOLS informatius i normatius.

També s'inclou un **QUADRE RESUM** dels béns catalogats on apareixen les dades bàsiques de cada element estudiat per tal de tenir-ne una idea general i ràpida. El Quadre Resum és una eina molt útil que recull de forma resumida els principals punts de cada element i conté les següents dades:

Número d'ordre de cada element

Tipus de bé, segons la següent classificació:

EA	Elements arquitectònics
CA	Conjunts arquitectònics
BARP	Béns arqueològics i paleontològics
BSE	Béns socioculturals i etnològics
BN	Béns naturals
BAMP	Béns ambientals i paisatgístics

Tipologia funcional, segons la següent classificació:

AF	Arquitectura Funerària
AI	Arquitectura Industrial/Comercial
AM	Arquitectura Militar
AP/E	Arquitectura Pública, Semipública, Equipaments
AR	Arquitectura Religiosa
ARRu	Arquitectura Residencial Rural/Agrícola
ARU	Arquitectura Rural
ARUr/RB	Arquitectura residencial Urbana en Blocs Singulares
ARUr/UA	Arquitectura Residencial Urbana Aïllada
ARUr/UM	Arquitectura Residencial Urbana entre Mitgeres
IP	Interès paisatgístic
JA	Jaciment Arqueològic
JP	Jaciment Paleontològic
OE	Obra d'Enginyeria
P	Parcs i espais públics
S	Elements singulars

Nom de cada element i referència cadastral
Coordenades UTM (ETRS89)
Època de construcció i estil
Autor
Localització i tipus de via
Vies secundàries de localització
Indret o barri on s'ubica
Dades de planejament urbanístic
Inventaris previs
Categoria i nivell de protecció existent
Categoria i nivell de protecció proposat
Imatge d'identificació de l'element

Les **FITXES INDIVIDUALITZADES** que componen el Catàleg, les quals recullen tota la informació obtinguda tant en el treball de camp com de les dades obtingudes en la recerca documental.

Per a la redacció de les fitxes s'ha partit d'una base de dades en format Microsoft Access, confeccionada per la Direcció General d'Urbanisme del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, modificada i millorada per l'SPAL per poder-la adaptar a les necessitats de la feina a desenvolupar. Aquesta base permet introduir dades per confeccionar fitxes per a cinc tipus de béns:

Béns arquitectònics (elements arquitectònics o conjunts arquitectònics)
Béns arqueològics i paleontològics
Béns socioculturals i etnològics
Béns naturals
Béns ambientals i paisatgístics

Totes les fitxes de la base de dades tenen una estructura similar i en elles hi ha:

Nom: denominació de l'element.

Altres noms: altres denominacions de l'element.

Codi: número d'ordre corresponent a l'element.

Tipus de bé: Es defineix el tipus de bé (EA, CA, BARP, BSE o BAMP).

DADES BÀSIQUES

Localització: Dades que permeten situar-lo geogràficament.

Tipologia funcional: De les descrites anteriorment.

Dades cadastrals: Número de referència cadastral.

Dades urbanístiques: Qualificació urbanística, planejament general i derivat.

Catalogació vigent: Dades d'aquells elements prèviament catalogats.

INFORMACIÓ GRÀFICA

Plànol de localització: Detall del plànol de situació.

Imatge de context: Fotografia del context de l'element.

Pla vigent / altres: Imatge del planejament general vigent.

Ortofoto / altres: Situació en fotoplànol.

Alçats / altres: Alçat o imatge de la façana principal.

Altres imatges: Altres imatges de context, entorn, façanes, interior i detalls.

DESCRIPCIÓ

Informació referent a la descripció de l'element. En funció del tipus de bé, aquesta serà més o menys extensa i inclou:

Descripció: Trets físics i constructius, estil, època de construcció, autor, tipus de parcel·la, context i elements que componen el bé.

Ús: Original i actual.

Estat de conservació: Valoració de l'estat global de l'edifici.

Entorn de protecció: S'especifiquen quins elements conformen l'entorn de protecció, així com les seves característiques.

Situació de risc: tipus de risc establerts a la base de dades, com inundabilitat, pendents superiors al 20%, risc geològic, risc d'incendi, risc tecnològic i altres riscos.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Informació històrica: Recull de la informació històrica que ajudi a entendre els fets i les èpoques que han afectat i configurat el bé.

Bibliografia: Relació dels documents i fonts dels quals s'ha obtingut informació.

Actuacions a la finca: Descripció de les actuacions a destacar que s'hagin fet sobre l'element original fins a l'actualitat, com ara reformes i/o restauracions.

Pla anterior: Dades sobre planejament anterior, si escau.

Protecció anterior: Dades de protecció anterior, si escau.

CATALOGACIÓ

Catalogació proposada: Es defineix el tipus de bé segons la classificació:

- Patrimoni arquitectònic
- Patrimoni arqueològic i paleontològic
- Patrimoni sociocultural i etnològic
- Patrimoni natural
- Patrimoni ambiental i paisatgístic

Es defineix la classificació del bé en:

- Conjunts
- Edificis
- Elements arquitectònics
- Monument històric
- Obra civil
- Estructures urbanes
- Arquitectura popular
- Fragments

Es defineix la categoria de protecció (i número de registre en cas de BCIN):

- BCIN (Bé Cultural d'Interès Nacional)
- BCIL (Bé Cultural d'Interès Local)
- BPU (Bé de Protecció Urbanística)

Es proposa el nivell de protecció:

- Nivell 1 Integral
- Nivell 2 Conservació

- Nivell 3 Parcial
- Nivell 4 Ambiental
- Nivell 5 Documental
- Nivell 6 Àrea d'Expectativa Arqueològica

Raons de la catalogació: Es defineix els motius que han motivat la seva catalogació, els àmbits de protecció per a cada element i l'entorn de protecció necessari per a la conservació dels seus valors.

INTERVENCIONS

Regulació de les intervencions: Es defineixen diferents tipus d'intervenció en funció del tipus de bé.

A) Per als **Elements i conjunts arquitectònics (EA i CA)** s'identifica els mecanismes d'intervenció que són possibles en els BCIL i BPU. En el cas dels BCIN, és el Departament de Cultura, a través de la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural que correspongui, qui regula les intervencions d'acord amb els criteris detallats en l'Art. 35 de la LPCC.

Les intervencions arquitectòniques es classifiquen de la manera següent, en funció dels requeriments de cada element en particular i sense que cada tipus d'intervenció n'exclouï necessàriament un altre, ja que en un conjunt arquitectònic es podran aplicar diferents criteris d'intervenció.

1. Conservació

Acció de tenir cura d'una cosa impedit que sigui alterada o destruïda; no deixar perdre o desaparèixer.

No es permet, doncs, enderrocar l'element, ni total ni parcialment, ni modificar-lo en els seus trets essencials considerats com a patrimonials. (art. 29 RLUC, sobre els deures d'ús, de conservació i de rehabilitació).

2. Manteniment i/o reparació

Manteniment: acció orientada a fer que alguna cosa romangui en el mateix estat, no s'alteri, malmeti, destrueixi o perdi. Reparar: tornar a posar en bon estat allò que ha sofert un dany.

Es tracta d'intervencions que tenen per objecte mantenir en correctes condicions de salubritat, ornat i neteja, sense alterar-ne l'estructura i la distribució, ni ocultar o modificar valors constructius o morfològics (art. 29 RLUC). La reparació exigeix utilitzar materials iguals als existents o que es demostrï que són compatibles, per les seves característiques físiques i químiques, amb els existents.

3. Consolidació

Procés de conversió d'un material solt o tou en un altre de dur i compacte. Fer més sòlida una cosa.

Concepte aplicable a reforços estructurals, muraris o de cobertes, i també a elements d'arts aplicades, com ara materials petris, ceràmics, metàl·lics o vidrats ornamentals, escultures o relleus escultòrics, revestiments estucats o pintures murals.

4. Reforma, millora, remodelació o rehabilitació

Acció de modificar alguna cosa donant-li una nova forma, disposició, condició, especialment amb l'intent de millorar-la.

Es refereix al conjunt d'intervencions físiques que tenen per objectiu l'adequació, millora o actualització de les condicions d'habitabilitat, amb el manteniment de les característiques morfològiques. Inclou conceptes de: modernització, adaptació, acondicionament, reutilització o reestructuració morfològica (art. 29 RLUC). El concepte de remodelació inclou el conjunt de modificacions o reparacions a introduir en un edifici o element, relacionades o derivades de l'activitat que s'hi desenvolupa, i que han de ser compatibles amb la seva protecció.

5. Restauració

Procés o conjunt d'intervencions progressives que, de forma simple o combinada, tenen per objectiu prolongar l'existència dels béns culturals, millorant fins al màxim llurs condicions físiques. Es tracta d'intervencions complexes que tenen per objectiu, a més, restituir un bé catalogat o part d'aquest a les seves condicions o estat originals; executar les obres de consolidació necessàries, i, fins i tot, de demolició parcial, sempre que aquesta estigui justificada per la restauració projectada, tot fent-ne una lectura històrica de les diverses etapes de l'element.

6. Reconstrucció

Construir de nou; tornar a construir una cosa desfeta o obsoleta. Es tracta d'intervencions físiques que tenen per objecte la reposició total o parcial d'un element concret (un fragment arquitectònic, escultòric o de les arts aplicades...) o d'un edifici preexistent o desaparegut total o parcialment, en el mateix lloc, reproduint les seves característiques morfològiques mitjançant la reproducció del bé original i en base a la documentació gràfica, fotogràfica o escrita.

7. Reproducció

Acció de fer una còpia o qualsevol altra representació (d'una cosa). Té per objecte reproduir, per necessitats físiques o amb finalitat didàctica, part o parts de l'element o edifici en procés d'intervenció.

8. Ampliació

Ampliar: donar una major extensió a alguna cosa; fer més ampli. Té per objecte incrementar el volum existent construït, sense que el nou volum sigui incompatible amb l'edificació protegida, no ocult visualment la seva presència i no desvirtui les característiques morfològiques.

9. Inclusió

Incloure: posar una cosa dins d'una altra; contenir-ne una altra. Intervencions físiques que tenen per objecte la disposició de nous elements que millorin criteris d'habitabilitat i accessibilitat, així com l'adequació a les respectives normatives vigents, incloent-hi les de seguretat.

10. Substitució

Posar alguna cosa al lloc d'una altra. Intervencions que tenen per objecte l'enderrocament d'una edificació existent o part d'ella per construir-ne una de nova al mateix lloc ocupat per aquelles. Aquesta operació ha d'anar precedida d'un expedient documental, que de manera exhaustiva recollirà la informació escrita, gràfica i fotogràfica de l'element o edifici, necessària per a la conservació de la seva història. La morfologia del nou cos edificat serà compatible a l'arquitectura existent del mateix element o de l'entorn.

11. Eliminació

Intervencions físiques que tenen per objecte la supressió d'elements afegits a les edificacions amb valor patrimonial, com ara cossos, volums, antenes, dipòsits de fibrociment o altres.

12. Desplaçament

Aquesta operació permet relocalitzar elements que pel seu interès cal conservar, preferentment a prop de la localització actual.

13. Enderroc

Suposa la desaparició, total o parcial, del bé, que, per motius que van més enllà dels seus valors patrimonials reconeguts, ha perdut gran part d'aquests i es troba en condicions físiques que en fan impossible la conservació i restauració. Aquesta operació ha d'anar precedida d'un expedient documental, que de manera exhaustiva recollirà la informació escrita, gràfica i fotogràfica de l'element o edifici, necessària per a la conservació de la seva història.

B) Per als **Béns arqueològics i paleontològics (BARP)** les intervencions arqueològiques i paleontològiques, segons el decret 78/2002, de 5 de març, es classifiquen en:

1. Excavacions

Són les remocions en la superfície, en el subsòl o en medis subaquàtics que es fan amb la finalitat de descobrir i investigar sistemàticament tota classe de restes arqueològiques o paleontològiques. També són excavacions els sondeigs que tenen com a finalitat la comprovació de l'existència o la delimitació de vestigis arqueològics o paleontològics en un punt determinat.

2. Prospeccions

Són les exploracions superficials, del subsòl o en medi subaquàtic, sense remoció de terrenys i amb recollida de materials arqueològics o paleontològics, o sense recollida de material, adreçades a la localització i l'estudi o l'examen de dades per detectar vestigis arqueològics o paleontològics, tant si s'hi apliquen mitjans tècnics especialitzats com si no.

3. Controls

Són les tasques de vigilància i, en determinats casos, de coordinació d'obres o treballs que puguin afectar restes arqueològiques o paleontològiques, incloses les neteges de jaciments.

4. Mostreigs

Són les extraccions de mostres que poden incloure remoció de terreny o recollida de materials.

5. Documentació gràfica i plàstica

Són intervencions adreçades a l'obtenció d'informació gràfica de jaciments arqueològics o paleontològics. Aquests treballs poden fer-se a través de calcs per als estudis directes d'art rupestre i mural, a través d'aixecaments planimètrics o mitjançant la realització de rèpliques o altres tècniques.

6. Consolidació, restauració i adequació

Són les intervencions que tenen per objecte la conservació i el manteniment o l'adequació per a la visita pública dels jaciments arqueològics o paleontològics.

C) Per als **Béns socioculturals i etnològics (BSE)** les intervencions aniran adreçades a preservar i documentar la memòria dels llocs catalogats.

D) Per als Béns naturals i per als Béns ambientals i paisatgístics (**BN i BAMP**) les intervencions es classifiquen en:

1. Preservació del paisatge / Conservació

Mecanismes adreçats a salvaguardar els valors ambientals, culturals, visuals i perceptius d'un paisatge del seu deteriorament o pèrdua (definició d'Observatori del Paisatge). Intervenció que té per objecte la protecció, a través de la gestió de l'ús dels recursos naturals, com són el sòl, el paisatge etc, com també el manteniment, la rehabilitació, el restabliment i l'increment, si s'escau, de les poblacions.

2. Millora del paisatge

Evolució del paisatge cap a un millor estat. Conjunt d'intervencions físiques que tenen per objectiu l'adequació o millora de les condicions de l'hàbitat amb el manteniment de les característiques morfològiques.

3. Restauració del paisatge

Conjunt d'operacions que aspiren a fer que la percepció visual d'un espai sigui similar o evolutivament concordant amb l'existent abans de ser alterat per una activitat humana.

4. Recuperació del paisatge

Mecanismes adreçats a deturar la degradació o desaparició d'un element o conjunt d'elements d'un paisatge i restituir-los en les seves condicions originals, tot assegurant-ne la pervivència en el futur.

5. Valorització del paisatge

El fet de posar en valor els aspectes ambientals, culturals, visuals i perceptius del paisatge.

6. Creació de paisatge

Intervenció sobre una porció del territori amb l'objectiu de millorar-ne les condicions paisatgístiques i de crear un nou imaginari en el supòsit que el propi i original s'hagi perdut o banalitzat.

Usos: Es defineixen els usos permesos.

Efectes sobre l'entorn de protecció: S'expliquen els aspectes a regular a l'entorn del bé.

Gestió: Gestió del bé, si escau.

Altres intervencions: Altres intervencions proposades.

4 ELEMENTS CATALOGATS

4.1 QUADRE DELS ELEMENTS CATALOGATS

El present Catàleg recull 299 elements (expressats en el document QUADRE RESUM) classificats per categories segons el tipus de bé, i agrupats en 252 fitxes de béns catalogats que són les que s'expressen en la següent taula:

FITXA	NOM	CAT.	NIVELL	QUAL. URB.	
001	EA	Ca l'Aiguaviva	BPU	NP3 Parcial	C1
002	EA	Ca l'Amar de la Torre	BCIN	NP1 Integral	C1
003	EA	Ca l'Amar de Sobirans	BPU	NP3 Parcial	C1
004	EA	Ca l'Angelina	BPU	NP5 Docum.	V
005	EA	Ca l'Arquer de Goscons	BCIL	NP2 Cons.	C1
006	EA	Ca l'Escabellat	BPU	NP5 Docum.	V
007	EA	Ca l'Espàrec	BCIL	NP2 Cons.	E
008	EA	Ca l'Ocellet	BPU	NP3 Parcial	C1
009	EA	Ca l'Oliver	BPU	NP3 Parcial	C1
010	EA	Cal Moro	BPU	NP2 Cons.	A5
011	EA	Cal Rei	BPU	NP3 Parcial	C1
012	EA	Can Bellsollell de la Torre	BCIN	NP1 Integral	C1
013	EA	Can Bombí	BPU	NP3 Parcial	C1
014	EA	Can Borrell	BCIL	NP2 Cons.	E4
015	EA	Can Boter	BCIL	NP2 Cons.	B5-B
016	EA	Can Botet	BPU	NP5 Docum.	C1
017	EA	Can Catà de Dalt	BCIL	NP2 Cons.	C1
018	EA	Can Coix Terra	BPU	NP3 Parcial	A5
019	EA	Can Colomer de Sobirans	BPU	NP5 Docum.	V
020	EA	Can Comulada	BPU	NP2 Cons.	C1
021	EA	Can Corder	BPU	NP5 Docum.	V
022	EA	Can Cornell	BCIL	NP2 Cons.	B1
023	EA	Can Cot	BPU	NP3 Parcial	C3
024	EA	Can Delàs	BCIL	NP2 Cons.	C1
025	EA	Can Deri	BPU	NP3 Parcial	C1
026	EA	Can Deu	BPU	NP3 Parcial	C1
027.00	CA	Can Forn, veïnat de	BPU	NP2 Cons.	C1
027.01	EA	Can Forn i Can Nualart	BCIL	NP2 Cons.	C1
028	EA	Can Framis	BPU	NP3 Parcial	C2.2
029	EA	Can Gibert, El Remei	BCIL	NP2 Cons.	C1
030	EA	Can Grau	BPU	NP3 Parcial	C1
031	EA	Can Gravat	BPU	NP3 Parcial	A2
032	EA	Can Gualba	BCIL	NP2 Cons.	A4.1
033	EA	Can Maiol de la Torre	BCIN	NP1 Integral	A5
034	EA	Can Miró	BCIL	NP2 Cons.	C1
035	EA	Can Mora	BPU	NP3 Parcial	C1
036	EA	Can Palomé	BPU	NP3 Parcial	C1
037	EA	Can Pau Bernadó	BCIL	NP2 Cons.	C1
038	EA	Can Pau Vergés	BPU	NP3 Parcial	C1
039	EA	Can Pauet	BPU	NP3 Parcial	C1
040	EA	Can Rifà	BCIL	NP2 Cons.	A5
041	EA	Can Rossell	BCIL	NP2 Cons.	C1
042	EA	Can Sagrera	BCIL	NP2 Cons.	C1
043	EA	Can Sala de Baix	BCIL	NP2 Cons.	A5

FITXA	NOM	CAT.	NIVELL	QUAL. URB.	
044	EA	Can Sala de Dalt	BCIL	NP2 Cons.	C1
045	EA	Can Seix	BPU	NP3 Parcial	C1
046	EA	Can Solé de Pagès	BPU	NP3 Parcial	C1
047	EA	Can Vallalta	BCIL	NP2 Cons.	C1
048	EA	Can Vives	BPU	NP3 Parcial	C1
049	EA	Can Xicoi	BPU	NP3 Parcial	C1
050	EA	Can Zariquiey	BCIL	NP2 Cons.	B3
051	EA	Casa Nova de Pibernat	BPU	NP3 Parcial	C2.2
052	EA	Corral d'en Forn	BPU	NP3 Parcial	C3
053	CA	Dalt de Torrentbò, veïnat de	BPU	NP3 Parcial	C1
054	EA	Hostal del Sol	BPU	NP3 Parcial	C1
055	EA	Mas Gàbana	BCIL	NP2 Cons.	C1
056	EA	Mas Noè	BCIL	NP3 Parcial	A2
057	EA	Masoveria de Can Pauet	BPU	NP3 Parcial	C1
058	EA	Quiosc de la Campana	BPU	NP3 Parcial	C1
059	CA	Santa Cecília, veïnat de	BPU	NP2 Cons.	C1
060	CA	Sobirans, veïnat de	BPU	NP2 Cons.	C1
061	EA	Casa Passeig Vallvidrera, 11	BPU	NP3 Parcial	A5
062	CA	Barbeta, conjunt del carrer	BPU	NP2 Cons.	V
063	EA	Barracà, El	BPU	NP3 Parcial	V
064	EA	Can Gallineta	BPU	NP5 Docum.	J
065	EA	Casa del Carrer Borrell, 4	BPU	NP5 Docum.	J
066	EA	Rectoria de Sant Martí	BPU	NP3 Parcial	E3
067	EA	Casa Bolet-Serrat	BPU	NP5 Docum.	E5
068.00	CA	Eixample, rambla de	BCIL	NP4 Ambiental	V
068.01	EA	Can Martí de la Nena	BPU	NP3 Parcial	A1.1
068.02	EA	Can Vernis de l'Eixample	BPU	NP3 Parcial	A5
068.03	EA	Cases nº 100 a 116	BPU	NP3 Parcial	A1.1
068.04	EA	Cases nº 101 a 157	BPU	NP3 Parcial	A1.1
068.05	EA	Villa Josefa	BCIL	NP2 Cons.	E
069	EA	Can Co	BCIL	NP3 Parcial	E5
070	EA	Cases dels mestres	BPU	NP2 Cons.	A1.2
071.00	EA	Francesc Macià, rambla	BCIL	NP4 Ambiental	V
071.01	EA	Cases nº 7, 9 i 11	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.02	EA	Cases nº 8 i 10	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.03	EA	Casa nº 26	BCIL	NP3 Parcial	A1.1
071.04	EA	Casa nº 28	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.05	EA	Can Closa	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.06	EA	Forn de pa l'Americano	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.07	EA	Casa nº 47	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.08	EA	Casa nº 51	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.09	EA	Casa nº 56	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.10	EA	Cal Baster	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.11	EA	Casa nº 69	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.12	EA	Can Missé del Pa	BCIL	NP2 Cons.	A1.2
071.13	EA	Can Regàs	BCIL	NP2 Cons.	A1.1
071.14	EA	Cases nº 79, 81 i 83	BPU	NP3 Parcial	A1.1
071.15	EA	Casa nº 88	BPU	NP3 Parcial	A1.2
071.16	EA	Can Terrades	BCIL	NP1 Integral	A5
072	CA	Nou, carrer	BPU	NP4 Ambiental	V
073	CA	Olivera, carrer	BPU	NP4 Ambiental	V
074.00	CA	Panagall, carrer	BPU	NP4 Ambiental	V
074.01	EA	Can Costella	BCIL	NP2 Cons.	A1.2
075	CA	Pasqual, carrer	BPU	NP4 Ambiental	A1.2

FITXA	NOM	CAT.	NIVELL	QUAL. URB.	FITXA	NOM	CAT.	NIVELL	QUAL. URB.		
076	EA	Can Popa	BPU	NP3 Parcial	A1.2	103	EA	Naus annexes Grober	BCIL	NP2 Cons.	E
077	CA	Pere Serafí, carrer	BPU	NP4 Ambiental	A1.2	104	EA	Xemeneia Destil·leries Sorel	BPU	NP1 Integral	J
078	CA	Pons, carrer	BPU	NP4 Ambiental	A1.2	105	CA	Cementiri Municipal	BPU	NP2 Cons.	E6
079	CA	Regàs, carrer	BPU	NP4 Ambiental	A1.1	106	EA	Ponts de la carretera C-61	BPU	NP2 Cons.	V
080.00	CA	Riera i Penya, rambla	BCIL	NP4 Ambiental	V	107	EA	Pont de Ca l'Artés	BPU	NP2 Cons.	C1
080.01	EA	Casa Molins Ridorsa	BPU	NP3 Parcial	A1.1	108	EA	Campana de Can Guasch	BCIL	NP1 Integral	A6.2
080.02	EA	Can Murillas	BCIL	NP3 Parcial	A1.1	109	EA	Can Canícula	BPU	NP3 Parcial	C1
080.03	EA	Casa nº 59	BPU	NP3 Parcial	A1.1	110	EA	Can Cintet	BPU	NP1 Integral	C2.2
080.04	EA	Can Blanch de la Penya	BPU	NP2 Cons.	A5	111	EA	Can Jaume Alsina	BPU	NP1 Integral	C2.2
080.05	EA	Can Rius	BCIL	NP2 Cons.	A5	112	EA	Can Quel	BPU	NP1 Integral	C2.2
080.06	EA	Can Vernis	BPU	NP2 Cons.	A5	113	EA	Capitell de l'església romànica	BCIL	NP1 Integral	A1.2
080.07	EA	Cases nº 79 i 81	BPU	NP3 Parcial	A1.1	114	EA	Casa del carrer de les Flors, 1	BPU	NP3 Parcial	A1.2
080.08	EA	Can Corbera	BCIL	NP2 Cons.	A5	115	EA	Casa Reixac	BPU	NP1 Integral	C2.2
081	CA	Sant Antoni, carrer	BPU	NP4 Ambiental	V	116	EA	Caseta de Can Sagrera	BPU	NP2 Cons.	J
082	EA	Casa Culubret	BPU	NP5 Docum.	A1.2	117	EA	Font Pública	BCIL	NP2 Cons.	V
083	EA	Cases C. St. Josep, 13, 15 i 17	BPU	NP3 Parcial	A1.2	118	EA	Monument Jacint Verdaguer	BPU	NP1 Integral	C1
084.00	CA	Sant Martí, rambla	BCIL	NP4 Ambiental	V	119	EA	Fites de terme	BPU	NP4 Ambiental	C1
084.01	EA	Cases 1, 3 i 7	BPU	NP3 Parcial	A1.1	01	BARP	Can Jalpí. Jaciment arq.	BCIL	NP1 Integral	E
084.02	EA	Ca la Pepa fornera	BPU	NP3 Parcial	A1.1	02	BARP	Confluència Riera-T. d'en Puig	BCIL	NP1 Integral	J
084.03	EA	Casa Josep Borrell	BPU	NP3 Parcial	A1.1	03	BARP	Camí de l'ermita del Remei	BCIL	NP1 Integral	J
084.04	EA	Can Peret Boira	BPU	NP3 Parcial	A1.1	04	BARP	Camí del Mormo	BCIL	NP1 Integral	C1
084.05	EA	Cases nº 23 i 25	BPU	NP3 Parcial	A1.1	05	BARP	Can Bellsollell	BCIL	NP1 Integral	C1
084.06	EA	Cases 29 a 37	BPU	NP3 Parcial	A1.1	06	BARP	Can Cametes	BCIL	NP1 Integral	C1
084.07	EA	Can Nissos	BPU	NP3 Parcial	A1.1	07	BARP	Can Catà de Dalt	BCIL	NP1 Integral	C1
084.08	EA	Cases 32 i 34	BPU	NP3 Parcial	A1.1	08	BARP	Mas Aiguaviva, c. de Ca l'Arnau	BCIL	NP1 Integral	C1
084.09	EA	Cases 41 i 43	BPU	NP3 Parcial	A1.1	09	BARP	Paradolmen de l'Infern	BCIL	NP1 Integral	C3
084.10	EA	Can Boira Minaire	BCIL	NP2 Cons.	A1.1	10	BARP	Pla dels Lladres	BCIL	NP1 Integral	C2.2
084.11	EA	Can Minguet	BCIL	NP2 Cons.	A1.1	11	BARP	Can Deri	BCIL	NP1 Integral	C1
085	EA	Casa carrer Sant Pau, nº 10	BPU	NP3 Parcial	A1.2	12	BARP	Ermita de Sant Miquel	BCIL	NP1 Integral	C1
086	CA	Torrent d'en Terra	BPU	NP3 Parcial	V	13	BARP	Vinya de Can Guix	BCIL	NP1 Integral	C1
087	CA	Conjunt urbà de Can Vinyals	BPU	NP3 Parcial	A1.1	14	BARP	Font de Flàvia	BCIL	NP1 Integral	C1
088.00	CA	Vell, carrer	BPU	NP4 Ambiental	V	01	BSE	Parc del Santuari de Lourdes	BPU	NP4 Ambiental	C1
088.01	EA	Antic edifici de correus	BCIL	NP3 Parcial	A1.1	01	BN	Roure de Gernika	BPU	NP4 Ambiental	B7
088.02	EA	Can Parés	BCIL	NP3 Parcial	A1.1	02	BN	Eucaliptus de Can Jalpí	BPU	NP4 Ambiental	J
088.03	EA	Can Missé	BCIL	NP2 Cons.	A1.2	03	BN	Avinguda plàtans Can Jalpí	BPU	NP4 Ambiental	B7
089	EA	Capella de Santa Cecília	BPU	NP2 Cons.	C1	04	BN	Castanyers de Can Cintet	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
090	EA	Capella del Remei	BCIL	NP2 Cons.	C1	05	BN	Garroferar de Mas Aiguaviva	BPU	NP4 Ambiental	C1
091	EA	Església de Sant Martí	BCIL	NP1 Integral	E3	06	BN	Pi i alzina de Ca l'Amar de la T.	BPU	NP4 Ambiental	C1
092	EA	Santuari de Lourdes	BPU	NP4 Ambiental	C1	07	BN	Garrofer Can Sala de Dalt	BPU	NP4 Ambiental	C1
093	EA	Ajuntament	BPU	NP3 Parcial	E5	08	BN	Cedre de Can Boter	BPU	NP4 Ambiental	B5-B
094	EA	Can Corrioles	BPU	NP2 Cons.	E4	09	BN	Eucaliptus de Can Boter	BPU	NP4 Ambiental	B5-B
095.00	CA	Can Jalpí (conjunt)	BCIL	NP2 Cons.	B7	10	BN	Xiprer de Can Boter	BPU	NP4 Ambiental	B5-B
095.01	EA	Can Jalpí (Castell Jalpí)	BCIL	NP2 Cons.	B7	11	BN	Lledoner de Can pau Bernadó	BPU	NP4 Ambiental	C1
095.02	EA	Central de Can Jalpí	BPU	NP2 Cons.	E	12	BN	Alzina surera ctra. St. Vicenç	BPU	NP4 Ambiental	C1
095.03	EA	Corral de Can Jalpí	BPU	NP5 Docum.	V	13	BN	Pins, alzines, suros ctra. C-61	BPU	NP4 Ambiental	C1
095.04	EA	Far de Can Jalpí	BCIL	NP1 Integral	B7	14	BN	Eucaliptus del Remei	BPU	NP4 Ambiental	C1
095.05	EA	Portalada de Can Jalpí	BCIL	NP2 Cons.	B7	15	BN	Pi Gros	BPU	NP4 Ambiental	V
096	EA	Can Matalí	BPU	NP3 Parcial	E4	16	BN	Carex grioletti	BPU	NP4 Ambiental	C1
097	EA	Biblioteca municipal	BPU	NP3 Parcial	E4	17	BN	Fraret	BPU	NP4 Ambiental	C1
098	EA	Escola Sant Martí	BCIL	NP2 Cons.	E1	18	BN	Alocar	BPU	NP4 Ambiental	C1
099	EA	Mercat municipal	BPU	NP2 Cons.	A1.1	19	BN	Estepa ladanifera	BPU	NP4 Ambiental	C1
100	EA	Restaurant de Lourdes	BPU	NP3 Parcial	C1	20	BN	Xarxa fluvial d'Arenys de Munt	BPU	NP4 Ambiental	C1
101	EA	Sindicat Agrícola	BPU	NP3 Parcial	E4	21	BN	Parc del Montnegre i Corredor	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
102	EA	Fàbrica SA Grober	BCIL	NP2 Cons.	A6	01	BAMP	Passeig de plàtans de la riera	BPU	NP4 Ambiental	V

FITXA	NOM	CAT.	NIVELL	QUAL. URB.	
02	BAMP	Xarxa de camins d'Arenys de M.	BPU	NP4 Ambiental	C1
03	BAMP	Camins de Fondo	BPU	NP4 Ambiental	C1
04	BAMP	Els Tres Turons	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
05	BAMP	Serra d'en Sala	BPU	NP4 Ambiental	C1
06	BAMP	Murs amb arcs i canalització	BPU	NP3 Parcial	C1
07	BAMP	Aiguaroja, font de l'	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
08	BAMP	Arquer, font de l'	BPU	NP4 Ambiental	C1
09	BAMP	Aulet, font de l'	BPU	NP4 Ambiental	C2.1
10	BAMP	Can Barbeta, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
11	BAMP	Can Corrioles, font de	BPU	NP4 Ambiental	E1.1
12	BAMP	Ca l'Eloi, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
13	BAMP	Can Federico, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
14	BAMP	Fontana, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
15	BAMP	Can Clariana, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
16	BAMP	Horteta de Ca l'Amar, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
17	BAMP	Can Lloveras, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
18	BAMP	Milans, font de la	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
19	BAMP	Can Serra, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
20	BAMP	Polla, font de la	BPU	NP4 Ambiental	C1
21	BAMP	Can Popa, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
22	BAMP	Can Pugep, font de	BPU	NP4 Ambiental	C1
23	BAMP	Teixonera, font de la	BPU	NP4 Ambiental	C1
24	BAMP	Can Trici, font de la	BPU	NP4 Ambiental	C1
25	BAMP	Vegetació de ribera	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
26	BAMP	Verneda del torrent de l'Oradella	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
27	BAMP	Alzinar del Turó del Mig	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
28	BAMP	Avellanosa del t. del Fangar	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
29	BAMP	Castanyers d'en Ponet	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
30	BAMP	Sot dels Llorers	BPU	NP4 Ambiental	C2.2
31	BAMP	Els Ortells	BPU	NP4 Ambiental	C3
32	BAMP	Cirerers d'en Roca	BPU	NP4 Ambiental	C1
33	BAMP	Mota amb alzines (r. de Ca l'Amar)	BPU	NP4 Ambiental	B5
34	BAMP	Mota amb alzines (r. Can Sala)	BPU	NP4 Ambiental	B3
35	BAMP	Alzines de Torrent d'en Terra	BPU	NP4 Ambiental	H
36	BAMP	Pineda de Can Jalpí	BPU	NP4 Ambiental	B7
37	BAMP	Avellaners de Can Jalpí	BPU	NP4 Ambiental	J
38	BAMP	Parc de Can Jalpí	BPU	NP4 Ambiental	J
39	BAMP	Parc de Can Borrell	BPU	NP4 Ambiental	E4
40	BAMP	Connector Vallalta-serra d'en Sala	BPU	NP4 Ambiental	C1
41	BAMP	Coves de sauló	BPU	NP4 Ambiental	C1
42	BAMP	Barraques de vinya	BPU	NP4 Ambiental	C1
43	BAMP	Església, plaça de l'	BPU	NP4 Ambiental	J
44	BAMP	Catalunya, plaça	BPU	NP4 Ambiental	J
45	BAMP	Lluna, plaça la	BPU	NP4 Ambiental	J
46	BAMP	Verge de Montserrat, plaça	BPU	NP4 Ambiental	J
47	BAMP	Pep Ventura, plaça	BPU	NP4 Ambiental	J

4.2 CLASSIFICACIÓ SEGONS QUALIFICACIÓ URBANÍSTICA

Atenent a la qualificació urbanística, els béns catalogats es distribueixen de la següent manera:

CLASSIFICACIÓ	QUALIFICACIÓ	NOMBRE D'ELEMENTS
SISTEMES	V – Sistema viari	21
	J – Parcs i jardins públics	14
	E – Equipaments	19
	T – Serveis tècnics	-
	H – Sistema hidrològic	1
SÒL URBA	A1 – Nucli antic	50
	A2 – Edificació en front de vials	2
	A3 – Unifamiliars agrupades	-
	A4 – Unifamiliar amb jardí	1
	A5 – Construccions singulars	13
	A6 – Edificis aïllats	1
	A7 – Ordenació volumètrica	-
	A8 – Indústria en filera	-
	A9 – Indústria aïllada	-
	A10 – Dotacions i serveis privats	-
SÒL URBANITZABLE		15
SÒL NO URBANITZABLE		115

4.3 ANÀLISI DE LES CATEGORIES DE PROTECCIÓ

Les categories de protecció s'estableixen de la manera següent:

BCIN (Bé Cultural d'Interès Nacional)

Són els béns immobles més rellevants del patrimoni cultural català, inclosos en el Registre de Béns Culturals d'Interès Nacional del Departament de Cultura. La Direcció General del Patrimoni Cultural és l'òrgan encarregat de la tramitació i seguiment de la seva conservació, investigació i difusió. Actualment hi ha tres elements arquitectònics declarats BCIN al municipi d'Arenys de Munt. Aquests són **Ca l'Amar de la Torre, Can Bellsollell de la Torre i Can Maiol de la Torre**.

Per altra banda, i en virtut de l'aplicació del Decret 571/63, de 14 de març de 1963, de la Direcció General de Belles Arts (Ministerio de Educación Nacional, B.O.30), i de la Llei del Patrimoni Cultural Català, de 30 de setembre de 1993, a la Disposició Addicional Primera, d'emblemes heràldics, escuts, creus de terme, rotlles de justícia i demés peces i monuments de característiques anàlogues, amb una antiguitat de 100 anys, es constata que també són BCIN **els escuts heràldics de Can Jalpí i de Ca l'Amar de la Torre**.

BCIL (Bé Cultural d'Interès Local)

Són els béns immobles integrants del patrimoni cultural que, tot i la seva significació i importància, no compleixen les condicions pròpies dels béns culturals d'interès nacional,

però que cal preservar i mantenir com a identificadors del municipi. Estan inclosos en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català del departament de Cultura. Els instruments de protecció i de control recauen principalment en els municipis. El nombre de Béns Culturals d'Interès Local és de 66, dels quals 61 són existents i 5 són proposats. Els nous elements proposats són:

024.EA Can Delàs, 032.EA Can Gualba, 094.EA Can Corrioles
13.BARP Vinya de Can Guix – Jaciment Arqueològic
14.BARP Font de Flàvia – Jaciment Arqueològic

Es proposa la descatalogació de l'element 019 EA Can Colomer de Sobirans, el qual està afectat per un nou vial, i es proposa que sigui un BPU amb NP5: documental.

BPU (Bé de Protecció Urbanística)

Són aquells béns immobles (elements, conjunts, indrets, etc.), no declarats ni incoats BCIN o BCIL, els valors dels quals identifiquen a l'arquitectura tradicional del lloc i/o el paisatge del municipi, que el pla vol protegir pels seus valors d'interès cultural. Actualment no hi ha Béns de Protecció Urbanística declarats. **Es proposa la declaració de 183 elements**, que corresponen a elements i conjunts arquitectònics (114), béns socioculturals i etnològics (1), béns naturals (21) i béns mediambientals i paisatgístics (47).

4.4 ANÀLISI DELS NIVELLS DE PROTECCIÓ PROPOSATS

Els nivells de protecció s'estableixen de la manera següent:

Nivell de protecció 1: Integral

Nivell de protecció total aplicable a aquells béns que s'han de mantenir íntegrament, amb especial respecte de les seves característiques específiques, siguin o no arquitectòniques, i dels elements o parts que els componen.

D'aquest nivell es proposen **28** elements.

Nivell de protecció 2: Conservació

Nivell de protecció aplicable als béns lliures de modificacions substancials que els desfiguren i que cal preservar i revalorar. Afecta aquells edificis o elements de singular valor que conserven la seva fesomia original, o bé que, tot conservant-la en els aspectes bàsics, han perdut la coherència unitària genuïna a causa d'intervencions sobre la construcció original, d'un procés de degradació o d'un canvi d'ús.

D'aquest nivell es proposen **54** elements.

Nivell de protecció 3: Parcial

Nivell de protecció aplicable als béns on interessa preservar i revalorar algun dels seus elements. Aplicable a tots aquells edificis inclosos en la categoria de BPU a proposta d'un inventari previ, els valors dels quals resideixen principalment en la seva estructura tipològica, exteriorment reflectida en la façana, i en la disposició dels elements comuns (vestíbuls i caixes

d'escala), que seran les parts protegides; la resta de l'edifici podrà ser afectat per actuacions de rehabilitació sempre que es mantinguin o revalorin els esmentats elements comuns.

D'aquest nivell es proposen **77** elements.

Nivell de protecció 4: Ambiental

Nivell de protecció aplicable als béns i/o conjunts el valor ambiental dels quals resideix principalment en la seva configuració com a paisatge urbà, rural o natural, o en la seva qualificació com a béns socioculturals i etnològics. Quant als béns arquitectònics, aquest nivell protegeix els béns o conjunts que hagin estat catalogats amb la categoria BPU, els valors dels quals es troben fonamentalment en les façanes, per formar part d'un context d'edificacions tipològicament reiteratives que defineix un determinat ambient o paisatge urbà o rural. Quant als béns d'interès paisatgístic, aquest nivell protegeix àrees i entorns naturals, com també elements puntuals que tinguin valor ecològic i mediambiental.

D'aquest nivell es proposen **83** elements.

Nivell de protecció 5: Documental

Aquests béns estan inclosos en inventaris que no gaudeixen d'una protecció legal ni des de la Llei de Patrimoni Cultural ni des de la Llei d'Urbanisme.

D'aquest nivell es proposen **10** elements.

Nivell de protecció 6: AEA

Nivell de protecció aplicable a aquells espais on existeixin indicis racionals per evidències materials, antecedents històrics o altres, que permetin suposar l'existència de restes arqueològiques. Aquesta categoria compren: les troballes aïllades sense constància d'estructures, la suposició de l'existència d'estructures per la dinàmica històrica, les estructures en el subsòl encara no estudiades i les àrees excavades i analitzades totalment. Aquest nivell no afecta només als jaciments la existència dels quals ha estat documentada a través de la troballa fortuïta, la remoció del subsòl o la prospecció sistemàtica, sinó també a tots aquells elements arquitectònics que poden contenir, tant en el subsòl com en alçat, restes arqueològiques.

D'aquest nivell es proposen: **40** elements

5 PATRIMONI DESAPAREGUT

Si bé Arenys de Munt no ha sofert, com ha passat en altres municipis, un creixement desmesurat en temps recents, sí que alguns elements singulars s'han perdut, ja sigui per haver patit algun incident o perquè la propietat ha considerat més important la construcció de nous edificis per satisfer nous requeriments funcionals. Alguns elements destacables enderrocats en època relativament recent, són els següents:

La Torre de Can Pibernat

Masia del segle XVI que estava situada al carrer de les Flors, davant de les Escoles. Tenia una torre de planta baixa i tres pisos. En el seu lloc es va construir a finals de la dècada de 1960 una casa i un local comercial, segons projecte de l'arquitecte Enric Rosich. El portal adovellat es va traslladar a l'actual Biblioteca Sant Martí, al rial Bellsollell.



Torre de Can Pibernat.
Foto: LL. Bonet, 1915 (Arxiu CEC)



Foto: J. Danés, 1930
(Arxiu CEC)



Casa Bolet-Serrat. Foto: JS, 2013

Can Colomer de la Vila

Masia del segle XV, de planta baixa i pis, amb golfes a la part central i teulada a dos vessants. Estava situada al rial de la Rectora. Aquesta casa era un element inventariat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, amb número de registre IPA-8281 (darrera revisió 01/09/1987). Tenia el portal de pedra adovellada, finestres amb emmarcament de pedra i una finestra coronella que segons l'esmentat inventari era l'única que es conservava originària del poble.



Foto: M. Viader Crous, 1987

Ca l'Escorial

Casa situada en cantonada a l'actual carretera C-61. De planta rectangular, constava de planta baixa, pis i golfes, i tenia la coberta a un vessant. Totes les obertures tenien emmarcament de pedra. Algunes d'elles havien estat reformades. En cantonada, al costat esquerre, quedava la resta d'un matacà. L'edifici estava coronat per una barbacana força volada feta de maó i teula. Als anys vuitanta del segle XX ja es trobava en molt mal estat. Com Can Colomer de la Vila, es tractava d'un element inventariat per la Generalitat, amb número de registre IPA-8290 (darrera revisió 01/09/1987).



Foto: M. Viader Crous, 1987



Foto: M. Viader Crous, 1987

Can Ton

També conegut com "Cinema El Siglo", estava situat a la rambla Sant Martí, número 42. Aquest antic cinema i cafè era un dels locals públics de la població. També hi havia el cinema de Can Colomer. Inventariat amb número de registre IPA-8258 (darrera revisió 01/05/1986).



Foto: M. Viader Crous, 1986



Foto: M. Viader Crous, 1986

Ca n'Isclé

Casa situada al carrer Vell, 34, en cantonada amb el carrer de la Rasa. Constava de planta baixa i dos pisos, i s'hi accedia pel portal de pedra situat al xamfrà. Destacava la peculiar configuració de la cantonada. Al primer pis hi havia un gran balcó amb barana de ferro; al segon pis n'hi havia un altre de més petit. A la cantonada la façana es coronava amb una balustrada. Quan es va pavimentar el carrer es va rebaixar el nivell d'aquest, i la planta baixa de la casa va quedar lleugerament enlairada. Element inventariat amb número de registre IPA-8300 (darrera revisió 01/05/1986)



Font: Records d'Arenys de Munt – Foto: M. Viader Crous, 1987
Part 1 (Roman Gibert)

Pont a la rambla Riera i Penya

Pont construït segons projecte d'Enric Catà (1921).



Creu commemorativa de la Santa Missió

Un dels primers treballs d'Enric Catà a Arenys de Munt va ser una creu commemorativa de la Santa Missió (1912).



6. ESTUDI DEL PAISATGE

PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE PROTECCIÓ I CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC, ARQUITECTÒNIC I AMBIENTAL D'ARENYS DE MUNT

Isabel Leonart. Juny 2014

6 ESTUDI DE PAISATGE

6.1 BREU CARACTERITZACIÓ DEL MUNICIPI

El terme municipal d'Arenys de Munt amb una extensió de 21,3 km², es situa al Maresme Nord als vessants sud de la serralada Litoral, entre les serres del Corredor i el Montnegre, i es configura a banda i banda de l'eix de la Riera de Sobirans (o riera d'Arenys). El seu terme limita al sud amb Arenys de Mar, al sud-est amb Canet de Mar, a l'est amb Sant Iscle de Vallalta, al nord amb Vallgorguina, a l'oest amb Dosrius i al sud-oest amb Sant Vicenç de Montalt.

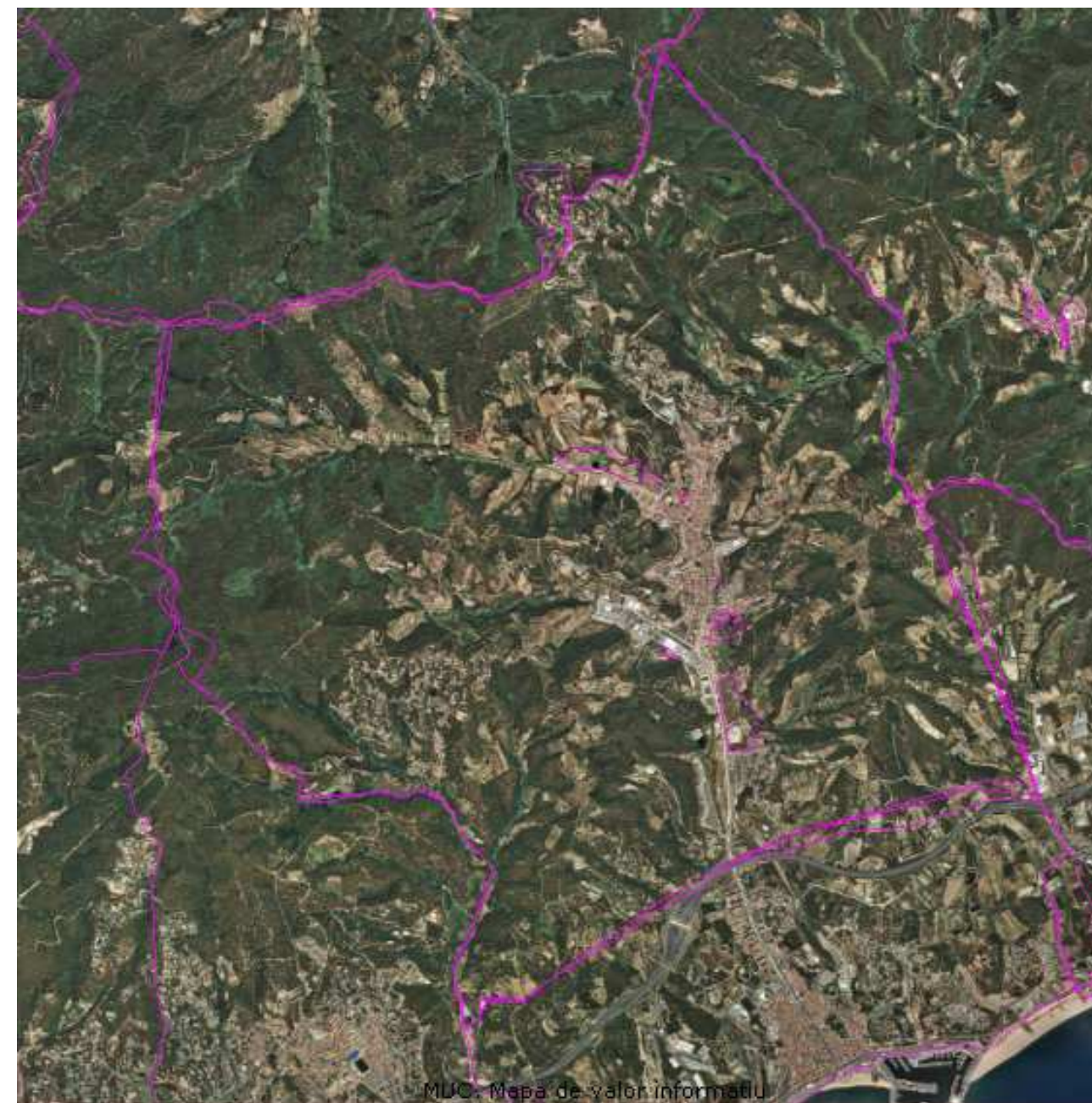
El seu paisatge ve fortament marcat per l'accidentada orografia i la xarxa de rieres i rials que travessen el conjunt del municipi, de forma que prop del 90 % del seu terme presenta pendents superiors al 20 %.

La xarxa hidrogràfica està formada per quatre conques, la de la riera de Caldes, la de la riera de Sobirans, la de la riera Vallalta i, en menor grau, la de Canet. La riera de Sobirans actua com a columna vertebral del territori. La seva conca n'ocupa el 70% del terme municipal i condiciona fortament tant el paisatge urbà com el de l'entorn de la vila.

A part de l'orografia i la xarxa hidrogràfica, el paisatge del municipi ve condicionat per la presència de les seves masses boscoses, els espais agrícoles en les valls i turons suaus, alhora que pel conjunt de nuclis urbans (veïnats i urbanitzacions) que s'han desenvolupat de forma desvinculada per diferents punts del terme. La superfície forestal ocupa un 60% del terme municipal. El sòl agrícola constitueix un 12% del territori. Tot plegat configura un paisatge en forma de mosaic que en algunes zones està fortament fragmentat.

La població s'ha assentat històricament al llarg de l'eix principal de la riera Sobirans on es donaven els pendents més suaus i on s'ha establert el nucli urbà tradicional d'Arenys de Munt. Aquest poblament es completa amb tot un conjunt de masies disperses per tot el terme i amb els agregats rurals de Torrentbò i Sobirans formats per masies aïllades amb un poblament molt antic, així com el conjunt de cases aïllades que configuren els barris del Migdia, Nord, Orient i Ponent. Al llarg dels anys 1960 i 1970 s'han creat nous nuclis de població en forma d'urbanitzacions per diferents punts del territori, en la majoria dels casos desvinculats del nucli tradicional i que han ocupat valls secundàries i zones de pendent considerable.

La zona nord del municipi, unes 395 hectàrees, està inclosa dins l'espai del PEIN *Serres del Montnegre i el Corredor*, que inclou la capçalera de la riera de Sobirans amb algunes de les masses forestals millor conservades del municipi.



Terme municipal d'Arenys de Munt. Ortofotomapa. Font: Mapa Urbanístic de Catalunya (web Dept. Territori i Sostenibilitat Generalitat de Catalunya).

6.2 ELEMENTS NATURALS DEL PAISATGE

6.2.1 Geologia i geomorfologia

Geologia

El Maresme pertany geològicament a les restes de l'antic massís catalanobalear que es formà durant l'orogènia herciniana (350-248 milions d'anys). Aquest estava format per grans bosses de magma solidificat, granit, a sobre del qual descansaven materials paleozoics, pissarres i roques calcàries. Com a resultat de l'orogènia alpina (60-15 milions d'anys) i del trencament i enfonsament del massís per unes fractures o falles en va resultar la serralada litoral formada majoritàriament per granitoides, granits i granodiorites, ja que l'efecte erosiu va fer desaparèixer gran part dels materials paleozoics. Les pissarres sols es mantenen als punts més elevats del Montnegre. L'elevada temperatura i humitat durant el quaternari (2 milions d'anys) va anar descomponent de manera diferencial els materials granítics i els va convertir en sauló que va formar un relleu sinuós caracteritzat per suaus turons i va crear l'actual plana litoral.

Els materials quaternaris són recents (Holocè) i provenen de la meteorització química dels granitoides. Els feldespatos potàssics que compacten la granodiorita són atacats per les condicions d'elevada humitat i temperatura; la roca es meteoritza formant el sauló, el qual és transportat cap a les parts baixes on omple els fons de valls.

Pel que fa als materials geològics del municipi d'Arenys de Munt, dominen àmpliament els afloraments de roques hercinianes (tonalites, granodiorites i granits), generalment poc cohesionats i que originen unes formes d'erosió característiques i els productes de la seva alteració, el sauló. Als fons de valls hi ha aquests sediments quaternaris al·luvials associats a la riera de Sobirans i a la riera de Caldetes.

Geomorfologia

El tipus de paisatge del municipi està condicionat, fonamentalment, per la interacció del clima (càlid i humit) i el substrat litològic (majoritàriament granítica). Aquest tipus de substrat condiciona el relleu a causa del modelat d'aquests materials i és també l'única font de sediments quaternaris, el sauló.

En els vessants i carenes granítiques els processos de meteorització són molt importants. Les elevades temperatures i humitats de la zona alteren químicament la granodiorita, que dona lloc al sauló. L'escolament de les aigües superficials, actuen sobre el mantell de sauló i van evacuant el material alterat. Amb el temps l'erosió pot deixar al descobert mantells no alterats o, fins i tot, la roca mare. El sauló és transportat al llarg de les rieres i torrents, sedimentant als fons de vall i constituint acumulacions de sorra.

En general, el relleu de la zona són de formes suaus, arrodonides, tret dels sectors on dominen dics i filons que, en ser material més durs que els granits, configuren els relleus més destacats i abruptes i defineixen les línies de carena. Les altituds màximes es troben al Turó del Mig (555 m), a Vila Negra (533 m) i al Pi de Buac (537 m) al sector de Pedrallarga. Altres punts rellevants són els diversos pics de la Serra del Parent Rost al nord del terme, que oscil·len a l'entorn entre 420-

450 m, el turó de l'Amar (420 m), el Pla de les Bruixes (407 m), La Gauxa (403 m), el turó de l'Arquer (347 m) i el turó del Fangar (319 m) i el turó del Pollastre (296 m).

El modelat de les rieres i torrents està condicionat per l'acció de les aigües d'escolament superficial. Les valls adopten dues formes típiques: valls en "V" i valls de fons pla. En les primeres els cursos tenen una capacitat de transport superior a la quantitat de material que els arriba, per la qual cosa excaven el substrat i s'encaixen progressivament; el resultat són zones erosionables i de ràpid drenatge a les parts més altes de la conca, mentre que en trams inferiors les valls s'obren i són progressivament més planes.

6.2.2 Hidrologia

Xarxa hidrogràfica i aigües superficials

La xarxa hidrogràfica d'Arenys de Munt està constituïda per diverses rieres i torrents tributaris, que neixen a la serra del Corredor i del Montnegre, i que desemboquen directament al mar o bé després de drenar a altres rieres. D'oest a est:

- riera de Caldes
- riera de Sobirans, també anomenada riera d'Arenys
- riera de Vallalta
- riera de Can Catà o, en menor grau, la de Canet.

El curs principal de totes elles discorre en sentit aproximat NO-SE, perpendicular a la costa. El curs alt de la riera de Vallalta, que és el tram que afecta el municipi, té orientació WSW-NEN, però aigües avall adopta la perpendicularitat al mar.

La riera principal del municipi és la riera de Sobirans, que estructura en gran part el terme, així com històricament l'assentament de la població. Neix de petits torrents que baixen per serres de pendent important dels vessants orientals del massís del Corredor. La conca de la riera de Sobirans està delimitada per un conjunt de carenes i turons que coincideixen en bona part amb els límits del terme (els Tres Turons, el Pollastre, la serra de Parent Ros, la serra Lligada, la serra Guinart, la serra dels Termes i la serra d'en Sala).

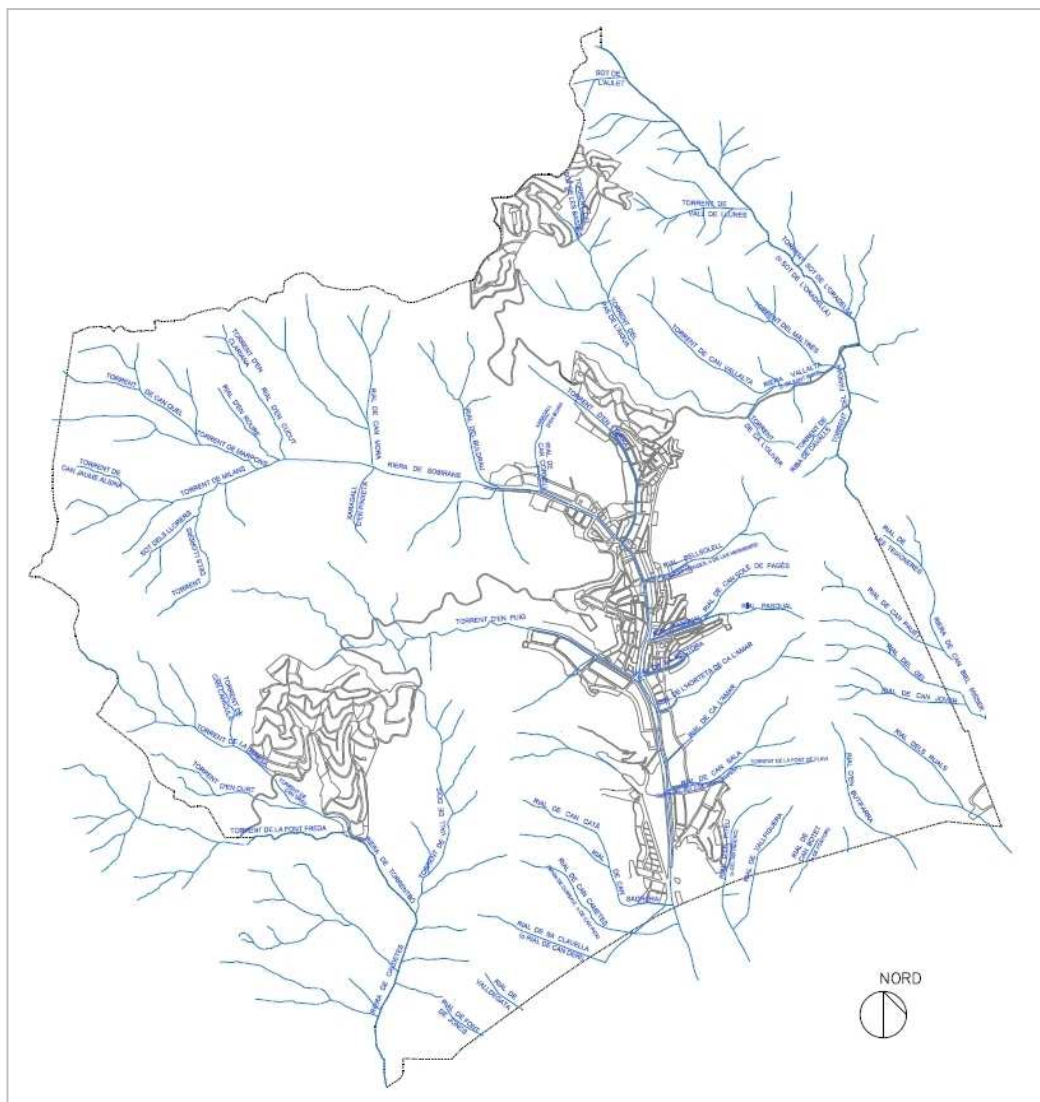
Els torrents tributaris més rellevants de la riera Sobirans són:

- torrents del marge esquerre de la riera: de Marpons, d'en Clariana, d'en Mora, de Boldrau, d'en Cornell, d'en Panagall, rial Bellsollé, rial Pasqual i rial de Can Sala.
- torrents del marge dret de la riera: del Jardí, de la Milans, de Llorens, de Can Cot, d'en Bubaret, d'en Puig, rial de Can Catà i rial de Can Pica.
- Riera de Vallalta (torrent del Fangar, del Pas de l'Aigua, de Maltrés, Sot d'Oradella).
- Torrent del sot de les Basses, del Pas de l'aigua, de Ca l'Oliver, de Can Vallalta, del Maltrés, de riba de Cavalls, del Fangar; Sot de l'Aulet, de Vall de Llunes a Torrent de l'Oradella.

Els torrents tributaris més rellevants de la riera de Caldes són:

- torrents del marge esquerre de la riera: torrent de Vall de Dois que conflueix amb la Riera de Torrentbò.

- torrents del marge dret de la riera: de can Canícula, torrent de la Marsa, torrent de can Grau, torrent d'en Curt, torrent de la Font Freda que drenen a la Riera de Torrentbò.



Detall plànol 7. Plànols informatius del PEUP

Els torrents tributaris més remarcables de la riera de Canet són: Rial de les Teixoneres, Rial de Can Pauet, Rial del Gel, Rial de Can Jover a Riera de Can Biel Misser.

- Els torrents tributaris més remarcables de la riera de Can Catà o en menor grau, la de Canet: Rial dels Ruals i Rial d'en Butifarra

Veure plànol informatiu 7 del PEUP.

Règim hídic

El règim hídic és de tipus pluvial, determinat tant per factors climatològics (importants pluges de final d'estiu i tardor que acostumen a ser pluges de curta duració però intenses) com geomorfològics (el sauló és fàcilment erosionat i s'originen valls en forma de "V", de ràpid drenatge).

Si a aquests dos factors s'afegeix el fort desnivell de les rieres, molt sovint, les precipitacions sobtades i d'intensitat prenen un caràcter torrencial, i causen les avingudes o rierades característiques de la comarca.

Aqüífers

Pel que fa a les aigües subterrànies o aqüífers, el municipi pertany a l'àrea hidrogeològica 305, Àrea paleozoica i granítica de Collserola-Maresme, que compren el sector de la Serralada Litoral situat entre els rius Llobregat i Tordera, a excepció de les planes fluviodeltaiques d'ambdós rius i del Besòs.

La càrrega hídrica de l'àrea es deu principalment a la infiltració de l'aigua de pluja (i corresponents rierades, quan es produeixen) caigudes directament a la zona, i també, encara que amb poca importància, per la infiltració fins al nivell piezomètric d'una part de les aigües de reg.

Els recursos hídrics provenen de l'aqüífer de la riera de Sobirans. Les dimensions de l'aqüífer i el gruix dels materials amb característiques aqüíferes són reduïdes, per la qual cosa el volum d'emmagatzematge i la capacitat de retenció són baixes.

La principal captació d'aigua de l'aqüífer és per a usos agrícoles. L'activitat agrícola d'Arenys de Munt encara és força important, essent l'activitat que presenta un major consum. Les captacions per usos agrícoles provenen d'aigües subterrànies a través de fonts de mina i pous.

6.2.3 Vegetació

El terme municipal d'Arenys de Munt es troba, biogeogràficament, dins la regió mediterrània i el seu paisatge vegetal hauria d'estar dominat per alzinars i suredes. La vegetació potencial a les valls interiors més humides (el torrent de l'Oradella, torrent del Fangar), per les elevades condicions d'humitat hi trobaríem comunitats de ribera, com les vernedes. A la resta de rieres i torrents ombrívols i humits, es podria esperar la presència de l'alzinar amb roures, i a les parts més baixes, les rieres esdevindrien rambles mediterrànies amb la vegetació que n'és característica del Maresme, l'alcarrà, i en els llocs més encaixats i obacs, les bardisses.

Actualment, però, el paisatge vegetal està condicionat a la història agrària del municipi i a l'existència d'algunes urbanitzacions. El paisatge actual és un mosaic agroforestal en el qual hi dominen les pinedes de pi pinyer (*Pinus pinea*), l'alzina (*Quercus ilex*), també força present, recupera poc a poc espais, i, en menor importància, pinedes de pinastre, suredes, castanyedes, i conreus en actiu o bé abandonats que han estat colonitzats per prats secs com el llistonar o els prats sabanoides d'albellatge (*Hyparrhenietum hirtopubescentis*).

A continuació, es fa una descripció de les principals formacions vegetals que configuren la vegetació actual segons l'apartat 6.1.1 *Vegetació* del document de Diagnosi ambiental de l'Agenda 21 d'Arenys de Munt (1999).

Alzinars i suredes

L'alzinar que trobem al municipi és l'alzinar amb marfull (*Quercetum ilicis galloprovinciale*). Es troba en diversos indrets (claps entorn del rial de Bellsollell i del turó del Fangar, santuari de Lurdes i capçalera de la riera de Sobirans, cara nord dels Tres Turons, zones properes a la capçalera del torrent d'en Puig, ...), si bé només al sector nord-oriental, a la vall de Vallalta i torrent de l'Oradella,

es troba més ben estructurat. Sovint apareix com a bosc mixt, barrejat amb sureres o amb pins (capçalera de Sobirans, per exemple), conformant alguns cops un estrat arbustiu de recuperació sota les pinedes. En general, els alzinars que trobem són de recuperació recent. Acompanya l'alzina un sotabosc de plantes arbustives i enfiladisses divers: el marfull (*Viburnum tinus*), l'aladern fals (*Phyllirea media*), l'arboç (*Arbutus unedo*), el llentiscle (*Pistacea lentiscus*), el galzeran (*Ruscus aculeatus*), l'esparguera (*Asparagus acutifolius*), la roja (*Rubia peregrina*), la ridorta (*Clemmatis flammula*), el lligabosc (*Lonicera implexa*), l'arítjol (*Smilax aspera*) o l'heura (*Hedera helix*).

La sureda (*Quercetum ilicis galloprovinciale suberetosum*) és abundant al municipi (claps importants a les parts altes del terme, entre el coll del Pi de Buac i Collsacreu, i cap el turó de l'Arquer). Es distribueix en sòls més pobres que els que ocupa l'alzinar i en els indrets més assolellats. La surera és un arbre històricament explotat, raó per la qual segurament es troba més estesa del que fóra natural. El seu sotabosc és menys ric que el de l'alzinar i l'estructura del bosc és més oberta per l'aprofitament que se'n fa. Igual que l'alzinar, alguns cops constitueix un estrat arbustiu de recuperació sota les pinedes.

Pinedes

Les pinedes no són autèntics boscos des del punt de vista botànic sinó que corresponen a plantacions o bé a brolles o prats herbacis amb un estrat arbori de pins (que pot tenir a sota una sureda o alzinar en recuperació). L'important extensió d'aquestes determinen força el paisatge del municipi. La gran superfície de pinedes en relació a altres formacions forestals es deu, d'una banda, a l'interès econòmic de la seva plantació, però també a la facilitat del pi per colonitzar espais oberts i a la seva velocitat de creixement. A la llarga, però, si no s'interfereix la dinàmica de la vegetació, el pi acaba desplaçat per l'alzinar. Els pins que trobem són el pi blanc (*Pinus halepensis*) i sobretot el pi pinyer (*Pinus pinea*) i, en plantacions, el pi insigne (*Pinus radiata*).

Les pinedes ocupen extensions importants a la meitat sud del terme a prop del Remei, de Can Jalpí, Torrentbò, entorns de Can Fortuny, Can Deu, sector sud de la serra dels Termes, el Pollastre, capçalera del torrent d'en Puig, sector oest del poble cap al turó de l'Amar; també claps entre Collsacreu - Ca l'Arquer - carretera de Sant Iscle. També hi ha alguns claps de plantacions al torrent del Fangar, santuari de Lurdes, punts propers al poble, etc..

Brolles

Les brolles, bosquines integrades bàsicament per petits arbusts, apareixen com a estat de degradació de les suredes i alzinars, o bé com una etapa en la recuperació de l'alzinar posterior a altres fases de degradació més accentuada. Al terme municipal hi trobem la brolla comuna de bruc boal (*Cisto - Sarothamnetum catalaunici*) o la brolla de bruc d'escombres (*Lavandulo - Ericetum scopariae*). Sovint acompanyades de pins (pinyer o blanc). Trobem superfícies importants de brolla a l'entorn de Santa Rosa dels Pins i els Tres Turons, i també al marge esquerre de la capçalera de Sobirans.

Cal destacar que s'han citat algunes localitats d'estepa ladanífera (*Cistus ladanifer*) prop del turó del Fangar (March,1993). Es tracta d'una espècie molt rara a Catalunya. És una espècie amenaçada al Parc Serralada Litoral (Tarruella i Guerrero, 2001) i dominant en alguns llocs de Collserola.

Prats

Els prats sabanoides d'albellatge (*Hyparrhenietum hirta-pubescenti*) i els llistonars (*Trifolio - Brachypodietum retusi*) apareixen com a darrer graó del procés de degradació de suredes i alzinars. Ocupen zones seques i assolellades a les parts baixes del municipi, en indrets de conreus abandonats, principalment el terç sud, llocs on encara no hi ha crescut una brolla o vessants amb sòls empobrits que dificulten el creixement de vegetació més estructurada. És un prat pasturable.

Formacions de ribera

Les formacions de ribera que hi hauria d'haver a la zona, associades a les diverses rieres i rials, han anat desapareixent substituïdes per la canya (*Arundo donax*) o han experimentat un procés de degradació que les ha transformat en bardisses (bardissa amb roldor *Rubo - Coriarietum*), com ara a la capçalera de la riera de Sobirans. Les bardisses apareixen a les zones més humides i ombrívoles, sovint substituint boscos de ribera.

Tot i així, de la vegetació potencial de ribera, en trams d'algunes rieres i rials es localitzen fragments d'avellanosa i algunes restes d'alocar. L'alocar (*Vinco-Viticetum agni-casti*) és una formació arbustiva dominada per l'aloc (*Vitex agnus-casti*) pròpia de les rambles del país de l'alzinar, que progressivament ha anat desapareixent a causa de l'alteració dels marges dels cursos i de la competència amb la canya; al terme aquesta comunitat es troba empobrida, tot i que en alguns llocs encara es troben espècies acompanyants com l'òlbia (*Lavatea olbia*)

Pel que fa a l'avellanosa (*Polysticho - Coryletum*), bosquetó dominat per l'avellaner (*Corylus avellana*), acompanyat d'altres arbres, com són el vern (*Alnus glutinosa*), el cirerer (*Prunus avium*) i l'auró blanc (*Acer campestre*). Es troben alguns fragments al torrent del Fangar, on està substituïda en alguns trams per plantacions de plàtans i pollancre.

Fragments de verneda (*Lamio-alnetum glutinosae*) es conserva al torrent de l'Oradella, i també un tram menor a Sobirans. La verneda és un bosc considerat hàbitat d'interès prioritari per la *Directiva 92/43/CEE*, coneguda com a *Directiva Hàbitats*, raó per la qual els estats membres de la Unió Europea han de procurar la seva conservació.

Plantacions

Al municipi també hi són presents altres plantacions com són les de castanyers, de plàtans i de pollancre, introduïdes en el seu moment per l'interès alimentari i econòmic dels seus fruits. De castanyers en trobem diferents claps a la capçalera de Sobirans (castanyers d'en Ponet, castanyers d'en Roca, castanyers d'en Cot...), actualment, però molt residuals i afectats pel fong del xancre del castanyer.

Les plantacions de plàtans i pollancre es troben al llarg dels cursos i fons de vall substituint les formacions vegetals autòctones de ribera.

Durant el segle XIX, una de les plantacions o conreu forestal important al Maresme i a Arenys de Munt fou el garrofer (*Ceratonia siliqua*), prova d'això és que encara podem trobar individus aïllats com ara a la pineda de Can Jalpí o clapes d'exemplars vells de garrofer a l'Aiguaviva, a Can Sala de Dalt.



Suros, Quercus suber. (Foto ILI)



Alzinar (Foto ILI)



Alzinar Tres Turons (Foto ILI)



Vegetació de ribera (Foto Oficina Tècnica Planificació i Anàlisi Territorial, DIBA)



Espais oberts (Foto ILI)



Conreus (Foto ILI)

6.3 COBERTES DEL SÒL. DINÀMICA DEL PAISATGE

La fotografia aèria de l'any 1956, el "vol americà", constitueix la primera imatge global de Catalunya, obtinguda just abans dels principals desenvolupaments econòmics i socials dels anys 1960 i 1970. Per això, representa un punt de referència clau, a partir del qual es podent analitzar els processos territorials que han tingut lloc els darrers 50 anys.

La Diputació de Barcelona va generar l'ortofotografia de l'any 1956 per a tota la província de Barcelona, a partir dels fotogrames originals del vol cedits pel Ministeri de Defensa. A partir d'aquest material, en conveni amb el CREAM (Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals) s'ha realitzat el Mapa de Cobertes del Sòl de 1956 de la província de Barcelona. Aquest mapa mostra la distribució de les principals cobertes (forestals, agrícoles, urbanes) i combinat amb mapes recents de cobertes del sòl, permet analitzar l'evolució recent del paisatge i valorar aspectes com ara l'abandonament de conreus o bé la regeneració d'una determinada comunitat vegetal.

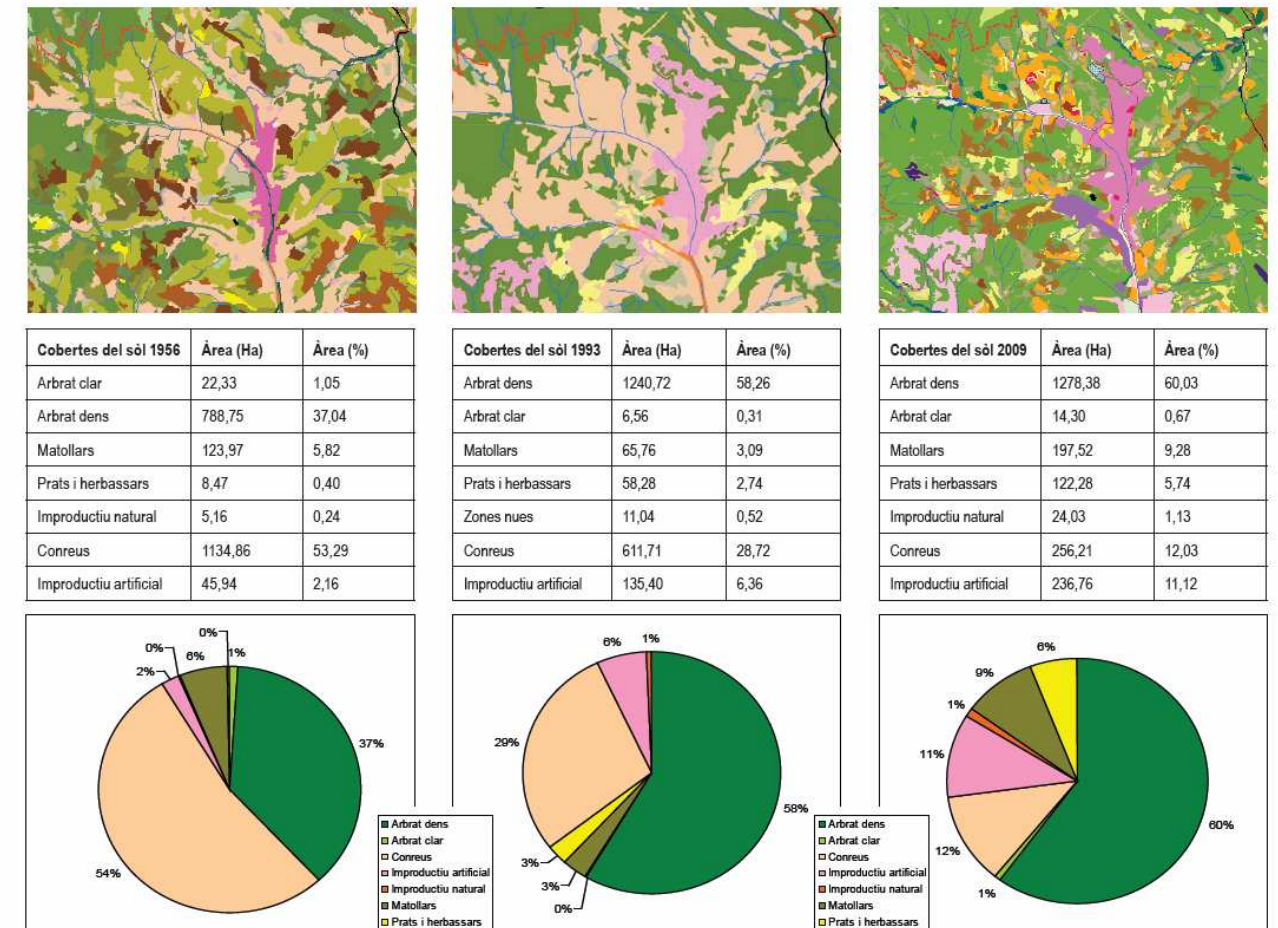
Amb aquest objectiu, l'*Informe tècnic de Diagnosi i valoració dels espais lliures d'Arenys de Munt (2013)*, elaborat per l'Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial de la Diputació de Barcelona, per encàrrec de l'Ajuntament d'Arenys de Munt, analitzava l'evolució de les cobertes del sol dels anys 1956, 1993 i 2009.

Segons l'anàlisi de fotointerpretació de l'evolució de les cobertes de sòl a Arenys de Munt, l'any 1956 la coberta majoritària ocupant el 53% de la superfície municipal, era l'agrícola (1.135ha). Cal destacar, no obstant, que del total de la superfície de conreus es detectava un 45% d'àrea inactiva, un 33% d'herbacis, un 11% de vinyes i un 11% més d'altres llenyosos. Els boscos eren la segona coberta amb més extensió (un 37%, 789 ha). En canvi, l'àrea urbanitzada ocupava tan sols 46 ha, un 2% del total del territori municipal.

L'any 1993, la coberta dominant era l'arbrada, que ocupava un 58% de la superfície del terme. L'increment de zona boscosa probablement es devia a l'abandonament agrícola, que veia reduïda la seva àrea a un 29% de la superfície municipal. Aquesta reducció també es veia influenciada pel procés urbanitzador que incrementava del 2 al 6% l'àrea urbanitzada.

El mapa de cobertes de l'any 2009 continuava mostrant la mateixa tendència de canvis: l'increment de la zona urbanitzada, que passava a cobrir un 11% de la superfície del terme; la davallada de la zona agrícola, que només ocupava el 12%; i l'increment, encara menor, de la zona arbrada, passant a cobrir el 60% del terme. A nivell agrícola, cal destacar que els tipus de conreus més afectats en la pèrdua de superfície han estat l'herbaci i la vinya.

A la següent figura es mostra l'evolució de les cobertes del sòl d'Arenys de Munt, per la qual cosa s'han emprat 3 mapes diferents: anys 1956, 1993 i 2009.



Font: Informe tècnic de Diagnosi i valoració dels espais lliures d'Arenys de Munt (2013). Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial. Diputació de Barcelona.

6.4 VALORS EN EL PAISATGE

6.4.1 Valors naturals i ecològics

Hàbitats

Definició. Un hàbitat es pot definir com una part del territori caracteritzada pels factors ambientals (humitat, salinitat, substrat, tipus de sòl, etc.) i per les comunitats d'organismes vius que conté. També es pot definir com l'ambient que permet el desenvolupament de certes poblacions d'éssers vius, format tant per elements físics com pels elements biològics que hi són presents. El concepte d'hàbitat és, per tant, un concepte ecològic. Cada hàbitat és caracteritzat per unes determinades espècies característiques que ens ajuden a reconèixer-los. De vegades, aquestes espècies són les que predominen en l'hàbitat i les que el defineixen i li donen nom.

Amb tot i això, tot i que sovint es fa referència a la vegetació per caracteritzar els hàbitats, un hàbitat no és un tipus de vegetació, sinó un conjunt d'elements físics i biològics que apareixen

associats al territori, amb una certa regularitat. Aquests elements determinen el funcionament ecològic de l'hàbitat. L'estudi i preservació dels hàbitats és molt important per a la conservació de la biodiversitat. Qualsevol estratègia de conservació d'espècies requereix la conservació dels hàbitats on aquestes espècies desenvolupen el cicle vital i dels quals depenen.

Sistemes de codificació dels hàbitats: codi i nom dels hàbitats.

El sistema utilitzat a Catalunya per codificar i anomenar els hàbitats és el sistema de codificació CORINE. Aquest és el sistema de classificació més utilitzat a la Unió Europea que es basa en el projecte CORINE Biotopes, que estableix una classificació jeràrquica de tots els hàbitats (naturals, seminaturals i artificialitzats) de la Unió Europea.

Hi ha dos sistemes més que caracteritzen i agrupen els hàbitats per a uns objectius específics, com pot ser facilitar-ne la gestió o la representació cartogràfica. Són la codificació usada a la Directiva d'hàbitats i la codificació usada en els mapes a escala 1:50.000. Aquestes codificacions no poden considerar-se sistemes de classificació, ja que no classifiquen els hàbitats des d'un punt de vista jeràrquic, i només permeten referir-se a alguns. A més, els solen agrupar en grups relativament heterogenis, per facilitar-ne la gestió o la representació cartogràfica:

- Sistema de codificació de la Directiva hàbitats, referit als hàbitats d'interès comunitari (HIC): el sistema de codificació usat en la Directiva hàbitats permet referir-se únicament a un subconjunt del total d'hàbitats de Catalunya, els anomenats hàbitats d'interès comunitari.
- Sistema de codificació de les unitats de la llegenda, referit a la cartografia CHC50 a Catalunya. Aquest sistema s'ha creat específicament per anomenar els polígons representats en els mapes d'hàbitats a E 1:50.000 del territori català. La llegenda de la cartografia CHC50 és una llegenda creada específicament per als mapes d'hàbitats de Catalunya a escala 1:50.000. Cada unitat de la llegenda sol agrupar més d'un hàbitat de la Llista d'hàbitats de Catalunya.

Cartografia dels Hàbitats de Catalunya (CHC50) presents a Arenys de Munt.

Respecte al sistema de codificació de les unitats de la llegenda, referit a la cartografia CHC50, actualment es disposa d'una Cartografia dels Hàbitats de Catalunya a escala 1:50.000 (CHC50) que recull les unitats de la classificació dels hàbitats presents a Catalunya, segons el sistema de codificació CORINE. Aquests hàbitats o associacions vegetals permeten valorar de forma objectiva l'interès ecològic d'una àrea de territori no urbanitzat i recobert de vegetació natural.

Segons la cartografia temàtica de l'Informe *Diagnosi i valoració dels espais lliures d'Arenys de Munt (2013)*, elaborada a partir de la informació de base del SITxell (Sistema d'Informació Territorial de la Xarxa d'Espais Lliures), els hàbitats CHC50 presents al terme d'Arenys de Munt són els següents:

BOSCOS I ARBREDES

41p Castanyedes, acidòfiles, de la muntanya mitjana i de terra baixa

42aa Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) amb sotabosc de màquies o garrigues

42ac Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles silicícules, de terra baixa

42w Pinedes de pinastre (*Pinus pinaster*), amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana

42x Pinedes de pinastre (*Pinus pinaster*), o repoblacions, sense sotabosc llenyós

42y Pinedes de pi pinyer (*Pinus pinea*), sovint amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana

44f Vernedes (de vegades pollancredes) amb ortiga morta (*Lamium flexuosum*), de la terra baixa plujosa i de l'estatge submontà, als territoris ruscínic i catalanídic septentrional

45a Suredes amb sotabosc clarament forestal

45b Suredes amb sotabosc de brolla acidòfila, de l'extrem oriental dels Pirineus i dels territoris ruscínic i catalanídic septentrional

45c Alzinars (boscos o màquies de *Quercus ilex*) de terra baixa

45d Boscos mixts d'alzina (*Quercus ilex*) i roures (*Quercus faginea*, *Q. x cerrioides*, *Q. pubescens*), de terra baixa i de l'estatge submontà

45e Alzinars (boscos o màquies de *Quercus ilex*) muntanyencs

45g Boscos mixts d'alzina (*Quercus ilex*) i pins (*Pinus* spp.)

83f Plantacions de coníferes

83g Plantacions de pollancredes (*Populus* spp.), plàtans (*Platanus x hispanica*) i altres planifolis de sòls humits

MATOLLARS I PRATS

31ab Avellanoses, amb *Polystichum setiferum*, ... Mesohigròfiles, dels barrancs i fondals ombrívols de terra baixa (i de l'estatge submontà), als territoris olositànic i catalanídic septentrional

31y Bardisses amb roldor (*Coriaria myrtifolia*), esbarzer (*Rubus ulmifolius*),... de terra baixa (i de l'estatge montà)

32l Bruguerars dominats per bruc boal (*Erica arborea*), silicícules, dels costers i dels sòls secs de les contrades mediterrànies marítimes

32n Matollars (estepars i brolles) silicícules de terra baixa

34k Prats sabanoides d'albellatge (*Hyparrhenia hirta*), de vessants solells de les contrades marítimes

53d Canyars de vores d'aigua

CONREUS

82a2 Conreus herbacis intensius: hortalisses, flors, maduixeres, ...

82c Conreus herbacis extensius de secà

83a Fruiterars alts, predominantment de secà: conreus d'oliveres (*Olea europaea*), d'ametllers (*Prunus dulcis*), de garrofers (*Ceratonia siliqua*),.

83b Fruiterars, principalment de regadiu: sobretot conreus de pomeres (*Pyrus malus*), de presseguers (*Prunus persica*), pereres (*Pyrus communis*) i d'altres rosàci

83e Camps d'avellaners (*Corylus avellana*)

87a Conreus abandonats

Segons l'informe anteriorment esmentat, els hàbitats que més destaquen a nivell botànic a Arenys de Munt són les vernedes que es poden trobar al torrent de Milans (a l'est del municipi) i al del Pas de l'Aigua (al nord del nucli), i les castanyedes i avellanoses combinades amb els alzinars, sobretot localitzades a la part occidental del terme. Quant a grau d'amenaça, destaquen amb valors màxims els mateixos trams de cursos fluvials (torrent de Milans i del Pas de l'Aigua). Amb valors elevats també prenen rellevància certes taques amb presència de matollars silicícules.

I pel que fa als hàbitats d'interès comunitari (HIC) presents a Arenys de Munt, aquests són els següents (amb asterisc es marquen els HIC prioritaris):

91E0* Vernedes i altres boscos de ribera afins (Alno-Padion)

9260 Castanyedes

9330 Suredes

9340 Alzinars i carrascars

9540 Pinedes mediterrànies

A l'annex 1 es recullen les fitxes dels hàbitats d'interès comunitari (HIC) presents al municipi i dels alocars. En aquestes es descriu l'aspecte, l'ecologia i la gestió, usos i problemes de conservació de cadascun d'aquests hàbitats segons el Manual d'Interpretació de la Cartografia d'Hàbitats de Catalunya. Consultable al web:

http://www15.gencat.net/mediamb_habitats/AppPHP/cat/el_medi/habitats/llegenda.php

Pel que fa a la conservació dels hàbitats, cal tenir en compte que els hàbitats naturals d'interès comunitari (prioritaris o no) són hàbitats catalogats, no protegits al conjunt del territori. Allò que estableix la Directiva 92/43/CEE relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres, és l'obligació de garantir la conservació d'unes mostres prou significatives d'aquests hàbitats per assegurar-ne la conservació a tot el territori de la UE. És per aquest motiu, entre d'altres, que es crea la xarxa Natura 2000. Així doncs, l'obligació de conservació d'aquests hàbitats recau sobre els que es troben dins dels espais declarats Natura 2000 (en el cas d'Arenys de Munt, dins el Parc del Montnegre i el Corredor).

Flora d'especial interès

El Pla de conservació de flora vascular del Parc del Montnegre i el Corredor (*Parc del Montnegre i el Corredor. Memòria 2011 Diputació de Barcelona*) conclou que el Pla conté 72 taxons considerats d'interès, que en general mereixen mesures específiques per tal de preservar-ne o de reforçar-ne les poblacions.

D'aquests taxons s'han detectat dins del municipi o en les seves proximitats *Cistus ladanifer*, *Lavatera olbia* i *Arisarum simorrhinum*.

Lavatera olbia: molt rara a Catalunya, inclosa com a espècie del tercer nivell d'interès al Pla de conservació de la Flora del Parc. Detectada en les immediacions del

Espais naturals protegits. Parc del Montnegre i el Corredor

Arenys de Munt té 395 ha (18% del municipi) dins l'àmbit del Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de les serres del Montnegre-Corredor (Serralada de Marina) . Aquest Pla especial, promogut per la Diputació de Barcelona, va ser aprovat el 20 de juliol de 1989,

actualment en procés de revisió. L'àmbit inclou les zones forestals més ben constituïdes que correspon a la part nord, nord occidental i l'extrem nord-est del municipi.

El parc del Montnegre i el Corredor es tracta d'un espai natural en el qual les masses forestals són gairebé contínues a l'interior del parc i inclouen una gran diversitat de comunitats vegetals amb una remarcable riquesa florística (més de 1000 espècies de plantes superiors). Els boscos són el paisatge dominant, amb una proporció superior al 90%, mentre que les planes són ocupades per conreus, plantacions de planifolis de ribera i diversos tipus d'usos antròpics més o menys artificialitzats (vivers, espais de magatzematge...).

Les formacions més esteses són els alzinars i les suredes. Les pinedes de pi pinyer, també molt abundants, caracteritzen el paisatge del vessants marítims del Maresme on ocupen vinyes i conreus abandonats en els darrers 150 anys. L'àmbit del terme d'Arenys de Munt no n'és una excepció.

D'acord amb la pròpia documentació del PEIN, el massís del Montnegre presenta un gran interès biogeogràfic pel fet de constituir l'acabament de la dorsal humida catalana. Moltes espècies de caràcter muntanyenc (centroeuropees o atlàntiques) troben en aquestes terres un dels seus límits meridionals extrems. Les plantes inferiors són ben representades, amb una notable diversitat d'espècies mediterrànies, destacant l'interès micològic de les muntanyes del Corredor i el briològic del Montnegre. L'espai és un massís essencialment forestal que constitueix una barrera natural que separa el litoral de les terres de l'interior, amb un notable grau de diversitat biològica, que determina un conjunt de destacable interès paisatgístic

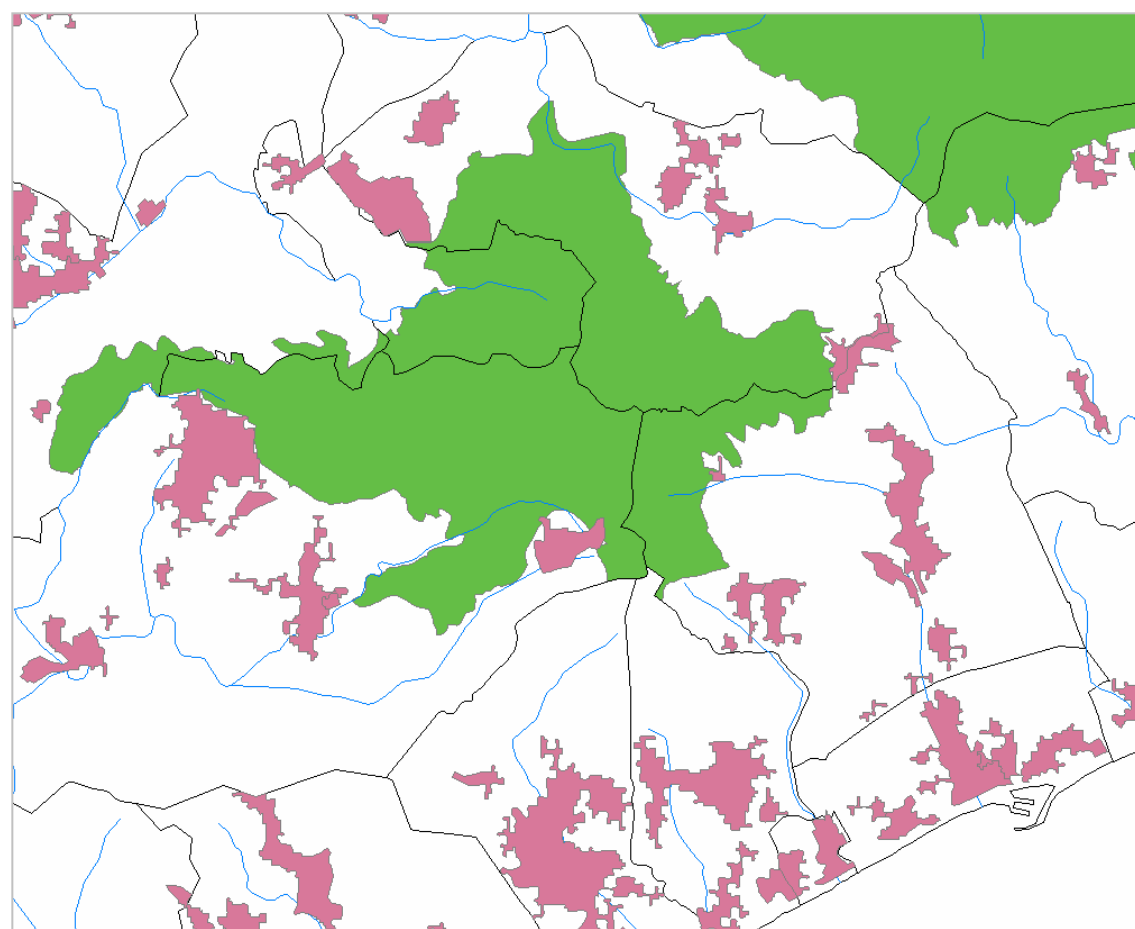
A l'àmbit del terme municipal d'Arenys de Munt, segons el Pla especial, el sector del turó del Mig i capçalera de Sobirans, i el turó de l'Arquer i els seus vessants cap al torrent de l'Oradella tenen la consideració de Zona de regulació complementària. Aquesta zona es defineix com àrea de sòl no urbanitzable de característiques diverses on és imprescindible que tota actuació urbanística tingui en compte la preservació de les característiques tipològiques, formals i ambientals de les àrees territorials delimitades, així com l'impacte que sobre els paisatges i els ecosistemes pugui l'activitat humana.

El territori entre la capçalera de Sobirans i Collsacreu i l'extrem situat al nord del turó de l'Arquer, tenen la consideració de Zona forestal consolidada. Aquesta està integrada pels terrenys ocupats per masses forestals d'espècies predominantment arbòries i arbustives que no siguin característiques del conreu agrícola o objecte d'aquest, que constitueixin ecosistemes amb un grau important de consolidació de manera que no són necessàries mesures especials de recuperació.

Finalment, segons el Pla Especial, el torrent de l'Oradella és Zona de rieres i torrents. Aquesta zona està integrada per aquells terrenys que constitueixen llits de corrents d'aigua contínua o discontinua, llits d'embassaments superficials i aqüífers que integren el domini públic hidràulic segons el que disposa la vigent legislació d'aigües, i l'entorn necessari per a la seva protecció.

La normativa del Pla especial pretén, com a figura urbanística supramunicipal, homogeneïtzar el tractament del territori substituint les normes de planejament especial vigents i complementant les determinacions dels Plans generals i altres instruments urbanístics municipals existents en aquesta àrea quan aquests no continguin les previsions detallades oportunes que permetin adoptar les mesures de protecció, conservació i millora del medi físic i rural i del paisatge, objectiu del pla especial.

Segons l'estudi SITxell, en el marc de la revisió del Pla especial de protecció del Parc (iniciada el 2010) es van encarregar diversos estudis que valoressin propostes d'ampliació. En aquest sentit, en l'àmbit de la flora i la vegetació es va emprar una metodologia basada en agregats de similitud ecològica i fisiognòmica (per exemple, conreus de regadiu en una única unitat independent; conreus de secà en una altra unitat, també independent; diferents tipus d'alzinars en una tercera unitat independent, etc.). Així, per a cada dues quadrícules aparellades (l'una dins del Parc i l'altra defora) es calculava el grau de similitud d'hàbitats entre una i altra a partir del nivell de coincidència sobre el recobriment de la vegetació i dels usos del sòl. El resultat en el cas del sector d'Arenys de Munt va suposar la proposta de crear un connector biològic per tal de permetre la connexió del massís del Corredor cap a marina amb l'objectiu de facilitar que les àrees de distribució de diversos taxons de flora vascular d'especial interès (*Cistus ladanifer*, *Lavatera olbia*, *Arisarum simorrhinum*), actualment fora del parc, poguessin ser-hi incloses. Així mateix, es van obtenir resultats similars en estudis preliminars respecte a la fauna.



Espai natural del PEIN Parc del Montnegre i el Corredor. Font: Bases cartogràfiques web del Departament de Territori i Sostenibilitat

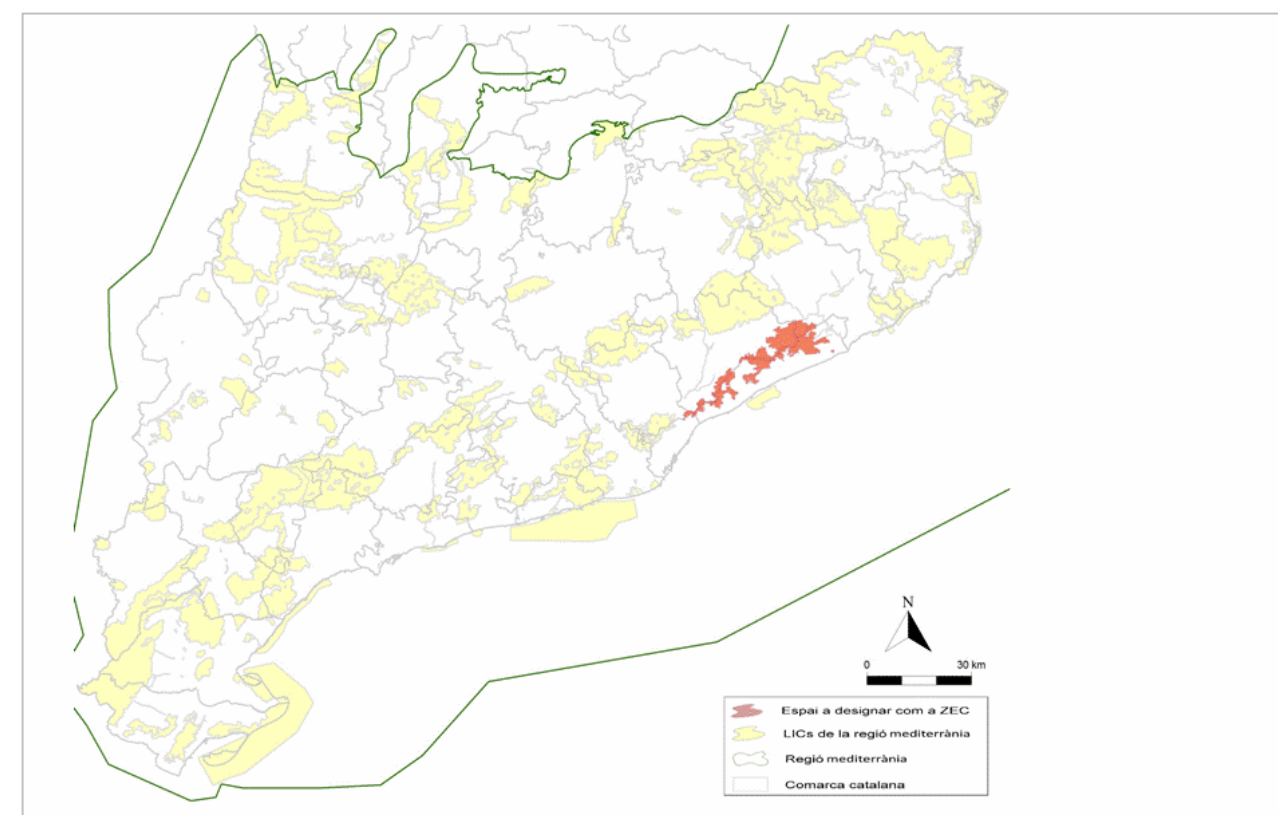
Xarxa Natura 2000 (LIC+ZEPA)

L'àmbit de l'espai natural del Parc el Montnegre i el Corredor al municipi, coincideix amb el LIC (Llocs d'Importància Comunitària) Serres del Litoral septentrional (Espai codi LIC ES5110011) inclòs a la Xarxa Natura 2000.

El municipi té 390,59 ha incloses a la Xarxa Natura 2000 (Xarxa europea d'espais naturals), en l'àmbit de la regió mediterrània i correspon a la codificació:

ES5110011-2 d'ampliació de l'espai Montnegre-El Corredor-Pla especial.

L'aprovació per part del Govern, de la proposta d'ampliació de la Xarxa Natura 2000 (aprovada 5 setembre 2006), comporta la inclusió automàtica a la Xarxa Natura 2000 al Pa d'espais d'interès natural (PEIN), tal com regula l'art. 10 de la Llei de mesures en matèria de medi ambient (12/2006, de 27 de juliol).



ES5110011 Serres del Litoral septentrional

Font: Servidor d'informació de Zones Especials de Conservació (ZEC). Web del Departament de Territori i Sostenibilitat.

6.4.2 Arbres monumentals i arbredes

El Pla General d'Ordenació (PGO) d'Arenys de Munt (Text refós 2003) i l'Inventari del patrimoni cultural i natural d'Arenys de Munt, 2007 realitzat per l'empres ACTIUM i la Diputació de

Barcelona, recullen un inventari d'arbres i arbredes d'interès, que el Catàleg del patrimoni històric, arquitectònic i ambiental d'Arenys de Munt revisa i actualitza.

Es tracta d'arbres i arbredes d'interès comarcal i local i dels conjunts enjardinats que destaquen per una o varies característiques de tipus biològic (dimensió, edat, raresa i/o singularitat de l'espècie), paisatgístics, històrics, socials, culturals o bé per la seva relació amb altres elements arquitectònics protegits.

A l'apartat 1.5.1 Precatàleg de béns proposats en el PGO 2003, d'aquest document es relacionen arbres monumentals, arbredes i paratges o zones d'interès que el PGO defineix a l'Annex N-II com a precatàleg d'elements d'interès natural a considerar en el present Pla Especial Urbanístic de Protecció i Catàleg.

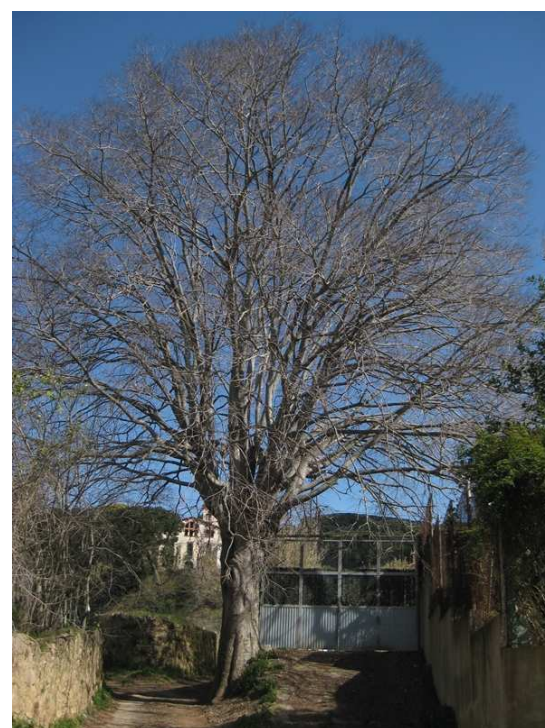
Del llistat d'arbres proposats destaca el roure de Can Jalpí (codi AE 1 08358) i l'arbreda dels plàtans de la riera (codi AA 1 08358), plantats el 1888, han estat declarats arbres d'interès comarcal per acord del Consell Comarcal el 23 de juliol de 1996. Assenyalar però, que el roure de Can Jalpí, si bé es va registrar com a roure martinenc (*Quercus humilis*) es tracta d'un exemplar de roure pènel (*Quercus robur*). El roure de Can Jalpí és també un element amb valor simbòlic.



Garrofer (*Ceratonia siliqua*) de Can Sala de Dalt (Foto: ILI)



Roure de Gernika i avinguda de plàtans de Can Jalpí (Foto: ILI)



Lledoner Can Pau Bernadó (Foto: ILI)



Pi Gros (Foto: ILI)

El llistat següent recull la proposta de béns naturals (BN) i béns paisatgístics (BAMP) que el present Catàleg proposa.

FITXA	NOM
01	BN Roure de Gernika
02	BN Eucaliptus de Can Jalpí
03	BN Avinguda plàtans Can Jalpí
04	BN Castanyers de Can Cintet
05	BN Garroferar de Mas Aiguaviva
06	BN Pi i alzina de Ca l'Amar de la T.
07	BN Garrofer Can Sala de Dalt
08	BN Cedre de Can Boter
09	BN Eucaliptus de Can Boter
10	BN Xiprer de Can Boter
11	BN Lledoner de Can pau Bernadó
12	BN Alzina surera ctra. St. Vicenç
13	BN Pins, alzines, suros ctra. C-61
14	BN Eucaliptus del Remei
15	BN Pi Gros
16	BN Carex grioletti
17	BN Fraret
18	BN Alocar
19	BN Estepa ladanifera
20	BN Xarxa fluvial d'Arenys de Munt
21	BN Parc del Montnegre i Corredor
01	BAMP Passeig de plàtans de la riera
02	BAMP Xarxa de camins d'Arenys de M.
03	BAMP Camins de Fondo
04	BAMP Els Tres Turons
05	BAMP Serra d'en Sala
06	BAMP Murs amb arcs i canalització
07	BAMP Aiguaroja, font de l'
08	BAMP Arquer, font de l'
09	BAMP Aulet, font de l'
10	BAMP Can Barbeta, font de
11	BAMP Can Corrioles, font de
12	BAMP Ca l'Eloi, font de
13	BAMP Can Federico, font de
14	BAMP Fontana, font de
15	BAMP Can Clariana, font de
16	BAMP Horteta de Ca l'Amar, font de
17	BAMP Can Lloveras, font de
18	BAMP Milans, font de la
19	BAMP Can Serra, font de
20	BAMP Polla, font de la
21	BAMP Can Popa, font de
22	BAMP Can Pugep, font de
23	BAMP Teixonera, font de la
24	BAMP Can Trici, font de la
25	BAMP Vegetació de ribera
26	BAMP Verneda del torrent de l'Oradella
27	BAMP Alzinar del Turó del Mig
28	BAMP Avellanosa del t. del Fangar
29	BAMP Castanyers d'en Ponet
30	BAMP Sot dels Llorers
31	BAMP Els Ortells

32	BAMP	Cirerers d'en Roca
33	BAMP	Mota amb alzines (r. de Ca l'Amar)
34	BAMP	Mota amb alzines (r. Can Sala)
35	BAMP	Alzines de Torrent d'en Terra
36	BAMP	Pineda de Can Jalpí
37	BAMP	Avellaners de Can Jalpí
38	BAMP	Parc de Can Jalpí
39	BAMP	Parc de Can Borrell
40	BAMP	Connector Vallalta- Serra d'en Sala
41	BAMP	Coves de sauló
42	BAMP	Barraques de vinya
43	BAMP	Església, plaça de l'
44	BAMP	Catalunya, plaça
45	BAMP	Lluna, plaça la
46	BAMP	Verge de Montserrat, plaça
47	BAMP	Pep Ventura, plaça

6.4.3 Valors estètics, simbolisme

Paratges o zones d'interès ecològic i paisatgístic

En el municipi existeixen espais d'interès ecològic i paisatgístic que en l'àmbit comarcal atorguen una notable qualitat ecològica al terme i contribueixen al manteniment de la biodiversitat i connectivitat ecològica i paisatgística.

Zones d'interès ecològic i paisatgístic	
Zona	Característiques
Xarxa hidrològica (Hr)	La riera de Sobirans com el resta de rieres torrents i rials suposen l'existència d'àmbits humits i frescals amb una flora i fauna específica. Si ve solament queden petits indrets en bon estat, cal considerar aquest espais d'interès a recuperar.
Bosc de ribera (Br)	En alguns cursos de la xarxa hidrològica es mantenen boscos de ribera amb vegetació autòctona. Destaquen el torrent del Fangar amb avellanosa, el torrent de l'Oradella amb una verneda i un tram del curs alt de la riera de Sobirans amb verneda.
Alzinars i suredes (Az)	A la part nord del municipi es troben formacions d'alzines i suredes, arbres que corresponen al boscos climàtics d'Arenys. Es tracta en alguns d'ells de boscos ben estructurats i arbres grans. Destaquen els alzinars de l'obaga dels Tres Turons i del turó de Ca l'Amar.
Pinedes significatives (Ps)	Tenen interès paisatgístic i ornític especialment dels pinedes del Parent Rost que és una pineda molt atapeïda situada a la part culminant de la conca, i la pineda de can Jalpí i de Can Catà, que constitueix una massa forestal extensa, important paisatgísticament i atapeïda en un entorn d'espais oberts.
Paisatges en mosaic (Pm)	Els constitueixen espais no arbrats en mig de masses forestals que suposen un hàbitat idoni per a la flora i fauna con perdus i conills. També actuen d'espais de caça els depredadors forestal que capturen les seves preses en espais oberts. Els espais oberts carners o propera a una carena, són indrets on s'aturen aus migratòries.
Vessants periurbanes (Vp)	Es tracta de les vessants que rodegen el perímetre del casc urbà formades per zones de conreu, masses de pi, alzinars, cirerars, etc. i que tenen un valor paisatgístic important. i que constitueixen en conjunt una anella verda.
Carenes significatives (Cs)	El conjunt de carenes constitueixen elements destacats del paisatge. Gran part dels límits municipals coincideix amb carenes significatives. Destaquen significativament la zona dels Tres Turons: el Montalt, el del Mig i Vilanegra. Al nord coincideix amb el canvi de vessant de la Serralada, a l'est i oest del nucli urbà hi ha l'eix nord-sud del turó del Fangar, - Serra dels Termes - Serra d'en Sala i l'eix est-oest del turó de Ca l'Amar.

Alocars (Al)	L'allocar és una comunitat rara a la zona i de dimensió reduïda. Es tracta de la comunitat de ribera més interessants de la Serralada Litoral, molt fràgil i malmesa. A Arenys es troben alocars al rial de Bellsorell i al rial de l'Amar, si bé bastant empobrides.
Espècies vulnerables (Es)	Destaca l'estepa ladanífera (<i>Cistus ladanifer</i>) molt rara a Catalunya i que es pot localitzar a Arenys de Munt. A Collserola d'acord amb la Llei 12/1985 d'espais naturals té consideració d'espècie estrictament protegida. I el freret (<i>Arisarum Simorrhinum</i>), espècie inclosa a l'annex 2, espècies o subespècies catalogades com a "vulnerables", al Decret 172/2008, de 26 d'agost, de creació del Catàleg de flora amenaçada de Catalunya.

Font: Els espais forestal, agrícola i fluvial d'Arenys de Munt. Diagnosi, eixos de gestió i proposta. Pla general municipal d'Arenys de Munt. Ajuntament d'Arenys de Munt. 2000.

Com a paratges o zones d'interès el precatàleg de béns proposats en el PGO 2003 inclou la zona dels Tres Turons, el santuari de Lurdes, l'avellanosa del torrent del Fangar, l'allocar del rial de l'Amar i l'allocar del Rial d'en Bellsorell.

El present Pla Especial Urbanístic de Protecció i Catàleg del Patrimoni històric, arquitectònic i ambiental del municipi d'Arenys de Munt (PEUP d'Arenys de Munt), també proposa altres paratges, zones d'interès ambiental i paisatgístic i elements caracteritzadors del paisatge rural com són:

- Pineda de Can Jalpí
- Serra d'en Sala, com a espai obert seminatural d'interès agrícola, ramader i paisatgístic.
- Els Tres Turons: turó de Montalt, turó del Mig i turó de la Vila Negra
- Bosc de Goscons
- Mota amb alzines del Rial de Can Sala i del Rial de Ca l'Amar

A nivell de connectivitat ecològica i paisatgística, la vessant marítima dels massissos del Montnegre i el Corredor constitueixen elements de connectivitat important. La capçalera de les rieres de Sobirans i del Panagall, així com la de Vallalta es situen entre el massís del Montnegre i el del Corredor. El contacte entre ambdós es produeix per un sector forestal que forma un estret entre les zones urbanitzades de la Creueta, Collsacreu i Vallgorquina. El manteniment en bon estat de les masses forestals, el tractament adequat de les capçaleres, i el control de les activitats en tot l'entorn són importants per mantenir i consolidar aquest espai de connectivitat.

Amb l'objectiu de potenciar i mantenir la connectivitat ecològica entre aquests massissos, és important també la preservació dels espais lliures situat entre Arenys de Munt i Arenys de Mar que connecta l'est amb l'oest, es a dir les masses de pineda de Can Jalpí i Can Catà i la carena del Fangar i d'en Sala.

La propera revisió del Pla especial del Montnegre i el Corredor obre la possibilitat de considerar possibles ampliacions del seu àmbit que incloguin alguns dels elements d'interès natural i de boscos i relleus remarcables del municipi.

Mines i Fonts

Al Maresme i per tant també a Arenys de Munt la manca d'aigua superficial ha fet que es cerqués aquest recurs dels aqüífer subterranis, inicialment mitjançant mines que han generat nombroses

fonts i posteriorment a través de pous, acumulant l'aigua en basses d'obra primer i posteriorment la introducció del conreu intensiu de maduixa a partir de bases fetes amb rases recobertes de material impermeable (tela butílica) o amb bases o dipòsits prefabricats.

Les mines afloraven l'aigua en fonts que rajaven en un safareig que servia per acumular aigua i regular el reg dels horts.

El PEUP d'Arenys de Munt reconeix l'interès natural, ambiental i paisatgístic de les fonts naturals del terme i que, alhora el PGO d'Arenys de Munt (Annex II.1.Fonts) també protegeix i es recullen a l'Inventari del patrimoni cultural i natural d'Arenys de Munt, realitzat per l'empresa ACTIUM i la Diputació de Barcelona (2007).

Existeix al municipi un important nombre de fonts naturals (fonts de mina i fonts de vessant), majoritàriament amb piques i safareigs que són elements construïts històrics vinculats a l'aprofitament dels recursos hídrics i a la tradició i l'activitat agrícola del municipi i que, principalment eren utilitzades per al reg de les finques agrícoles i per l'ús domèstic de la masia. En algunes d'elles també en destaca el seu valor simbòlic vers les costums de la població que temps enrera coneixien i utilitzaven les fonts com a punt de trobada.

Les fonts poden tenir un origen de mina o de vessant, en funció d'aquest parlarem de:

- fonts de mina: aquestes fonts recullen l'aigua d'una mina formada de manera natural per les pluges i les característiques geològiques i físiques del terreny. L'home per aprofitar aquesta aigua ha construït galeries en el terreny per aprofitar la filtració natural. Majoritàriament són fonts de mina.
- fonts de vessant: fonts situades en alguna vessant i que fan aflorar les aigües subterranies que allí s'hi acumulen. Aquestes fonts són més escasses. L'aigua brolla directament del terreny.

Les fonts sovint estan associades a un safareig i la majoria d'elles es localitzen a l'entorn de la masia (fonts de masia) o en un entorn més forestal (fonts de bosc).

En general, les fonts de mina consten del traçat de la seva mina (o galeria subterrània) i la canalització fins a la font que sovint és una pica de pedra amb un galet que en origen devien ser ceràmics o de ferro i que actualment han desaparegut o s'han substituït per tubs de pvc, etc. I el safareig que sol ser quadrat o rectangular, alguns amb el marge amb rentadora.

La majoria de les fonts són de poc cabal i intermitent depenent del règim de pluges. En poques d'elles l'aigua brolla tot l'any.

Actualment, aquestes fonts, sigui quin sigui el seu origen en bastants casos es troben en un estat deplorable donat que han perdut interès en molts casos. Les fonts de mina exigeixen que periòdicament es faci un manteniment de la galeria. Avui costa trobar "minaires" o persones que sàpiguen de l'ofici.

L'entorn de les fonts, en funció de l'emplaçament i ús, és més o menys polit.

Algunes de d'elles, situades en un entorn forestal, no vinculades a una masia, tenen una taula o banc de pedra (com ara la font de l'Aulet) i l'entorn és boscós i embardissat (font d'en Trici, font de l'Aiguaroja, font de Milans).

En aquest treball es recullen i localitzen en els plànols les cinquanta fonts que apareixen documentades en la publicació "Les fonts naturals d'Arenys de Munt"⁴, de les quals 32 corresponen, segons els autors d'aquesta publicació, a fonts de mina i 18 a fonts de vessant. I que com s'ha esmentat anteriorment ja havien estat inventariades.

Alhora de catalogar les fonts, en funció del seu emplaçament i interès algunes s'han catalogat individualitzadament com béns ambientals i paisatgístics element (BAMP) i altres situades a l'entorn de la masia o de la casa, les que hi havia fitxa de la casa s'han documentat conjuntament amb la masia com a element arquitectònic (EA).



Font de l'horteta de Ca l'Amar (Foto: ILI)



Font de Can Corrioles (Foto: ILI)



Font de l'Aulet (Foto: ILI)



Font de l'Aigua Roja (Foto: ILI)

⁴ Fonfria, C et alter (1992). *Les fonts naturals d'Arenys de Munt*. Generalitat de Catalunya i Ajuntament d'Arenys de Munt.

Fondos

El fondo o camí fondo, és un camí estret, un corriol d'uns quatre metres d'ample, excavat entre dues parets de material poc cohesionat, com el sauló o l'argila, l'alçada de les quals sobrepassa, normalment els quatre metres. El pendent acostuma a ser força pronunciat.

Tal i com s'indica al treball *Els fondos d'Arenys de Munt (2005)*, el seu origen i la seva funcionalitat són qüestions que no estan clares, tot i que els testimonis orals indiquen que era un vial per anar a peu, no recorden que hi circulessin carros. La gent gran quan parla de fondos fa referència a camins excavats en el sauló i la cartografia i arxius històrics de la zona ja recullen aquest topònim. A Arenys de Munt els fondos són elements d'interès geogràfic, històric i paisatgístic.

Els fondos a Arenys de Munt, com a bon camí, rep el nom de la masia d'on surt (Can Rossell o Cal Moro) o d'on arriba (Casa Nova d'en Pibernat). En el cas del fondo del Pedrers el nom reflecteix la naturalesa rocosa d'aquest.

Segons l'anàlisi de la seva situació en la cartografia local a Arenys de Munt es diferencien dos tipus de fondos:

- Fondo carener: el fondo carener segueix la carena o divisòria de les aigües de la muntanya. Es tracta de camins fondos més llargs perquè s'excaven en les carenes menors, perpendiculars a la carena major Corredor-Montnegre. Aquests fondos puguen directament als contraforts De la Serra del Montnegre i són el Fondo de Can Rossell, el Fondo de la Casa Nova d'en Pibernat que s'eleva des de les rieres d'Arenys de Munt fins Collsacreu i Parent Ros respectivament i el Fondo de Mas Arquer.
- Fondo de vessant: el fondo de vessant segueix el pendent del flanc d'un turó. El seu traçat és més o menys dret, amb més colzes i giragonses. És el cas més espectacular d'excavació, doncs actua de desguàs artificial dels turons i, per tant, presenta rases i perfils semblants al del torrent. Es tracta dels camins fondos que puguen als darrers contraforts del Corredor, com és el Pollastre. El Fondo de Cal Moro, dels Pedrers i del Remei. El Fondo dels Pedrers, actualment amb un perfil eixamplat respecte al seu origen per adaptar-ho a una circulació viària intensa, principalment de camions.

Els fondos d'Arenys de Munt que es localitzen actualment són sis:

- El Fondo de Cal Moro (o de l'Hostal del Sol): de la masia de Cal Moro a l'Hostal del Sol. Actualment inaccessible.
- El Fondo de Can Rossell: lligat històricament a la masia de Can Rosell. Excavat a la carena que baixa de Collsacreu. El camí era l'accés més fàcil i ràpid per anar cap a el Vallès passant per Collsacreu.
- El Fondo de la Casa Nova d'en Pibernat: des de la riera de Sobirans puja fins a la masia de la Casa Nova de Pibernat. Documentat al 1862 en el plànol del cadastre del Parent Ros. És un dels fondos que conserva millor la seva fisonomia, en un entorn forestal.
- El Fondo de Mas Arquer: puja des de la casa fins el Pla de les Bruixes. Força ample i arranjat diverses vegades per al pas de vehicles.

- El Fondo dels Pedrers: camí que comunicava el veïnat forat per les masies de Can Catà, Can Vives i Can Fortuny amb Arenys de Mar pel rial de Can Deri. Actualment amb una intensa circulació de vehicles.
- El fondo del Remei. S'inicia en el rial de Sa Clavella o de Can Deri i puja de dret cap al santuari del Remei. En alguns trams el terra està parcialment cimentat per evitar l'erosió i perquè hi circulin vehicles.

Segons el llibre *Noms de lloc d'Arenys de Munt* de Gaspar Casals (2006), també esmenta el Fondo de Can Fortuny, que es bifurcava del camí del Remei per anar a Torrentbó. Actualment inaccessible per la vegetació.

Actualment els fondos presenten diferents graus de conservació, ja sigui per l'erosió natural de terrenys, per la circulació de vehicles en alguns, per la presència d'abocaments incontrolats o bé perquè algun d'ells es troba en desús i embardissat.



Fondo de La Casa Nova d'en Pibernat. Foto (ILI)

6.4.4 Valors socials

Camins rurals, itineraris

A Arenys de Munt existeix una àmplia xarxa de camins rurals, camins forestals i corriols o senders, que configuren la xarxa terciària municipal que estructura territorialment la fisiognomia del municipi.

Majoritàriament es tracta de vies de terra de circulació permanent que serveixen per a la unió entre les finques agràries i d'accés a les cases i veïnats del poble, per a la vigilància i prevenció d'incendis forestals i com a vials de lleure i gaudi de l'entorn i del paisatge.

Pel que fa als corriols o senders, la majoria es recullen a la guia *Passejades a peu per Arenys de Munt* de Gaspar Casals i Jordi Rossell, editada el 2008 per l'Ajuntament d'Arenys de Munt i donen a conèixer l'entorn del municipi a partir de la descripció de 36 itineraris per fer a peu, que recorren per camins, fondos i paratges de descoberta dels paisatges del territori.

Entre aquests, dos itineraris corresponen a dos dels itineraris per a vianants senyalitzats pel Parc del Montnegre i el Corredor i que disposen de fulletó per a l'autoguiatge, disponible en els equipaments d'informació i en la pàgina web del Parc. En concret són:

- Itinerari del fondo de Can Rossell
- Camí del torrent d'en Puig al Corral

Altres dos itineraris, el del Camí del Remei i el Camí de ca l'Arquer, si bé estan senyalitzats amb fites del Parc no tenen fulletó d'autoguiatge i estan promoguts per l'Ajuntament.



Itinerari del fondo de Can Rossell a la urbanització Collsacreu (Foto ILI)

Arenys de Munt, participa en una de les etapes del Projecte El Camí al seu pas pel municipi. El Camí, és una ruta de senderisme cultural, històric i paisatgístic en procés de senyalització de forma participativa, per fer a peu i que recorre totes les comarques i illes de parla catalana.

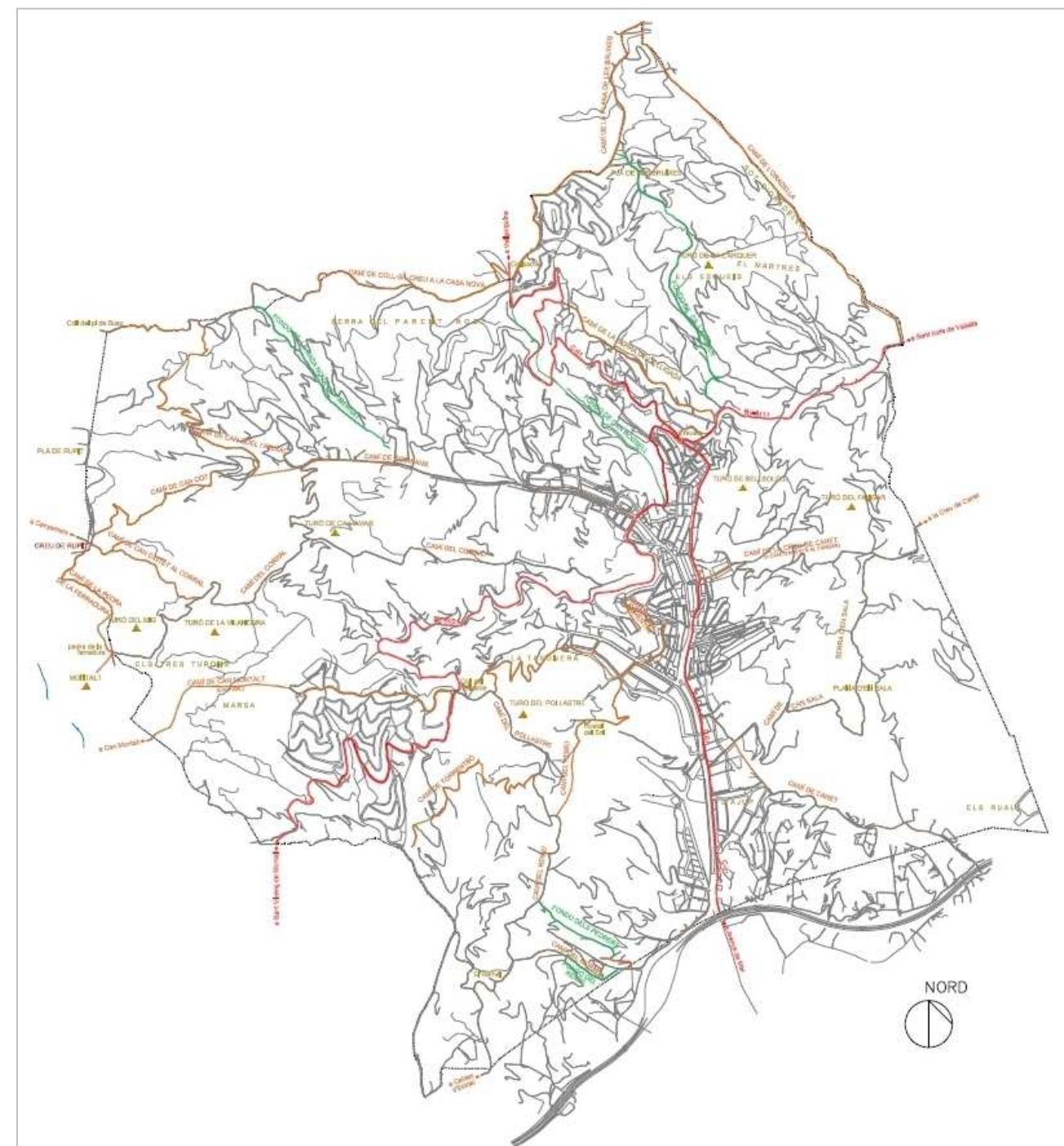


Itinerari del Remei, al fons el perfil dels Tres Turons
Itinerari Camí del Corral (Foto ILI)



Itinerari Pineda de Can Jalpí (Foto ILI)

XARXA BÀSICA DE CAMINS I SENDERS			
Codi	Nom	Longitud (m)	Itinerari, interès i situació
1	CAMÍ DEL CORRAL	1556	S'inicia al revolt del cementiri on es travessa la carretera. La ruta tradicional s'iniciava al capdamunt del c/Amadeu Vives (aquest tram convindria de recuperar-lo). Arriba fins el Corral, des d'on es pot seguir, també per pista, fins a la Pedra de la Ferradura.
2	CAMÍ DE LA PEDRA DE LA FERRADURA	4237	Connecta el Camí del Corral amb el Camí de la Creu de Rupit.
3	CAMÍ DE CAN CINTET AL CORRAL	1332	És una alternativa al camí anterior ja que connecta (a peu) el Corral amb Rupit.
4	CAMÍ DE SOBIRANS (O DE LURDES)	1312	És el trajecte més concorregut del municipi i el tram inicial dels itineraris que es dirigeixen al Corredor. Convindria millorar-lo.
5	CAMÍ DE LA CREU DE RUPIT (CAMÍ DE CAN COT)	1544	Pista en molt bon estat que surt de Sobirans i passa per la font de l'Aiguarroja.
6	CAMÍ DE CAN QUEL I REIXAC	2673	Variant tradicional d'accés a peu al massís del Corredor
7	CAMÍ DEL FONDO DE LA CASA NOVA	1838	Ruta a peu de Sobirans a la Casa Nova de Pibernat on es troba la pista que porta a Collsacreu i el Corredor. De la Casa Nova s'inicien diverses rutes de connexió amb Vallgorguina per paratges de força interès.
8	CAMÍ DE COLL-SA-CREU A LA CASA NOVA	1406	Pista en bon estat que ressegueix el límit del terme municipal.
9	FONDO DE CAN ROSSELL	2367	Recorregut tradicional (en carros) de trànsit entre el Maresme i el Vallès per Collsacreu. Actualment es pot fer solament a peu.
10	CAMÍ DE LA PLANA DE LES BRUIXES	1944	Pista de Collsacreu a Can Carcassés i accés natural al veïnat de Cal Paraire i al Montnegre.
11	CAMÍ DE LA SERRA DE LA LLIGADA	2467	Tram inicial a recuperar. Mor a la carretera a Sant Celoni prop del revolt de la Paella.
12	CAMÍ DE CA L'ARQUER	1346	Connecta el municipi amb el Montnegre evitant la urbanització de Collsacreu (passa per la font de l'Aulet).
13	CAMÍ DE L'ORADELLA	2233	Va de la Carretera de Sant Iscle al pla de Can Carcassés, és també una via d'accés al Montnegre.
14	CAMÍ DEL FANGAR O DE LA CREU DE CANET	3027	Connecta amb el GR5 (Canet – Sitges) en el seu tram entre Sant Iscle i Canet.
15	CAMÍ D'ARENYS DE MUNT A SANT ISCLE	1469	Pista que connecta amb el camí de la Creu de Canet en una circumval·lació de molt interès.
16	CAMÍ D'ARENYS DE MUNT A CANET	3009	Pista ampla apta per a vehicles. Possibilitat de condicionar un carril lateral per a bicis i vianants. El tram inicial entre Ca l'Amar i Can Campeny s'hauria de recuperar.
17	CAMÍ DEL REMEI	2015	De l'escorxador a l'Hostal del Sol hi ha un tros que cal condicionar. Fins a Can Vives es pot fer a peu mentre que d'aquest punt fins el Remei el trajecte és per pista apta per a vehicles.
18	CAMÍ DE TORRENTBÓ	2938	Per Can Fortuny, constitueix un itinerari tradicional que cal recuperar i delimitar.
19	ARENYS DE MUNT – ARENYS DE MAR	1727	Ruta essencial entre els dos pobles que es en tràmit de ser resolta (passos de vianants als bucles de l'autopista i entorn de Can Jalpí).
20	CAMÍ DE CAN VIVES AL POLLASTRE	1161	Pista
21	CAMÍ DE LA TEIXONERA	1386	Del coll del Pollastre al torrent d'en Puig (cal habilitar diversos trams ja des de Cal Moro i definir el traçat òptim).
22	CAMÍ DEL REMEI PER CAN SAGRERA		Transcorre per un sector de rellevant interès pel teixit de rials que permeten diverses rutes alternatives molt agradides tots elles (rials del Pedrers, de Sa Clavella, del Corsavi, de Can Sagrera, camí de Can Catà de Dalt, camí del Mormo).



Detall plànol informatiu 7 camins del PEUP

Xarxa bàsica de camins i senders. Font: Ajuntament d'Arenys de Munt

Fons escènics i punts d'observació i gaudi del paisatge

Com a fons escènic al terme d'Arenys de Munt destaca el conjunt dels Tres Turons: el Montalt (595m), el del Mig (555 m) i el de la Vila Negra (533m) ben visible des de diversos llocs i pobles del voltant. Situat a l'oest del terme municipal.

Un altre fons escènic a destacar és el massís del Montnegre visible des de la banda sud del municipi, tot i que es troba en el terme municipal de Sant Iscle de Vallalta i Vallgorguina.

L'avinguda de plàtans de la Riera des de Sobirans fins a Riera i Penya, en el seu tram urbà, és també un fons escènic. Tot i que es troba poc exposada visualment degut a la seva configuració estreta i encaixada, és visible des del vessant de Bellolell i es gaudeix des de la riera estant, recorrent-la des de Sobirans a Riera i Penya. L'avinguda de plàtans de la Riera d'Arenys de Munt és alhora un element simbòlic i identitari.

Pel que fa als miradors, no hi ha al municipi cap punt reconegut com a mirador que ofereixi una panoràmica del conjunt del municipi o que permeti una visió parcial d'aquest. Els punts de qualitat visual del municipi si bé es poden veure des d'alguns vessants o camins, aquests no els hem considerat miradors com a tal perquè no ofereixen una bona visió o una visió àmplia degut a una conca visual tancada o per la presència de vegetació, poca accessibilitat, etc..

Destacar però, que les carreteres C-61 i B-5031 si bé no les identifiquem com a itineraris rodats d'observació del paisatge perquè la traça es troba poc exposada, si que són recorreguts de qualitat per les característiques de la via, recorregut sinuós i recorregut visual que transcorre amb exemplars de pins, alzines i sureres de dimensions importants, a banda i banda de la carretera.

Com a itineraris a peu d'observació i gaudi del paisatge, diferents itineraris travessen el municipi. La majoria ressegueixen la munió de rials, torrents i vessants que configuren el paisatge tancat de la riera.

Destacaríem el camí de la Serra de la Lligada, que ressegueix la carena de la serra de la Lligada, que separa les conques del torrent d'en Terra i de la riera Vallalta. Des del camí hi ha molts punts de panoràmica molt bona. L'itinerari de la Creu de Rupit al Corral d'en Forn; des d'aquest punt es pot observar el paisatge boscos i tancat a ponent i més obert i lluminós a llevant. I l'itinerari de la Pedra de la Ferradura al cim del turó del Montalt, màxima altitud dels Tres Turons des d'on hi ha una panoràmica amplíssima que permet resseguir la línia de la costa des de Montjuïc fins a Sant Pol, i el Montnegre, Collsacreu, el Montseny, el castell de Montsoriu, etc. a l'interior.

La qualitat del paisatge

S'hi localitzen a Arenys de Munt diversos punts de qualitat visual, entenent que "La qualitat visual d'un paisatge és el grau d'excel·lència de les seves característiques visuals, olfactives i sonores; el mèrit per no ser alterat o destruït o, d'una altra manera, el seu mèrit per que la seva essència, la seva estructura actual, es conservi"⁵

El concepte de qualitat va unit a conceptes i atributs com: naturalitat, integritat, proximitat al clímax, diversitat, raresa, irreversibilitat, puresa, representativitat. Seran l'estudi de qualitat de la vegetació, de la fauna i del paisatge (qualitat del punt i qualitat de les vistes escèniques) les que definiran la qualitat visual d'un paisatge.

⁵ Aguilo, M. et al., (1991). *Guía para la elaboración de estudios del medio físico. Contenido y metodología*, MOPT. Madrid.

La percepció del paisatge és la preciació per part d'un individu o col·lectiu dels valors d'un paisatge, així com del seu estat de conservació.

En la percepció visual s'integren les característiques intrínseques morfològiques i de vegetació amb les adquirides per l'acció antròpica, en definitiva la qualitat visual ve definida per la vegetació i els usos del sòl, la fisiografia (vall, cim, vessant, plana, etc.), la densitat de carreteres i la qualitat de les vistes escèniques (orientació, conca oberta o tancada, conca visual, etc.).

Segons els anteriors criteris, exposats a l'estudi *Els espais forestal, agrícola i fluvial d'Arenys de Munt*, a Arenys de Munt s'hi localitzen diversos punts de qualitat visual rellevant: al pla dels Tres Turons al peu del Montalt, a la Serra de Parent Rost i al pla de les Bruixes a Collsacreu. Al voltant d'aquest punt i continuant pel pla de ca l'Arquer, Turó del Fangar i Serra dels Termes i des de Can Jalpí fins els voltants del Remei presenten una qualitat visual alta. A més aquesta qualitat alta es dona en punts com Santa Cecília de Torrentbó, l'entorn del turó de Vilanegra i turó de ca l'Amar, Lourdes-ca l'Amar, espai comprès entre la riera de Sobirans i la carretera a Sant Vicenç de Montalt capçalera i curs mig dels rials de la Rectora, de l'Horteta i de ca l'Amar i voltants del turó del Pollastre. El resta de municipi la qualitat visual del paisatge és mitjana. El municipi només presenta una qualitat baixa al sud del terme municipal.

Per completar aquesta informació, consultar l'estudi anteriorment esmentat *Els espais forestal, agrícola i fluvial d'Arenys de Munt*⁶, on es fa una valoració del paisatge a partir dels estudis fets a l'any 1984 amb motiu del Pla Especial del Parc Natural Montnegre-Corredor⁷. Tot i que actualment el Pla especial està en fase de revisió i els estudis anteriorment esmentats requeririen l'actualització de metodologia, dades i treball de camp, es recomanable per valorar la qualitat i la fragilitat visual del paisatge.



Fons escènic Tres Turons. De dreta a esquerra del Montalt, del Mig i de la Vila Negra. (Foto Ajuntament, 2011)



Al fons massís del Montnegre des de la banda sud del municipi. (Foto Ajuntament, 2011)

⁶ MONTASELL, J; CALLAU, S; LLACUNA, S. *Els espais forestal, agrícola i fluvial d'Arenys de Munt. Diagnosi, eixos de gestió i proposta. Pla general municipal d'Arenys de Munt*. Ajuntament d'Arenys de Munt. 2000..

⁷ Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals (1984). *Pla Especial de la Serralada de Marina (sectors del Montnegre i el Corredor). Criteris i solucions generals del Pla. A.2. Estudi del paisatge*.



Paisatge agrícola a banda i banda de la Riera Sobirans. (Foto ILI)



Vistes cap al tram urbà de la Riera des de Can Bellorell de la Torre (Foto ILI)



Paisatge en mosaic agroforestal de conreu de cirerers i bosc d'alzinar. (Foto ILI)



Espai obert Casa Nova de Pibernat (Foto ILI)



Visuals cap al poble i la zona industrial de Torrent d'en Puig des del Camí del Pollastre. (Foto ILI)



Espai obert amb prats secs com el llistonar des de Can Vives (Foto ILI)

Activitats de lleure

Pel que fa a llocs per conèixer i gaudir de l'entorn natural, destaca el mateix parc del Corredor per on recorren alguns dels itineraris locals i on es troba l'Àrea d'Esplai del Corredor, equipament situat al nord del terme municipal, en municipi de Vallgorguina.

A Arenys de Munt el Parc del Montnegre i el Corredor compta amb un centre d'informació gestionat amb conveni amb l'ajuntament. El Centre està situat a l'equipament municipal La Central, en el parc de Can Jalpí, zona verda d'interès també paisatgístic. I on s'ofereixen serveis d'informació del Parc, itineraris senyalitzats, venda de publicacions, exposició permanent de fauna vertebrada (Col·lecció Jordi Puigduví) i diverses activitats ambientals i divulgatives (passejades guiades, anellament científic d'ocells, cens de nius d'orenetes, xerrades, etc.).

Destaca també la Marxa Popular Termes d'Arenys de Munt, organitzada per l'entitat Muntanyencs de la Vila, que es celebra cada any el primer diumenge d'octubre des de l'any 1988. La marxa recorre pels diferents termes municipals que limiten amb Arenys de Munt i compta amb un gran èxit de participació (en els darrers cinc anys a les diferents edicions més de 2.400 participants).

Altres activitats de lleure gestionades per privats són el berenador de Lourdes, una zona de pícnic per fer barbacoes i amb restaurant situada al capdamunt de la riera de Sobirans, al límit amb el Parc Montnegre i el Corredor. Altres activitats són el Parc d'aventures al bosc (Jalpí Aventura) amb recorreguts pels arbres com activitat lúdico-esportiva i els Rucs del Far que ofereixen com a activitat lúdica passeig en ruc o carro. Les dues activitats localitzades a la pineda de Can Jalpí.

6.4.5 Valors productius

La capacitat productiva del sòl i dels elements i béns naturals i arquitectònics associats al territori (arbrat, camins, rials, masies, fonts, etc.) li donen a aquest un clar valor afegit, tant econòmic com paisatgístic.

L'activitat agrària

La principal activitat agrària en el terme municipal és l'activitat agrícola, superior a la ramaderia i a les activitats silvícoles, si bé l'activitat agrícola a Arenys de Munt ha anat reduint progressivament tal com ho demostra el fet que en el període 1986-1996 el percentatge de població agrària ocupada ha passat del 11,2% al 6%. El terme municipal disposava segons el cens agrari de 1989 de 293 ha de terres llaurades i de 765 ha de terreny forestal. I segons el cens agrari entre el 1999 i 2009 es va produir una reducció del 34% de les explotacions i del 33% de la superfície agrària utilitzada (SAU), essent aquesta el 2009 de 107 hectàrees (104 de terres llaurades i 3 de pastures permanents).

Actualment existeixen, però, poques explotacions amb un cert grau de professionalització, que es dediquen al cultiu d'horta, de maduixes i al d'arbres fruiters com el cirerer, així com un elevat grau de parcel·lació de forma que la resta d'explotacions agrícoles no tenen gaire rellevància. I sobre el terreny s'aprecia un progressiu abandonament, especialment de les parcel·les ocupades per conreus llenyosos com ara fruiters (cirerers).

L'horta. Entre els conreus destaca l'horta, seguirien el conreus farratgers, les patates i les lleguminoses de gra. Com a horta destaca el conreu de tomàquets (per exemple el Tomàquet Pometa característic del Maresme), melons, pèsols verds, mongetes tendres, faves verdes,

espàrrecs, blat de moro dolç i també el conreu de maduixes característic del Maresme amb les maduixes de la Vallalta, per exemple.

Alguns d'aquests productes d'horta (les seves varietats locals) són característics de la comarca i del municipi i objecte d'estratègies de difusió i comercialització i sovint són l'eix d'estratègies de dinamització del territori. En aquest sentit, el municipi participa en les Jornades Gastronòmiques de la Maduixa de la Vallalta al Maresme, conjuntament amb els ajuntaments de Canet de Mar, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Pol de Mar i Sant Iscle de Vallalta.

Així, pel que fa al pèsol, cal remarcar el pèsol de Llavaneres (o Pèsol Garrofal), també present (almenys comercialment) en el municipi, i les seves Jornades Gastronòmiques de la cuina del Pèsol que s'organitzen anualment i en la qual participa, entre altres municipis, Arenys de Munt.

I, pel que fa a les lleguminoses de gra, el municipi d'Arenys de Munt es troba dins l'àmbit de la Denominació d'Origen Protegida Mongeta de Ganxet Vallès-Maresme.

Conreu de la vinya. Respecte al conreu de la vinya, segons el cens agrari, al 2009 no hi havia superfície de vinya censada, mentre que al 1997 eren censades 7 hectàrees. Actualment, algunes finques on s'hi treballen cirerers i horta per a l'autoconsum, estan engegant iniciatives de plantació de vinya per a l'autoconsum (vi de pagès), amb projecte de replantar vinya de nou en les antigues vinyes de la finca. Cal indicar que Arenys de Munt no figura entre els municipis actuals o de incorporació prevista en la seva ampliació de la Denominació Origen Alella, sol·licitud que està en tràmit. Això no obstant, en el municipi, tal i com s'ha indicat, es poden trobar encara feixes de vinya.

Altres iniciatives, cada cop amb més veïns interessats, són els horts familiars i l'agricultura ecològica. En aquest sentit, al municipi hi ha alguna iniciativa privada de lloguer d'horts per a l'autoconsum.

Cirerers d'en Roca. Pel que fa als conreus llenyosos, destaca en el municipi la superfície de fruiters de clima temperat, especialment cirerers que continua arrelat en algunes finques del terme ocupant el 15% de la Superfície Agrícola Utilitzada (SAU).

Es tracta de plantacions de cirerers (*Prunus avium*) de la varietat cultivar coneguda amb el nom de Cirerers d'en Roca, que és pròpia del municipi. El conreu d'aquesta varietat va ser introduït a finals del segle XIX, amb l'abandó del conreu de la vinya, a causa dels estralls produïts per la fil·loxera, per dos germans minaires, que van portar esqueixos d'un cirerer de l'Empordà i els van empeltar en un de bord. Aquesta varietat de cireres donava una fruita molt equilibrada de gust i dotada d'una textura diferent a la de la cirera autòctona. A base d'empelts, aquest conreu es va escampar per tot el poble, sent Arenys de Munt una gran zona productora de cireres d'en Roca, les cireres que porten el cognom de la nissaga de minaires que van portar els primers empelts.

És una varietat de carn forta, color groc i vermell, dolça i àcida a la vegada, amb propietats organolèptiques molt apreciades. L'any 2001, es va plantejar amb l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) un programa de millora d'aquesta varietat. La proposta no va anar endavant perquè en aquell moment la majoria de pagesos a punt de jubilar-se no s'hi van acollir. Posteriorment el document Pla estratègic del sector agrari i desenvolupament del medi rural dels

municipis d'Arenys de Munt, Sant Cebrià de Vallalta i Sant Pol de Mar, 2007⁸ es proposa entre d'altres accions de desenvolupament rural tipificar i millorar la varietat de la cirera d'en Roca a partir de la recerca del IRTA que permeti obtenir un producte de qualitat, amb característiques similars, resistent i competitiu, sense aspirar a obtenir una denominació d'origen, però treballant amb paràmetres de qualitat similars, per tal de facilitar una bona comercialització amb una qualitat tipificada i reconeguda.

Els conreus de cirerers d'en Roca es troben majoritàriament localitzats entre el fondo de can Rossell i el rial de can Cornell, i també en altres zones del municipi com són la serra d'en Sala, Serra dels Termes, ...

La cirera d'en Roca és un altre dels productes de dinamització del municipi. En aquest sentit, se celebren La Fira de la Cirera d'en Roca, una fira d'agricultura i gastronomia que s'organitza a Arenys de Munt cada any el 24 de juny, des de l'any 2000, o la Passejada pels Cirerers Florits durant el mes d'abril, organitzades per l'Ajuntament i la Comissió de la Passejada pels Cirerers Florits, respectivament. Així com diverses iniciatives de valorització del producte exclusives de la temporada de producció de la cirera d'en Roca durant l'estiu (postres, melmelades, cervesa, etc.).

En els darrers anys, però, hi ha un progressiu abandonament dels conreus i, amb ell, de les explotacions de fruiters, de tal manera que hi ha algunes parcel·les amb cireres que estan abandonades o en procés d'abandonament.

A nivell paisatgístic, els camps de cirerers donen nous valors al paisatge rural, en aquest cas l'estètic, però també el nutritiu i alhora és i pot ser un pol estratègic de desenvolupament socio-econòmic. Actualment, però, alguns dels camps de cirerers a Arenys de Munt s'estan perdent i amb el seu abandó no només es perd un espai obert sinó que s'incrementa també el risc d'incendi.

Activitat ramadera. Pel que fa a la ramaderia aquesta no deixa de ser anecdòtica. Així, segons el cens agrari de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2009) les dades disponibles són de 5 explotacions amb aviram (107 caps) i 3 amb conilles mares (256 caps). Segons el cens agrari no consta cap explotació de porcí, boví o ovi-cabrum. Per altra banda sí que figura una explotació amb 40 caps d'equí i una explotació amb rucs (5 caps) com activitat lúdica de passeig en ruc o carro.



Conreu de maduixes. (Foto ILI).



Ramat d'ovelles. (Foto ILI).

⁸ AGRO-3. *Enginyeria del Medi Rural, SL (2007) Pla estratègic del sector agrari i desenvolupament del medi rural dels municipis d'Arenys de Munt, Sant Cebrià de Vallalta i Sant Pol de Mar*

Aprofitaments forestals. A Arenys de Munt els aprofitaments forestals tenen una certa importància en relació a altres municipis de la comarca. Les espècies més importants explotades per a llenya són l'alzina (la més important), el pi pinyer, la surera i el castanyer. S'aprofita també el suro. Com a fusta s'exploten principalment el pi pinyer i el pi insigne. Hi ha plantacions de pi pinyer, pi insigne, pinastre, castanyers, plàtans i pollancrees.

Arenys de Munt és un dels pocs municipis del Maresme on l'aprofitament del castanyer (*Castanea sativa*) en el seu moment va esdevenir important; no s'aprofitava només per a llenya, sinó també per a castanyes (plantacions de castanyers de Sobirans i Torrentbò). Actualment l'explotació del castanyer en general i al Montnegre té poques expectatives econòmiques i ha disminuït notablement a causa de l'elevada mortalitat de castanyers que està produint la malaltia del xancre.

En el terme municipal d'Arenys de Munt la superfície forestal ordenada (segons el Centre de la Propietat Forestal de la Generalitat) és mínima i es centra en les finques de Can Colomer, Can Coix Terra, Cal Jaume Alzina i puntualment en finques que tenen ramificacions dins del terme, com és el cas de Can Oller i Can Carcases.

El fet de disposar de boscos ordenats, ja sigui a través de l'aprovació dels plans tècnics de gestió i millora forestal (PTGMF) o dels plans simples de gestió forestal (PSGF), és una garantia per a la gestió i la conservació del paisatge del terme.

Associació de Propietaris del Montnegre i el Corredor. Des del 1992 existeix l'Associació de Propietaris del Montnegre i el Corredor formada per un grup de propietaris que van voler unificar la veu de la propietat d'aquestes serres davant de les administracions públiques i de la societat. Des d'aleshores l'Associació ha treballat per a donar a conèixer el Montnegre i el Corredor, les seves característiques naturals, històriques i socials i el seu potencial forestal, tot divulgant les bones pràctiques silvícoles.

Els darrers anys, ha redactat, conjuntament amb la Diputació de Barcelona i els municipis de l'àrea, el "Pla marc de millora i revaluació de les finques forestals del Montnegre i el Corredor", el qual actualment ja s'està executant en forma de programes anuals. Dins d'aquest marc, l'Associació promou la gestió conjunta de les finques, la qual permet assolir economies d'escales importants en els costos, assegura el rigor en l'execució, contractació i seguretat dels treballs i fa possible l'obtenció de millors preus pels productes forestals.

Des del 2006 existeix un "Pla Marc Pla Marc de Recuperació i Valorització de les finques forestals del Montnegre i el Corredor", impulsat per la Diputació de Barcelona, que té per objectiu fomentar la gestió associada de les finques forestals. El Pla, entre d'altres funcions, defineix, de forma general, les activitats i projectes que desenvoluparà l'Associació. I d'aquesta manera aconseguir que la valorització de les finques a través de la gestió forestal conjunta sigui eficient i sostenible. El Pla també vetlla per la permanència i l'estabilitat de les masses en front de pertorbacions i pel manteniment dels valors intrínsecs dels ecosistemes forestals.

6.4.6 Xarxa viària

Arenys de Munt no disposa de xarxa ferroviària i l'estació més propera és la d'Arenys de Mar de la línia de Rodalies de Barcelona.

La xarxa de carreteres de la xarxa viària està constituïda per les vies següents:

- La carretera C-61, de Sant Celoni, passa per Vallgorguina i Arenys de Munt, fins arribar a Arenys de Mar. La titularitat és de la Generalitat de Catalunya.
- La carretera BV-5111 d'Arenys de Munt a Sant Iscle de Vallalta i Sant Pol de Mar. La titularitat és de la Diputació de Barcelona.
- La carretera B-5031 de Cornellà a Fogars de la Selva, que passa per les urbanitzacions Santa Rosa dels Pins, Tres Turons i el veïnat rural de Torrentbò abans d'entrar a Arenys de Munt. La titularitat és de la Diputació de Barcelona.

La carretera C-61 creua longitudinalment el municipi i travessa la serralada Prelitoral seguint paral·lela a la riera d'Arenys. La carretera BV-5111 que arriba a Arenys de Munt pel nord-est segueix l'eix de la serralada, paral·lel a la línia de costa, mentre que la B-5031 que hi arriba per l'oest, ressegueix els vessants de la serralada davallant progressivament cap a la plana.

Fora del terme municipal, en el límit d'aquest amb Arenys de Mar hi ha l'autopista A-19, al seu pas per Arenys de Mar. Existeix un accés a aquesta autopista des de la carretera C-61.

Xarxa local

La xarxa viària d'Arenys de Munt està formada per la xarxa de carrers del nucli i els trams urbans de les carreteres C-61 i B-5031 de la xarxa supralocal, que transcorren per sòl urbà i alhora comuniquen el centre amb els diferents nuclis i urbanitzacions.

La carretera C-61, recorre de manera longitudinal el municipi per l'esquerra de la riera. A l'entrada al municipi des de Vallgorguina el seu recorregut delimita per l'est l'àrea urbanitzada; a l'alçada del riu Bellsollé segueix paral·lela al costat de la riera i travessa el nucli d'Arenys de Munt, cap a Arenys de Mar. Connecta la població amb les urbanitzacions de Collsacreu i La Creueta.

A l'entrada al nucli urbà també des de Vallgorguina, la C-61 es creua amb la B-5111 i la carretera BV-5031. Aquesta, anomenada carretera de Torrentbò, es dirigeix a Sant Andreu de Llavaneres. A manera de ronda, connecta el barri de Ca l'Aranyó i el barri de Can Cosme, amb els altres eixos viaris principals. És la carretera que també uneix les urbanitzacions Tres Turons i Santa Rosa dels Pins i el veïnat rural de Torrentbò amb la població.

El municipi ha crescut longitudinalment a banda i banda de la riera que, amb diferents noms com riera de Sobirans, rambla de l'Eixample, rambla de Francesc Macià o rambla de Sant Martí, és el carrer i eix principal d'Arenys de Munt. Al voltant de la riera s'hi agrupen els principals serveis i punts de referència de la vila: l'Ajuntament, l'església, l'escola primària, el mercat municipal, els comerços...

Resseguint aquest eix a peu, es travessa el municipi de manera més o menys cèntrica. En vehicle, la riera és transitable de sud a nord, però a l'inrevés només és possible fer-ho fins a l'alçada del carrer Cotxeria, que cal prendre per enllaçar amb la carretera de Sant Celoni i continuar cap el sud.

En cas de riuada s'utilitza la carretera C-61 i la BV-5031 per fer un circuit exterior i accedir a les diferents zones del poble.

Actuacions previstes. Variant de la carretera C-61

El PGO preveu una variant de la B-511 que passaria per fora de la població, més a l'oest de la carretera actual i que travessaria la serralada en túnel per Collsacreu. La proposta, competència de la Generalitat de Catalunya, ja la recollia les anteriors Normes Subsidiàries del municipi i la contempla actualment el PTMB. La variant permetria disminuir el trànsit de pas per l'actual tram urbà de la carretera de Sant Celoni i recuperar aquesta per a l'ús local (mesura que al seu torn ajudaria a la descongestió de la riera).

Una via d'aquestes característiques transformaria de forma radical la posició del municipi en relació a la xarxa viària, en comunicar les autopistes A-19 i A-7. Cal pensar, però, que el traçat d'aquesta nova via està fortament condicionat a l'orografia del municipi de vessants amb pendent del 10-30% encaixades amb la trama tancada de la xarxa fluvial.

6.5 PRINCIPALS IMPACTES I RISCOS AMBIENTALS I PAISATGÍSTICS

6.5.1 Variant de la carretera C-61 entre Arenys de Munt i Sant Celoni

La previsió del PTMB i el PGO de construir una variant de la carretera C-61 que enllaçaria Arenys de Munt amb Sant Celoni, passant per Vallgorguina tot i que milloraria el trànsit de vehicles per l'interior de la població podent afavorir canvis importants de mobilitat a Arenys de Munt, suposaria un important impacte ambiental i paisatgístic donada la orografia accidentada per on ha de transcorre i afectaria sòls agrícoles existents entre els dos Arenys. Qualsevol altre alternativa cal que tingui present evitar al màxim efectes barrera i paisatgístics negatius procurant, sempre que sigui possible donar permeabilitat als fondos de vall i a les carenes mitjançant túnels i si s'escau algun viaducte.

6.5.2 Xarxa elèctrica

El municipi és travessat per una línia d'alta tensió que transcorre de sud-oest a nord-est del municipi. El risc de no gestionar adequadament aquesta línia (actuacions de neteja i manteniment de la vegetació de sota les línies, obligació del titular de la línia) és bàsicament del perill d'incendis i sobre la fauna l'electrocució i col·lisió d'aus. La línia té també un incidència visual i paisatgístic tan per les torres com pels tallafocs.

Actualment, està en fase de projecte la construcció d'una línia de 110kV aèria de dos circuits entre la L/110 Kv Mataró-Callella fins a la nova subestació SE Arenys. Aquesta nova línia té com a finalitat alimentar la també nova SE Arenys que s'ha de construir al terme municipal d'Arenys de Munt a la nova zona industrial el Ruals prevista a l'extrem sud-est del terme.

Si bé no es preveu que el traçat d'aquesta línia afecti àrees d'interès rellevant o ambientalment sensibles si que caldrà sotmetre el projecte al procediment d'avaluació d'impacte ambiental i tenir en compte les consideracions que en el seu moment l'ajuntament ha manifestat al Departament de Territori i Sostenibilitat en motiu de les consultes realitzades. Consideracions vers a la proximitat de la proposta de traçat de la línia a diferents habitatges i a l'àrea d'interès l'avellanosa del torrent del Fangar. I altres recomanacions per evitar o minimitzar la possible afectació als itineraris de la

zona, així com mesures preventives durant la fase d'obres i mesures de restauració i integració paisatgística.

6.5.3 Freqüentació incontrolada

La freqüentació de persones en els espais forestals, agraris i fluvials pot ocasionar impactes derivats de l'abandonament d'escombraries, major perill d'incendis per negligències, erosió pel pas constant de motos, bicicletes, tot terrenys, etc. per els mateixos indrets, molèsties a la fauna especialment en moments de reproducció, robatoris i destrosses en conreus, etc.

L'accés motoritzat al medi, principalment quads i algunes motos sovint, és un risc important d'erosió i pèrdua de sòls.

6.5.4 Abandonament de conreus

L'abandonament de conreus en un municipi com Arenys de Munt on hi ha una massa important forestal pot ocasionar la disminució de la diversitat paisatgística, la disminució de la biodiversitat, el major perill d'incendis per la disminució de l'heterogeneïtat d'ecosistemes, etc.

Algunes iniciatives particulars però, manifesten l'interès per reactivar antics camps de conreu ja sigui amb nous tipus de conreus o mitjançant el lloguer de terres.

6.5.5 Espais degradats

En el municipi hi ha diversos espais on es troben deixalles abandonades encara que en la seva gran majoria correspon a acumulacions reduïdes. També es localitzen algunes pedreres inactives (Bellsollé, riera de Canet), si bé no han tingut cap actuació de restauració. Com a pedrera a destacar per les seves dimensions cal indicar la situada en el km.16 de la carretera BV-5031, oberta arran de les obres de la Vila Olímpica al 1991, i amb problemes d'esllavissades.

6.5.6 Incendis forestals

Un dels riscos ambientals més importants correspon als incendis forestals donada la massa forestal del municipi, dominantment de pi pinyer, alzines, suros i superfícies ocupades per formacions d'elevat grau d'inflamabilitat com són les brolles, prats secs amb coberta de pins o sense, i pinedes esclarissades, amb un elevat potencial combustible, i la presència d'urbanitzacions repartides per el terme municipal i que ocupen una superfície aproximadament de 125 ha, el 6 per cent del municipi. La zona perimetral de les mateixes és on es presenta un major risc d'incendi. Així com també al llarg de les carreteres C-61, BV-5111 i B-5031 que travessen el terme municipal.

El municipi pertany a l'Associació de defensa forestal (ADF) Serra de Marina.

Prevenió d'incendis

L'Ajuntament disposa de PAM (Pla d'emergències per a incendis forestals), que anualment es revisa i actualitza amb els tècnics de la Diputació de Barcelona.

El Decret 64/95 de 7 de març, estableix que qualsevol urbanització aïllada d'un nucli urbà que es trobi en zona forestal o a menys de 500 metres de zona forestal ha de fer una franja de protecció de 500 metres, per tal de disminuir la densitat de combustible i trencar la continuïtat de la massa forestal. En aquest sentit, Arenys de Munt, té aprovat el plànol de delimitació de les urbanitzacions (franja de 25 metres). Les urbanitzacions Tres Turons, Sant Rosa del Pins i Collsacreu tenen redactat el Pla de prevenció d'incendis forestals a les urbanitzacions (PPU), que defineix les actuacions de reducció de massa forestal i manteniment a realitzar en la franja perimetral, en les parcel·les no edificades i en les zones verdes, i que es troben en diferents fases d'execució.

Seria important desenvolupar els plans d'autoprotecció de les urbanitzacions i principalment de les urbanitzacions de Collsacreu, de Tres Turons i de Santa Rosa dels Pins i que s'integressin en el Pla d'Emergències per incendis forestal d'Arenys de Munt.

També a través de la gestió conjunta de l'ADF Serra de Marina i l'ajuntament i amb el suport tècnic i econòmic de la Diputació de Barcelona cada any es realitzen les intervencions anuals previstes en el projecte de Pla de Prevenció d'Incendis (PPI) de manteniment de la xarxa viària bàsica municipal de prevenció d'incendis forestals al Parc Montnegre i el Corredor.

I cada estiu, la Diputació de Barcelona activa en el municipi el Pla de Vigilància d'Incendis Forestals (PVI), un dispositiu de vigilància al Parc del Montnegre i el Corredor que disposa de torres de guaita, vehicles amb kit d'intervenció immediata, vigilants, coordinadors i operadors de comunicacions.

6.5.7 Rierades

Arenys de Munt i en conjunt la comarca del Maresme es caracteritza per la presència de nombroses rieres i torrents de curt recorregut. La riera d'Arenys és la que té més entitat i davalla perpendicularment al carener litoral. Tant per la conca reduïda com pel caràcter molt permeable del substrat saulonós com per les precipitacions irregulars i els aprofitaments humans, les rieres no porten aigua la major part de l'any, si més no en superfície. La riera d'Arenys alhora, com a la majoria de poblacions del Maresme, constitueixen el carrer principal d'Arenys de Munt.

El risc d'avingudes o rierades, causades per les descàrregues sobtades de pluja de final d'estiu i tardor i el fort desnivell de les rieres, és un fet característic de la riera d'Arenys motivades per la intensitat de les precipitacions, el fort desnivell dels cursos hídrics i el caràcter poc permeable del sòl.

Segons la delimitació de zones inundables per modelització hidràulica de les conques internes de Catalunya, realitzada per l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), per a la redacció de l'INUNCAT (2001), la Riera d'Arenys apareix com a municipi d'alt perill d'inundació perquè les aigües circulen pel damunt de la calçada del carrer principal d'Arenys de Munt.

Durant els episodis de rierades a Arenys de Munt, aquestes redueixen la mobilitat de les persones i, a banda de la situació d'inseguretat que es viu, provoquen gran quantitat de desperfectes al domini públic i també al privat.

Històricament els habitants del municipi s'han adaptat a les rierades adaptant els seus hàbits als canvis de mobilitat, activitats etc. que obliga el fet que la riera baixi. Així com a aplicar mesures de protecció reforçant els murs de les rieres, substituint aquestes motes per murs, reforçant les portes de les cases que convivia amb la riera, etc.

Sigui com sigui, o per un increment de superfície cultivada en detriment del bosc, per una inadequada gestió de les rases per parts dels pagesos, per un increment de la superfície impermeabilitzada per l'expansió urbana i l'augment d'urbanitzacions, el cert és que les rierades han estat al llarg de l'història un problema i un enuig més o menys puntual, però cert.

La riera d'Arenys és una de les darreres rieres del Maresme canalitzada. Les obres del projecte de canalització i cobriment de la riera de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) s'iniciaren l'any 2007 i consistiren en la construcció de la bassa de laminació a peu del camí de Lourdes (a l'alçada de Can Cornell), amb el primer tram soterrat. En arribar al casc urbà el caixó continua soterrat fins a l'alçada de Joan XXIII, on la riera està canalitzada- però descoberta - per una escullera de pedra als marges de la riera. El tram obert es connecta amb el caixó de formigó ja construït a prop del límit del terme municipal amb Arenys de Mar. En la canalització també es recullen les aigües del carrer Panagall, Sant Jordi i de la carretera de Sant Celoni (antics rials).

L'actuació projectada en el Pla Director contra avingudes al Maresme (redactat per la Generalitat de Catalunya, 1992) es va realitzar en conveni de col·laboració de l'ACA i el Ministerio de Medio Ambiente.

Les obres de soterrament mantenen els plàtans de la riera. Posteriorment i en diferents fases s'ha executat la urbanització superficial de la riera amb formació de voreres de materials tous i colors integradors i passeres que facilitessin l'accessibilitat del vianant a banda i banda de la riera. Es preveu que durant l'any 2015 es realitzin les obres de pavimentació de la part central de la riera, amb una pavimentació continua i drenant, deixant grans escocells de sauló que abarquen dos o més arbres.

Amb l'obra de canalització de la Riera, el balanç que fins el moment es pot fer és que quan plou i en episodis de pluges intenses l'aigua que discorre en superfície és mínima i s'ha reduït les molèsties que l'aigua quan baixava superficialment per la riera provocava en la mobilitat de les persones i els possibles desperfectes al domini públic i també al privat.

Tot i així, el poble d'Arenys de Munt està assentat a l'entorn de la riera i això serà sempre així. Amb l'obra de canalització de la riera si bé s'ha reduït el risc de les rierades, aquest no s'elimina en episodis de tempestes violentes (pluges intenses, calamarsades i ventades), si bé en aquestes situacions malgrat la canalització funcioni el fet que caigui tanta aigua en tant poca estona, per la riera superficialment baixa l'aigua dels mateixos carrers i dels terrats que l'aboquen a aquests carrers.

El municipi manté el protocol d'emergència i seguretat en situacions de rierades.

6.5.8 L'erosió

El risc d'erosió en cas de pluja es dona en el sòl amb pendent amb escassa o nul·la de coberta vegetal. L'abandó d'algunes zones de conreu amb la seva colonització per vegetació autòctona fa disminuir el risc d'erosió.

6.6 PLANEJAMENT I INSTRUMENTS DE PLANEJAMENT

6.6.1 Pla Territorial Metropolità de Barcelona

Segons el Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB), aprovat definitivament en data 20 d'abril de 2010, una extensa superfície de sòl no urbanitzable al voltant del nucli i de la riera d'Arenys es qualifica com a espai de protecció preventiva. Aquesta protecció també es troba al sud de la urbanització Santa Rosa dels Pins i el Mas Gàbana. La resta de sòl no urbanitzable del municipi es considera de protecció especial pel seu valor natural i paisatgístic. La zona nord del municipi està inclosa dins el Parc del Montnegre i el Corredor.

6.6.2 Catàleg de Paisatge

La Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya, crea el Catàleg de Paisatge com a instrument nou per a la introducció d'objectius paisatgístics en el planejament territorial així com en les polítiques sectorials. S'adopten, d'aquesta manera, els principis i les estratègies d'acció que estableix el Conveni europeu del paisatge promogut pel Consell d'Europa.

Els catàlegs de paisatge es conceben normativament com a eines útils per a l'ordenació i la gestió del paisatge des de la perspectiva del planejament territorial. És per aquest motiu que el seu abast territorial es correspon amb el de cadascun dels àmbits d'aplicació dels plans territorials parcials.

Des de la Generalitat de Catalunya i, en concret, des del Departament de Territori i Sostenibilitat s'elaboren els Catàlegs de paisatge per cadascun dels àmbits territorials parcials de Catalunya. L'elaboració dels Catàlegs es fa amb col·laboració i sota la coordinació de l'Observatori del Paisatge.

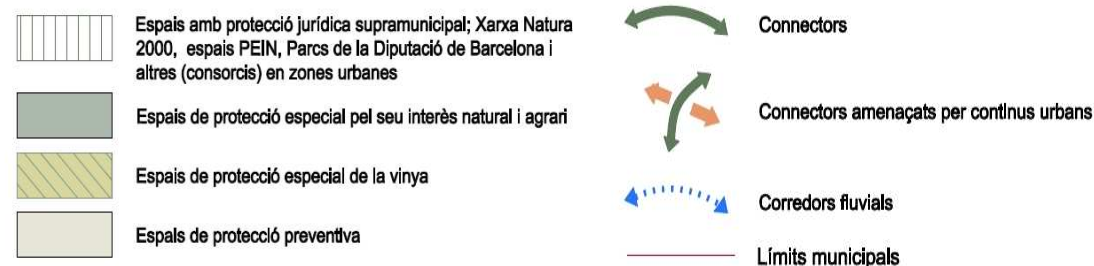
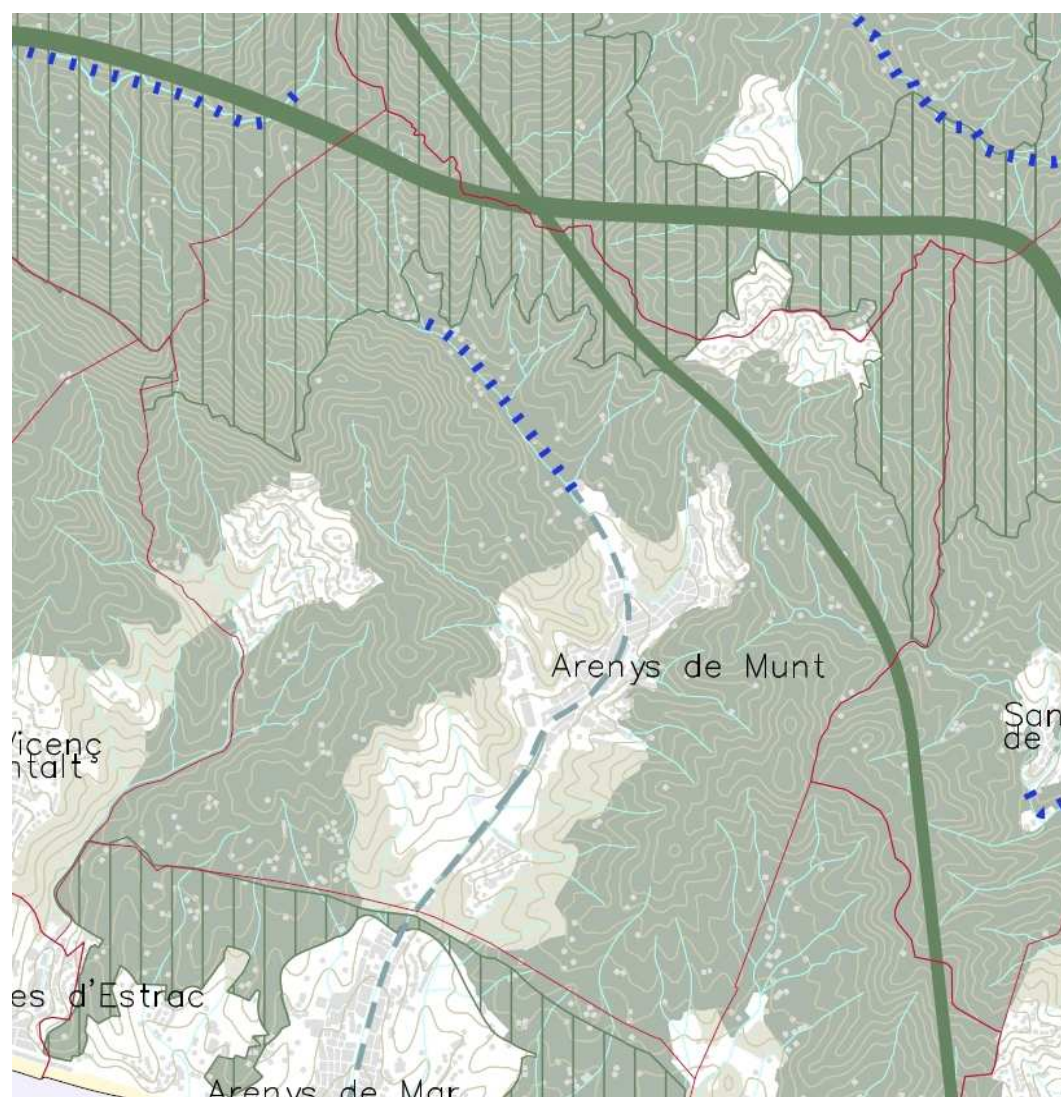
Utilitat dels catàlegs de paisatge per al planejament urbanístic

Són els mateixos plans territorials parcials i, en alguns casos, també els plans directors territorials els que determinen en quins supòsits les directrius de paisatge són d'aplicació directa, d'incorporació obligatòria en la modificació i revisió del planejament urbanístic, o bé quan constitueixen únicament recomanacions per al planejament urbanístic i per a d'altres plans o programes de naturalesa sectorial amb afecció en el paisatge. Des del punt de vista del planejament urbanístic, a més, els catàlegs de paisatge són eines d'utilitat per a tècnics en urbanisme i per als representants de les comissions territorials d'urbanisme, ja que doten de directrius i recomanacions en clau paisatgística molt útils per al desenvolupament de determinats projectes.

6.6.3 Catàleg de paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona

Actualment, el Catàleg de paisatge de la Regió metropolitana de Barcelona es troba en fase d'aprovació inicial. Segons aquest, Arenys de Munt es troba a la unitat de paisatge Alt Maresme de 5.661 ha formada per els següents municipis inclosos parcialment o total: Caldes d'Estrac, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Canet de Mar, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Pol de Mar, Calella, Pineda

de Mar, Tordera, Santa Susanna i Malgrat de Mar. Aquesta unitat també comprèn part del Paisatge d'Atenció Especial Espais agrícoles del Maresme i la Tordera.



Font: Catàleg de paisatge de la Regió metropolitana de Barcelona. Web Departament de Territori i Sostenibilitat

Unitat de paisatge Alt Maresme

Alt Maresme

Comarca	Maresme.	
Superfície	5.661 ha	
Municipis	Els municipis inclosos parcialment o total dins de la unitat són Caldes d'Estrac, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Canet de Mar, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Pol de Mar, Calella, Pineda de Mar, Tordera, Santa Susanna i Malgrat de Mar.	
Paisatge d'Atenció Especial	Aquesta unitat comprèn part del Paisatge d'Atenció Especial Espais agrícoles del Maresme i la Tordera.	

Segons el Catàleg de paisatge de la Regió metropolitana de Barcelona, els principals trets distintius de la unitat de paisatge Alt Maresme i, que en concret, territorialment afecten al municipi d'Arenys de Munt són els següents:

- un relleu abrupte
- un predomini dels teixits urbans i les infraestructures de mobilitat, especialment si es ressegueixen les vies de major accessibilitat de l'àmbit. Tanmateix es dona un repartiment d'usos del sòl bastant similar entre els usos urbans, els usos agraris i els usos forestals, per bé que els urbans augmenten a bon ritme en detriment dels agrícoles, que a més es troben parcialment en procés d'abandonament.
- una xarxa hidrogràfica dominada per petits torrents autònoms de recorregut i conca de drenatge escassos però d'elevat pendent, amb un caràcter discontinu però alhora torrencial.
- rieres que estructuraven les principals vies de comunicació de les poblacions. És el cas d'Arenys de Mar i Arenys de Munt, relligats per la mateixa riera, i de Canet de Mar.
- una agricultura caracteritzada pel predomini de l'horta i, sobretot, del maduixot, actualment en declivi, el qual ocupa sòls sovint en pendent i es conrea sota hivernacles de mida reduïda.

- i un ric patrimoni històric i arquitectònic vinculat als assentaments ibèrics, romans i medievals, tant en els nuclis com en els espais agrícoles i forestals. Hi ha també un ric patrimoni arquitectònic.

Pel que fa als principals valors en el paisatge, assenyalat:

- l'avinguda de plàtans que ombrreja la riera d'Arenys de Munt.

El catàleg també defineix uns objectius de qualitat paisatgística i proposa criteris i accions específics per assolir els objectius. També són d'aplicació els objectius de caràcter més genèrics definits per a tot l'àmbit territorial de la Regió Metropolitana de Barcelona, així com els criteris i accions proposats per a la unitat paisatge d'atenció especial Espais agrícoles del Maresme i la Tordera, de la que la unitat Alt Maresme en forma part.

Els ens públics i privats, així com els agents socials i la societat en general, han de vetllar pel compliment d'aquests objectius de qualitat paisatgística.

Els principals objectius de qualitat paisatgística són:

- Uns assentaments dels municipis ordenats i que no comprometin els valors del paisatge circumdant, que mantinguin separadors verds i amb uns accessos als nuclis de qualitat.
- Unes urbanitzacions ordenades i integrades en el paisatge, sobretot aquelles que per la seva posició o característiques poden generar un major impacte visual.
- Unes infraestructures lineals (xarxa de mobilitat, formada principalment per la C-32, la N-II, la via de tren de rodalies Barcelona-Maçanet/Massanes i les línies elèctriques) integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social.
- Un conjunt de restes arqueològiques i històriques ben preservades i gestionades, en un context forestal, urbà o rural, que tinguin una fàcil accessibilitat, interpretació i gaudi per part dels usuaris, de forma compatible amb llur conservació.
- Un mosaic paisatgístic de pinedes mediterrànies, alzinars i suredes, vegetació de ribera, camps de conreu i prats secs de terra baixa mantingut i potenciat com a element d'alt valor ecològic, estètic i productiu.
- Una xarxa de rieres, torrents, rials, fonts i aigües termals salvaguardats com a elements distintius i generadors del paisatge que els envolta; especialment com a eixos de connexió ecològicopaisatgística entre el litoral, la plana costanera i l'interior muntanyós.
- Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzi les panoràmiques més rellevants i permeti descobrir i entrar en contacte amb la diversitat i els matisos dels paisatges de l'Alt Maresme.

I finalment, el Catàleg proposa diversos criteris i accions dirigits prioritàriament a la protecció, la gestió i l'ordenació. D'aquests en destaquem els següents, que fan esment específic a Arenys de Munt:

- Promoure la preservació, la restauració respectuosa i la gestió coherent de masies, ermites, esglésies i castells i de llurs entorns. Aprofitar el potencial d'aquest patrimoni i fomentar l'oferta turística i l'enriquiment dels itineraris existents. Destaquen entre d'altres elements d'altres municipis l'església parroquial de Sant Martí, l'ermita de Santa Cecília de Torrentbó (s. XVI), a Arenys de Munt. Cal impulsar iniciatives que vinculin els elements del patrimoni històric i arqueològic de principal interès i amb valor històric amb els itineraris paisatgístics, com a suplement pedagògic de la xarxa de recorreguts.
- Els nuclis de Sant Pol de Mar, Canet de Mar, Arenys de Munt i Arenys de Mar configuren un patró d'assentaments estructurats totalment o parcial per rieres. El desenvolupament urbà tant de rehabilitació com de nova implantació ha de respectar aquests trets estructurants característics.

6.7 EVOLUCIÓ HISTÒRICA DEL PAISATGE

6.7.1 Definició de paisatge

Tal i com es defineix al Conveni Europeu del Paisatge, paisatge designa una part del territori tal com la percep la població, el caràcter de la qual resulta de l'acció dels factors naturals i/o humans i de les relacions que s'estableixen entre ells.

El paisatge no és estàtic, sinó dinàmic, està sotmès a una evolució en el temps. És el resultat de la interacció dinàmica de factors naturals (com el relleu, la hidrologia, la flora o la fauna) i humans (com les activitats econòmiques o el patrimoni històric).

El paisatge, i en concret a Arenys de Munt, el paisatge ara i abans, és el resultat d'una ocupació antiga, intensa i persistent del territori, reflex de l'acció de l'home, un registre dels canvis ambientals, econòmics i socioculturals.

A continuació es fa una descripció de l'evolució del paisatge a partir de l'anàlisi que fa l'estudi *Diagnosi, eixos de gestió i proposta dels espais forestal, agrícola i fluvial d'Arenys de Munt* (octubre 2000) d'en Josep Montasell, entre d'altres autors, que es va realitzar amb motiu de la redacció del Pla General d'Ordenació Municipal. L'anàlisi a grans trets revisa quina ha estat l'evolució del paisatge vinculada als usos i l'ocupació del territori, identifica els elements més significatius i analitza la qualitat i fragilitat del paisatge.

6.7.2 Evolució del paisatge

El paisatge natural i agrari

El paisatge d'Arenys de Munt ha anat evolucionant al llarg de l'història en funció dels usos del sòl que l'activitat antròpica ha anat donant en els diferents espais o territoris, i en concret a la conca de Sobirans. Segons *l'Estudi Paleoambiental de les conques de la Vallalta i de Sobirans* fet per Martín, Barriendos i Pomès a l'any 1995⁹ es pot conèixer amb certa exactitud com ha estat

⁹ Barriendos, M et al. (1995). *Estudi paleoambiental de les conques de Sobirans i Vallalta*

l'evolució al llarg de cinc segles, del XVI al XX. Que l'estudi comenci al segle XVI és important ja que a la meitat del XVII és quan comença, al Maresme, el procés de passar d'una agricultura de subsistència basada en vinya, cereal i olivera a una agricultura comercial on s'abandonen els conreus de l'olivera i cereal per passar a la producció intensiva de vinya per obtenció de vins i aiguardents.

Usos històrics del sòl a la conca de la riera d'Arenys que són un dels principals condicionants de la dinàmica hidrològica de la conca a més de la pròpia configuració geològica, geomorfològica i de les característiques climàtiques. Els usos del sòl seran fonamentals per poder comprendre les dinàmiques erosives o sedimentàries de les rierades a les planes al·luvials, la seva intensitat i fins i tot la seva aparició, o no, a partir de determinades precipitacions.

Històricament la conca ha suportat usos agrícoles que han subministrat grans quantitats de sauló a la Riera. L'estudi esmentat anteriorment indica també que hi ha hagut una successió d'etapes de degradació i regeneració del medi natural, segons el grau d'utilització del territori: "les relacions entre les activitats antròpiques i el medi donen la presència o absència d'un procés molt característic: l'erosió de les vessants saulenques i el transport i deposició de grans quantitats de sorra a les lleres de les rieres, amb pèrdua conseqüent del sòl i l'empobriment dels recursos agraris i forestals."

Del segle XVI a meitat del segle XVII hi ha un equilibri entre una agricultura de subsistència, amb cereals de secà, i un bosc extens i activament explotat. Correspon a una època de crisis demogràfiques no ocupant-se tot el territori. Els conreus ocupaven les terres més riques al voltant de les masies en un entorn boscós. En els boscos hi podríem trobar el que ara considerem la vegetació potencial de la zona: un alzinar mediterrani amb roure i rouredes a les fondalades i obagues del Montnegre.

A partir de la segona meitat del segle XVII i durant el segle XVIII es substitueix el conreu tradicional per la vinya que es va estenent més enllà dels espais fins aleshores conreats ocupant noves terres. L'expansió de la vinya en el segle XVIII provoca desforestació. A mesura que la vinya es va anar estenent més enllà dels límits dels conreus tradicionals hi hauria un tendència cap a la progressiva meteorització dels vessants que provoca la mobilització de grans quantitats de sauló. A les parts baixes de les conques i als voltants de les masies s'hi podien trobar hortes.

En el segle XIX hi ha una gran expansió de la vinya on pràcticament totes les vessants i carenes de les muntanyes eren ocupades pel conreu de la vinya. Conreu que deixa el sòl sense coberta vegetal al ser en la seva totalitat cultivat mitjançant escardes o llaurades amb arada amb tracció animal. Aquest procés expansiu de la vinya s'atura a l'arribada de la fil·loxera (1833). I ja a les darreries del segle XIX es va abandonant progressivament vinyes i altres terres de conreus.

Paral·lelament a les primeres dècades del segle XIX comença al Maresme el conreu del garrofer que va assolir la seva màxima extinció a finals de segle. Va ser considerat un arbre de gran rendibilitat, utilitzat com a pinso per a la ramaderia del moment i amb la seva comercialització s'obtenien importants beneficis. Es va anar extingint per la pèrdua d'interès com a pinso pel bestiar, pels problemes de les glaçades del 1956 i pels problemes tècnics del seu conreu en terrenys de difícil accessibilitat. El seu fruit, les garrofes, eren utilitzades per al bestiar i també per elaborar xocolata de garrofa amb les granes (garrofins).

L'abandonament de les vinyes durant la primera meitat del segle XX, afavoreix que la vegetació natural colonitzi el sòl de les antigues vinyes. Els herbassars, brolles i brolles amb pins (successió ecològica) van ocupant els terrenys abandonats. Pel que fa a la vegetació forestals troben petits

sectors, a les zones més elevades i de més difícil accés, d'alzinar natural. Hi ha també alzinar esclarissat i cultiu d'alzines destinades a fusta i al carboneig. A l'any 1956 la superfície forestal és escassa, mentre que les formacions arbustives estan força esteses.

Amb l'entrada de nous conreus com el conreu intensiu de la maduixa aquest procés s'atura i fins i tot retrocedeix ja que es recuperen antics camps de vinya pel conreu del cirerer i de la maduixa, desforestant si calia. En algunes finques la introducció d'aquests conreus ha suposat moviments de terres per donar pendent adequada a les vessants o per fer rases per canalitzar les aigües del drenatge i fer-les arribar en alguns casos a petits pous d'infiltració.

A l'actualitat, el paisatge natural i agrari es troba un procés semblant al d'inicis del segle XX, el abandó de terres de conreu de maduixa i cirerer i l'inici de la successió ecològica: herbassar, brolla, brolla amb pins i fins i tot amb alzines.

En la configuració del paisatge natural que coneixem vinculat als usos i l'ocupació del territori també hi contribueix la xarxa de camins, la xarxa hidrològica, la vegetació, el patrimoni arquitectònic, etc. així com també el paisatge agrari o rural el configura el treball de les terres, les masies i les construccions relacionades a la feina del camp, les fonts naturals vinculades a l'aprofitament dels recursos hídrics i a la tradició i l'activitat agrícola del municipi, etc.

El paisatge urbà

Pel que fa al paisatge urbà, és en el segle XIII quan es comencen a tenir dades concretes de poblament a Torrentbó, Vall de Sobirans i alguns turons del tram mig de la Riera, tot i que a la segona meitat del segle XIV la Pesta Negra (1348) provoca una gran davallada de població i l'abandó de molts masos, fet que també serveix per concentrar masos, terres i propietat formant grans finques, constituint-se un sector benestant de la pagesia, els "pagesos grassos" que seran fins el segle XIX els dirigents de la parròquia de Sant Martí d'Arenys. A l'any 1531 s'inicia la construcció de la nova església portant treballadors occitans, "súbdits del rei de França" per les feines de manobre, obres que s'acaben a l'any 1544. La nova església, a més de suposar la culminació de tot un procés d'expansió econòmica i social iniciat a finals del segle XV, comportà la creació del poble modern tal com coneixem avui. L'església revaloritza la Riera com a columna vertebral de la població, com a via central que ben aviat experimentaria un procés ininterromput d'urbanització. El creixement al llarg de la riera es materialitza en forma de cases entre mitgeres o cases de cos. Generalment es componen de planta baixa i un o dos pisos, i en alguns casos es subdivideixen en dos habitatges independents. La part posterior de la parcel·la serà un pati.

En la segona meitat del segle XIX existeix ja una estructura urbana de la població conformada amb carrers perfectament alineats i cada cop més densament poblats. (Per completar la informació història d'Arenys de Munt, consultar la publicació de Forn i Salvà, Francesc (1999). *Petita Història d'Arenys de Munt. Una visió global i propera sobre les fonts de la nostra història*. Ed. Els Llibres del Set-ciències). A finals del segle XIX (l'any 1888) es plantaran els plàtans (*Platanus x hispanica*) a banda i banda de la riera que actualment encara es conserven. Avinguda de plàtans que caracteritzarà la fisonomia del poble i n'és un tret identitari.

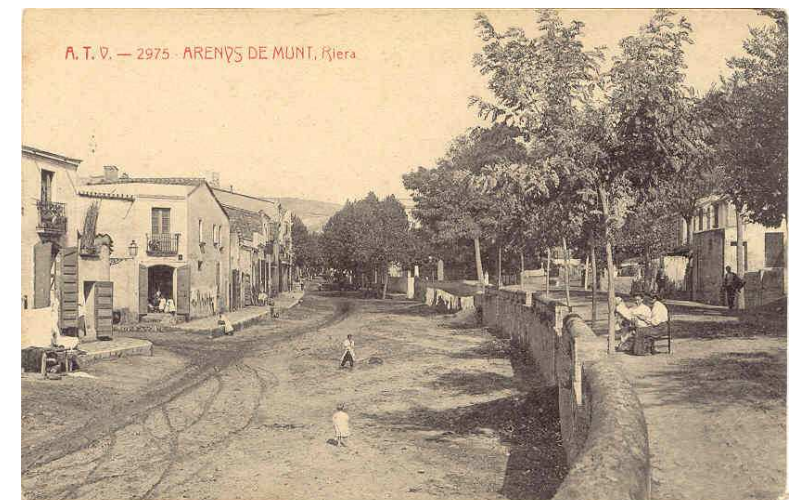
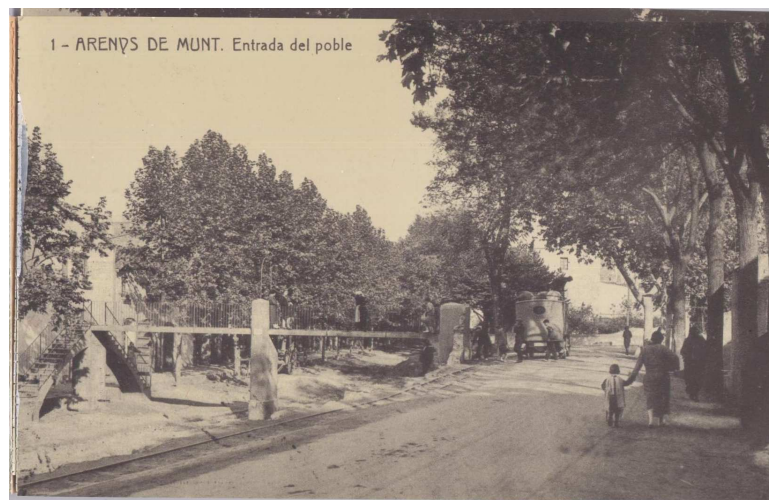
A meitat del segle XX el nucli urbà segueix la Riera ambdós costats i només hi ha la bifurcació del Panagall. La indústria, escassa, està dispersa en el nucli urbà. El creixement ha anat desenvolupant-se al llarg de l'eix industrial del torrent d'en Puig i de l'eix d'habitatge inaugurat l'any 1961 a la vall del Rial Pascual constituint el barri "Sant Carles" que acull immigrants andalusos i extremenys a causa de la creixent demanda de mà d'obra industrial del municipi, que pren una forta embranzida en el món del tèxtil amb l'aparició de noves empreses, que s'afegien a les més

antigues i consolidades. Cap a l'any 1989 el municipi presenta un fort increment constructiu amb habitatges unifamiliars entre mitjeres i les cases (torres) en urbanitzacions. Urbanitzacions com Collsacreu, la Creueta, els Tres Turons, Santa Rosa dels Pins (abans Mas Gàbana), l'Ajup, Aiguaviva i Can Sagrera que van creixent distribuïdes per diversos punts del terme, generalment en zones de pendent importants i la majoria d'elles desvinculades del nucli urbà. A l'actualitat la majoria d'elles són primera residència. Les Normes Subsidiàries permeten estendre el poble amunt de la riera de Sobirans per ambdós marges (el nucli de Sant Cosme) i del rial de la Rectoria al marge esquerra avall.

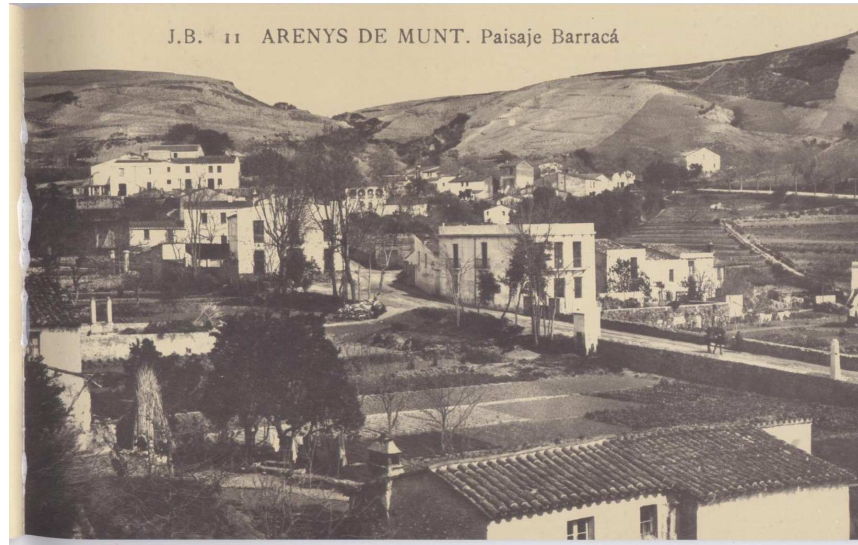
A partir de la dècada de 1980, la crisi del sector tèxtil portarà a tancar les petites empreses familiars. La zona industrial de Can Guasch s'anirà reduint fins a quedar pràcticament en desús, alhora que altres empreses s'establiran al rial Bellolell i en el nou polígon industrial de Torrent d'en Puig. L'excel·lent zona agrícola de l'antiga casa Cruanyes s'omplirà de naus, magatzems i camions.

Amb l'actual planejament urbanístic s'han desenvolupat nous creixements urbanístics com són, l'Aranyó, la urbanització de Can Jalpí, etc. i preveu nous sectors d'habitatges no desenvolupats encara en emplaçaments que en quant a l'ocupació de sòl es recomana revisar per tal d'evitar un creixement dispers i/o difús no compacte, de baixa densitat i en no continuïtat amb el sòl urbà (com ara el sector de Can Catà).

L'urbanisme que s'ha desenvolupat en els darrers 15 anys ha permès també obtenir una important zona verda com és el Parc de Can Jalpí, ordenar l'accés al poble, la urbanització de la riera (tram Riera i Penya i Rambla Francesc Macià) que ha aportat al poble millores en la qualitat paisatgística.



Imatges històriques de la Riera d'Arenys de Munt i entorn. Finals S.XIX-principis S.XX. Font: www.postalsantigues.cat.



Imatges històriques del nucli d'Arenys de Munt. Finals S.XIX-principis S.XX. Font: www.postalsantigues.cat.

6.8 PAISATGE ACTUAL. VALORACIÓ

6.8.1 Paisatge natural i agrari

El paisatge natural i agrari actual del municipi és un mosaic agroforestal dominat per un fons de masses boscoses i brolles i on els principals sòls agrícoles es distribueixen al llarg de la riera Sobirans, torrent d'en Puig i zona de ca l'Arquer, i on predomina el conreu d'hortalisses. En els vessants dels turons exposats al sud i a l'oest sobre sòls d'elevat pendent hi predomina el conreu de maduixes i cirerers conreat en feixes estretes com ara la zona agrícola de l'Hostal del Sol, els vessants de Bellsollell, etc.

Tot i que la tendència és a minvar la superfície hortícola a l'aire lliure i augmentar la superfície amb protecció baixa (túnels, cobertes, etc.) i lleugerament el conreu sota hivernacle, en general el paisatge agrícola ofereix una imatge de sòls sorrencs nus de coberta herbàcia amb conreus arboris en mosaic amb sòls protegits amb plàstics pel conreu de la cirera, la mongeta, etc., i en continuïtat amb un perímetre d'herbassars i brolles de transició cap a l'entorn forestal dominant al municipi.

La dimensió mitjana de les explotacions fins fa uns anys era inferior a 2 ha. Es tracta de conreus sovint vinculats a la masia o a petites construccions d'eines agrícoles. En la majoria de les finques hi trobem la font de mina o de vessant amb safareig i a l'entorn d'aquestes construccions o en els marges dels camins arbres aïllats com el lledoner, el llorer o el nesprer. El taronger i el llimoner també són comuns en els horts, ambdós cítrics adaptats a la bonança de les temperatures del Maresme.

El valor del paisatge agrícola del terme està lligat a les parcel·les agrícoles que s'hi troben i a l'activitat agrícola corresponent que té una intensitat socioeconòmica determinada segons les àrees. Si bé en algunes àrees el sòl agrícola es treballa com a explotació econòmica, la majoria de les parcel·les agrícoles es treballen per l'autoconsum, com activitat complementària o com a mantenint, gaudi del terreny, "la vinya" familiar.

La pèrdua de l'activitat agrícola, especialment en finques envoltades de bosc, pot tenir un efecte negatiu sobre el manteniment de la biodiversitat.

El paisatge boscos o forestal del municipi és dens i atapeït dominat per les alzines, suros i pins, arbres de fulla permanent i verda tot l'any. A la riera, rials i torrents, allà on es manté traces de bosc de ribera o aquest ha estat substituït per plantacions forestals de caducifolis com el plàtan, el pollancre o la robinia, aquestes aporten diversitat cromàtica en el paisatge que destaca en mig del bosc escleròfil o mediterrani dominant.

El medi natural, l'espai agrari i el conjunt dels espais lliures al voltant del nucli d'Arenys de Munt són les superfícies de sòl no urbanitzable de valor per mantenir les funcions ecològiques, paisatgístiques i socioeconòmiques claus del territori.

6.8.2 El paisatge urbà

El paisatge urbà el defineix en la seva majoria la urbanització i l'ordenació dels carrers que configuren llocs o indrets de la ciutat, els edificis, els espais verds i les condicions ambientals. Pel

que fa als espais verds a Arenys de Munt els parcs, les zones verdes i l'arbrat presenta un dèficit important sent l'arbrat de la riera de Sobirans pel seu pas urbà la zona verda urbana més important de la vila.

El paisatge urbà d'Arenys de Munt està dominat per l'avinguda de plàtans de la Riera, eix principal i estructurador del municipi que és alhora un element simbòlic i identitari. El conjunt de la riera i els arbres és un espai de trobada, de comunicació on es concentra l'activitat comercial i cultural de la vila. El conjunt arbrat aporta no només qualitat estètica sinó també beneficis ambientals: filtra i fixa contaminants atmosfèrics, crea un microclima agradable amb un efecte regulador de la humitat i la temperatura potenciat per la funció de corredor de la mateixa riera, proporciona ombra i contribueix a la qualitat de vida dels vilatans i vilatanes.

A Arenys de Munt, l'estructura verda no constitueix una xarxa verda urbana, sinó que aquesta ocupa espais marginals i d'escassa extensió. La presència d'espais verds en les seves diverses finalitats (infantil, juvenil-adults, tercera edat) i usos (jocs, trobada, repòs i tranquil·litat, lleure, passeig, etc.) on les persones puguin gaudir de l'aire lliure és un factor determinant de la qualitat de vida a les ciutats.

A l'actualitat, si bé hi podem trobar alguns carrers amb arbres (carrer Generalitat, Les Flors, Lluís Companys, etc.), la majoria d'ells tenen un mal estat fitosanitari degut a què es tracta d'arbres envellits, que presenten podridures, degut a talls de poda, cops fets per vehicles, etc.. I a que pateixen estrès per la compactació del terreny (vorera, calçada), la mida de l'escocell i la manca d'espai per desenvolupar-se, que provoca asfíxia radicular i impediment de captació de nutrients, aigua i aire, causa d'un desenvolupament no òptim. I sovint han de competir per l'espai de la vorera que comparteix amb el vianant. La trama de la majoria de carrers del poble són estrets, amb voreres també estretes i amb trànsit rodat.

Allà on la trama dels carrers s'eixampla aquesta ha configurat places com la plaça Pep Ventura i la plaça Verge Montserrat que aporten un espai de repòs, jocs infantils i contribueixen a esponjar l'espai edificat.

L'espai verd urbà d'Arenys també l'integra els jardins privats o patis de cases urbanes (com ara Can Terrades, Villa Josefa i Ca l'Esparrec, casa Bolet-Serrat, Can Rius) i els horts i patis situats a les eixides d'algunes cases (com per exemple del carrer les Flors, avinguda Sant Jordi), així com jardins vinculats a equipaments municipals com el parc de Can Borrell.

I com a espais verds d'interès paisatgístic i ambiental situats a l'entorn urbà i periurbà, que alhora aporten continuïtat o cinturó verd de connexió de la trama urbana amb els espais lliures, són el Parc de Can Jalpí, el camí del pavelló, el passeig de Can Victoriano i el Parc de Lourdes. Aquests espais, alhora constitueixen elements de connectivitat paisatgística. Indicar, però que alguns d'ells requereixen actuacions de millora. En aquest sentit, també destacar la pineda de Can Jalpí, bosc que constitueix la zona forestal més extensa de la meitat sud del terme, qualificada de zona verda municipal, d'interès de mantenir la màxima integritat de la seva zona boscosa.

6.9 RECOMANACIONS DE CONSERVACIÓ I MILLORA PAISATGÍSTICA

En els paisatges naturals del municipi no hi destaca cap singularitat catalogada a nivell català o ibèric sobre elements florístics, comunitats vegetals o faunístiques. Tanmateix, hi ha elements del patrimoni natural que en l'àmbit comarcal atorguen una notable qualitat ecològica al terme. Per altra banda, és un tret distintiu que atorga valors al paisatge d'Arenys de Munt el relleu muntanyós

(qualitat ambiental, proximitat de la natura, possibilitats de lleure, referent identitari, etc.). Alhora es troba en una situació estratègica quan a la connectivitat ecològica i paisatgística entre el litoral i l'interior; entre el Maresme i el Vallès. Per aquesta raó, és interessant que s'estableixi una estratègia de conservació d'aquestes singularitats de tipus local i comarcal i integrar-les, en la mesura del possible, en la gestió urbanística o en les eines que faciliten la presa de decisions als gestors del territori, així com també en l'afer dels que hi viuen i treballen.

A continuació s'indiquen algunes recomanacions de conservació i millora paisatgística a tenir en compte en la gestió dels espais naturals i els espais lliures, desenvolupades a l'informe tècnic *Diagnosi i valoració dels espais lliures d'Arenys de Munt*. 2013¹⁰:

Actuacions de millora ecopaisatgística en rieres, rials i torrents

- Potenciar la recuperació de la vegetació potencial de ribera (alberedes, avellanosa amb falgueres, omedes) i especialment de l'alocar.

La majoria de rials i torrents del terme estan envoltats d'arbredes no autòctones, formades per pollancre, acàcies o plataners. Les tallades efectuades, en el seu dia, en torrents i rieres per a la introducció d'espècies de creixement ràpid, no van respectar les espècies autòctones que s'hi poguessin desenvolupar, com ara l'om, el freixe o l'aloc.

- Elaborar estudis sobre l'estat de conservació de la vegetació de ribera de la xarxa hidrogràfica.

Disposar d'informació actualitzada pot permetre adoptar les millors solucions per garantir la conservació del paisatge natural de les rieres i torrents, alhora que pot permetre emprendre actuacions per restaurar els trams més afectats per rebliments de terres i per la presència d'espècies al·lòctones.

- Inventariar la flora vascular dels principals torrents del terme.

L'inventari podria permetre planificar adequadament les actuacions de millora de les comunitats vegetals de ribera, tot conservant aquells elements autòctons i eliminant els al·lòctons, i potenciar així una vegetació humida d'interès prioritari per la conservació.

Entre els torrents prioritàris a prospectar botànicament en una primera avaluació: torrent del Pas de l'Aigua, torrent del Maltres, torrent del Fangar, riera de Vallalta, riera de Torrentbò, torrent de vall de Dois, torrent de can Jalpí, sot de la Marça, torrent d'en Pona, torrent de la font de l'Avi, torrent de la font Freda, torrent de can Quèl, torrent de Maspons, torrent de Milans, torrent del Corral i sot dels Laurers.

El Parc del Montnegre i el Corredor

- Facilitar la connexió ecològica i paisatgística del massís del Corredor cap a marina amb l'objectiu de facilitar que les àrees de distribució de diversos tàxons de flora vascular d'especial interès (*Cistus ladanifer*, *Lavatera olbia*, *Arisarum simorrhinum*), actualment fora del parc, poguessin ser-hi incloses. Així com també per incrementar la connectivitat en relació a la fauna, a les espècies lligades als hàbitats forestals (capçalera de la riera de Vallalta, Sot d'Oradella, turó del Fangar Serra d'en Sala, vall de la riera de Cal Misser.

¹⁰ Diputació de Barcelona. Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial (2013). Informe tècnic de Diagnosi i valoració dels espais lliures d'Arenys de Munt.

Des del punt de vista de prioritat per a la conservació dels hàbitats del parc de Montnegre i el Corredor, tindria un valor afegit incloure aquesta falca de territori situada a l'orient de la riera d'Arenys de Munt i marcada per la vall de la riera de Vallalta-Serra d'en Sala-Turó del Fangar-can Deu com a possible zona d'ampliació del perímetre del parc, no tant pel seu interès connector com perquè inclou hàbitats que diversifiquen el mosaic actual del parc com és en la riera de Vallalta.

L'ordenació forestal i la conservació del paisatge

- Incentivar la propietat forestal a acollir-se a l'elaboració de plans d'ordenació forestal per a la gestió i la conservació del paisatge: plans tècnics de gestió i millora forestal (PTGMF) i plans simples de gestió forestal (PSGF).

- Oferir un servei d'assessorament als propietaris forestals per donar a conèixer l'Associació de Propietaris Forestals del Montnegre i el Corredor i la seva tasca en la planificació i l'explotació forestal més eficient i sostenible d'acord amb la naturalesa dels boscos del Montnegre i del Corredor.

Al voltant del 60 % del sòl no urbanitzable del terme és de superfície forestal, amb la presència d'importants masses forestals de pinedes de pi pinyer i brolles, cobertes vegetals força vulnerables al risc d'incendi. La conservació del paisatge del terme passa per trobar fórmules que permetin reduir la biomassa dels boscos sense afectar la seva funcionalitat ecològica.

Conservar la funcionalitat biològica dels conreus arboris

- Potenciar el conreu del cirerer d'en Roca i en general els conreus arboris, tant pel seu valor agronòmic com per la seva funcionalitat biològica i el seu valor paisatgístic.

Iniciatives com l'apadrinament de cirerers o els acord de "custòdia del territori" són possibles estratègies per conservar les parcel·les del conreu de cirerers, per evitar la pèrdua d'aquest cultiu arbori arrelat a la història del municipi.

Pla de Desenvolupament Agrari

- Revisió i actualització de la diagnosi de la realitat agrària del terme que en el seu moment l'ajuntament va encarregar *Pla estratègic del sector agrari i desenvolupament del medi rural dels municipis d'Arenys de Munt, Sant Cebrià de Vallalta i Sant Pol de Mar, 2007*¹¹ amb l'objectiu d'invertir la dinàmica de regressió de l'activitat agrària per fer propostes que permetin obrir nous conreus i potenciar els existents.

- Creació d'un registre de terrenys conreats del municipi i d'aquells que tenen potencial pel conreu, com a instrument per posar en coneixement de l'administració, la predisposició que tenen els propietaris dels terrenys, per posar-los en contacte amb una certa demanda. Informar i facilitar el contacte entre propietaris de parcel·les en situació de cultiu (estiguin actualment conreades o no) ubicades en el terme municipal i persones interessades en el cultiu de terres.

- Cercar fórmules i instruments de gestió diferenciats segons la classificació i qualificació dels terrenys agrícoles i segons la seva titularitat.

¹¹ AGRO-3. *Enginyeria del Medi Rural, SL (2007) Pla estratègic del sector agrari i desenvolupament del medi rural dels municipis d'Arenys de Munt, Sant Cebrià de Vallalta i Sant Pol de Mar*

Promoció de la comercialització de productes locals

- Promocionar la comercialització dels productes locals, ja sigui a través de cooperatives de consum entre la població promogudes pel propi ajuntament en la mesura que incorporin productes agrícoles dels pagesos de la zona.

- Activar la participació del municipi en el Programa de desenvolupament econòmic "Parc a taula" (<https://www.facebook.com/parcataula>) que l'Àrea de Territori i Sostenibilitat de la Diputació de Barcelona desenvolupa des de fa alguns anys.

El programa pretén destacar, mitjançant la gastronomia, la producció artesana i la viticultura de proximitat i de qualitat, els valors naturals, culturals i paisatgístics dels parcs de la Xarxa de Parcs de la Diputació de Barcelona. Des del 2012 el Parc del Montnegre i corredor també està inclòs en aquest Programa que pretén ser un instrument de dinamització socioeconòmica, de gestió del patrimoni natural i cultural, i d'instrumentalització de l'ús públic i pedagògic del territori.

Espais verds

- Elaborar un Pla Director de l'arbrat i dels espais verds amb la finalitat de disposar d'una eina de planificació per millorar la gestió i manteniment d'aquests espais.

El Pla director hauria d'incloure un inventari de l'arbrat i els espais verds, una diagnosi, criteris de disseny i manteniment i un pla d'inversions per a la millora i consolidació dels espais verds. I en concret, millorar la gestió de l'arbrat viari i dels plàtans de la Riera, els plàtans de l'avinguda de Can Jalpí, així com millorar la qualitat i la funció de les zones verdes del Passeig de Can Victoriano i el Parc de Can Borrell, entre d'altres.

Dinàmica territorial i model de ciutat

- Potenciar la funció del cinturó eco-paisatgístic a l'entorn del sòl urbanitzable que el planejament actual reconeix per evitar el risc de formació de continus urbans, de reducció de sòls agrícoles i de pèrdua de qualitat paisatgística.

- Interès de conservar el caràcter de l'eix de la Riera i de reforçar la connectivitat al seu entorn vinculant els sistemes rurals i urbans.

El principal atractiu de poble és el centre de la població i la singularitat del paisatge urbà de l'avinguda de plàtans de la Riera. Alhora la Riera és l'eix vertebral del poble mitjançant la qual els seus diversos sectors s'articulen. Aquest fet constitueix una potencialitat que pot ser aprofitada per la població per a la millora urbana, la potenciació del patrimoni arquitectònic urbà i la recuperació de l'espai viari per a activitats ciutadanes i de convivència.

Compatibilització d'activitats econòmiques amb la gestió del patrimoni natural

- En l'autorització d'activitats econòmiques en el medi natural aplicar criteris que garanteixin la preservació dels valors naturals i paisatgístics que acullen.

- En les actuacions que comportin la modificació del bosc de ribera, espais fluvials o d'un hàbitat forestal contemplar mesures compensatòries de restauració d'aquest hàbitat amb espècies autòctones. L'alteració d'hàbitats que comporti canvis substancials en la seva estructura i funcionalitat caldria que fossin replantejats per fer-ho compatible amb la preservació de l'hàbitat, i, en

cas que no sigui possible, cercar ubicacions alternatives a fi de mantenir la màxima superfície de forests que mantinguin un bon estat de conservació.

Sovint en el sòl no urbanitzable s'implanten activitats econòmiques diverses i de lleure que, tot i no suposar una modificació estructural d'un determinat hàbitat, introdueixen factors que afecten a la preservació dels seus valors naturals. L'interès dels propietaris de finques rústiques o forestals per fer-les rendibles propicia que es generin projectes variats que tenen com a atractiu el propi medi natural. Aquestes iniciatives econòmiques poden generar un impacte negatiu en la preservació de determinats valors naturals d'aquestes finques.

6.10 SÍNTESI

El terme municipal d'Arenys de Munt amb una extensió de 21,3 km², es situa al Maresme Nord als vessants sud de la serralada Litoral, entre les serres del Corredor i el Montnegre, i es configura a banda i banda de l'eix de la Riera de Sobirans (o riera d'Arenys).

El seu paisatge ve condicionat pel relleu muntanyós i la xarxa de rieres i rials que vertebraren el conjunt del municipi. A prop del 90 % del seu terme presenta pendents superiors al 20 %.

La xarxa hidrogràfica està formada per les conques de la riera de Caldes, la riera de Sobirans, la riera de Vallalta i, en menor grau, la de Canet. La riera de Sobirans actua com a columna vertebral del territori. La seva conca ocupa el 70% del terme municipal i condiciona fortament tant el paisatge urbà com el de l'entorn de la vila.

A part de l'orografia i la xarxa hidrogràfica, el paisatge del municipi ve condicionat per la presència de les seves masses boscoses, els espais agrícoles en les valls i turons suaus, alhora que pel conjunt de nuclis urbans (veïnats i urbanitzacions) que s'han desenvolupat de forma desvinculada per diferents punts del terme. La superfície forestal ocupa un 60% del terme municipal. El sòl agrícola constitueix un 12% del territori.

La població s'ha assentat històricament al llarg de l'eix principal de la riera Sobirans on es donaven els pendents més suaus i on s'ha establert el nucli urbà tradicional d'Arenys de Munt. Aquest poblament es completa amb tot un conjunt de masies disperses per tot el terme i amb els agregats rurals de Torrentbò i Sobirans formats per masies aïllades amb un poblament molt antic, així com el conjunt de cases aïllades que configuren els barris del Migdia, Nord, Orient i Ponent. Al llarg dels anys 1960 i 1970 s'han creat nous nuclis de població en forma d'urbanitzacions per diferents punts del territori, en la majoria dels casos desvinculats del nucli tradicional i que han ocupat valls secundàries i zones de pendent considerable.

La zona nord del municipi, unes 395 hectàrees, està inclosa dins l'espai del PEIN *Serres del Montnegre i el Corredor*, que inclou la capçalera de la riera de Sobirans amb algunes de les masses forestals millor conservades del municipi.

En el municipi s'identifiquen diversos elements naturals i paisatgístics d'interès: la xarxa hidrogràfica, els boscos de ribera, els alocars, alzinars i suredes, algunes pinedes significatives, els conreus enmig de masses forestals, arbres i arbredes monumentals o catalogades i un conjunt de carenes significatives des del punt de vista paisatgístic. A més en aquest paisatge s'intercalen elements d'interès arquitectònic com les cases pairals o masies i el seu entorn més o menys enjardinat. Des d'un punt de vista alhora cultural, paisatgístic, ambiental i de lleure també és d'interès la xarxa de camins tradicionals i senders, els fondos i les nombroses fonts del terme.

Es tracta d'un patrimoni que en conjunt caracteritza un paisatge singular com és el d'Arenys de Munt i que en el marc de la comarca, elements com l'avinguda de plàtans i les cases de cos de la Riera, les masies, els camps de cirerers, la xarxa de rials, els fondos, etc. li donen personalitat pròpia.

Pel que fa al paisatge, el paisatge del municipi està dominat per l'eix de la riera de Sobirans i els vessants de la seva capçalera i en segon terme, pel conjunt de valls menors de la riera de Caldetes (àrea de Torrentbó) i la capçalera de la riera de Vallalta. Els relleus són suaus, excepte a la part alta de la capçalera de Sobirans i de Vallalta, on es configuren els relleus més destacats, es defineixen les línies de carena i les valls es tanquen.

Com a fons escènic destaca els Tres Turons, conjunt format pels turons del Montalt (en el terme de Sant Vicenç), del Mig i de la Vila Negra. El seu perfil és molt característic i molt visible des de diferents punt del municipi i des d'altres pobles del Maresme, i alhora és un referent territorial per a la vila.

Amb interès paisatgístic també destaca, a l'est del terme, la serra d'en Sala de relleus més suaus modelada de petites valls conreades o herbassars, i la Plana d'en Sala d'interès com a espai obert seminatural on hi trobem alguns conreus arboris de secà d'oliveres, ametllers i garrofers, i conreus extensius de secà. I al sud-oest també és rellevant la coberta forestal de pi pinyer amb alzinar en recuperació de Can Jalpí i de Can Catà.

La Riera i la xarxa fluvial

L'eix de la riera de Sobirans, des de la seva capçalera, al massís forestal del Corredor, davalla cap a la plana al·luvial solcada de nombrosos fons de vall i vessants de rials de menor entitat. Els turons dels voltants, alguns d'ells de pendent pronunciat estan ocupats per clapes de conreu, molts d'ells de fruiters, principalment de cirerers, en mig de masses boscoses. Quan el pendent es redueix, el paisatge es més obert i domina principalment el conreu d'hortalisses en mosaic amb masies aïllades o agregades en nuclis com ara el veïnat de Sobirans. La vegetació forestal queda relegada als marges dels rials, arbrats principalment d'alzines i algun pi pinyer.

Cromàticament en les àrees forestals el paisatge i la tonalitat que domina està integrat per la vegetació escleròfil·la i de fulla persistent de la sureda, l'alzinar i en menys extensió de les pinedes de pi pinyer. En algunes obagues, els castanyers i les plantacions de plàtans ofereixen tonalitats més clares i contrastades.

Ja en el tram urbà, la riera de Sobirans o riera d'Arenys és el carrer principal de la vila i l'avinguda de plàtans (*Platanus hispanica*) que ombreja la Riera és el principal valor paisatgístic i referent identitari del municipi. En el tram final del nucli urbà la riera pren un aspecte força artificialitzat i degradat i el poblament i la ocupació (autopista, carretera Sant Celoni, etc.) gairebé és continua fins a Arenys de Mar. En aquest tram, al sud del terme municipal i paral·lel al marge dret de la riera, el parc de Can Jalpí és una important zona verda que ocupa la zona més planera i oberta de la finca i on hi trobem dues avingudes de plàtans també d'interès paisatgístic, que conjuntament amb el Castell de Can Jalpí i el roure de Gernika són elements simbòlics.

Les valls de la riera de Caldetes i riera de Can Catà són obertes al sud, assolellades, ocupades per alguns conreus, prats, brolles i pinedes. A la capçalera de la riera de Caldetes hi ha el nucli rural de Torrentbó, i les urbanitzacions de Santa Rosa dels Pins (abans Mas Gàbana) i la urbanització els Tres Turons.

La riera de Vallalta és fresca i obaga, encaixada i de relleu més abrupte; el paisatge és clarament forestal i acull hàbitats i espècies de flora i fauna d'interès.

En conjunt, el municipi respon a un patró d'assentaments de nucli rural estructurat per la Riera de Sobirans, en un entorn predominantment forestal amb conreus que ocupen les valls de les principals rieres i rials i sòls en pendent on es conrea sota hivernacles de mida reduïda maduixes, hortalisses i conreus arboris majoritàriament cirerers, configurant un paisatge en forma de mosaic. Les masies, moltes d'elles d'interès arquitectònic, i la xarxa de camins són també elements estructurants del territori. Hi ha elements del patrimoni natural que en l'àmbit comarcal atorguen una notable qualitat ecològica al terme. La presència d'urbanitzacions si bé en general tenen un incidència visual baixa, per la disposició del propi relleu i amb una amplitud de conca visual petita, suposen una fragmentació i un empobriment de la qualitat del paisatge.

6.11 BIBLIOGRAFIA

BOSCH, L; GUARDIOLA, M; MONTLLÓ, J. ACTIUM. *Inventari del patrimoni cultural i natural d'Arenys de Munt*. Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona: 2007

CASALS, G. "Noms de lloc d'Arenys de Munt", a *Fulls Arenyencs de cultura*, núm. 10. Ajuntament d'Arenys de Munt, abril de 2006.

CASALS, G.; ROSSELL, J. *Passejades a peu per Arenys de Munt*. Ajuntament d'Arenys de Munt (2a ed.), 2008.

COLL, C.; CURTO, J. A.; SINTAS, F. *Els fondos d'Arenys de Munt*. Col·lecció Raimon Torroja. Ajuntament d'Arenys de Munt, 2005.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. OFICINA TÈCNICA DE PLANIFICACIÓ I ANÀLISI TERRITORIAL. Informe tècnic de Diagnosi i valoració dels espais lliures d'Arenys de Munt. Barcelona: 2013.

EGAM. Inventari d'elements d'interès del municipi d'Arenys de Munt: fonts i elements naturals. Regidoria de Medi Ambient, Ajuntament d'Arenys de Munt. 1998

FONFRIA, C.; OLLER, M.; RODRÍGUEZ, J.LL. *Les fonts naturals d'Arenys de Munt*. Col·lecció La boia negra núm. 6. Col·lectiu pel Museu Arxiu d'Arenys de Munt. 1992

MONTASELL, J; CALLAU, S; LLACUNA, S. *Els espais forestal, agrícola i fluvial d'Arenys de Munt. Diagnosi, eixos de gestió i proposta. Pla general municipal d'Arenys de Munt*. Ajuntament d'Arenys de Munt. 2000

7 ANNEX

Fitxes descriptives dels hàbitats

Font: Manual d'Interpretació de la Cartografia d'Hàbitats de Catalunya, elaborat pels autors de la mateixa cartografia, al web:

http://www15.gencat.net/mediamb_habitats/AppPHP/cat/el_medi/habitats/llegenda.php

41p Castanyedes, acidòfiles, de la muntanya mitjana i de terra baixa

► Aspecte

Bosc densos, amb dominància del castanyer. La composició florística del sotabosc és molt diversa, segons els territoris i els dominis forestals on es fa la castanyeda, però sempre amb presència d'espècies acidòfiles. Generalment l'estrat arbustiu és pobre, fruit dels tractaments forestals. Depenent del tipus d'explotació, tenim castanyedes grosses, amb arbres robustos i vells, o perxadades (castanyedes de rebrot), amb plançons que surten de les soques tallades.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà. Muntanya mediterrània marítima. Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Ambients frescals, principalment vessants orientats al nord.

Clima – Medioeuropeu submediterrani. Mediterrani muntanyenc subhúmit. Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats silíceus. Sòls sense carbonats, àcids i pobres en nutrients.

► Flora principal

	dom.	sb.	egri.	sec.
Estrat arbori				
<i>Castanea sativa</i> (castanyer)	•			
<i>Quercus canariensis</i> (roure africà)				•
<i>Quercus petraea</i> (roure sessiliflor)				•
Estrat arbustiu				
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)				•
<i>Sarothamnus scoparius</i> (gòdua)				•
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•
Estrat herbaci				
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)				•
<i>Luzula forsteri</i>				•
<i>Stachys officinalis</i> (betònica)				•
<i>Teucrium scorodonia</i> (escorodonia)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus orientals i territoris ruscinic, olositànic i catalanidic septentrional i central (muntanyes de Prades).

► Gestió, usos i problemes de conservació

El castanyer és un arbre originari de la Mediterrània oriental que al nostre país ha estat plantat des de temps antics, principalment en el domini de les roures (de roure martinenc, de roure africà, de roure sessiliflor), però també en el país de l'alzinar munta-

[AF]

nyenc, de les fagedes i, fins i tot, de l'alzinar amb marfull. Les castanyedes s'exploten per extreure'n fusta o per recollir-ne les castanyes. És important procurar que l'explotació intensa de les castanyedes no perjudiqui la conservació del sòl.

► Hàbitats CORINE

41.9 Castanyedes, acidòfiles, de la muntanya mitjana i de terra baixa

Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom. Rivas Mart. 1975

Luzulo niveae-Fagetum (Suspl.) Br.-Bl. 1952

Teucrio scorodoniae-Quercetum petraeae Lapraz 1966 em. O. Bolòs 1983

Carici-Quercetum canariensis O. Bolòs 1954

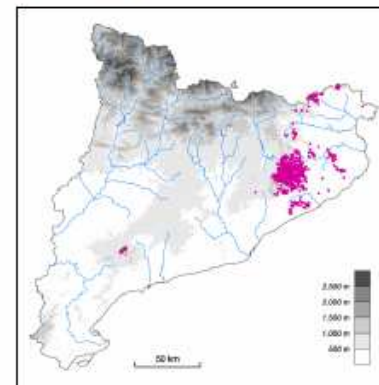
Doronico pardalanchis-Fraxinetum excelsioris O. Bolòs, J.M. Montserrat & A. Romo 1993 etc.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9260 Castanyedes

► Superfície cartografiada

15.216,8960 ha



42aa Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de màquies o garrigues

► Aspecte

Pinedes de pi blanc, poc o molt denses, amb un sotabosc llenyós i esclerofil·le, dominat per garrics, alzines o carrasques. L'estrat herbaci, si existeix, és poc important.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Indrets diversos, sempre poc o molt secs.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls sovint pedregosos.

► Flora principal

	dom.	sb.	egri.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)	•			
Estrat arbustiu				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)				•
<i>Quercus rotundifolia</i> (carrasca)				•
<i>Quercus coccifera</i> (garric)				•
<i>Phillyrea latifolia</i> (fals aladern)				•
<i>Pistacia lentiscus</i> (lentiscle)				•
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium pinnatum</i> (llistó)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris catalanidic, sicòric, ausosegàric, olositànic i ruscinic; penetra fins a la base dels Prepirineus.

► Gestió, usos i problemes de conservació

Aquestes pinedes, generalment de caràcter secundari, solen correspondre a una etapa avançada en la reconstitució dels boscos esclerofil·les. Conviendria afavorir-ne l'evolució malgrat que això portés, a la llarga, a la desaparició de la unitat com a tal.

[JC]

► Hàbitats CORINE

42.8412+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de garrigues de coscoll (*Quercus coccifera*), de les terres mediterrànies
Exclusiu de la unitat. Potser una mica menys freqüent que l'hàbitat següent.

42.8413+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de màquies o garrigues d'alzinar o de carrascar

Quercion ilicis Br.-Bl. 1915

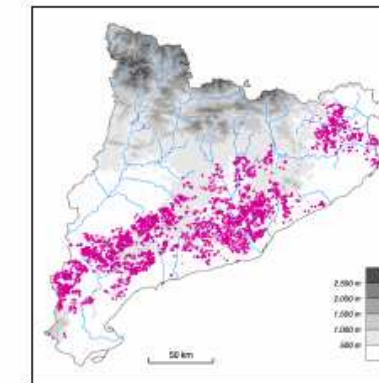
Exclusiu de la unitat. Potser una mica més freqüent que l'hàbitat precedent. Representa un estadi evolutiu una mica més avançat.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

► Superfície cartografiada

89.934,6034 ha



225

42ac Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles silicícules, de terra baixa

▶ Aspecte

Pinedes de pi blanc, sovint no gaire denses, amb un sotabosc de plantes heliòfiles pròpies de les brolles d'estepes i brucs. Poden qualificar-se de brolles amb pins.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Indrets diversos.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Esquistos i granits, principalment. Sòls poc o molt àcids.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	acc.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)	•			
Estrat arbustiu				
<i>Cistus salvifolius</i> (estepa borrera)			•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)			•	
<i>Cistus albidus</i> (estepa blanca)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Sobretot al territori catalanidic septentrional i central.

▶ Gestió, usos i problemes de conservació

Se'n fa un cert aprofitament forestal. El sotabosc pot ser pasturat per ovi i cabrum. Molt amenaçat pels incendis, no solament per mor dels ambients on es desenvolupa, sinó també perquè el sotabosc esdevé molt inflamable en estat sec.

▶ Hàbitats CORINE

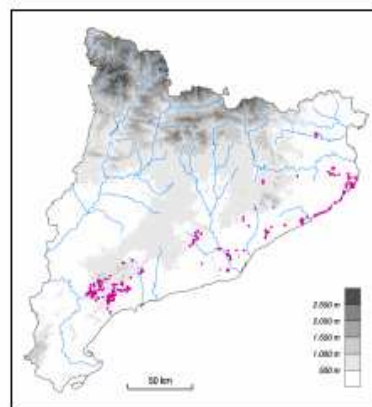
42.8416• Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles silicícules, de terra baixa
Cistion ladaniferi Br.-Bl. ex A. et O. Bolòs 1950

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

▶ Superfície cartografiada

5.383,2982 ha



[JC]

227

42w Pinedes de pinastre (*Pinus pinaster*), amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana

▶ Aspecte

Poblacions de pinastre, poc o molt obertes, amb un sotabosc format per brolles heliòfiles d'estepes, o bé per bosquines esclerofil·les. Sovint duen un estrat herbaci poc definit.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Indrets diversos.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Substrat silici. Generalment sòls arenosos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	acc.
Estrat arbori				
<i>Pinus pinaster</i> (pinastre)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Cistus salvifolius</i> (estepa borrera)			•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)			•	
<i>Cistus albidus</i> (estepa blanca)			•	
<i>Quercus ilex</i> (alzina)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Sobretot al territori catalanidic septentrional; penetra al territori ruscinic, a l'aussegàmic i al catalanidic central.

▶ Gestió, usos i problemes de conservació

Se'n fa un cert aprofitament forestal. En els darrers temps, ha estat massa afectat pels incendis.

▶ Hàbitats CORINE

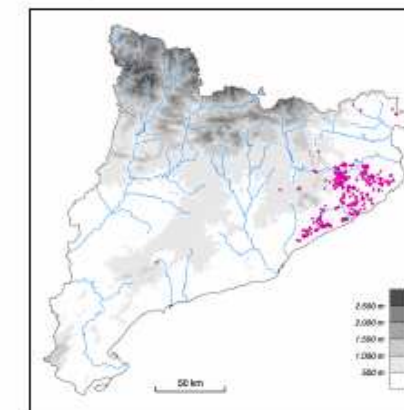
42.8217 Pinedes de pinastre (*Pinus pinaster*), amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana
Cistion ladaniferi Br.-Bl. ex A. et O. Bolòs 1950

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

▶ Superfície cartografiada

12.409,4663 ha



[JC]

221

44f Vernedes (de vegades pollancredes) amb ortiga morta (*Lamium flexuosum*), de la terra baixa plujosa i de l'estatge submontà

► **Aspecte**
Bosc de ribera frondós i ombrívol, format per un estrat arbori dominat típicament pel vern, un d'arbrusti variable i un d'herbaci mesohigròfil força divers.

► **Ecologia**
Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i estatge submontà: contrades marítimes subhúmidas.
Ambients que ocupa – Ressegueix els marges dels rius i rieres de cabal permanent.
Clima – Mediterrani marítim.
Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls al·luvials, amb nivell freàtic alt.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	inc.
Estrat arbori				
<i>Alnus glutinosa</i> (vern)	•			•
<i>Populus nigra</i> (pollancre)				•
<i>Platanus orientalis</i> var. <i>acutifolia</i> (platan)				•
<i>Fraxinus angustifolia</i> (freixe de fulla petita)				•
Estrat arbrusti				
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)				•
<i>Vionymus europaeus</i> (boneter)				•
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•
Estrat herbaci				
<i>Lamium flexuosum</i> (ortiga morta)	•			•
<i>Galanthus nivalis</i> (liri de neu)				•
<i>Anemone nemorosa</i> (buijol)				•
<i>Symphytum tuberosum</i> (consolda menor)				•
<i>Carex pendula</i>				•
<i>Doronicum pardalianche</i> (corona de rei)				•
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)				•
<i>Ranunculus ficaria</i> (gatassa)				•
<i>Aquilegia vulgaris</i> (corni)				•
<i>Anem. ranunculifolia</i> (sarrissa)				•

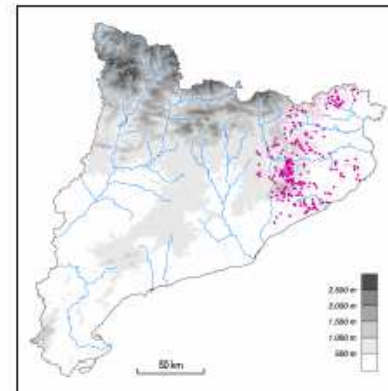
► **Distribució dins el territori català**
Extrem dels Pirineus orientals i territoris ruscinic, olostànic i catalanidic septentrional (i ausosegàrric).

► **Gestió, usos i problemes de conservació**
Els principals problemes de conservació d'aquest hàbitat poden venir de la disminució del cabal, de la pol·lució de les aigües i, encara més, de la destrucció directa per "neteja" de les riberes o de la urbanització de l'espai.

► **Hàbitats CORINE**
44.3432+ Vernedes (de vegades pollancredes) amb ortiga morta (*Lamium flexuosum*), de la terra baixa plujosa i de l'estatge submontà
Lamio-Alnetum glutinosae O. Bolòs 1954

► **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari**
91E0* Vernedes i altres boscos de ribera afins (*Alno-Padion*)

► **Superfície cartografiada**
3.023.6203 ha



[JC]

249

45a Suredes amb sotabosc clarament forestal

► **Aspecte**
Boscos dominats per l'alzina surera, bé que hi poden aparèixer altres arbres dispersos, amb un sotabosc format per arbusts escleròfil·les i algunes lianes. L'estrat herbaci és força clar i està integrat per plantes vivaces.

► **Ecologia**
Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmidas.
Ambients que ocupa – Vessants, preferentment solells, dels terrenys muntanyosos seus.
Clima – Mediterrani marítim, relativament càlid i amb poca amplitud tèrmica.
Substrat i sòl – Roques àcides, preferentment granítics. Sòls sorrencs, oligotròfics, fàcilment erosionables.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	inc.
Estrat arbori				
<i>Quercus suber</i> (surera)	•			•
<i>Quercus ilex</i> subsp. <i>ilex</i> (alzina)				•
Estrat arbrusti				
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)				•
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladem fals)				•
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladem)				•
<i>Pistacia lentiscus</i> (lentiscle)				•
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)				•
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Lonicera implexa</i> (liligabosc)				•
<i>Lonicera periclymenum</i> (liligabosc)				•
<i>Rubia perigrina</i> (rogeta)				•
<i>Asparagus acutifolius</i> (esparrequera boscana)				•
<i>Carex depressa</i>				•
<i>Luzula forsteri</i>				•

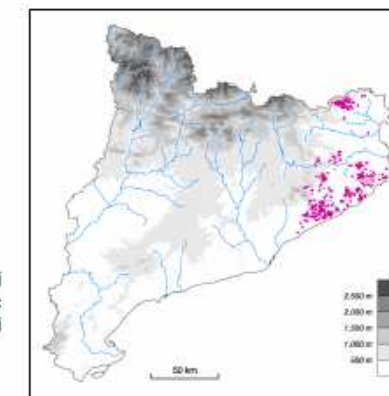
► **Distribució dins el territori català**
Pirineus orientals (serra de l'Albera) i territoris ruscinic i catalanidic septentrional; molt rar al territori catalanidic central, on possiblement sigui introduït. Entre 100 m i 500 m d'altitud.

► **Gestió, usos i problemes de conservació**
Les suredes de caràcter forestal són rares i solen aparèixer en àrees muntanyoses, on la seva explotació resulta poc rendible o difícil. D'altra banda, com que l'interès pel suro va comportar els darrers segles l'extensió dels boscos d'alzines sureres de manera artificial, ara costa de discernir en quin territori són originals. La conservació d'aquest hàbitat és problemàtica per la recurrència dels incendis forestals, que malgrat que afecten poc l'alzina surera –pot rebrotar de capçada després del foc– sí que transformen el sotabosc, i afavoreixen el creixement de plantes heliòfiles.

► **Hàbitats CORINE**
45.2161+ Suredes amb sotabosc clarament forestal
Carici depressae-Quercetum suberis (O. Bolòs 1959) Rivas Mart. 1987

► **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari**
9330 Suredes

► **Superfície cartografiada**
17.960.4676 ha



[EC]

260

45b Suredes amb sotabosc de brolla acidòfila, de l'extrem oriental dels Pirineus i dels territoris ruscínic i catalanídic septentrional

► Aspecte

Formació boscosa, més o menys densa, d'alzina surera, amb un estrat arbustiu sovint dominat per arbustos mala-cofit-les (de fulla blana). Poden ser-hi també abundants les plantes de fulla petita, com ara els brucs, o de fullatge molt reduït, com les argelagues i alguns ginestells.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Vessants, preferentment solets, dels terrenys muntanyosos suaus: en el paisatge actual, també, a les planes poc aptes per a l'agricultura.

Clima – Mediterrani marítim, relativament càlid i amb poca amplitud tèrmica.

Substrat i sòl – Roques àcides, preferentment granítics. Sòl sorrencs, oligotrófics, mal estructurats.

► Flora principal

	dom.	alt.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus suber</i> (surera)		•	•	
Estrat arbustiu				
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)		•	•	
<i>Cistus salvifolius</i> (estepa borrera)		•	•	
<i>Ulex parviflorus</i> (gatosa)		•	•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)		•		
<i>Erica scoparia</i> (bruc d'escombres)		•		
<i>Genista limifolia</i>		•		
<i>Sarothamnus catalaunicus</i> (ginestell)		•		
<i>Calicotome spinosa</i> (argelaga negra)		•		
<i>Cistus crispus</i>		•		
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium rufum</i> (llistó)		•		

► Distribució dins el territori català

Pirineus orientals (serra de l'Albera) i territoris ruscínic i catalanídic septentrional.

► Gestió, usos i problemes de conservació

Les suredes han estat molt esteses per l'home mitjançant repoblacions, per mor d'aprofitar-ne el suro, i

són relativament estables amb una intervenció humana moderada. Mantenir el sotabosc estassat és una pràctica habitual per eliminar la competència d'altres plantes, amb la qual cosa s'afavoreix el creixement dels arbustos heliòfils, típics de les brolles, en contra dels esclerofil·les, propis del bosc madur. D'altra banda, la conservació d'aquest hàbitat es veu afavorida per la recurrència dels incendis, ja que el sotabosc és molt inflamable, especialment durant els períodes d'eixut estival molt intens, però es recupera molt bé després del foc (abundància d'espècies piròfiles); la surera pot, fins i tot, rebrotar de branca, si el pas del foc és ràpid.

► Hàbitats CORINE

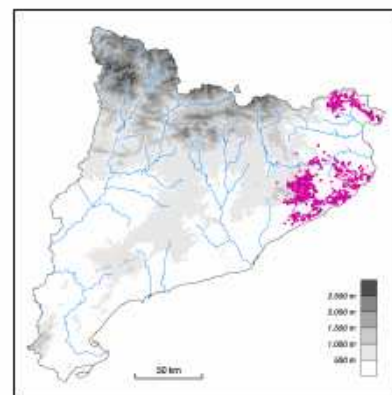
45.2162+ Suredes amb sotabosc de brolla acidòfila, de l'extrem oriental dels Pirineus i dels territoris ruscínic i catalanídic septentrional
Cistion ladaniferi Br.-Bl. ex A. et O. Bolòs 1950

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9330 Suredes

► Superfície cartografiada

39.953,5831 ha



45c Alzinars (boscos o màquies de *Quercus ilex*) de terra baixa

► Aspecte

Formacions forestals denses i ombrívoles, amb un sotabosc divers i sovint important, en què predominen els esclerofil·les. Als boscos més ben desenvolupats, s'hi pot distingir un estrat arbustiu alt, que acull alguns laurifolis, i un de baix. A més, hi són especialment freqüents les lianes que per mitjans diversos (tiges volubles, cirrells, agullons...) s'enfilen sobre els arbustos o sobre les mateixes alzines en cerca de la llum directa del Sol. L'estrat herbaci és molt dispers, constituït per plantes que aguanten bé la penombra. Als boscos baixos i a les màquies, aquesta estructura és més simplificada. En l'aspecte de composició específica, els alzinars presenten força variabilitat segons el territori on es fan; pot ser que hi penetrin alguns arbres caducifolis, com és ara el server o algun roure, o bé algunes plantes d'ambients més secs, com el càdec o la savina.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides (i muntanya mediterrània marítima).

Ambients que ocupa – Vessants de puigs i serres, però també algunes planes.

Clima – Mediterrani marítim (o mediterrani muntanyenc), subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls profunds i madurs, amb un horitzó orgànic superficial ben desenvolupat; més rarament, sòls relativament esquelètics i pedregosos.

► Flora principal

	dom.	alt.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)		•	•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)		•	•	
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladem fals)		•		
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladem)		•		
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)		•		
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Rubia perigrina</i> (roqueta)		•	•	
<i>Lonicera implexa</i> (ligabosc)		•		
<i>Smilax aspera</i> (aristol)		•		
<i>Viola alba</i> (violeta de bosc)		•		
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzerani)		•		
<i>Asplenium obovatum</i> (falzia negra)		•		

► Distribució dins el territori català

Pirineus orientals i territoris ruscínic, olositànic i catalanídic (i molt localment a l'aussegarric). Excepcionalment, en alguns fondals i congostos dels Prepirineus centrals.

► Gestió, usos i problemes de conservació

Fins fa poc, els boscos d'alzines s'havien aprofitat per carbonejar o per fer-hi pasturar el bestiar. L'abandó d'aquestes pràctiques n'ha propiciat la recuperació, especialment en els vessants més rostos (sempre menys alterats), a les obagues (on la regeneració és relativament ràpida) i àdhuc en alguns solets de les àrees muntanyoses. Per això, molts dels alzinars actuals presenten estructures simplifiades (màquies, arbrades amb molt poc sotabosc...). Pocs alzinars hi ha a les terres planes, transformades per l'agricultura o pel desenvolupament urbà; per això, els que encara s'hi conserven caldria preservar-los i procurar que evolucionin de manera natural, per tal de tenir-ne alguna mostra ben madura.

► Hàbitats CORINE

32.1121+ Màquies d'alzina (*Quercus ilex*), acidòfiles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915
Exclusiu de la unitat. Força freqüent, restringit a terrenys àcids.

32.1131+ Màquies d'alzina (*Quercus ilex*), calcicoles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915
Exclusiu de la unitat. Força freqüent, restringit a terrenys calcaris.

32.11611+ Màquies denses d'alzina (*Quercus ilex*), amb aspecte de bosc menut
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915
Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom. Rivas Mart. 1975
Exclusiu de la unitat. Poc freqüent, de manera dispersa per tot el país.

45.3121- Alzinars de terra baixa, catalanooccitans
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915
Exclusiu de la unitat. Dispers per tot el país, però més aviat poc freqüent (si entenem per alzinars els boscos ben desenvolupats).

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

45d Boscos mixtos d'alzina (*Quercus ilex*) i roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà

▶ Aspecte

Alzinars amb força roures, diferents segons el territori. Al nord del Llobregat s'hi sol fer el roure martinenc, algun híbrid emparentat, com el roure cerrioides, o bé el roure africà, aquest darrer, especialment, a la comarca de la Selva. De Garraf cap al sud hom hi veu quasi sempre el roure valencià; localment, a la serra de Prades, hi pot haver algun alzinar amb roure reboll (*Quercus pyrenaica*). El sotabosc sol ser més clar que el dels alzinars típics i incorpora algunes plantes submediterrànies.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes. Muntanya mediterrània marítima.
Ambients que ocupa – Vessants obacs i fons de vall. A les àrees muntanyenques es pot fer en orientacions intermèdies i en solells.
Clima – Mediterrani marítim subhúmit o mediterrani muntanyenc subhúmit.
Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls profunds i madurs, amb un horitzó orgànic superficial ben desenvolupat.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sig.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)		•	•	
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)		•		
<i>Quercus x cerrioides</i> (roure cerrioides)		•		
<i>Quercus faginea</i> (roure valencià)		•		
<i>Quercus canariensis</i> (roure africà)		•		
Estrat arbustiu				
<i>Phillyrea latifolia</i> (saladem fals)		•	•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (saladem)		•	•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)		•		
<i>Crataegus monogyna</i> (arç blanc)		•		
<i>Prunus spinosa</i> (aranyoner)		•		
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Rubia perigrina</i> (rogeta)		•	•	
<i>Lonicera implexa</i> (lligabosc)		•		
<i>Ruscus aculeatus</i> (galteran)		•		
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)		•		
<i>Euphorbia amygdalioides</i> (lleteresa de bosc)		•		
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus orientals i territoris ruscínic, olositànic, aussegàric i catalanidic.

▶ Gestió, usos i problemes de conservació

Temps enrere molt explotats, especialment per a llenya i carbó. Actualment estan representats en gran part per boscos joves, amb arbres no gaire grossos, en procés de recuperació i d'evolució cap a estadis més madurs.

▶ Hàbitats CORINE

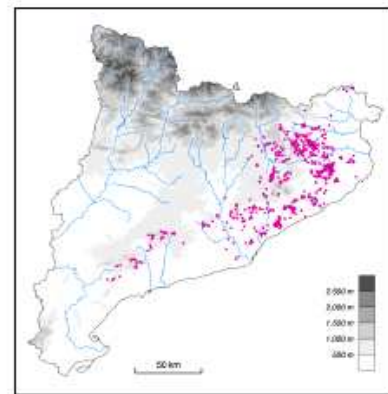
45.3122+ Alzinars amb roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915 subass. *quercetosum cerrioidis*, subass. *quercetosum pubescentis*, subass. *quercetosum valentinae*

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

▶ Superfície cartografiada

8.996.8162 ha



31ab Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), amb *Polystichum setiferum*..., mesohigròfiles, dels barrancs i fondals molt ombrívols de terra baixa (i de l'estatge submontà)

▶ Aspecte

Bosquines dominades per l'avellaner, generalment denses i ombrívols. Al sotabosc s'hi refugien força plantes eurosiberianes.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes. Muntanya mediterrània marítima.
Ambients que ocupa – Fondals frescos i humits, peus de vessant i de cingles orientats al nord, en indrets amb elevada humitat atmosfèrica i poca insolació.
Clima – Mediterrani marítim subhúmit o mediterrani muntanyenc subhúmit.
Substrat i sòl – Sòls humits (no entollats), profunds i més o menys eutròfics.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sig.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)		•	•	
<i>Prunus avium</i> (cirerer)			•	
<i>Prunus lusitana</i> (florer bord)			•	
Estrat herbaci				
<i>Sanicula europaea</i>		•	•	
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
<i>Ajuga reptans</i> (bügula)			•	
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)			•	
<i>Doronicum pardalianches</i>			•	
<i>Phytolitis scolopendrium</i> (llengua de cérvol)			•	
<i>Polystichum setiferum</i>			•	
<i>Carex sylvatica</i>			•	

▶ Distribució dins el territori català

Sobretot a les serralades dels territoris catalanidic septentrional, olositànic i ruscínic (cap de Creus); Prepirineus orientals.

▶ Gestió, usos i problemes de conservació

Actualment no se'n fa cap mena d'explotació. La seva localització, en fondals i flocs humits, sovint de relleu abrupte, fa que la seva conservació no sigui amenaçada.

▶ Hàbitats CORINE

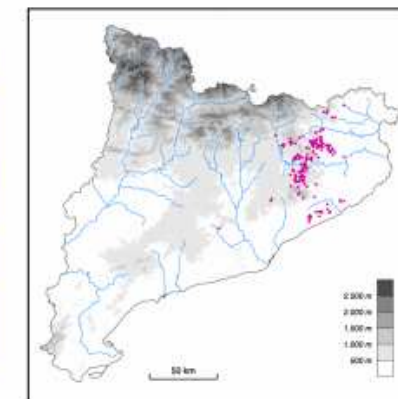
31.8C2* Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), amb *Polystichum setiferum*..., mesohigròfiles, dels barrancs i fondals molt ombrívols de terra baixa (i de l'estatge submontà)
Polysticho-Coryletum O. Bolòs 1956
Doronicum pardalianches-Fraxinetum excelsioris O. Bolòs, J.M. Montserrat & A. Romo 1993

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

975.2535 ha



45g Boscos mixtos d'alzina (*Quercus ilex*) i pins (*Pinus* spp.)

▶ Aspecte

Boscos amb barreja d'alzines i pins; aquests constitueixen generalment un estrat arbore superior. Hi poden conviure pins de diverses menes, però el més usual és que n'hi hagi un que domini. Els més comuns d'aquests boscos mixtos són els alzinars amb pi blanc, especialment en àrees costaneres calcàries, i els que porten pi pinyer, també a la zona litoral però en terreny àcid; a les terres muntanyenques sol ser-hi freqüent el pi roig o la pinassa. Força més rars són els alzinars amb pinastre o amb pi insigne. Al sotabosc hi predominen els arbusts esclerofil·les i les lianes. L'estrat herbaci està molt poc desenvolupat.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides. Muntanya mediterrània marítima.
Ambients que ocupa – Especialment vessants de puigs i serres, però també en algunes àrees planes.
Clima – Mediterrani marítim o mediterrani muntanyenc, subhúmit.
Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls profunds i madurs, amb un horitzó orgànic superficial ben desenvolupat; de vegades, sòls força esquelètics i pedregosos.

▶ Flora principal

	oest.	cc.	sigl.	oest.
Estrat arbore				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)	•		•	
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)		•	•	
<i>Pinus pinea</i> (pi pinyer)		•	•	
<i>Pinus pinaster</i> (pinastre)		•	•	
<i>Pinus radiata</i> (pi insigne)		•	•	
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salmannii</i> (pinassa)		•	•	
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•	•	
<i>Sorbus aria</i> (moixera)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladem fals)			•	
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)		•	•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)		•	•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladem)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (lentiscle)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Lonicera implexa</i> (ligabosc)			•	
<i>Smilax aspera</i> (antjol)			•	
<i>Viola alba</i> (violeta de bosc)			•	
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)			•	
<i>Asplenium adnigrum</i> (falzia negra)			•	
<i>Hedera helix</i> (heura)			•	
<i>Fragaria vesca</i> (maduixera)			•	
<i>Daphne laureola</i> (lloreret)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Pinus orientals i territoris ruscinic, olositànic i catalanidic (i ausossegàrric).

▶ Gestió, usos i problemes de conservació

Aquests boscos corresponen sovint a una etapa de recuperació d'alzinars antigament estassats, pràctica que els feia força clarents i permetia la germinació i el creixement dels pins. Sense aquestes actuacions, els arbusts i les lianes típiques de l'alzinar es recuperen i ombregen el terra, dificultant la regeneració dels pins; llavors, només hi queden pins adults, que amb el temps desapareixeran. Únicament en indrets desfavorables per a l'alzinar (carenes, sòls prims, llocs amb poca disponibilitat d'aigua...) es pot arribar a mantenir de manera natural una certa barreja de pins i alzines.

▶ Hàbitats CORINE

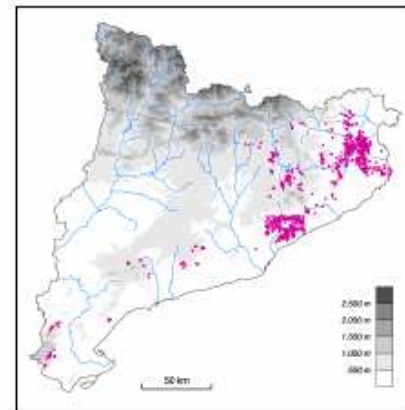
45.3123+ Alzinars amb pins (*Pinus* spp.) de terra baixa
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915
 45.3133- Alzinars muntanyencs amb pins (*Pinus* spp.)
Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
 Rivas Mart. 1975

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

▶ Superfície cartografiada

24.234.4435 ha



[EC]

44n Alocars, de les rieres i rambles de les contrades marítimes

▶ Aspecte

Bosquina caducifòlia, poc ombrívola, amb dominància d'aloc, de vegades acompanyat de tamarius i de magraners. Generalment apareix en forma de taques poc extenses. Sovint incorpora plantes ruderals i heliòfiles.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.
Ambients que ocupa – Rambles i rieres de règim irregular.
Clima – Mediterrani marítim, sobretot subhúmit.
Substrat i sòl – Principalment substrat silici i sòls lleugers, arenosos.

▶ Flora principal

	oest.	cc.	sigl.	oest.
Estrat arbustiu				
<i>Vitex agnus-castus</i> (aloc)		•	•	
<i>Lavatera obvia</i>			•	
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)			•	
<i>Punica granatum</i> (magraner)				•
Estrat herbaci				
<i>Vinca major</i> (vinca)			•	
<i>Satureja calamintha</i> (rementerola)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscinic i catalanidic septentrional (i central).

▶ Gestió, usos i problemes de conservació

Com bona part de les comunitats de ribera, ha sofert alteracions i sovint apareix en estat fragmentari i molt empobrit, particularment al sud del Llobregat. Caldria prendre mesures per conservar els exemples que encara en queden i per afavorir-ne la reinstauració en els llocs on abans era freqüent.

▶ Hàbitats CORINE

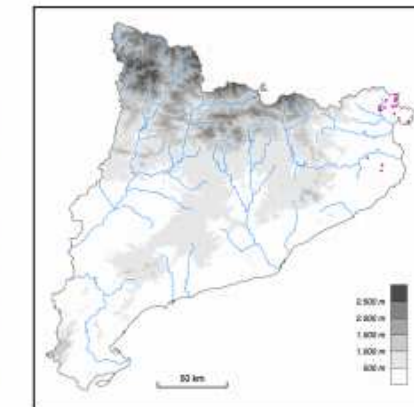
44.812 Alocars, de les rieres i rambles de les contrades marítimes
Vinco-Vitacetum agnicasti O. Bolòs 1956

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92D0 Bosquines i matollars meridionals de rambles, rieres i llocs humits (*Nerio-Tamaricetea*)

▶ Superfície cartografiada

112.6937 ha



[RMM]

257

PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE PROTECCIÓ I CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC,
ARQUITECTÒNIC I AMBIENTAL DEL MUNICIPI D'ARENYS DE MUNT

II. NORMATIVA

II. NORMATIVA.....	103
8. NORMATIVA.....	107
TÍTOL 1. DISPOSICIONS GENERALS.....	109
CAPÍTOL 1. NATURALESA I ABAST DEL PLA ESPECIAL.....	109
1. Objecte.....	109
2. Marc normatiu.....	109
3. Contingut.....	109
4. Àmbit territorial.....	109
5. Vigència.....	109
6. Modificació i revisió.....	109
7. Obligatorietat.....	110
8. Béns catalogats.....	110
9. Interpretació.....	110
10. Consulta i divulgació.....	110
CAPÍTOL 2. DESENVOLUPAMENT DEL PLA ESPECIAL.....	110
11. Competència.....	110
12. Instruments.....	110
13. Definició de l'activitat municipal.....	110
14. Activitats de l'Ajuntament quant a iniciatives privades.....	111
15. Procediment d'inclusió al Catàleg.....	111
16. Comissió Municipal de Patrimoni Cultural d'Arenys de Munt.....	111
17. Actuacions de la Comissió de Patrimoni.....	112
CAPÍTOL 3. RÈGIM GENERAL D'INTERVENCIÓ SOBRE ELS BÉNS CATALOGATS.....	112
18. Classificació dels tipus de béns catalogats.....	112
19. Categories de protecció dels béns catalogats.....	112
20. Nivells de protecció dels béns catalogats.....	112
21. Implantació o modificació d'usos, activitats i instal·lacions.....	113
22. Intervencions en les actuacions dels particulars.....	113
23. Mesures de foment i ajut.....	113
24. Adquisicions i expropiacions.....	114
25. Deure de conservació.....	114
26. Règim disciplinari.....	114
27. Sol·licitud d'informació urbanística.....	114
28. Documentació mínima per les intervencions en elements catalogats.....	115
29. Documentació mínima per les intervencions als entorns dels elements catalogats.....	115
30. Documentació mínima per les intervencions en fronts de façanes de conjunts arquitectònics catalogats.....	115
31. Disposicions sobre obres menors.....	115
32. Consideracions sobre les instal·lacions urbanes.....	116
33. Aprofitament d'edificabilitat prevista.....	116
TÍTOL 2. DISPOSICIONS PARTICULARS DE PROTECCIÓ I INTERVENCIÓ EN ELS BÉNS CATALOGATS.....	116
CAPÍTOL 1. NORMATIVA PARTICULAR DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC CATALOGAT INDIVIDUALMENT.....	116
34. Objecte.....	116

35. Conceptes arquitectònics expressats en la redacció de les fitxes de Catàleg.....	117
36. Tipus d'intervenció en els béns catalogats.....	117
37. Intervencions admeses en funció del nivell de protecció.....	118
38. Adaptació funcional a les normatives sectorials.....	120
CAPÍTOL 2. NORMATIVA PARTICULAR DE REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS EN ELEMENTS EN SÒL NO URBANITZABLE I URBANITZABLE.....	120
39. Regulació del sòl no urbanitzable vinculat a edificacions catalogades.....	120
40. Tractament de les edificacions.....	120
41. Ampliacions.....	120
42. Prevenció de riscos.....	121
43. Normativa relativa als entorns de protecció.....	121
CAPÍTOL 3. NORMATIVA PARTICULAR DELS BÉNS CATALOGATS EN SÒL URBÀ.....	122
44. Definició.....	122
45. Objectius.....	122
46. Façanes.....	122
47. Plantes baixes.....	122
48. Balcons i finestres.....	122
49. Coronació.....	123
50. Materials.....	123
51. Rètols i anuncis.....	123
52. Cobertes.....	123
53. Normativa relativa als entorns de protecció en Sòl Urbà.....	123
CAPÍTOL 4. NORMATIVA PARTICULAR DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC.....	123
54. Àmbit d'aplicació.....	123
55. Objecte.....	123
56. Classificació i protecció.....	124
57. Regulació de les intervencions arqueològiques a les Zones Arqueològiques associades a Béns Culturals d'Interès Nacional (ZA), Espais de Protecció Arqueològica (EPA) i als Jaciments Arqueològics (JA).....	124
58. Regulació de les Intervencions a les Àrees d'Expectativa Arqueològica i Paleontològica.....	124
59. Troballes fortuïtes.....	125
CAPÍTOL 5. NORMATIVA PARTICULAR DE BÉNS NATURALS, I AMBIENTALS I PAISATGÍSTICS.....	125
Secció 1ª. Disposicions generals.....	125
60. Objecte.....	125
61. Objectius.....	125
62. Classificació.....	125
63. Regulació.....	125
64. Tipus d'intervencions.....	126
65. Instruments de custòdia del territori.....	126
66. Ajuts, subvencions i beneficis fiscals.....	127
Secció 2ª. Elements d'interès natural.....	127
67. Règim aplicable.....	127

68.	Espais d'interès natural	127
69.	Xarxa fluvial: rieres, rials i torrents.....	128
70.	Bosc singulars.....	128
71.	Arbres monumentals i singulars: arbres i arbredes d'interès i jardins....	129
72.	Hàbitats naturals, comunitats vegetals i flora	129
Secció 3^a. Béns ambientals i paisatgístics		130
73.	Règim aplicable	130
74.	Àrees i entorns d'interès paisatgístic	130
75.	Recorreguts	130
76.	Fonts i safareigs	131
77.	Elements caracteritzadors del paisatge rural	132
78.	Fondos.....	132
79.	Espais urbans de valor ambiental.....	132
CAPÍTOL 6. NORMATIVA PARTICULAR DE PROTECCIÓ DEL MEDI NATURAL		133
Secció 1^a. Disposicions generals		133
80.	Protecció del medi natural.....	133
81.	Prevenició d'incendis forestals	133
82.	Protecció del paisatge.....	133
83.	Protecció del medi nocturn	134
84.	Espècies que s'haurien d'evitar en restauració i en jardineria.....	134
85.	Altres regulacions	134
ANNEX 1. Relació d'espècies que s'haurien d'evitar en revegetació i en jardineria		136
9. ESTUDI ECONÒMIC I FINANCER.....		137
1. Delimitació de les actuacions		139
2. Mesures de foment i suport tècnico-financer		139
3. Exempcions fiscals		139

PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE PROTECCIÓ I CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC,
ARQUITECTÒNIC I AMBIENTAL DEL MUNICIPI D'ARENYS DE MUNT

8. NORMATIVA

TÍTOL 1. DISPOSICIONS GENERALS

CAPÍTOL 1. NATURALESA I ABAST DEL PLA ESPECIAL

1. Objecte

1. El Pla especial urbanístic de protecció i Catàleg del patrimoni històric, arquitectònic i ambiental del municipi d'Arenys de Munt (en endavant PEUPC d'Arenys de Munt) té com a objecte:

- Determinar dels elements i conjunts arquitectònics (EA i CA), béns arqueològics i paleontològics (BARP), béns socio-culturals i etnològics (BSE), béns naturals (BN) i béns ambientals i paisatgístics (BAMP) tant rurals com urbans que constitueixen la identitat històrica d'Arenys de Munt i representen un llegat cultural per transmetre a les generacions futures.
- Establir la normativa tècnica que reguli les intervencions en els elements, conjunts i ambients catalogats.
- Establir i fomentar les mesures i actuacions públiques i privades necessàries per a la protecció dels elements, conjunts i ambients catalogats i els seus entorns, així com les formes de d'actuació, col·laboració i ajut de l'administració i el règim disciplinari de correcció de les infraccions.

2. Marc normatiu

1. El PEUPC d'Arenys de Munt es redacta atenent al que estableix el Pla General d'Ordenació d'Arenys de Munt, aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme de Barcelona el 7 de maig de 2003, en el seu Títol V: Patrimoni Històric-Arquitectònic i del medi natural, i més concretament els seus articles 277 i 278.

2. El PEUPC d'Arenys de Munt es formula d'acord amb la legislació vigent i el seu desenvolupament reglamentari, en especial:

- Text refós de la Llei d'Urbanisme de Catalunya (TRLUC), aprovat per Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost (DOGC de 5.8.2010).
- Reglament de la Llei d'Urbanisme de Catalunya (RLUC), aprovat per Decret legislatiu 305/2006, de 18 de juliol (DOGC de 24.7.2006).
- Text refós de la Llei de Sòl, aprovat per Reial Decret legislatiu 2/2008, de 20 de juny (BOE de 26.6.2008).
- Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge (DOGC de 9.1.2008) i Decret 55/2009, de 7 d'abril, sobre les condicions d'habitabilitat dels habitatges i la cèdula d'habitabilitat.

3. Així mateix la present Normativa s'ha formulat d'acord amb les normes jurídiques que regulen específicament el Patrimoni històric artístic, és a dir:

- La Constitució de 1978 en el seu article 46, que estableix el caràcter constitucional de les normes de Protecció del Patrimoni.
- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català (LPCC) (DOGC de 11.10.1993).

- Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic, aprovat per Decret 78/2002, de 5 de març (DOGC de 13.3.2002).

3. Contingut

1. Documents que constitueixen el PEUPC d'Arenys de Munt:

1. Memòria (informativa, històrica i justificativa)
2. Estudi de paisatge
3. Quadre resum dels béns catalogats
4. Fitxes dels béns catalogats
5. Normativa
6. Estudi econòmic i financer
7. Plànols

2. Tenen caràcter vinculant la normativa general, les fitxes del catàleg i els plànols normatius.

El catàleg és vinculant en quant a la inclusió de cadascun dels elements en les categories de protecció establertes i en quant a la regulació de la intervenció continguda a les seves fitxes.

La memòria i els plànols d'informació han de ser presos en consideració per a la correcta interpretació dels documents vinculants.

3. A nivell normatiu, a tots els Béns arqueològics i paleontològics (BARP) els serà d'aplicació el que es preveu en la Llei del Patrimoni Cultural Català (9/1993 de 30 de setembre) i tanmateix el desenvolupament dels aspectes derivats continguts en el Decret legislatiu 78/2002 de 5 de març, relatiu al Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

4. Àmbit territorial

1. L'àmbit del PEUPC d'Arenys de Munt està constituït pel terme municipal d'Arenys de Munt, estenent els seus efectes sobre els elements, conjunts, ambients i els seus entorns, descrits al Catàleg i identificats gràficament als plànols normatius, així com sobre les troballes arqueològiques i altres elements que esdevinguin en processos posteriors.

5. Vigència

1. El PEUPC d'Arenys de Munt, en tant que figura de planejament urbanístic, entrarà en vigor el mateix dia de publicació de l'acord d'aprovació definitiva d'aquesta normativa, de conformitat amb la legislació vigent, i tindrà vigència indefinida.

6. Modificació i revisió

1. La modificació del PEUPC d'Arenys de Munt es produirà en el moment en que sorgeixi la incorporació o exclusió d'algun element o bé quan es produeixi una variació en el règim de protecció dels béns catalogats relativa al seu àmbit, l'entorn de protecció, usos admesos, categories, nivells o tipus d'intervenció de qualsevol element.

2. Qualsevol modificació que tingui com a finalitat incloure, alterar o excloure cap element requerirà la consulta prèvia a la Comissió del Patrimoni, que emetrà un informe preceptiu i vinculant que s'incorporarà a l'expedient de modificació, així com el de la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural. La catalogació o descatalogació haurà de donar-se a conèixer a propietaris dels béns, titulars de drets reals inscrits, arrendataris i ocupants que així ho legitimin amb la presentació de qualsevol títol, que tindran la condició d'interessats en el procediment a l'efecte legal que procedeixi.

3. La revisió del Pla Especial i Catàleg es produirà en els següents casos:

- Per la revisió del planejament general del municipi, quan així es determini. En aquest cas, la revisió del Pla Especial i Catàleg es podrà fer paral·lelament a la revisió del PGO d'Arenys de Munt, i així les modificacions es consideraran i ajustaran a les condicions establertes en aquest.
- Per la modificació substancial de la legislació sectorial en matèria de patrimoni que incorpori un model de protecció del patrimoni cultural alternatiu.
- En el cas que es produeixi una modificació del Pla especial i catàleg que impliqui la incorporació o exclusió de nous elements que superin el 25% del nombre d'elements catalogats prèviament.

7. Obligtorietat

1. Les determinacions d'aquest Pla especial i Catàleg són d'obligat compliment per a totes les edificacions, elements, conjunts urbans, rurals i/o naturals, de titularitat pública o privada que expressament s'inclouen.

8. Béns catalogats

1. S'inclouen en aquest Catàleg:

1. Els béns culturals declarats d'interès nacional (Béns Culturals d'Interès Nacional, BCIN) o que assoleixin aquesta distinció.
2. Els béns culturals declarats d'interès local (Béns Culturals d'Interès Local, BCIL) o que assoleixin aquesta distinció.
3. La resta de béns culturals inclosos expressament al Catàleg (Béns de Protecció Urbanística, BPU).

9. Interpretació

1. Les determinacions d'aquesta Normativa s'interpretaran d'acord amb el seu contingut i amb subjecció als objectius i finalitats del mateix. Per tot allò no regulat específicament o en el cas de dubtes d'interpretació, es remet al que determina el PGO d'Arenys de Munt, a la Llei del Patrimoni Cultural Català i supletòriament al Dret Civil. En qualsevol cas, es considerarà vàlida la determinació que suposi una millor conservació del patrimoni cultural des del punt de vista de l'interès públic.

2. La indicació de la qualificació urbanística dels terrenys que consta a les fitxes del catàleg té mer valor informatiu i no preval sobre la fixada pel planejament urbanístic en cas de discrepància.

10. Consulta i divulgació

1. L'Ajuntament d'Arenys de Munt promourà la consulta pública del present Pla Especial i del seu Catàleg a través de les accions corresponents. Tanmateix, realitzarà i gestionarà les accions oportunes per a fer la divulgació del Pla especial i Catàleg a través de les eines que consideri més adients, potenciant-ne les vies telemàtiques, com a instrument per a difondre i preservar el patrimoni cultural i natural de la població per a les generacions futures.

CAPÍTOL 2. DESENVOLUPAMENT DEL PLA ESPECIAL

11. Competència

1. Correspon tant a la iniciativa pública com a la privada el desenvolupament d'aquest Pla Especial Urbanístic, sense que això disminueixi les atribucions municipals en ordre a la tramitació i aprovació d'aquestes iniciatives.

12. Instruments

1. Aquest Pla es podrà desenvolupar a través de la formulació dels següents instruments de planejament:

- Plans especials urbanístics i plans de millora que tinguin com a finalitat l'ordenació i protecció de recintes, conjunts, indrets o entorns arquitectònics i per a la recuperació i millora del paisatge urbà, així com per a espais i/o elements en sòl no urbanitzable amb valors naturals i/o paisatgístics i per a la protecció dels jaciments arqueològics.
- Projectes d'obra i urbanització que tinguin per objecte protegir i millorar els elements catalogats.
- Convenis urbanístics que tindran l'objecte d'establir el marc d'actuació per al desenvolupament, execució i gestió de les determinacions sobre elements del Catàleg.
- Plans de millora urbana per regular la composició volumètrica i de façanes en sòl urbà consolidat, en els termes que estableix l'article 70.1.b, in fine, del Text refós de la Llei d'Urbanisme de Catalunya (LUC), aprovat per Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost.
- Concreció de l'ordenació volumètrica prèvia a la concessió de llicència d'edificació, de conformitat amb l'article 252 del Reglament de la Llei d'Urbanisme de Catalunya (RLUC), aprovat per Decret 305/2006, de 18 de juliol.

2. Serà cada fitxa del Catàleg la que proposi la formulació d'algun d'aquests instruments per tal d'acomplir amb els objectius de preservació i protecció corresponents.

13. Definició de l'activitat municipal

1. L'activitat municipal en l'àmbit de la protecció i conservació del patrimoni d'Arenys de Munt tindrà com a finalitat:

- La formulació i tramitació del planejament derivat i en especial, de plans especials urbanístics i de plans de millora urbana que tinguin com a finalitat la recuperació i millora del paisatge urbà i/o natural i paisatgístic.
- Promoure les accions per a la modificació i revisió del Pla Especial i Catàleg.
- La inclusió en la programació municipal de les previsions necessàries per al desenvolupament de les obres, serveis i inversions que tinguin com a finalitat el compliment de les determinacions d'aquesta normativa.
- L'expropiació dels elements catalogats quan concorrin circumstàncies que la justifiquin i legitimin.
- La col·laboració amb ens públics i privats que pels seus objectius portin a terme activitats coincidents amb l'acció municipal de protecció i valoració, i amb els propietaris dels béns catalogats.
- L'establiment de mecanismes de foment, cooperació i ajut econòmic i tècnic amb els propietaris dels béns catalogats, per a la seva protecció i millora.
- Regular d'acord amb la legislació vigent i amb el que determina aquest Pla l'atorgament de llicències pels béns catalogats, així com dur a terme l'activitat d'inspecció i control per als usos intensius que puguin alterar la protecció del bé catalogat.

14. Activitats de l'Ajuntament quant a iniciatives privades

1. Els particulars, propietaris o usuaris legítims dels béns catalogats podran instar raonadament a l'Ajuntament els següents ajuts i col·laboracions:
 - La col·laboració en l'execució d'obres de manteniment, embelliment i millora dels béns catalogats, quan siguin degudament justificades i en la mesura i ordre que permetin les previsions municipals.
 - L'assessorament tècnic i artístic per l'elaboració i execució de projectes d'intervenció que tendixin a la protecció i millora dels béns del Catàleg.
 - El reconeixement d'exempcions i desgravacions tributàries pels béns catalogats, dins dels límits que permeti la legislació, i sempre que es donin les condicions previstes en aquesta normativa, adoptant, en el seu cas, les ordenances municipals adients.
 - La prestació de serveis auxiliars com la vigilància, neteja, enllumenat, i d'altres serveis públics, sempre que es tracti d'edificis oberts al públic i pels entorns i ambients situats a l'espai públic.

15. Procediment d'inclusió al Catàleg

1. Les inclusions de béns al Catàleg es poden iniciar d'ofici o a instància de particulars, iniciant un expedient individualitzat per a cada bé, que inclourà els antecedents, dictàmens, i altres elements necessaris per a justificar la modificació proposada. L'expedient seguirà el mateix tràmit d'aprovació que el present Pla.
2. De l'inici i tramitació de l'expedient d'inclusió al Catàleg es notificarà de forma individualitzada als propietaris, titulars de drets reals, arrendataris i ocupants del bé afectat, i en cas d'impossibilitat

en la seva localització es publicarà per edictes. Tots ells tindran la consideració d'interessants a l'expedient.

3. L'acord d'iniciar l'expedient d'inclusió al Catàleg, un cop recollida la informació prèvia que determini la Comissió de Patrimoni, haurà d'adoptar-se pel Ple de l'Ajuntament en el termini de tres mesos des de l'entrada de la sol·licitud o de formulació de la proposta per l'organisme municipal corresponent; en el mateix acte d'incoació de l'expedient caldrà un pronunciament exprés i justificat sobre l'aplicació de la suspensió de l'atorgament de llicències o limitació de les mateixes.

4. Des del moment de l'aprovació definitiva de l'expedient de catalogació, els nous béns passaran a ser part integrant d'aquest document, i s'acolliran tant als avantatges que això comporta com a l'acompliment de les normes establertes en aquest Pla.

16. Comissió Municipal de Patrimoni Cultural d'Arenys de Munt

1. La Comissió Municipal de Patrimoni Cultural d'Arenys de Munt (en endavant Comissió de Patrimoni) és l'òrgan tècnic de debat, estudi i informació de les actuacions que tenen incidència en l'àmbit de les competències del Pla Especial i Catàleg, que ha de permetre tenir un control àgil, obert i correcte d'aquestes actuacions.

2. Aquesta comissió vetllarà per la preservació, conservació i qualitat de les intervencions que hauran de respectar els valors dels béns, àmbits i entorns catalogats, vetllant per l'adequat acompliment de l'esperit, directrius i objectius de la normativa d'aquest Pla Especial i Catàleg.

3. La Comissió del Patrimoni haurà de comptar necessàriament amb el suport de professionals qualificats en el camp del patrimoni cultural i de la cultura. Estarà constituïda com a mínim per:

- Un/a arquitecte/a municipal, nomenat/da a tal efecte, que la presidirà.
- Un/a historiador/a membre de l'Arxiu Històric Municipal.
- El/La Secretari/a de l'Ajuntament o persona en qui delegui, per a prendre acta dels acords.

Quan es tracti d'intervencions en béns catalogats com a BCIL o BCIN, la Comissió del Patrimoni comptarà amb:

- Un/a arquitecte/a especialista en matèria de patrimoni arquitectònic, a proposta del president/a de la Comissió.
- Un/a historiador/a especialista en història de l'arquitectura i patrimoni arquitectònic, a proposta del president/a de la Comissió.

En el cas d'intervencions en patrimoni arqueològic, un/a arqueòleg/a proposat pel president/a de la Comissió.

En el cas d'intervencions en el patrimoni natural i/o ambiental, s'incorporarà un tècnic/a de medi ambient (biòleg/a o ambientòleg/a) proposat pel president de la Comissió.

4. La Comissió sol·licitarà si s'escau la col·laboració i assessorament d'entitats ciutadanes i professionals relacionats amb els diversos camps d'estudi de la comissió, com poden ser historiadors, historiadors de l'art, d'oficis artístics, de la geografia, de l'urbanisme, la biologia i ciències naturals i ambientals, entre d'altres, per tal de dur a terme amb major eficàcia els treballs de debat, informació i deliberació.

5. El càrrec de membre de la Comissió de Patrimoni implicarà la incompatibilitat per a dur a terme encàrrecs públics i privats d'actuacions que es deliberin a la mateixa comissió de la que es pugui formar part, ja sigui com a membre designat o com a col·laborador i/o assessor extern.

6. Els acords dels membres de la Comissió de Patrimoni es produiran per majoria simple. En cas d'empat preval el vot del President de la Comissió.

7. L'Ajuntament podrà regular i ampliar les funcions, el règim de funcionament i competències d'aquesta Comissió a través dels mecanismes que estableix la legislació sobre règim local.

17. Actuacions de la Comissió de Patrimoni

1. La Comissió de Patrimoni emetrà informe preceptius i vinculants pels següents casos:

- La modificació o revisió del present Pla Especial.
- Per la inclusió a instància d'un particular o d'ofici pel propi Ajuntament, d'una proposta d'inclusió d'un bé al Catàleg.
- Per a emetre informe en l'aprovació de qualsevol instrument urbanístic que tingui com a finalitat el desenvolupament i execució d'aquest Pla Especial.
- Per a l'autorització de qualsevol intervenció pública o privada, previ atorgament de la llicència corresponent, en un bé catalogat, quan per la seva complexitat, conflictivitat o qualsevol altre motiu, sigui necessària la seva intervenció i assessorament.
- Davant de qualsevol actuació en que la Comissió consideri que és preceptiva la seva intervenció, aquesta intervindrà d'ofici prèvia proposta a la corporació municipal.

2. L'emissió d'aquests informes contindran una explicació raonada de les seves determinacions a fi i efecte de suscitar possibles modificacions o alternatives a les gestions plantejades, actuant en cas de discrepància, amb el criteri de màxima protecció del bé catalogat.

3. Els informes de la Comissió de Patrimoni s'incorporaran als expedients administratius corresponents i també una còpia a un registre propi de la Comissió que es crearà a tal efecte, per a conèixer el desenvolupament del Pla Especial i Catàleg.

CAPÍTOL 3. RÈGIM GENERAL D'INTERVENCIÓ SOBRE ELS BÉNS CATALOGATS

18. Classificació dels tipus de béns catalogats

1. Als efectes d'aplicació de la normativa d'aquest Pla, els elements del Catàleg es classifiquen en:

- Patrimoni arquitectònic: elements (EA) i conjunts (CA)
- Patrimoni arqueològic i paleontològic (BARP)
- Patrimoni sociocultural i etnològic (BSE)
- Patrimoni natural (BN), ambiental i paisatgístic (BAMP)

19. Categories de protecció dels béns catalogats

1. Als efectes d'aplicació del règim legal de protecció, els elements del Catàleg es classifiquen en:

Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN): els que així hagin estat declarats de conformitat amb el que estableix la legislació catalana sobre patrimoni cultural.

Bé Cultural d'Interès Local (BCIL): els que així hagin estat declarats de conformitat amb el que estableix la legislació catalana sobre patrimoni cultural.

Bé de Protecció Urbanística (BPU): els elements catalogats per aquest pla que no tinguin cap de les categories precedents.

20. Nivells de protecció dels béns catalogats

1. Aquest pla atorga a tots els elements del Catàleg algun dels següents nivells de protecció:

NP1 Integral. El nivell de protecció INTEGRAL és aplicable als elements amb la categoria o valor reconegut de:

- o BCIN
- o BCIL
- o BPU
- o BCIN en la categoria de ZA (Zona Arqueològica)
- o EPA (Espai de Protecció Arqueològica)
- o IP (Interès Paisatgístic)

Nivell de protecció total aplicable a aquells béns que s'han de mantenir íntegrament, amb especial respecte de les seves característiques específiques, siguin o no arquitectòniques, i dels elements o parts que els componen.

NP2 Conservació. El nivell de protecció CONSERVACIÓ és aplicable als elements amb la categoria o valor reconegut de:

- o BCIL
- o BPU
- o IP (Interès Paisatgístic)

Nivell de protecció aplicable als béns lliures de modificacions substancials que els desfiguren i que cal preservar i revalorar. Afecta aquells edificis o elements de singular valor que conserven la seva fesomia original, o bé que, tot conservant-la en els aspectes bàsics, han perdut la coherència unitària genuïna a causa d'intervencions sobre la construcció original, d'un procés de degradació o d'un canvi d'ús.

NP3 Parcial. La protecció PARCIAL és aplicable als elements amb la categoria o valor reconegut de:

- o BCIL
- o BPU

- o JA / AEA (Jaciment Arqueològic / Àrea d'Expectativa Arqueològica)
- o IP (Interès Paisatgístic)

Nivell de protecció aplicable als béns on interessa preservar i revalorar algun dels seus elements. Aplicable a tots aquells edificis inclosos en la categoria de BPU a proposta d'un inventari previ, els valors dels quals resideixen principalment en la seva estructura tipològica, exteriorment reflectida en la façana, i en la disposició dels elements comuns (vestíbuls i caixes d'escala), que seran les parts protegides; la resta de l'edifici podrà ser afectat per actuacions de rehabilitació sempre que es mantinguin o revalorin els esmentats elements comuns.

NP4 Ambiental. La protecció AMBIENTAL és aplicable als elements amb la categoria o classificació de:

- o BPU
- o Béns socioculturals - etnològics
- o Béns naturals (IP: interès paisatgístic)
- o Béns ambientals – paisatgístics (IP)

Nivell de protecció aplicable als béns i/o conjunts el valor ambiental dels quals resideix principalment en la seva configuració com a paisatge urbà, rural o natural, o en la seva qualificació com a béns socioculturals i etnològics. Quant als béns arquitectònics, aquest nivell protegeix els béns o conjunts que hagin estat catalogats amb la categoria BPU, els valors dels quals es troben fonamentalment en les façanes, per formar part d'un context d'edificacions tipològicament reiteratives que defineix un determinat ambient o paisatge urbà o rural. Quant als béns d'interès paisatgístic, aquest nivell protegeix àrees i entorns naturals, com també elements puntuals que tinguin valor ecològic i mediambiental.

NP5 Documental. La protecció DOCUMENTAL és aplicable als elements amb la classificació de:

- o BPU (Béns integrants del Patrimoni Cultural Català)
- o JA (Jaciments arqueològics documentats)

Aquests béns estan inclosos en inventaris que no gaudeixen d'una protecció legal ni des de la Llei de Patrimoni Cultural ni des de la Llei d'Urbanisme.

NP 6: ÀREA D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA. Inclou aquells elements que són susceptibles de contenir en el subsòl elements o jaciments d'interès arqueològic.

21. Implantació o modificació d'usos, activitats i instal·lacions

1. L'Ajuntament podrà autoritzar sobre els elements catalogats els usos i activitats previstos en el planejament vigent, a les normes sectorials i a les ordenances municipals, que han de ser compatibles amb l'objecte de protecció i llur valor i significació artística.

2. Podran realitzar-se aquelles obres que, sense suposar demèrit a l'element catalogat, possibilitin l'adaptació, condicionament o reutilització per a usos, activitats o instal·lacions que siguin compatibles amb les seves característiques i tendeixin a facilitar la seva conservació.

3. Els béns catalogats hauran de tenir regularitzada la situació administrativa del seu punt d'abastament d'aigua. Els abastaments a partir d'aprofitaments d'aigua procedents de pous o de

l·leres públiques hauran de regularitzar la situació davant l'Organisme de Conca, en cas de no disposar de Resolució.

4. En cas de realitzar-se noves instal·lacions de subministrament, caldrà incorporar sistemes d'estalvi d'aigua.

5. Resta prohibit, en caràcter general, l'abocament directe o indirecte d'aigües i de productes residuals susceptibles de contaminar les aigües continentals o qualsevol element del domini públic hidràulic, excepte que es compti amb la prèvia autorització administrativa.

6. Els béns catalogats ubicats en sòl no urbanitzable que generin aigües residuals hauran de tenir un sistema de tractament d'aigües residuals per la qual hauran de disposar de la corresponent autorització d'abocament emesa per l'Agència Catalana de l'Aigua, si fos necessària depenent de l'activitat que es dugui a terme.

7. Els béns catalogats ubicats en sòl no urbanitzable que no es trobin connectats a la xarxa pública de sanejament hauran de complir els criteris establerts a la Instrucció Tècnica Aplicable al Sanejament Autònom aprovat pel Consell d'Administració de l'Agència Catalana de l'Aigua.

8. Per realitzar obres en zona de policia de l·leres o de domini públic hidràulic caldrà disposar de l'autorització de l'Agència Catalana de l'Aigua.

22. Intervencions en les actuacions dels particulars

1. L'Ajuntament podrà ordenar als propietaris d'edificis catalogats o parcel·les incloses en ambients catalogats, l'execució d'obres dirigides al manteniment de l'immoble en condicions de seguretat, salubritat i ornat públic, així com aquelles obres dirigides a la consolidació, conservació i manteniment de l'edifici. Igualment podrà ordenar l'adaptació d'una activitat que es desenvolupi a l'immoble, quan aquesta activitat o ús posi en perill la permanència o integritat de l'element catalogat i els valors protegits per aquest Pla especial urbanístic. Serà d'aplicació el que determini la normativa urbanística general del municipi, i en cas d'incompliment s'estarà al que disposin aquestes normes i la normativa urbanística i patrimonial pel que fa al règim d'infraccions i sancions.

2. L'Ajuntament oferirà cooperació tècnica, que s'atorgarà dins dels límits pressupostaris i fiscals que oportunament es determinin. L'Ajuntament podrà gestionar la col·laboració econòmica d'altres administracions i particulars conforme a la legislació específica en la matèria.

3. L'Ajuntament podrà denegar els projectes referits a obres d'ampliació, si l'ampliació proposada no garanteix el compliment de la categoria de protecció que s'estableix per a la seva volumetria.

23. Mesures de foment i ajut

1. L'Ajuntament pot incloure en els seus programes d'inversions i pressupostos les previsions econòmiques per desenvolupar programes d'inversió i foment, tant per als béns catalogats de propietat privada com per als de propietat pública.

2. Es determinaran, d'acord amb la normativa d'aplicació, les condicions i requisits que hauran de complir els propietaris dels béns catalogats per acollir-se als programes i la forma en què es distribuïran i atorgaran les ajudes.

3. Els béns catalogats gaudiran de les exempcions i bonificacions d'impostos i taxes municipals que graven directament a la propietat, l'ús o les activitats mercantils i industrials i l'execució d'obres, amb les modalitats i condicions que s'estableixin a les respectives ordenances fiscals.

4. En l'execució dels Plans Parcial o de Millora Urbana, els béns catalogats seran exclosos de la reparcel·lació, aplicant-se en aquest cas altres mecanismes de compensació i redistribució de càrregues i beneficis urbanístics que contempla la normativa urbanística.

24. Adquisicions i expropiacions

1. En els béns catalogats, sempre que les possibilitats econòmiques ho permetin, l'Ajuntament interessarà l'exercici al seu favor dels drets establerts a la legislació d'expropiació forçosa. També podrà establir d'acord amb la normativa, els drets de tempteig i retracte sobre els béns del Catàleg.

2. L'Ajuntament, sense perjudici d'adoptar les mesures que procedeixi, podrà expropiar béns catalogats en els següents casos:

- Quan així es prevegi expressament.
- Si els propietaris no realitzessin les obres preceptives requerides per plans, normes o projectes.
- Per reiterat incompliment per propietari de les seves obligacions o quan estiguin en perill de destrucció o deteriorament, els termes o circumstàncies contemplats en aquesta normativa.

25. Deure de conservació

1. Els propietaris, titulars de drets reals i posseïdors de tota classe de terrenys i construccions han de conservar els seus béns protegits per aquest Pla Especial i Catàleg, assegurant-ne les condicions de seguretat, salubritat i ornat públic.

2. Els propietaris, titulars de drets reals i posseïdors han de facilitar la informació que l'ajuntament requereixi sobre l'estat dels béns i sobre la seva utilització, i en el seu cas, a facilitar el dret d'accés d'especialistes en patrimoni, depenent de la característica del bé, per a procedir al seu estudi i catalogació.

3. En cas d'incompliment, es podrà ordenar als propietaris, titulars d'altres drets reals i posseïdors dels dits béns l'execució de les obres o la realització de les actuacions que siguin necessàries per a preservar-los, conservar-los i mantenir-los.

26. Règim disciplinari

1. Els incompliments del règim de protecció de qualsevol bé catalogat, constitueix infracció urbanística que serà tipificada i sancionada d'acord amb el règim d'infraccions i sancions establert a les normatives vigents en matèria d'urbanisme i de patrimoni cultural, sense perjudici de les responsabilitats penals que es puguin derivar. D'acord amb aquestes normatives es preveuen com a infraccions les següents conductes:

Molt greus:

- a) La destrucció total o parcial de béns catalogats i el trasllat, sense autorització, d'elements artístics que formin part dels esmentats béns.
- b) L'execució en els béns catalogats d'obres sense prèvia llicència municipal o amagant les circumstàncies que determinen la subjecció de les obres als requisits especials establerts en aquesta normativa.
- c) L'enderroc o modificació de béns catalogats, sense compliment de les prescripcions d'aquesta normativa.
- d) La modificació de l'ús dels béns catalogats sense autorització municipal.
- e) L'ampliació de les instal·lacions dels béns catalogats sense seguir el procediment establert.

Greus:

- a) L'execució als béns catalogats d'obres amb inobservança de les clàusules o condicions.
- b) La no execució als béns catalogats de les obres preceptives ordenades per l'Ajuntament.
- c) L'execució d'obres en béns catalogats amb inobservança de les prescripcions establertes en aquesta normativa.
- d) Qualsevol altra vulneració dels preceptes d'aquesta normativa o l'execució d'actes que directament o indirectament atemptin contra la protecció i valoració dels béns catalogats.

2. En qualsevol cas, la sanció prevista haurà d'incloure l'obligatorietat de reposició del bé a l'estat previ al de l'actuació constitutiva d'infracció. S'aplicarà el règim sancionador previst a la legislació de patrimoni cultural i a la normativa urbanística vigent.

3. Seran responsables de les infraccions previstes, d'acord amb la normativa urbanística i de protecció del patrimoni:

- a) En cas d'obres no admeses: el propietari, l'arrendatari si s'escau, el constructor i els tècnics facultatius directors de l'obra.
- b) En el cas de defectes de conservació: el propietari del bé o usuari amb obligació de conservació.
- c) En la modificació d'usos o ampliacions incompatibles: l'usuari i el propietari del bé si els hagués consentit.
- d) En els altres casos: l'agent de la infracció i el propietari del bé si hagués consentit l'activitat no admesa.

27. Sol·licitud d'informació urbanística

1. Qualsevol interessat podrà sol·licitar informació urbanística d'elements catalogats, per mitjà de certificats de règim urbanístic o altres fórmules, identificant de manera gràfica i indubtable la finca a la qual es refereix. A aquests efectes d'identificació s'acompanyarà la sol·licitud amb plànol de situació a escala 1/1000.

28. Documentació mínima per les intervencions en elements catalogats

1. La sol·licitud de llicència d'obres per a la intervenció en els elements catalogats haurà d'anar acompanyada, a més de la documentació general en funció del tipus d'intervenció establerta i de la documentació de l'ordenança municipal de llicències urbanístiques i d'altra normativa aplicable, d'un Estudi patrimonial amb el contingut que resulti proporcionat a l'entitat i àmbit de la intervenció, que haurà d'incloure, com a mínim, els següents apartats:

- a) Memòria constructiva i descriptiva de l'element original.
- b) Plànols a escala mínima 1/50 de plantes, seccions i façanes de l'element original.
- c) Fotografies de l'exterior i de l'interior de l'element en les quals ha de quedar completament definit.
- d) Memòria justificativa de les actuacions que es preveuen realitzar.
- e) Justificació del compliment del que estableix la corresponent fitxa de l'element catalogat.
- f) Usos a què es destinen les actuacions.
- g) Memòria constructiva i descriptiva de les esmenes que es proposen.
- h) Plànols a escala mínima 1/50 de plantes, seccions, façanes i volumetries de les esmenes que es que es proposen.
- i) Justificació expressa i numèrica del volum i el sostre edificats relacionats amb els originals de l'element o amb els límits establerts pel PGO d'Arenys de Munt en la corresponent zona.

2. La documentació a sol·licitar per les intervencions d'enderroc dels elements amb nivell de protecció NP5 Documental estarà formada com a mínim per:

- a) Memòria constructiva i descriptiva de l'element original.
- b) Memòria històrica de l'element.
- c) Plànols a escala mínima 1/50 de plantes, seccions i façanes de l'element original.
- d) Fotografies de l'exterior i de l'interior de l'element en les quals ha de quedar completament definit.

3. Quan es tracti de BCINs, serà preceptiva l'aprovació de la intervenció per part de la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural. Tanmateix, si es proposen actuacions en BCILs que comportin la seva descatalogació, aquesta haurà de ser aprovada per l'esmentada Comissió.

29. Documentació mínima per les intervencions als entorns dels elements catalogats

1. La sol·licitud de llicència d'edificació per a intervenir a l'entorn d'elements catalogats ha d'anar acompanyada, a més de la documentació general en funció del tipus d'intervenció, d'un estudi que expressi l'afectació a l'element catalogat. De manera general, haurà d'incloure:

- Anàlisi urbanística i síntesi de l'evolució històrica, així com la valoració específica dels elements catalogats.
- Memòria descriptiva i constructiva de la situació de l'element objecte de la intervenció.

- Memòria descriptiva i constructiva de la intervenció a realitzar amb expressió de materials, textures, cromatisme i justificació de l'adequació a l'entorn i element catalogat.
- Plànols a una escala adequada, de situació i de l'entorn amb expressió gràfica de les cobertes i dels àmbits de protecció de l'element catalogat, de l'estat actual i de la intervenció a realitzar.
- Fotografies de l'estat actual de l'element (exterior i interiors) i de l'entorn.

30. Documentació mínima per les intervencions en fronts de façanes de conjunts arquitectònics catalogats

1. La sol·licitud de llicència d'edificació sobre finques incloses en un front de façana d'un conjunt arquitectònic catalogat ha d'anar acompanyada, a més de la documentació general en funció del tipus d'intervenció, d'un estudi expressiu de l'afectació a l'ambient o front. De manera general, l'estudi d'afectació inclourà:

- Memòria justificativa en relació a la fitxa de protecció amb expressió de la relació de les intervencions amb els àmbits definits i els seus paràmetres de regulació.
- Memòria justificativa de la implantació del nou edifici o ampliació en l'ambient o front catalogat (estudi d'integració ambiental i paisatgística).
- Memòria descriptiva i constructiva de la intervenció a realitzar.
- Fotografies de l'ambient o front edificat amb expressió de la localització de totes les intervencions.
- Representació gràfica, mitjançant infografia i/o fotomuntatge, de l'ambient o front edificat amb les intervencions proposades.
- En el cas que la intervenció signifiqui l'enderroc total o parcial de la façana es presentarà una memòria justificativa i el projecte de nova construcció, sense perjudici dels punts anteriors.

2. Per tal de procedir a una intervenció de nova planta, de rehabilitació integral o ampliació en els edificis inclosos en ambients i/o fronts edificats catalogats i que no gaudeixin d'una protecció integral, conservació, parcial o ambiental, s'haurà de realitzar:

- Anàlisi històrica i tipològica de l'ambient o front considerat.
- Formulació d'una proposta arquitectònica d'intervenció, que pot ser integradora o diferenciada, en virtut dels criteris que s'expressen en les respectives fitxes dels ambients o fronts en el catàleg.

31. Disposicions sobre obres menors

1. Aquelles actuacions que per raó de llur entitat constructiva puguin ser considerades com a obres menors, mantindran aquesta consideració als efectes de tramitació. No obstant, la seva sol·licitud, atès que afecta un bé catalogat, haurà d'anar acompanyada d'un estudi documental i històric amb el contingut que resulti proporcionat a l'entitat i àmbit de la intervenció.

32. Consideracions sobre les instal·lacions urbanes

1. Les instal·lacions tècniques de serveis (xarxa elèctrica, enllumenat públic, aigua, gas, telèfon) que afectin les façanes dels elements o ambients catalogats, així com els seus àmbits de protecció, hauran de ser soterrades o, en casos en que es justifiqui la seva impossibilitat o desproporció en relació a l'obra a realitzar, hauran de respectar la formalització arquitectònica de l'element catalogat, tant en el disseny com en la situació de les instal·lacions.

2. En aquests casos, serà preceptiva la sol·licitud de llicència municipal corresponent per part de les companyies instal·ladores, amb aportació de la documentació següent:

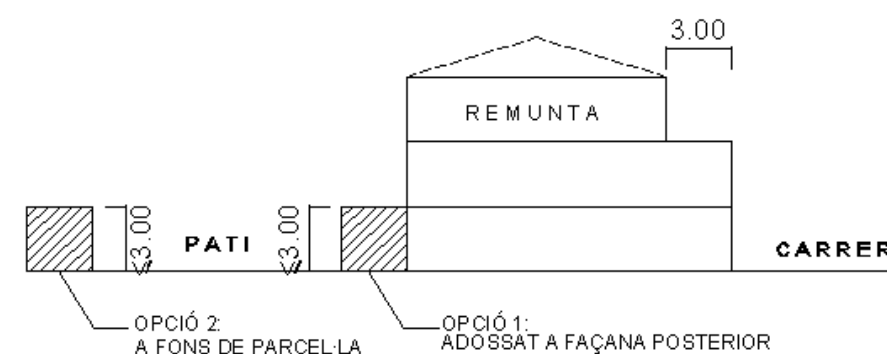
- Memòria tècnica de les instal·lacions amb justificació del compliment de l'apartat 1 d'aquest Article.
- Croquis a escala mínima 1/50 de la façana o àmbit afectats, indicant-hi la situació de la instal·lació.

33. Aprofitament d'edificabilitat prevista

1. De forma general, per als béns catalogats on el planejament general prevegi una edificabilitat potencial que no s'hagi executat, i la seva fitxa corresponent no ho reguli, es preveuran els següents supòsits:

Els béns catalogats situats en terrenys qualificats de "Nucli antic, Àmbit de la Riera, Clau A1.1 i Conservació de l'estructura urbana, Clau A1.2", en els quals es defineix la conservació l'estructura urbana i edificatòria amb la finalitat de mantenir i conservar l'entorn urbà existent, podran esgotar en tots els casos l'edificabilitat màxima permesa, determinada per nombre de plantes i fondària edificable, en els termes que estableix el PGO, i mantenint la tipologia de façana existent i els requeriments de la seva fitxa corresponent.

2. Com a excepció de l'apartat anterior, l'element 068.04EA Cases número 101 a 157, situades a l'Avinguda de l'Eixample, en aquells elements en que hi hagi possibilitat d'una remunta, aquesta es realitzarà retirada 3 metres del pla de la façana a carrer. L'edificabilitat es compensarà amb un cos situat en el pati interior d'illa, de superfície equivalent a la superfície a compensar, en planta baixa i altura màxima de 3 metres, situat adossat a la façana posterior (opció 1) o a fons de parcel·la (opció 2), o bé mitjançant la reutilització d'edificacions existents en el pati, sempre i quan es desenvolupin en un únic nivell, i sense perjudici d'altres volums permesos en el pati pel PGO.



3. Els béns situats sobre sòls amb qualificació de "Construccions singulars, clau A.5", on el planejament general admet ampliacions del 10% del sostre existent, i en els casos en que la corresponent fitxa determini el manteniment de la volumetria, podran ampliar la seva superfície sempre i quan es faci amb un volum aïllat o bé adossat a l'element catalogat.
4. En els punts anteriors, la Comissió del Patrimoni podrà adoptar el criteri d'intervenció més adient amb la finalitat de protecció patrimonial.

TÍTOL 2. DISPOSICIONS PARTICULARS DE PROTECCIÓ I INTERVENCIÓ EN ELS BÉNS CATALOGATS

CAPÍTOL 1. NORMATIVA PARTICULAR DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC CATALOGAT INDIVIDUALMENT

34. Objecte

1. L'objecte d'aquest capítol és establir els criteris comuns de general aplicació al patrimoni arquitectònic catalogat individualment i als entorns de protecció, sense que en cap cas prevalgui sobre les determinacions específiques contingudes a les fitxes del Catàleg.

35. Conceptes arquitectònics expressats en la redacció de les fitxes de Catàleg

1. Als efectes d'aquest Pla especial i Catàleg i per tal de reflectir les descripcions dels béns així com la regulació dels mateixos (intervencions) s'utilitzen, en el sentit que s'indica, els següents conceptes arquitectònics:

1. *Tipologia*: és el conjunt de característiques que defineixen un bé, segons la seva naturalesa i el tipus de valors associats, i es poden classificar en EA (Elements Arquitectònics), CA (Conjunts Arquitectònics), BARP (Béns Arqueològics i Paleontològics), BSE (Béns Socioculturals i etnològics), BN (Béns Naturals) i BAMP (Béns Ambientals i Paisatgístics). Així, les formes d'intervenció s'adequaran als diversos tipus arquitectònics reconeguts a Arenys de Munt. Tots ells responen també a una altra classificació d'acord amb certes analogies formals o funcionals establertes.
2. *Volumetria*: representa la consideració del volum d'una construcció en una integritat. Es tracta, doncs, d'una magnitud que expressa l'espai ocupat i que permet identificar-lo per a la seva preservació o possible alteració.
3. *Composició*: representa la disposició de proporcions, de figures, de colors, o d'altres elements artístics o merament constructius, capaços de generar un ritme o un llenguatge concret en una determinada edificació.
4. *Integració compositiva*: representa, en un conjunt (dues o més façanes en un espai urbà determinat – carrer o plaça), front edificatori o immoble catalogat, el conjunt de criteris a valorar, preservar i/o tenir en consideració d'acord amb les característiques tipològiques dominants, abans de realitzar la intervenció proposada.

En la seva concreció es consideren els conceptes següents:

- a) Pla de façana: definit pel tancament extern o "pell de l'edifici" on s'estableixen les obertures. En els construccions entre mitgeres generalment ve determinat per l'alienació segons un front, més o menys consolidat, a un carrer, vial o plaça.
- b) Façana a carrer o plaça: pla de façana amb un tractament determinat per la disposició particular de les obertures i tancaments que s'hi disposen, generat per un front concretat per l'alienació d'un vial.
 - o En algunes tipologies arquitectòniques es pot establir una jerarquització vertical que singularitza els tractaments de les plantes inferiors, de les plantes principals, de les mides i proporcions de balcons o obertures, de les cornises i/o dels ràfecs de coronament.
 - o En algunes tipologies es poden determinar, prèviament, l'existència d'eixos de simetria subordinats o no a la composició general.
 - o En algunes tipologies es poden establir i concretar, preferentment, un predomini un predomini del massís sobre el buit. En la major part dels casos, es pot marcar una disposició general dels forats segons eixos verticals de composició, amb la presència d'elements sortints, com són els balcons, establint contrapunts de directriu horitzontal, d'acord amb les proporcions i mides que es regulin.
- c) Façana interior: pla de façana que en les construccions entre mitgeres ve determinat per l'establiment d'una segona façana que pot desenvolupar-se oberta a un carrer posterior o a un pati d'illa. En els casos on aparegui una façana oberta a un pati o jardí propi, es podrà determinar una estructura compositiva diferenciada, segons una determinada retícula ortogonal amb un predomini del massís sobre el buit o l'inrevés.

- d) Eixos: línies de referència sobre les quals s'estableix l'ordre i posició de les obertures en la façana o bé les indicacions de valors remarcables com és la simetria. La no modificació de l'eix de composició de les obertures vol dir que, en el cas d'ampliació permesa d'una construcció existent amb la/es façana/es protegides, les noves obertures s'adequaran en posició, proporció i mida a les preexistents.
 - e) Cossos afegits: construccions que no són originals en els immobles catalogats, generalment situades o previstes que poden completar l'edificabilitat permesa, d'acord amb els criteris derivats del planejament general i del present Pla Especial urbanístic.
5. *Entorn*: conjunt d'espais, edificis, instal·lacions i mobiliari urbà que condicionen la percepció d'un element protegit. En general, està constituït per la volumetria i les façanes dels edificis confrontats així com de l'espai urbà adjacent. Es defineix descriptivament a la fitxa de protecció i gràficament, al plànol de situació.

36. Tipus d'intervenció en els béns catalogats

1. Els tipus d'intervenció que poden realitzar-se en els elements catalogats s'indiquen a les fitxes de cadascun d'ells.
2. En el cas dels BCIN, és el Departament de Cultura, a través de la Comissió Territorial de Patrimoni Cultural que correspongui, qui regula les intervencions d'acord amb els criteris detallats en l'Art. 35 de la LPCC.
3. En els altres casos, els tipus d'intervenció es classifiquen de la manera següent, en funció dels requeriments de cada element en particular i sense que cada tipus d'intervenció n'exclouï necessàriament un altre, ja que en un mateix element, conjunt o ambient catalogat es podran aplicar diferents criteris d'intervenció.

1. Conservació

Acció de tenir cura d'una cosa impedit que sigui alterada o destruïda; no deixar perdre o desaparèixer.

No es permet, doncs, enderrocar l'element, ni total ni parcialment, ni modificar-lo en els seus trets essencials considerats com a patrimonials (art. 29 RLUC).

2. Manteniment i/o reparació

Manteniment: acció orientada a fer que alguna cosa romangui en el mateix estat, no s'alteri, malmeti, destrueixi o perdi. Reparar: tornar a posar en bon estat allò que ha sofert un dany.

Es tracta d'intervencions que tenen per objecte mantenir els béns en correctes condicions de salubritat, ornat i neteja, sense alterar-ne l'estructura i la distribució, ni ocultar o modificar valors constructius o morfològics. (art. 29 RLUC). La reparació exigeix utilitzar materials iguals als existents o que es demostrï que són compatibles, per les seves característiques físiques i químiques, amb els existents.

3. Consolidació

Procés de conversió d'un material solt, fragmentat o feble en un altre de compacte i estable. Fer més sòlida una cosa.

Concepte aplicable a reforços estructurals, de murs o de cobertes, i també a elements d'arts aplicades, com ara materials petris, ceràmics, metàl·lics o vidrats ornamentals, escultures o relleus escultòrics, revestiments estucats o pintures murals.

4. Reforma, millora, remodelació o rehabilitació

Acció de modificar alguna cosa per donar-li una nova forma, disposició o condició, especialment amb la intenció de millorar-la.

Es refereix al conjunt d'intervencions físiques que tenen per objectiu l'adequació, millora o actualització de les condicions d'habitabilitat, amb el manteniment de les característiques morfològiques. Inclou conceptes de: modernització, adaptació, condicionament, reutilització o reestructuració morfològica (art. 29 RLUC). El concepte de remodelació inclou el conjunt de modificacions o reparacions a introduir en un edifici o element, relacionades o derivades de l'activitat que s'hi desenvolupa, i que han de ser compatibles amb la seva protecció.

5. Restauració

Procés o conjunt d'intervencions progressives que, de forma simple o combinada, tenen per objectiu prolongar l'existència dels béns culturals, millorant fins al màxim llurs condicions físiques.

Es tracta d'intervencions complexes que tenen per objectiu, a més, restituir un bé catalogat o part d'aquest a les seves condicions o estat originals; executar les obres de consolidació necessàries, i, fins i tot, de demolició parcial, sempre que aquesta estigui justificada per la restauració projectada, tot fent-ne una lectura històrica de les diverses etapes de l'element.

6. Reconstrucció

Construir de nou; tornar a construir una cosa desfeta o obsoleta.

Es tracta d'intervencions físiques que tenen per objecte la reposició total o parcial d'un element concret (un fragment arquitectònic, escultòric o de les arts aplicades...) o d'un edifici preexistent o desaparegut total o parcialment, en el mateix lloc, per mitjà de la reproducció de les característiques morfològiques del bé original i en base a la documentació gràfica, fotogràfica o escrita.

7. Reproducció

Acció de fer una còpia o qualsevol altra representació (d'una cosa).

Té per objecte reproduir, per necessitats físiques o amb finalitat didàctica, part o parts de l'element o edifici en procés d'intervenció.

8. Ampliació

Ampliar: donar una major extensió a alguna cosa; fer més ampli.

Té per objecte incrementar el volum existent construït, sense que el nou volum sigui incompatible amb l'edificació protegida, no ocult visualment la seva presència i no desvirtui les seves característiques morfològiques.

9. Inclusió

Incloure: posar una cosa dins d'una altra; contenir-ne una altra.

Intervencions físiques que tenen per objecte la disposició de nous elements que millorin les condicions d'habitabilitat i accessibilitat, així com l'adequació a les respectives normatives vigents, incloent-hi les de seguretat.

10. Substitució

Posar alguna cosa al lloc d'una altra.

Intervencions que tenen per objecte l'enderrocament d'una edificació existent o part d'ella per construir-ne una de nova al mateix lloc que ocupa. Aquesta operació ha d'anar precedida d'un expedient documental, que de manera exhaustiva recollirà la informació escrita, gràfica i fotogràfica de l'element o edifici, necessària per a la conservació de la seva història. La morfologia del nou cos edificat serà compatible amb l'arquitectura existent del mateix element o de l'entorn.

11. Eliminació

Intervencions físiques que tenen per objecte la supressió d'elements afegits a les edificacions amb valor patrimonial, com ara cossos, volums, antenes, dipòsits de fibrociment, instal·lacions aèries o altres.

12. Desplaçament

Operació que permet relocalitzar, en els casos en que expressament ho admeti la corresponent fitxa, elements que pel seu interès cal conservar, preferentment a prop de la seva localització actual. Tot i això, quan es tracti d'elements declarats BCIN caldrà aplicar allò que estableix la Llei de Patrimoni Cultural Català de 1993.

13. Enderroc

Suposa la desaparició, total o parcial, del bé, que per motius que van més enllà dels seus valors patrimonials reconeguts, ha perdut gran part d'aquests i es troba en condicions físiques que en fan impossible la conservació i restauració. Aquesta operació ha d'anar precedida d'un expedient documental, que de manera exhaustiva recollirà la informació escrita, gràfica i fotogràfica de l'element o edifici, necessària per a la conservació de la seva història.

37. Intervencions admeses en funció del nivell de protecció

1. En funció del nivell de protecció de l'element catalogat, les intervencions admeses són les següents:

- **Nivell de protecció 1: INTEGRAL.** S'admeten les actuacions de restauració i consolidació que no malmetin, perjudiquin o desvirtuïn el bé, és a dir, que no n'alterin la tipologia estructural ni la formal. En els elements adscrits a aquest nivell s'admeten les intervencions dels següents tipus:

- a) Obres de restauració i de consolidació pròpies per assegurar l'estabilitat de l'edifici i que afectin a fonaments, estructura portant, coberta i escala sense modificar-ne la seva posició i mida.
- b) Obres de restauració pel restabliment de l'estat original dels elements arquitectònics alterats, emprant en la reconstrucció les parts eventualment enderrocades.
- c) Obres de restauració per adequar, millorar o actualitzar les condicions d'habitabilitat, d'accessibilitat, i seguretat amb el manteniment de les característiques tipològiques de l'element. A aquests efectes, quan es justifiqui que els requeriments tècnics no es poden resoldre a l'interior del volum preexistent, es podran autoritzar ampliacions d'aquest, que en tots els casos hauran de respectar els valors protegits de l'element corresponent.

- d) Obres de desmuntatge dels cossos i altres elements sobreposats que no siguin d'interès històric o arquitectònic i es demostrin incoherents amb el conjunt de l'edifici.
- e) Obres o treballs per la inclusió d'elements tecnològics i higiènics o sanitaris essencials pel seu ús i, en general, per la seva habitabilitat, sempre que es respectin les normes abans esmentades.

- **Nivell de protecció 2: CONSERVACIÓ.** S'admeten les actuacions encaminades a la conservació i posta en valor, i a la recuperació d'aquells valors que s'hagin vist alterats. Les actuacions permeses seran les de restauració dels seus valors primitius mitjançant projectes unitaris de reforma i/o restauració. El grau de protecció, en el cas dels edificis, afectarà la composició i elements constitutius de façanes principals i secundàries visibles des del carrer, volums generals (és a dir, límits exteriors dels edificis), cobertes i aquells espais interiors que, en cada cas particular, tinguin un valor espacial i artístic, com ara vestíbuls, escales, sales nobles, torres i altres elements amb valor històric o arquitectònic. Aquest nivell de protecció implica també la conservació in situ dels elements d'interès que, d'una manera zonal o puntual, es troben en els edificis o elements, com poden ser arcs, llindes, elements escultòrics, paviments, vidrieres, elements ceràmics, pintures murals exteriors o interiors, etc.

En tots els elements adscrits en aquest nivell, es protegeix la tipologia (constituïda per l'estructura tipològica, la posició de la caixa d'escala, els nivells de forjat) així com les façanes. En general es protegeix la volumetria a excepció dels casos en què es permet l'ampliació de l'element corresponent. La concreció dels elements que es protegeixen resta definida a la fitxa individual de cada bé protegit.

S'admeten els següents tipus d'intervenció:

- a) Obres de restauració tipològica i de restabliment als seus valors originals d'aspectes arquitectònics significatius com les façanes i els ambients de determinats espais interiors.
- b) Obres de restauració tipològica que comportin la consolidació de l'estructura de l'edifici i la substitució de les parts inseparables del mateix, sense modificar els elements estructurals que configuren la pròpia construcció.
- c) Obres de rehabilitació per adequar, millorar o actualitzar les condicions d'habitabilitat, d'accessibilitat i de seguretat amb el manteniment de les característiques tipològiques de l'element, tot i incorporar nous possibles usos.
- d) Obres d'ampliació d'acord amb les determinacions del Planejament General i/o derivat.
- e) Obres o treballs d'eliminació d'elements sobreposats que es verifiquin com incoherents a l'estructura originària de l'edifici i a les ampliacions orgàniques del mateix.
- f) Obres o treballs de restabliment tipològic i de renovació d'una part parcial o totalment enderrocada de l'edifici, sempre que es demostrï documentalment la coherència de la proposta amb l'estructura originària de l'immoble o d'un altre mentre respongui al mateix tipus i període històric. L'actuació ha de reforçar les característiques tipològiques estructurals, funcionals i formals.
- g) Obres de desmuntatge sense possibilitat de reconstrucció d'elements estranys sobreposats a la implantació originària i que contribueixin a la recuperació funcional i formal d'espais lliures vinculats a l'edifici.

- h) Obres o treballs per la inclusió d'elements tecnològics i higiènics o sanitaris essencials per les exigències de l'ús i, en general, per la seva habitabilitat, sempre que respectin les normes precedents.

- **Nivell de protecció 3: PARCIAL.** Són permeses les obres sempre i quan no es perdin els valors dels elements que en van originar l'esmentada protecció. Els elements o parts d'ell que resten especialment protegits venen determinats en la corresponent fitxa. En el cas del patrimoni arqueològic i paleontològic, la protecció parcial podrà afectar el jaciment un cop hagin estat descobertes, investigades i documentades les restes arqueològiques i paleontològiques, i sempre d'acord amb el que estableix el Decret 78/2002, de 5 de març, de la Generalitat de Catalunya.

- **Nivell de protecció 4: AMBIENTAL.** Quant als béns immobles, aquest nivell protegeix els béns o conjunts dels valors dels quals es troben fonamentalment en les façanes, per formar part d'un context d'edificacions tipològicament reiteratives que defineix un determinat ambient o paisatge urbà, o rural. En aquest cas, independentment de l'obra a realitzar, fins i tot la substitució total o parcial de l'edificació, caldrà mantenir els trets tipològics de les façanes en el nou projecte. Quant als béns d'interès paisatgístic, aquest nivell protegeix àrees i entorns naturals, com també elements puntuals, que tinguin valor ecològic i mediambiental.

En el cas d'ambients urbans i fronts edificats s'admetran els següents tipus d'intervenció, respectant les condicions establertes en la fitxa corresponent del Catàleg:

- a) Obres de reforma parcial, siguin majors o menors, sempre d'acord amb els tipus edificats definits i les condicions generals d'edificació.
- b) Obres de rehabilitació per adequar, millorar o actualitzar les condicions d'habitabilitat, amb el manteniment de les característiques tipològiques de l'element, tot i incorporar nous possibles usos.
- c) Obres de desmuntatge parcial que permetin la reconstrucció immediata segons les directrius que la Normativa estableix, pel seu cas, en la fitxa individualitzada.
- d) Obres d'ampliació parcial, sempre que ho permeti la normativa urbanística derivada del planejament general i/o derivat.
- e) També es permet la substitució de l'edificació, sempre d'acord amb la normativa urbanística derivada del planejament general i/o derivat.

- **Nivell de protecció 5: DOCUMENTAL.** Quant als béns immobles, s'admeten les intervencions de conservació, restauració, reforma o rehabilitació, ampliació i enderroc, condicionades a deixar constància documental (planimètrica i fotogràfica) per tal de garantir la permanència de la seva memòria. Quant als jaciments arqueològics, aquest nivell és aplicable als casos en que les intervencions tenen com a finalitat descobrir, investigar i documentar restes o vestigis.

- **Nivell de protecció 6: ÀREA D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA.** S'admeten les intervencions de documentació, prospecció, control de les obres d'edificació i/o excavació sistemàtica del subsòl en aquells llocs susceptibles de contenir jaciments arqueològics.

38. Adaptació funcional a les normatives sectorials

1. S'admeten les actuacions d'adaptació de l'edifici a les condicions exigides per normatives sectorials per al desenvolupament adequat de l'ús preexistent o per a restituir l'ús original, especialment quan sigui el d'habitatge.
2. Es consideren de caràcter prioritari les actuacions que tendeixin a millorar la seguretat estructural i l'accessibilitat.
3. L'adaptació haurà de ser respectuosa amb els valors patrimonials de l'element, que en cap cas podran quedar desvirtuats o compromesos de manera severa.

CAPÍTOL 2. NORMATIVA PARTICULAR DE REGULACIÓ DE LES INTERVENCIIONS EN ELEMENTS EN SÒL NO URBANITZABLE I URBANITZABLE

39. Regulació del sòl no urbanitzable vinculat a edificacions catalogades

1. Els terrenys classificats com a sòl no urbanitzable vinculats a les edificacions catalogades estaran subjectes a les determinacions del present Pla, als continguts i determinacions del PGO d'Arenys de Munt i a la legislació urbanística vigent (TRLUC i Reglament de la LUC, Decret 305/2006 de 18 de juliol).
2. Les intervencions en edificacions existents no catalogades situades en entorns de protecció, així com els seus usos, es regiran per les determinacions del PGO d'Arenys de Munt i a la legislació urbanística vigent (TRLUC i Reglament de la LUC, Decret 305/2006 de 18 de juliol).

40. Tractament de les edificacions

1. *Volumetria:* Es mantindrà la tipologia aparent respectant el volum edificat preexistent i la composició volumètrica originals (en els termes establerts en els arts. 50.3 del TRLUC i 55.3 del RLUC). Les possibles ampliacions o noves construccions auxiliars admeses no han d'afectar els valors arquitectònics i paisatgístics concurrents, i han d'estar justificades en les necessitats derivades del desenvolupament dels usos admesos. Es permet enderrocar cossos impropis en els casos indicats en la fitxa corresponent. En cas de substitució de volums existents s'haurà de reproduir fidelment la volumetria original.
2. *Coberta:* Es conservarà el tipus de coberta, i també els ràfecs de teulada originals en els casos indicats en la fitxa corresponent, que en el cas d'haver d'ésser substituïts s'ajustaran a les característiques i materials existents. Es conservarà els elements singulars existents (xemeneies, ràfecs, o altres). En cas de substitució d'una coberta, la seva ubicació serà la mateixa de l'existent, al mateix nivell, en cas de teulada s'utilitzarà les teules existents. En cas d'haver de fer aportació de noves teules, les noves s'utilitzaran com a canal. En el cas que no es pugui recuperar les teules existents, s'haurà de justificar aquesta circumstància i s'admetrà la construcció de la nova teulada amb teula àrab de ceràmica de color natural (vermellosa), sense tractaments especials (envellits, esmaltats, o altres). En els casos en que s'admet ampliació, les teulades seran amb teula àrab de ceràmica de color natural (vermellosa), sense tractaments especials (envellits, esmaltats, o altres).

3. *Façanes:* Com a norma general es mantindrà la composició existent de la façana. En els casos en que es permeten noves obertures o modificacions de les existents, aquestes hauran de mantenir proporcions, dimensions i composició d'acord amb les preexistents, mantenint la proporció original de buits i plens i la tipologia dels tancaments, admetent-se la incorporació de nous materials (acer, o altres) en llindes, ampits i brancals en les noves obertures.

S'ha de mantenir o restaurar els revestiments originals dels murs, amb les seves característiques i materials, en general amb morter de calç, estucat o similar, acolorit o acabat pintat.

S'admet deixar la pedra vista en aquells casos en que no hi ha indicis de l'existència d'un revestiment previ.

En cas de nous revestiments els materials, colors i textures seran els propis del lloc, es realitzaran amb morter de calç, acolorit o acabat pintat.

S'han de mantenir tots els elements constructius i ornamentals singulars: portals adovellats, brancals i llindes de pedra, fusta o totxo massís, inscripcions, dates, rellotges de sol, etc.

En els casos en que s'admet l'ampliació el revestiment serà continu de morter de calç o de ciment acabat pintat, i s'admet la pedra vista en elements concrets (sòcols, o altres) sempre que no es superi el 20% de superfície en cada façana.

4. *Estructura:* Es mantindrà la tipologia estructural i sempre que l'estat de conservació i requeriments funcionals ho permetin s'ha de mantenir els elements estructurals existents: parets de càrrega, voltes, arcs, encavallades, o altres.

5. *Materials:* Els materials utilitzats per a rehabilitació seran els mateixos de la construcció existent, tant aquests com els colors hauran de ser coherents amb les característiques de l'edificació, el caràcter del conjunt i amb l'entorn.

S'haurà de definir especialment les característiques de la fusteria en portes i finestres, que seran de fusta natural per envernissar o pintar, admetent-se la incorporació de nous materials (acer, o altres) en llindes, ampits i brancals en les noves obertures.

Igualment en els casos d'ampliació, s'admeten les fusteries metàl·liques, d'acer o d'alumini, acabat lacat, a més de les de fusta.

6. *Interior:* Es conservarà els elements amb valor patrimonial a l'interior de les edificacions (mobiliari, ornamentació, pintures, enteixinats, o altres). Es complirà els requisits derivats de la normativa tècnica aplicable de seguretat i habitabilitat.

41. Ampliacions

1. S'admet l'ampliació de superfície dels béns catalogats en els termes que estableixen el PGO, el Catàleg de masies i l'article 33 d'aquesta Normativa.
2. Aquelles edificacions que, fruit de la seva catalogació, no es permet el seu enderrocament però que tenen potencial de sostre segons el planejament general, podran ampliar-se, encara que el volum catalogat vulneri separacions a veïns o alçada reguladora màxima. En tot cas, les ampliacions

compliran els paràmetres del planejament vigent, si bé es poden admetre excepcions de forma convenientment justificada, que seran valorades per la Comissió del Patrimoni.

3. En els casos en que l'ús establert requereixi de forma imprescindible més superfície que l'existent, es prioritzarà l'ampliació de l'ús a través de la reutilització i transformació de les edificacions catalogades existents annexes a la principal.

4. En Sòl No Urbanitzable, s'admet en tots els casos la construcció de noves edificacions per a usos relacionats amb activitats agrícoles, ramaderes o forestals, en els termes establerts en el PGO, el TRLUC i el seu Reglament. El projecte haurà de definir la seva relació amb l'element catalogat i la seva integració paisatgística.

42. Previsió de riscos

L'existència de riscos de tipus geològic, inundació, incendi, etc., es determinen per a cada element en la seva fitxa corresponent. Les intervencions de caràcter general sobre un element catalogat hauran de preveure les mesures adients de prevenció d'aquests riscos, adequant l'entorn immediat en funció dels riscos i l'ús previst.

Pel que fa a la inundabilitat, s'haurà de respectar l'establert en l'article 6 i la Disposició Transitòria Primera i Segona del Decret 305/2006 de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'Urbanisme, així com el compliment dels "Criteris d'intervenció dels espais fluvials". Per poder realitzar obres en zona de policia de lleres (100m), caldrà disposar de la corresponent autorització prèvia de l'ACA. A menys que el planejament vigent ja hagués estat informat per l'ACA i s'hagués recollit les oportunes previsions formulades a l'efecte (art. 78.1 RDPH). En tot cas, s'estarà al previst als articles 52 a 54, 78 i 79 del RDPH. En tot cas, el domini públic hidràulic no computarà a efectes de repartiment de càrregues i beneficis.

43. Normativa relativa als entorns de protecció

1. S'entén per entorn de protecció aquella superfície a l'entorn de determinats elements catalogats, determinada en les corresponents fitxes, espai en el qual les intervencions resten subjectes al que determina aquest article.

2. Les intervencions en l'entorn d'elements catalogats han de buscar propostes arquitectòniques que no distorsionin la percepció de l'objecte de protecció ni el desmereixin.

3. Les intervencions en l'entorn d'elements catalogats hauran de tenir en compte la visualització dels elements protegits, no permetent-se la construcció de nous volums davant de les façanes més exposades visualment ni de construccions temporals en les visuals més importants.

4. No es permeten les tanques publicitàries en entorns de protecció, en cas de rètols informatius s'especificarà les característiques de les retolacions i es justificarà la seva idoneïtat.

5. Els projectes d'intervenció en un element catalogat hauran de justificar la integració en el paisatge dels elements de subministrament d'energia, aigua, sanejament i demés tipus d'instal·lacions.

6. En qualsevol intervenció de caràcter general s'haurà de fer ordenació de l'espai lliure al seu entorn, garantint que les noves intervencions no modifiquin substancialment el caràcter unitari del conjunt.

7. A més dels expressament indicats en el Catàleg, es conservarà els elements amb valor patrimonial, simbòlics o singulars i els elements paisatgístics d'interès mediambiental (arbres, pous, basses...), amb especial atenció en el manteniment i/o rehabilitació de les alineacions arbòries.

8. S'evitarà les intervencions que puguin perjudicar les funcions productives i es garantirà la continuïtat de les funcions ecològiques.

9. Es garantirà l'accessibilitat de vehicles, l'accés adient a l'ús i condicionament de l'espai d'aparcament necessari per l'ús establert.

10. Es protegirà els recorreguts tradicionals dels camins existents.

11. S'admeten les tanques en entorns de protecció en zones de sòl no urbanitzable sempre que garanteixin un mínim respecte amb el caràcter rural i visual sobre el medi i mantinguin les condicions que defineixen el paisatge on s'emplaça. Hauran de complir les condicions següents:

- S'admeten tanques amb elements vegetals, de fusta o filat amb pals de suport metàl·lics o de fusta fixats directament a terra, que no privin la visió del paisatge, amb una alçada màxima de 150 cm i alhora permetin el pas de fauna terrestre. Per tal de permetre el pas de micromamífers caldrà deixar un espai lliure entre la part inferior de la tanca i el terreny amb una alçada mínima de 30 cm.
- Pel que fa a les tanques de tipus vegetal, es prohibeix la utilització d'espècies al·lòctones i amb un fort caràcter invasor, prioritzant en qualsevol cas la utilització d'espècies vegetals autòctones.
- Amb caràcter excepcional i localitzat s'admet la construcció de tanques amb condicions diferents a les anteriors quan sigui necessari per motius de seguretat o per a la protecció de determinats elements funcionals, equipaments, edificacions, instal·lacions ramaderes i d'aquelles actuacions específiques autoritzables en sòl no urbanitzable per la Llei d'Urbanisme. En aquest cas s'haurà d'especificar les característiques de la tanca i minimitzar el seu impacte sobre l'ambient rural i natural circumdant.
- Per tancats superiors als 200 metres lineals caldrà incorporar al projecte un estudi paisatgístic que fixi les mesures que s'escaiguin per tal de trencar la continuïtat visual de la tanca.

CAPÍTOL 3. NORMATIVA PARTICULAR DELS BÉNS CATALOGATS EN SÒL URBÀ

44. Definició

1. Comprèn les disposicions referents als elements i conjunts arquitectònics catalogats en sòl urbà, que per llur característiques físiques, d'imatge, d'origen, edificació o funcionals constitueixen part del patrimoni de la ciutat, sent el reflex de l'evolució urbana i l'expressió d'una visió paisatgística singular de l'actual caràcter d'Arenys de Munt.

45. Objectius

1. Aquest capítol regula les intervencions en els elements i conjunts arquitectònics catalogats en sòl urbà, per tal de preservar-ne els valors de conjunt, tipològics, urbanístics i paisatgístics que els caracteritzen.

46. Façanes

1. Composició

- Les intervencions admeses en les façanes d'elements catalogats s'especifiquen en la corresponent fitxa. En els casos en que es permet la modificació, com a norma general, es seguiran eixos de composició vertical.
- En els forats només s'hi admet la barana, la fusteria i la persiana. No s'admeten aparells d'aire condicionat en finestres i balcons.
- El tractament global de la façana serà homogeni respecte el conjunt del sector.

2. Materials

Com a norma general es mantindrà el revestiment existent, o es repararà en els casos en que es permeti la seva substitució amb idèntiques característiques.

Les parts massisses s'acabaran arrebossades i pintades o estucades.

3. Color

Els projectes d'intervenció hauran de tenir una proposta gràfica de colors, el qual s'ajustarà a les preexistències, evitant colors estridents i d'integració en l'entorn. En qualsevol cas, s'ajustarà a les determinacions del PGO d'Arenys de Munt, que estableix en el seu article 48.3 que els materials d'acabats de la façana seran arrebossats i revestiments continus segons la carta de colors aprovada per l'Ajuntament d'Arenys de Munt.

4. Mitgeres

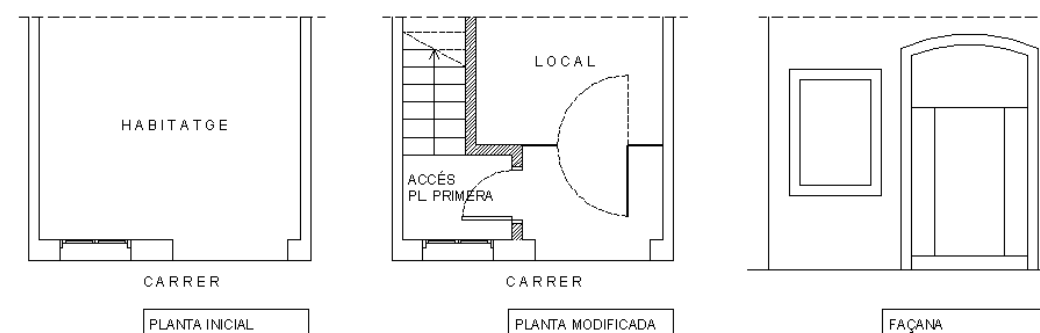
Les mitgeres que hagin de quedar vistes es tractaran, en material i color, igual que la façana.

47. Plantes baixes

1. El tractament de material i color en les plantes baixes serà similar al de la resta de l'edifici, no permetent-se aplacats que desvirtuin els materials característics propis de la tipologia original d'aquests edificis.

2. En les obres de reforma, si existeix un arc o altre element estructural propi de la tipologia original, aquest s'haurà de mantenir. En altres casos, tan sols podrà utilitzar-se l'arc de mig punt o rebaixat en els forats de façana quan hi hagi preexistències a l'entorn de referència.

3. En els casos en que es determini que s'ha de mantenir les obertures existents, en cas de canvi d'ús de la planta baixa, o altre motiu que suposi la creació d'un accés independent a les plantes superiors, es mantindrà la composició de façana segons el següent esquema tipològic:



4. No s'admeten marquesines fixes. S'admeten veles o tendals en carrers de més de 4 m d'amplada, sempre i quan siguin plegables, no sobresurtin més d'un quart de l'amplada del carrer ni més de 2 m, amb una amplada màxima de 3 m i no desvirtuin els valors patrimonials de l'element catalogat.

5. Els aparadors no sobresortiran del pla de façana, exceptuant els elements expressament catalogats, i tant aparadors com accessos a locals comercials, en contacte directe amb l'exterior, hauran de tractar-se de manera que s'integrin a l'entorn on estan situats.

6. Es conservaran els portals existents amb portes de dues fulles batents de fusta, que en obrir-se ocupen l'espai públic i baten sobre la façana o bé els laterals del portal. S'admet la seva restauració, i en els casos en que el seu estat sigui molt deteriorat, s'admet reproducció amb idèntiques característiques de l'existent. El manteniment de les portes implica conservar els elements del portal, les seves dimensions, brancals i llinda.

48. Balcons i finestres

1. Com a criteri general es mantindran els balcons i finestres existents, admetent-se la seva modificació sempre que ho permeti la corresponent fitxa individualitzada i es mantingui la tipologia de façana predominant a l'entorn.

2. En les obres de reforma es mantindran els brancals i llindes existents de pedra vista originals de l'edifici.

49. Coronació

1. Els edificis catalogats mantindran l'alçada de la façana, independentment de l'alçada reguladora màxima establerta pel PGO en la zona on s'emplacin, i es mantindran els elements de cornisa i remat.

2. S'admet el canaló vist i el baixant de pluvials per la façana allà on sigui un element utilitzat en la majoria de les façanes del tram de carrer, fins a nivell de forjat de planta baixa.

50. Materials

1. Materials permesos

- a) L'acabat de façana serà preferentment estuc clàssic a la calç, o pintura al silicat damunt d'arrebossat amb acabat remolinat llis.
- b) La utilització d'aquests materials a les façanes serà homogènia.

2. Detalls de façana

Els detalls poden ser de material lliure, respectuosos amb el conjunt i mantenint la homogeneïtat del conjunt de la façana.

3. Materials no permesos

No s'admeten expressament els marcs brillants d'alumini o acer a la fusteria de les obertures o a les baranes, els sòcols i revestiments ceràmics, ni el totxo vist utilitzat com a tractament global de la façana.

51. Rètols i anuncis

Els rètols i anuncis en elements catalogats s'ajustaran a les determinacions del PGO i de l'Ordenança municipal vigent.

52. Cobertes

Es conservarà el tipus de coberta, el ràfec de teulada original i elements singulars (canals, xemeneies, ...) en els casos indicats en la fitxa corresponent.

53. Normativa relativa als entorns de protecció en Sòl Urbà

1. S'entén per àrea o entorn de protecció en sòl urbà aquella superfície sobre la qual s'estableixen mesures de protecció. Les fitxes dels elements catalogats poden establir aquesta àrea de protecció gràficament.

2. Les mitgeres que formin part de l'entorn d'un element seran tractades com a façanes en allò referent als acabats.

3. Les intervencions en l'entorn d'elements catalogats hauran de tenir en compte la visualització dels elements protegits, i ajustar-se, en la mesura que sigui possible, en alçada, composició, materials, textura i color en relació a l'edifici catalogat.

4. No obstant, s'evitarà solucions falsament mimètiques i s'aportarà propostes arquitectòniques que no distorsionin la percepció de l'objecte de protecció ni el desmereixin.

5. En tot cas, es remetrà a allò establert a la normativa específica de cada element contemplada en la fitxa de protecció.

CAPÍTOL 4. NORMATIVA PARTICULAR DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC

54. Àmbit d'aplicació

1. Formen part del patrimoni arqueològic d'Arenys de Munt els béns mobles i immobles situats o procedents de superfície, del subsòl o sota l'aigua que poden servir com a instruments per al coneixement de la història o la cultura, sempre que per obtenir aquest coneixement calgui estudiar-los amb metodologia arqueològica.

2. Formen part del patrimoni paleontològic d'Arenys de Munt els elements fòssils no relacionats amb l'ésser humà ni amb els seus orígens o antecedents, situats o procedents del sòl, del subsòl o sota l'aigua, que formen part d'una unitat coherent encara que individualment no tinguin especial rellevància, susceptibles de ser estudiats amb una metodologia paleontològica.

55. Objecte

1. És objecte d'aquesta normativa:

- a) Definir les Àrees d'Expectativa Arqueològica (AEA) o Àrees d'Expectativa Paleontològica (AEP) que han de ser objecte de protecció pel fet que existeixin indicis racionals, evidències materials, antecedents històrics o altres, que permetin suposar l'existència de restes arqueològiques o paleontològiques i establir les categories de protecció.
- b) Delimitar i regular les actuacions als Espais de Protecció Arqueològica (EPA) i Bens Culturals d'Interès Nacional (BCIN), susceptibles de materialitzar Intervencions Arqueològiques Preventives, amb anterioritat a la transformació del sòl i/o a la intervenció sobre un lloc o immoble explícitament catalogat.
- c) Facilitar el procediment que garanteixi l'obtenció de documentació i estudi sobre qualsevol troballa arqueològica o paleontològica i la seva possible protecció.
- d) Propiciar la recuperació física, la consolidació i l'adequació museològica dels béns d'interès arqueològic o paleontològic que estiguin en prou bon estat de conservació i que permetin el seu aprofitament científic, cultural, didàctic i social.

56. Classificació i protecció

1. El patrimoni arqueològic i paleontològic es classifica en els següents tipus:
 - Zona Arqueològica (ZA) associada a un Bé Cultural d'interès Nacional (BCIN), en el cas que els béns immobles declarats tinguin en el subsòl restes que siguin susceptibles d'ésser estudiades arqueològicament. La declaració del bé especificarà la delimitació de l'entorn necessari per a la seva protecció, que pot incloure el subsòl, si la seva alteració afecta els valor o l'estudi. Articles 7 f i 11 b de la Llei 9/1993.
 - Espais de Protecció Arqueològica (EPA), és una categoria de protecció atorgada per l'Administració de la Generalitat de Catalunya a aquells llocs que no han estat declarats BCIN on, per evidències materials, per antecedents històrics o d'altres indicis, es presumeix l'existència de restes arqueològics. Els Espais de Protecció Arqueològica (EPA) mantenen una alta expectativa arqueològica i són objecte de la protecció que determini la resolució per la qual han rebut aquella classificació. Article 49 de la Llei 9/1993.
 - Jaciments Arqueològics (JA) són aquells llocs on existeixen restes constructives o elements de cultura material fruit de l'activitat humana, documentats a través de prospeccions superficials o d'excavacions del subsòl. La informació sobre els jaciments arqueològics coneguts està recollida a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya amb un registre numerat, que periòdicament es revisat amb la incorporació de noves dades. Van rebre la categoria de Cultural d'Interès Local (BCIL) els jaciments que quan va entrar en vigor de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català eren inclosos al Pla General d'Ordenació Urbana d'Arenys de Munt.
 - Àrees d'Expectativa Arqueològica (AEA), són aquells llocs en els que pels coneixements històrics, documentals, tipològics o altres és plausible suposar l'existència de restes arqueològiques.
 - Àrees d'Expectativa Paleontològica (AEP), són aquells llocs que pels coneixements geològics, paleontològics o altres és plausible suposar l'existència de restes paleontològiques.
2. Les intervencions sobre aquests espais es regiran d'acord amb el que estableix la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i el Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

57. Regulació de les intervencions arqueològiques a les Zones Arqueològiques associades a Béns Culturals d'Interès Nacional (ZA), Espais de Protecció Arqueològica (EPA) i als Jaciments Arqueològics (JA)

1. Qualsevol intervenció pública o privada als àmbits que s'han inclòs en aquest Pla especial urbanístic de protecció i catàleg del patrimoni arquitectònic, històric i ambiental, inclosos com a Zones Arqueològiques associades a Béns Culturals d'Interès Nacional (ZA), Espais de Protecció Arqueològica (EPA), Espais de Protecció Paleontològica (EPP) i Jaciments Arqueològics (JA) requereix l'aprovació prèvia per part del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya del corresponent projecte d'intervenció, sens perjudici de la llicència municipal que sigui preceptiva segons la legislació.
2. L'Ajuntament d'Arenys de Munt haurà de ser informat de l'inici, evolució i acabament dels treballs, així com de qualsevol troballa que es produeixi.

3. A efectes de protecció les Zones Arqueològiques (ZA) associades a Béns Culturals d'Interès Nacional, els Espais de Protecció Arqueològica (EPA) i els Espais de Protecció Paleontològica (EPP) tenen la consideració de Béns de Protecció urbanística (BPU).

58. Regulació de les intervencions a les Àrees d'Expectativa Arqueològica i Paleontològica

1. En el procés de concessió de llicència d'enderroc, reforma o rehabilitació que afecti a planta baixa o soterrània o nova edificació en Àrees d'Expectativa Arqueològica i Paleontològica els serveis tècnics municipals emetran informe en el qual es proposaran les intervencions arqueològiques o paleontològiques que caldrà realitzar per detectar els possibles vestigis arqueològics o paleontològics i obtenir la màxima informació històrica d'aquell àmbit abans d'iniciar qualsevol moviment de terra. En fer aquestes intervencions de forma prèvia a l'inici de les obres, el procediment garanteix als promotors el desenvolupament de les obres previstes sense risc d'ésser paralitzades o retardades.
2. Per dur a terme l'actuació, el promotor haurà de redactar un projecte d'intervenció arqueològica o paleontològica que es remetrà a l'Ajuntament d'Arenys de Munt i al Servei d'Arqueologia i Paleontologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya perquè l'informi i autoritzi la Intervenció Arqueològica o Paleontològica Preventiva. El document ha de contenir la documentació marcada a l'article 15 del decret 78/2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic. La Direcció del Servei Territorial del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya comunicarà a l'Ajuntament la seva resolució.
3. El finançament de l'actuació correspon al promotor. No obstant això, la Generalitat de Catalunya podrà col·laborar de la forma que estimi més convenient amb l'aportació de mitjans econòmics, personals o materials.
4. La Intervenció Arqueològica Preventiva té dues fases: la realització d'una prospecció o control superficial per detectar possibles restes arqueològiques o paleontològiques i, en cas positiu, l'excavació arqueològica de les estructures i els estrats arqueològics. Durant l'execució dels treballs d'enderroc, moviment de terres i altres actuacions en el subsòl en Àrees d'Expectativa Arqueològica o Paleontològica, els tècnics municipals i del Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya podran efectuar-ne el seguiment regular de la intervenció als efectes de tenir coneixement in situ dels descobriments i d'assessorar la propietat i la direcció facultativa en ordre a la conservació del patrimoni arquitectònic i arqueològic o paleontològic.
5. Un cop finalitzada una Intervenció Arqueològica o Paleontològica Preventiva l'arqueòleg o paleontòleg que l'hagi dut a terme ha d'elaborar, en el termini màxim de dos mesos, un informe que reculli les principals conclusions de la intervenció. Aquest informe serveix poder atorgar el permís per al tractament definitiu de les restes arqueològiques o paleontològiques i per tal que l'Ajuntament d'Arenys de Munt pugui concedir la llicència sol·licitada. En el tràmit de concessió de la llicència es facilitarà la visita de la finca per part dels tècnics municipals per procedir a redactar l'informe pertinent.
6. Després de la Intervenció Arqueològica Preventiva, i amb els resultats recollits a l'Informe, el/la promotor/a ha de sol·licitar a la Generalitat el permís per poder fer el tractament definitiu del jaciment. Aquest tractament pot consistir en la preservació in situ (consolidació o rebliment), el desmuntatge i trasllat de les restes o l'eliminació, amb un seguiment que garanteixi la salvació dels valors culturals. Un cop redactada la resolució per al tractament definitiu del jaciment arqueològic,

el/la promotor/a pot desenvolupar l'actuació prevista o bé haurà de modificar el projecte a causa de l'entitat de les estructures identificades.

7. En la tramitació dels plans parcials, especials, projectes d'edificació i projectes d'urbanització que afectin a Àrees d'Expectativa Arqueològica i Paleontològica s'haurà d'incloure un projecte en el que es relacionen les mesures necessàries per a la conservació del patrimoni arqueològic afectat. En aquest sentit, la memòria dels documents a tramitar haurà d'incloure:

- a) La delimitació de l'àmbit i la informació actualitzada que es disposi sobre el jaciment o la zona de protecció arqueològica.
- b) Les mesures de protecció proposades.

El projecte es remetrà al Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya perquè l'informi. El document que es presenti per a l'aprovació definitiva haurà d'incorporar el resultat de l'informe anterior, incloent dins de les despeses a considerar, les necessàries per a la conservació del patrimoni arqueològic o paleontològic.

59. Troballes fortuïtes

1. El patrimoni arqueològic i paleontològic recollit en aquest Pla Especial Urbanístic de Protecció i Catàleg del Patrimoni Arquitectònic, Històric i Ambiental, és susceptible d'incrementar-se per la troballa per atzar de restes en superfície i per descobriments fortuïts i imprevistos durant la realització de remocions del subsòl o d'edificis.

2. Si durant el desenvolupament d'obres públiques o privades es descobrís restes arqueològiques o paleontològiques, el/la promotor/a i la direcció facultativa de l'obra són responsables solidaris de les obligacions de paraitzar immediatament els treballs, prendre les mesures adequades per a la protecció de les restes i comunicar el descobriment a l'Ajuntament d'Arenys de Munt i al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, en un termini màxim de 48 hores i en cap cas no se'n pot donar coneixement públic abans d'haver informat les dites administracions.

3. Els treballs es mantindran suspesos durant el termini i condicions que estableixen els articles 51 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i l'article 22 del Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

CAPÍTOL 5. NORMATIVA PARTICULAR DE BÉNS NATURALS, I AMBIENTALS I PAISATGÍSTICS

Secció 1ª. Disposicions generals

60. Objecte

És objecte d'aquesta normativa particular l'establiment de mesures necessàries per protegir i gestionar el patrimoni natural, ambiental i paisatgístic del terme municipal d'Arenys de Munt per tal de preservar, consolidar i millorar les condicions dels espais definits en els següents articles.

61. Objectius

És l'objectiu d'aquesta norma determinar els àmbits d'actuacions i regular les intervencions que s'esdevinguin per tal de garantir una correcta protecció i gestió del patrimoni natural, ambiental i/o paisatgístic i la seva funció ecològica i ambiental com a elements estructuradors del paisatge així com per a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i la funció social, al ser elements que s'identifiquen amb el paisatge del municipi i gaudeixen de valors culturals i històrics, així com d'aquells elements puntuals que integren aquest patrimoni.

62. Classificació

1. Els béns catalogats del patrimoni natural, ambiental i paisatgístic es classifiquen en:

- a) Béns naturals:
 - Espais d'interès natural
 - Xarxa fluvial: rieres, rials i torrents
 - Boscos singulars
 - Arbres monumentals, arbres d'interès local i arbredes
 - Hàbitats naturals, comunitats vegetals i flora
- b) Béns ambientals i paisatgístics
 - Àrees i entorns d'interès paisatgístic
 - Recorreguts: camins, itineraris
 - Fonts i safareigs
 - Elements caracteritzadors del paisatge rural: turons, espais oberts
 - Fondos
 - Espais urbans de valor ambiental

2. Comprenen espais, àrees o elements que cal preservar, mantenir i consolidar de processos de degradació o desaparició, així com de qualsevol que pugui afectar negativament els valors paisatgístics, ambientals, naturals i/o patrimonials, sense perjudici de les activitats o condicions autoritzades d'acord amb la normativa sectorial i urbanística aplicable en cada moment.

63. Regulació

1. La protecció d'alguns dels elements esmentats a l'article anterior ve regulada específicament per la normativa sectorial d'aplicació i pel planejament general d'Arenys de Munt pel que fa a la regulació del sòl no urbanitzable i al règim d'usos permesos, així com d'altra normativa sectorial i urbanística específica, entre d'altres:

- Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de les serres del Montnegre-Corredor (Serralada de Marina) aprovat el 20 de juliol de 1989.
- Acord 112/2006 del Govern de la Generalitat pel qual s'aprova la proposta catalana de Xarxa Natura 2000 que inclou l'espai LIC Serres del Litoral septentrional i l'espai ES5110011-2 d'ampliació de l'espai Montnegre-EI Corredor.
- Pla d'Espais d'Interès Natural (Llei 12/1985 de 13 de juny, modificada per la Llei 12/2006, de 27 de juliol).
- Pla Territorial Metropolità de Barcelona, aprovat definitivament l'abril de 2010.

2. Les determinacions i els nivells de protecció que es fixin a cada fitxa del Catàleg són d'obligat compliment per a les administracions, així com per als particulars, respectant les facultats de l'administració de la Generalitat de Catalunya i de l'administració general de l'Estat dins del seu àmbit de competències, determinada per la normativa corresponent.

3. Les presents determinacions, tant les incloses en aquesta normativa com les de caràcter específic contingudes a les fitxes del Catàleg, hauran de tenir-se en compte en el planejament derivat que es desenvolupi amb justificació del seu compliment.

4. No s'admetran alteracions als elements catalogats sense la corresponent autorització per part de l'administració corresponent. Les intervencions en elements naturals i/o paisatgístics catalogats, així com els seus usos, s'adaptaran a les determinacions de la present normativa, el planejament general i la legislació urbanística vigent.

64. Tipus d'intervencions

1. Les intervencions sobre el catàleg de béns naturals, ambientals i paisatgístics d'aquest Catàleg es regiran de forma general per les següents actuacions:

- *Preservació del paisatge/ Conservació:* S'inclouen aquelles intervencions que tenen per objecte la protecció, evitar la degradació, la pèrdua dels valors de l'element, a través de la gestió de l'ús dels recursos naturals, com són el sòl, el paisatge, etc., com també el manteniment, la rehabilitació, el restabliment i l'increment, si s'escau, de les poblacions.
- *Millora:* intervencions que tenen la finalitat l'adequació, millora o reposició dels elements o de les condicions del medi amb el manteniment de les característiques morfològiques.
- *Restauració:* intervencions que tenen la finalitat de reparar o actuar sobre la totalitat o parts dels elements per tal de recuperar els valors que ha perdut i que interessin que tornin a establir-se.

2. No és permès les activitats o usos que puguin malmetre les característiques principals que fan catalogables els elements que s'han inclòs, entre d'altres: modificacions de la vegetació autòctona, de les condicions bàsiques de vida de la fauna, modificacions de la morfologia del terreny, dels cursos hídrics, fonts, de l'alteració de l'entorn d'arbredes, boscos, del patrimoni rural o d'altres elements catalogats. Es prohibeix, també, amb caràcter general, qualsevol transformació d'aquests espais que pugui representar un perill o una afectació que suposi la pèrdua d'elements amb interès mediambiental, l'alteració del sòl o la transformació del paisatge característic d'aquests indrets, així com la instal·lació d'elements de publicitat o similars que no estiguin permesos per la normativa del planejament general i d'acord amb les determinacions que estableixi el Catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona.

65. Instruments de custòdia del territori

1. Mitjançant diferents opcions de custòdia del territori, es podran adoptar acords amb propietaris de finques privades i entitats de custòdia per vetllar per la conservació dels recursos i dels valors naturals, culturals i del paisatge de les finques que continguin elements catalogats definits en aquest Pla especial.

2. Amb aquests acords, l'Ajuntament vol aconseguir que els propietaris puguin obtenir suport per conservar els valors i els recursos de la seva finca i que les entitats de custòdia col·laborin amb els propietaris per gestionar i protegir el territori, els seus recursos i els valors naturals, culturals i paisatgístics.

3. Els acords de custòdia podran contenir clàusules per potenciar activitats de conservació del patrimoni natural, garantir l'accés públic als espais i assegurar la protecció de determinats recursos i valors de la finca.

4. L'Ajuntament d'Arenys de Munt i les institucions públiques implicades en aquest territori també podran actuar com a entitats de custòdia col·laborant amb d'altres entitats, oferint el seu suport per tal d'assolir acords de custòdia, així com cercant procediments innovadors per a l'adquisició de finques de valor que finalment esdevindran patrimoni públic.

5. Els acords de custòdia podran ser de dos tipus:

- Acords de custòdia del territori sense transmissió de la propietat, on es fixaran els termes de gestió i protecció coparticipativa que la propietat aplicarà, assessorada per l'entitat de custòdia o altres entitats vinculades a la custòdia.
- Acords amb transmissió de la propietat, on l'entitat de custòdia rebrà la propietat plena de mans del seu propietari anterior. En aquest cas, l'entitat adquirirà la capacitat de decisió sobre el futur de la finca i vetllarà també per la conservació a llarg termini dels recursos i dels valors previstos en l'acord de transmissió.

6. Les opcions legals per a la custòdia del territori sense transmissió de la propietat es poden establir bàsicament a partir de:

- La cessió o transmissió de drets reals (usdefruit, servituds o d'altres).
- La constitució d'un arrendament.

7. En aquest sentit es podran establir acords de gestió, entesos com aquells acords privats ja siguin verbals o escrits, en forma de conveni o de contracte entre el propietari i l'entitat de custòdia per tal de pactar un seguit de clàusules de protecció i d'altres orientades a facilitar uns usos i uns aprofitaments dels recursos compatibles amb la conservació dels valors naturals, culturals i paisatgístics de la finca.

També es podran formalitzar acords de custòdia a través del corresponent document legal elevat a escriptura pública que concreti alguna de les opcions jurídiques, sense transmissió de la propietat, determinades per la legislació civil catalana.

8. Pel que fa als Elements botànics d'interès municipal, es podrà arribar a acords d'adopció d'aquests elements.

9. Les opcions legals per a la custòdia del territori amb transmissió de la propietat es podran establir bàsicament a partir de:

- La donació
- La compravenda
- La permuta
- L'herència o el llegat

Els acords que s'estableixin a partir d'opcions legals amb transmissió de la propietat es formalitzaran mitjançant contracte regulat per cada forma de transmissió del domini de la finca. Aquests contractes es podran elevar a escriptura pública que tindrà accés al Registre de la propietat per a la seva constància i publicitat respecte de tercers.

66. Ajuts, subvencions i beneficis fiscals

1. L'Ajuntament d'Arenys de Munt, podrà preveure, segons programa municipal corresponent, els ajuts per a la gestió dels elements naturals, ambientals i/o paisatgístics catalogats en aquests Pla Especial i Catàleg per aquells propietaris que així ho sol·licitin, comproment-se mitjançant els acords de custòdia previstos a l'article anterior, a la seva conservació i actuï de forma activa en la preservació i millora del patrimoni catalogat, complint amb les condicions que s'estableixen a les pròpies fitxes de catàleg i als requisits previstos a la normativa de desenvolupament i/o convocatòria corresponent d'acord amb la legislació vigent.

2. En una finca de titularitat privada, la consideració que algun dels seus béns estigui catalogat en aquest Pla especial podrà comportar l'obtenció de beneficis fiscals quan l'Ajuntament així ho estableixi a les Ordenances fiscals municipals.

Secció 2ª. Elements d'interès natural

67. Règim aplicable

1. La protecció dels elements naturals formats per arbres monumentals, arbres d'interès local i arbredes, espais d'interès natural, rieres, rials i torrents, hàbitats naturals, comunitats vegetals i flora i altres elements naturals d'interès es determina a cada fitxa del Catàleg.

2. No és permès amb caràcter general qualsevol transformació dels elements o espais amb interès natural que puguin alterar els valors pels quals són protegits, l'alteració del sòl o el paisatge característic de l'indret, sent d'aplicació el que es preveu al planejament general respecte a les disposicions en sòl no urbanitzable i a la normativa sectorial d'aplicació per a cada cas concret.

3. A les determinacions de cada element, s'estableixen les següents condicions:

- Protecció de la flora i fauna autòctones i els hàbitats naturals
- Afavoriment de la seva evolució cap a estadis de major maduresa
- Preservació i potenciació d'espècies de fauna sedentària i migratòria presents a l'entorn protegit
- Restauració dels sectors actualment malmesos
- Protecció de la seva importància ecopaisatgística i la funció connectora
- Preservació dels elements d'arquitectura d'interès

68. Espais d'interès natural

1. Definició i objectius

Formen part d'aquests elements tots aquells espais protegits per la legislació sectorial. En aquests espais és d'aplicació els Plans especials de protecció vigents, així com els Plans de gestió vigents o que es formulin en el futur.

La condició d'espai d'interès natural preveu la protecció dels elements que el caracteritzen, en especial la flora i fauna pròpia, l'interès agrari, forestal, ecològic o paisatgístic i la seva funció connectora entre altres espais d'interès ambiental. També s'inclou la protecció dels elements que li donen identitat com són les construccions històriques associades a l'activitat agrària, hàbitats singulars, fràgils o que hostatgen flora o fauna d'especial interès, així com els accessos utilitzats històricament, tots aquests elements, definits i ampliat en les corresponents fitxes del Catàleg, que es protegeixen expressament.

Les parts nord-oest i nord-est del terme municipal s'inclouen a l'espai Serres de Montnegre- el Corredor del Pla d'espais d'interès natural (PEIN), a l'espai Serres del litoral septentrional de la Xarxa Natura 2000, declarat com a zona especial de conservació, i al Parc del Montnegre i el Corredor de la Xarxa de Parcs Naturals gestionada per la Diputació de Barcelona.

2. Regulació de les intervencions

Independentment de la tipologia de béns catalogats, els béns situats a l'espai del PEIN i de la Xarxa Natura 2000 i/o del Parc del Montnegre i el Corredor, la normativa ambiental d'aplicació és:

- Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals
- Acord de Govern GOV/112/2006, de 5 de setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la proposta de llocs d'importància comunitària (LIC)
- Pla especial del Montnegre i Corredor, aprovat definitivament en data 20 de juliol de 1989
- Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural (PEIN)
- Acord GOV/150/2014, de 4 de novembre pel qual es declaren zones especials de conservació de la regió biogeogràfica mediterrània, integrants de la xarxa Natura 2000

Així mateix, cal tenir en compte que els projectes que desenvolupin les determinacions del present Pla especial poden ser objecte d'avaluació d'impacte ambiental simplificada en cas que afectin de forma apreciable els espais protegits de la xarxa Natura 2000, d'acord amb l'article 7 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

En l'àmbit del Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de les serres del Montnegre-Corredor (Serralada de Marina), la protecció dels elements es farà d'acord amb les determinacions de l'esmentat Pla especial i s'ajustarà a les determinacions del PGO d'Arenys de Munt, que estableix en els seus articles 148 i 149. Qualsevol iniciativa d'intervenció, d'ús, activitat o edificació haurà de ser sotmesa a informe previ del departament de la Generalitat de Catalunya competent en la matèria.

En l'àmbit de la zona de valor natural (clau C3), la regulació de les intervencions seran d'acord amb les determinacions del PGO i en concret l'article 137, entre d'altres.

3. Usos

D'acord amb les determinacions del Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de les serres del Montnegre-Corredor (Serralada de Marina).

En l'àmbit de la zona de valor natural (clau C3), les actuacions permeses seran d'acord amb les determinacions del PGO, així com:

- a) La recuperació de terres ermes amb plantacions de conreus llenyosos com ara els cirerers o altres arbres fruiters, la vinya, etc., així com la recuperació i millora de les plantacions existents.
- b) No es permetrà la introducció d'espècies vegetals invasores i/o al·loctones.

4. Gestió

Aquests elements estan situats preferentment en sòl no urbanitzable de protecció natural i paisatgística, la zona d'Espai Natural Montnegre-Corredor (clau C2) i la zona de valor natural (clau C3).

D'acord amb les determinacions del Pla Especial de Protecció del Medi Físic i de Paisatge de les Serres del Montnegre-Corredor i les determinacions del PGO d'Arenys de Munt.

69. Xarxa fluvial: rieres, rials i torrents

1. Definició i objectius

Compren les lleres públiques de rieres, rials i torrents inclosos al sistema hidrològic i de ribera definit al PGO i les seves àrees adjacents sobre les que es manté com a zona de protecció i servitud, amb l'objectiu de protecció de les rieres rials i torrents, tan pel que fa a la llera, els mots, la ribera i l'entorn pel seu valor històric, tradicional, hidrològic, paisatgístic o ambiental.

2. Regulació de les intervencions

S'ajustarà a les determinacions del PGO d'Arenys de Munt, que estableix en el seu article 40. I en concret:

- a) Amb caràcter general es garantirà la conservació de la vegetació autòctona de ribera en els torrents i rieres, així com les seves condicions per la seva regeneració i millora. Com a mesura compensatòria es restaurarà amb espècies autòctones i es retiraran les espècies de tipus invasiu que hi pogués haver (d'acord amb el llistat d'espècies de l'annex I de la present normativa).
- b) Es prohibeixen els moviments de terres, les desforestacions dels marges, les extraccions d'àrids i la tala indiscriminada d'arbrat.
- c) Per poder realitzar actuacions en zona de policia de lleres, caldrà disposar de la corresponent autorització prèvia de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), a menys que el planejament urbanístic o els plans d'obres de l'administració, haguessin estat informats

per l'organisme hidràulic competent i haguessin recollit les oportunes previsions formulades a l'efecte. En tot cas, s'estarà al previst als articles 52 a 54, 78 i 79 RDPH.

- d) Totes les obres que s'hagin de realitzar en zona de domini públic hidràulic caldrà que obtinguin autorització expressa.
- e) Amb referència a les obres de pas (ponts, viaductes, obres de drenatge menors, obres de fàbrica en camins rurals, i les seves modificacions, guals, etc.) i els encreuaments de conduccions o serveis sota lleres, caldrà aplicar el document tècnic redactat per l'ACA «Guia tècnica. Recomanacions tècniques per al disseny d'infraestructures que interfereixen en l'espai fluvial».
- f) Els càlculs hidrològics i hidràulics es determinaran seguint el document tècnic «Guia tècnica. Recomanacions tècniques per als estudis d'inundabilitat d'àmbit local», aprovat per l'ACA.
- g) Les actuacions que es prevegin sobre l'espai fluvial (com per exemple mesures correctores de la inundabilitat) hauran de fer-se d'acord amb els «Criteris d'intervenció dels espais fluvials» i les «Directrius de planificació i gestió de l'espai fluvial», redactats per l'ACA i publicats a la seva pàgina web.
- h) No es permetrà interrompre els rials i torrents o variar la seva direcció eliminant la vegetació i fent moviments de terres per ampliar els conreus del voltant.
- i) No es permetrà l'eliminació de la vegetació de la xarxa hidrogràfica i el pas de camins que discorren per la seva llera i que alterin la seva capacitat de desguàs, a excepció de quan ho determini l'autoritat ambiental.
- j) Com a criteri general, cal evitar la impermeabilització de les lleres.
- k) Es permetrà l'eliminació de les espècies al·loctones i no es permetrà la introducció i potenciació d'aquest tipus de vegetació.

3. Usos

Segons determina la normativa del Pla general (article 40).

4. Gestió

Es podrà tramitar la redacció de plans especials de recuperació i restauració de torrents i dels seus entorns, especialment en els seus traçats en sòls no urbanitzables, amb la finalitat de potenciar el seu caràcter com a connector biològic del territori, i segons les determinacions del PGO d'Arenys de Munt (article 112 i 113).

70. Bosc singulars

1. Definició i objectius

Són formats per l'agrupació de varis arbres que per la seva espècie, mida, edat, composició paisatgística, singularitat o història es considera destacable i objecte de protecció. En aquest apartat s'inclouen, no només aquells espais on hi dominen espècies arbòries, sinó que també aquells espais que constitueixen hàbitats importants i que potencialment podrien arribar a tenir un estrat arbòri al llarg de la successió ecològica d'aquell ecosistema.

2. Regulació de les intervencions

- a) Queda prohibida la tala total o parcial, així com qualsevol tipus de dany com són tales indiscriminades, la tala d'arrels, danys a l'escorça, la perforació per a fixar elements, entre d'altres accions perjudicials. Tant a l'interior del bosc com a l'entorn immediat, queda prohibit qualsevol moviment de terres, abocaments i el pas d'instal·lacions aèries o d'altres amb caràcter lineal i amb impacte visual, aplicant-se el que preveu la normativa del planejament general per a aquests casos.
- b) Per a efectuar tractaments fitosanitaris serà preceptiu un informe dels serveis tècnics municipals. Caldrà garantir en tot moment, per part dels propietaris, públics o privats, el bon estat general del bosc, d'acord amb un usos que no la malmetin.
- c) No es permetrà l'introducció d'espècies vegetals al·lòctones Tindran aquest nivell de protecció totes les espècies protegides pel Pla Especial del parc Montnegre i el Corredor.

3. Usos

Segons determina la normativa del pla general en funció de la qualificació urbanística de la zona en què es troba.

4. Gestió

L'Ajuntament posarà a disposició dels propietaris privats els serveis tècnics municipals per a fer el seguiment d'aquests espais. Els propietaris n'hauran de facilitar l'accés per a permetre el seguiment tècnic i la supervisió dels elements protegits. Tanmateix podrà proposar un Pla d'usos i d'ordenació per al correcte manteniment de boscos singulars de caràcter públic pel que fa a les activitats de lleure, educatives, ambientals i culturals que s'hi desenvolupin.

Es potenciarà l'aprofitament sostenible del bosc permetent-se l'aclariment i explotació forestal de l'arbreda prèvia la redacció d'un pla d'aprofitament integral que especifiqui els criteris de selecció, persistència de la massa forestal protegida i els treballs a aplicar per a cada cas.

71. Arbres monumentals i singulars: arbres i arbredes d'interès i jardins

1. Definició i objectius

Són arbres i arbredes d'interès comarcal i local i dels conjunts enjardinats que destaquen per una o varies característiques de tipus biològic (dimensió, edat, raresa i/o singularitat de l'espècie), paisatgístics, històrics, socials, culturals o bé per la seva relació amb altres elements arquitectònics protegits.

L'objectiu és la definició dels criteris de manteniment i d'intervenció per garantir la supervivència i persistència dels arbres o arbredes d'interès i la seva comunitat vegetal.

2. Regulació de les intervencions

a) Integral

- La poda només s'autoritzarà si té per objecte millorar les condicions de salut i viabilitat de l'element protegit.
- No és permesa la substitució ni modificació del seu emplaçament, com tampoc l'alteració de l'entorn immediat. S'admetrà el trasplantament de forma excepcional pels casos en que es justifiqui per a protegir l'element.

- Qualsevol obra o modificació de l'entorn, en un radi inferior a 10 metres de la projecció de la copa al terra, haurà de garantir que no perjudicarà el manteniment i la viabilitat de l'arbre protegit.
- b) Ambiental
 - Es permetrà la substitució de plantes i arbrat, preferentment mantenint les espècies originals catalogades i mantenint sempre les característiques i qualitat del conjunt.
 - Es permetran aquelles actuacions que no afectin la conservació de les característiques tipològiques, estructurals, funcionals, ambientals i paisatgístiques del jardí.
 - Prèviament a qualsevol intervenció caldrà definir quins són els elements originaris del conjunt que fonamenten la seva catalogació (que seran considerats elements principals) i quins són elements afegits amb posterioritat al marge de l'estructura tipològica a respectar.
- c) En general, no es permetrà la tala total o parcial així com qualsevol tipus de dany com són tales indiscriminades, la tala d'arrels, danys a l'escorça, la perforació per a fixar elements, entre d'altres accions perjudicials.
- d) Es permetran les actuacions d'esporga dels elements morts i amb risc de caiguda.
- e) A l'entorn no es permetrà qualsevol moviment de terres, abocaments, pas d'instal·lacions aèries en l'àmbit de protecció de l'element, definit per un radi de protecció de 50 m. En tot cas, en l'afectació de l'entorn d'un radi inferior a 10 m, es prendran les mesures necessàries per no afectar la viabilitat de l'arbre.
- f) Per a efectuar tractaments fitosanitaris serà preceptiu un informe dels serveis tècnics municipals. Caldrà garantir en tot moment per part dels propietaris, públics o privats, el bon estat general de l'exemplar.
- g) En casos a on l'element botànic es catalogui pel valor paisatgístic del seu emplaçament, perquè presenta relacions amb altres béns protegits o perquè formi part d'un conjunt amb altres exemplars a on garanteixen la pervivència i la imatge del conjunt o bé perquè l'espècie té un cicle de vida curt, es permetrà la seva substitució per elements de característiques similars i de major dimensió possible.

3. Usos

Es mantindrà l'ús privat dels elements i jardins.

4. Gestió

L'Ajuntament posarà a disposició dels propietaris privats els serveis tècnics municipals per a fer el seguiment de les espècies privades catalogades. Els propietaris n'hauran de facilitar l'accés per a fer el seguiment tècnic i la supervisió dels elements protegits.

Serà d'aplicació el Decret 47/1988, d'11 de febrer sobre declaració d'arbres d'interès comarcal i local, el Decret 214/1987 sobre declaració d'arbres monumentals, i el Decret 120/1989 sobre declaració d'arbredes monumentals, d'interès comarcal i local en tot allò que no estigui regulat per aquesta norma o per la corresponent fitxa del Catàleg.

72. Hàbitats naturals, comunitats vegetals i flora

1. Definició i objectius

Comprèn els hàbitats naturals presents a Arenys de Munt, que el Catàleg ha identificat, donat que no tots els hàbitats existents estan cartografiats ja que no s'inclouen aquells hàbitats que no es poden cartografiar a escala 1:50.000. S'inclouen però, els hàbitats d'interès comunitari (HIC), en aplicació de la Directiva Hàbitats. També s'han considerat espècies de flora amenaçada de Catalunya segons el Decret 172/2008, de 26 d'agost i el Pla de Conservació de la flora vascular al Parc Montnegre i el Corredor.

2. Nivell de protecció

Es protegeixen íntegrament els hàbitats naturals, comunitats vegetals i flora inclosos en aquest Pla Especial.

3. Regulació de les intervencions

- a) Tal i com estableix l'article 2 del Decret 172/2008 les espècies de flora amenaçada es prohibeix qualsevol actuació no autoritzada amb el propòsit o resultat de destruir-les, mutilar-les, tallar-les o arrancar-les, així com la recol·lecció de les seves llavors, pol·len o espores.
- b) No es podrà alterar l'hàbitat afectant negativament les seves poblacions.
- c) No s'admeten les actuacions que puguin comportar la desaparició o degradació significativa dels diferents hàbitats, comunitats o flora catalogades com a prioritàries o d'especial interès, tal com es determina en la legislació autonòmica i europea en la matèria.
- d) Les actuacions de restauració i revegetació que es portin a terme dins del terme municipal s'han d'efectuar principalment i sempre que sigui possible amb varietats locals de les espècies autòctones pròpies.

4. Usos

Segons determina la normativa del pla general, en funció de la qualificació urbanística de la zona en què es troba.

Queda prohibida la introducció d'espècies vegetals i animals no autòctones o invasores.

5. Gestió

En general els hàbitats naturals, comunitats vegetals i la flora inclosa en el Catàleg ha sofert alteracions i sovint apareix en estat fragmentari i molt empobrit.

Caldria prendre mesures per conservar els exemplars, les poblacions que encara en queden i per afavorir-ne la revegetació i desenvolupament.

Secció 3ª. Béns ambientals i paisatgístics

73. Règim aplicable

1. Formen part dels béns ambientals paisatgístics els inclosos dins les categories d'àrees i entorns d'interès paisatgístic, recorreguts, fonts i safareigs, elements caracteritzadors del paisatge rural, fondos i espais urbans de valor ambiental.

2. Qualsevol intervenció pública o privada haurà de respectar les previsions de la fitxa de catàleg corresponent, i caldrà l'autorització d'acord amb la normativa específica i amb el compliment de les previsions del planejament general de la ciutat.

74. Àrees i entorns d'interès paisatgístic

1. Definició i objectius

En general correspondrà a àrees i entorn d'interès degut a la qualitat ambiental i/o paisatgística de l'entorn.

2. Regulació de les intervencions

- a) Serà d'aplicació de forma general el que preveu el planejament general per als sòls no urbanitzables a on s'inclouen les àrees i entorns d'interès paisatgístic. Per als sòls inclosos en altres classificacions, s'estarà al que disposa la normativa del Pla General d'Ordenació Urbana i els articles següents.
- b) Pel que fa a les condicions de paisatge, s'exclouen expressament intervencions que comportin l'alteració de les unitats paisatgístiques que es cataloguen així com els seus entorns immediats, com poden ser moviments de terres, abocaments de qualsevol tipus, obertures d'accessos o modificacions dels camins existents, construccions o instal·lacions provisionals, tanques de publicitat, entre d'altres activitats que impliquin la vulneració de les fites visuals paisatgístiques.

3. Usos

Serà d'aplicació les determinacions del Pla General d'Ordenació Urbana d'Arenys de Munt.

4. Gestió

- a) L'Ajuntament d'Arenys de Munt promourà amb propietaris i companyies de subministrament, la realització de corredors d'infraestructures lineals que no alterin de forma substancial el paisatge, especial aquell que es troba situat al sòl no urbanitzable.
- b) En el cas de les unitats de paisatge catalogades, seran d'aplicació directa les Directrius del Paisatge del planejament territorial corresponent, les Directrius del Catàleg de paisatge de la regió metropolitana de Barcelona mentre no es desenvolupi altra normativa específica per part de l'Ajuntament d'Arenys de Munt.

75. Recorreguts

1. Definició i objectius

Formen part dels recorreguts el conjunt de camins rurals i senders de la xarxa viària del terme municipal que tenen com a funció principal la vertebració del territori no urbanitzable i la comunicació

amb el poble, catalogats per aquest Pla Especial i Catàleg i que estableix el planejament urbanístic, independentment de l'existència d'altres camins que puguin declarar-se públics, tradicionals o ramaders, pels quals s'aplicarà la legislació específica existent.

La catalogació i conservació de camins rurals i recorreguts d'interès paisatgístic es realitza en base a la necessitat de protegir elements que al llarg de segles han actuat com a elements vertebradors del territori no urbanitzat.

2. Regulació de les intervencions

S'admetran intervencions de conservació i millora, amb l'objecte de conservar en la seva integritat l'actual xarxa de camins rurals, tal i com determina el planejament general (article 118).

- a) Els camins d'interès públic s'hauran de conservar en la seva integritat pel que fa al perfil longitudinal, ferm, traçats, recorreguts i elements del paisatge rural, com poden ser els marges de pedra seca o altres elements vegetals característics. Així com preservar la seva funció com a itineraris paisatgístics i accessibles.
- b) No es poden obrir nous camins, vies rurals, pistes forestals o qualsevol altre tipus de vialitat si no ho preveu expressament aquest Pla, el Pla Especial Montnegre - El Corredor, els Plans de Gestió Forestals, el pla especial d'ordenació de camins o el Pla de Prevenció d'Incendis (PPI). Queden exclosos d'aquesta prohibició els camins temporals necessaris per l'explotació forestal que han de ser autoritzats pel Departament de Medi Ambient i Habitatge a excepció d'aquells vials inclosos en un pla tècnic de gestió i millora forestal ja aprovat pel Departament o si l'obertura del vial és promoguda i aprovada pel propi Departament.

3. Usos

Serà d'aplicació les determinacions dels articles 29 i 118 del Pla General d'Ordenació Urbana d'Arenys de Munt.

4. Gestió

- a) Es vetllarà pel compliment de l'accés motoritzat al medi. Serà d'aplicació en tot la xarxa de camins rurals, la Llei 9/1995, de 27 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural, i el Decret 166/1988, de 8 de juliol, de desplegament.
- b) Es promourà el manteniment de la xarxa de camins i el seu ús com a itineraris paisatgístics i accessibles, dotant-los d'elements de senyalització i/o interpretació i de difusió que s'escaigui en cada cas, incorporant-los en itineraris, etc. per tal d'afavorir un major coneixement del conjunt del territori per part dels usuaris i que permetin oferir perspectives d'interès pel gaudi del paisatge i de l'entorn natural.

76. Fonts i safareigs

1. Definició i objectius

Formen part d'aquests elements totes les fonts naturals (fonts de mina, fonts de vessant), piques i safareigs que són elements construïts històrics vinculats a l'aprofitament dels recursos hídrics i a la tradició i l'activitat agrícola del municipi, i que destaquen pel seu grau de conservació o pel seu simbolisme en vers les costums de la població.

L'objectiu serà el manteniment del fet de l'aflorament de l'aigua i l'estructura, permetent-se la reparació o renovació de les estructures que l'acompanyen sempre que no es desvirtui l'ambient inicial, excepte en els casos que degut a la seva singularitat es cataloguin amb el nivell de protecció de conservació.

2. Regulació de les intervencions

En general s'admetran intervencions de conservació i millora, amb l'objecte de mantenir la font, la pica i el safareig i l'entorn de protecció.

- a) En aquelles fonts catalogades amb el nivell de protecció de conservació o ambiental que tenen una arquitectura i un entorn ambiental prou singular com per que sigui convenient el seu manteniment en l'estat original, no podrà alterar-se l'aspecte exterior ni modificar-se la forma, excepte quan les obres obeeixin a una raonada reparació. En aquests casos les actuacions de millora no suposaran aportacions de reinvençió o nou disseny.

Es tracta d'intervencions com ara la substitució del galets de pvc per galets de materials ceràmics o metàl·lics, reparar la rentadora, etc.. La reparació de materials ceràmics o de pedra, ornamentals desapareguts o malmesos per materials iguals als existents o originals.

- b) S'admeten les intervencions de millora que tinguin per objecte mantenir en correctes condicions de salubritat, ornat i neteja, sense alterar-ne l'estructura, ni ocultar o modificar els valors constructius o morfològics que justifica la seva catalogació.
- c) En aquells casos que és necessari intervencions de millora per garantir el fet de la captació o aflorament de l'aigua, serà permès obres de millora o reparació que no modifiquin l'escala ni l'ús de les construccions preexistents ni la tipologia que justifica la seva catalogació.
- d) Es garantirà un radi de 50 m de protecció de l'entorn de les fonts, així com, si en disposa, de tot el traçat de la seva mina.
- e) Prèviament a qualsevol intervenció caldrà definir quins són els elements originaris del conjunt que fonamenten la seva catalogació (que seran considerats elements principals) i quins són elements afegits amb posterioritat al marge de l'estructura tipològica a respectar.
- f) Serà d'aplicació de forma general el que preveu el planejament general per a les fonts localitzades en sòl no urbanitzable pel que fa a l'establiment d'un radi de protecció al seu voltant de 50 metres, lliures de noves edificacions i de qualsevol altra instal·lació que en pugui perjudicar l'ús o afectar la seva imatge. En el seu entorn es permetran obres de millora i consolidació de la font amb la màxima integració al seu entorn (article 119.3). Així com el manteniment del seu entorn en condicions de neteja, seguretat i salubritat (article 121).

3. Usos

- a) Es mantindrà l'ús privat de les fonts i d'acord amb les determinacions de la normativa del pla general.
- b) A través d'acords de custòdia entre l'Ajuntament i els propietaris de les finques es podrà obtenir suport per conservar els valors de l'element catalogat i compatibilitzar-ho amb l'accés públic a l'entorn amb finalitat educativa i paisatgística.

4. Gestió

Es garantirà un radi de 50 m de protecció de l'entorn de les fonts, així com, si en disposa, de tot el traçat de la seva mina.

77. Elements caracteritzadors del paisatge rural

1. El paisatge rural el conformen els elements naturals i patrimonials que determinen un conjunt harmònic que cal preservar. Aquest paisatge està format per la relació entre elements naturals i artificials com poden ser masies, rieres i torrents, camins, barraques de vinya, coves de sauló i tots els elements que conformen feixes o marges, situats en el sòl no urbanitzat.

2. Les construccions típiques de l'entorn agrícola i rural queden expressament protegides de forma íntegra, quedant prohibida qualsevol intervenció sobre aquests elements excepte les que tinguin com a finalitat la seva reparació, consolidació i reconstrucció dels mateixos.

El tractament de les construccions es farà utilitzant materials iguals als original o que es demostrin que són compatibles, per les seves característiques físiques i químiques. Qualsevol intervenció, a l'emplaçament o a l'entorn proper, que s'autoritzi i afecti algun d'aquests elements, haurà de preveure mesures per a la seva preservació i/o integració, respectant els materials i tipologia.

78. Fondos

1. Definició i objectius

Compren els fondos o camins de fondos careners o de vessant del municipi que constitueixen un element històric i paisatgístic singular del municipi.

El fondo o camí fondo, és un camí estret, un corriol d'uns quatre metres d'ample, excavat entre dues parets de material poc cohesionat, com el sauló o l'argila, l'alçada de les quals sobrepassa, normalment els quatre metres. El pendent acostuma a ser força pronunciat.

2. Regulació de les intervencions

- a) S'admetran intervencions de conservació i millora, amb l'objecte de conservar en la seva integritat.
- b) S'hauran de conservar en la seva integritat pel que fa al perfil longitudinal, ferm, traçats, recorreguts i elements del paisatge rural, com poden ser els marges i la vegetació característics. Així com preservar la seva funció com a itineraris paisatgístics i accessibles.

3. Usos

- a) Només és permès el pas de vianants i animals com cavalls o ramats. Excepcionalment s'admetrà el pas de vehicles rodats en els trams on el fondo és la única comunicació vial.
- b) Serà d'aplicació les determinacions del Pla General d'Ordenació Urbana d'Arenys de Munt.

4. Gestió

- a) És garantirà la seva preservació com a vials de comunicació de vianants i corredors ecològics i paisatgístics.
- b) Garantir la seva senyalització i neteja d'abocaments incontrolats.

79. Espais urbans de valor ambiental

1. Definició i objectius

Correspon a espais verds urbans, places o jardins, de dimensions petites destinades a l'esbarjo de la població, que poden presentar components de vegetació (entapissants, arbusts, prats, arbres, etc.) i elements de mobiliari i enllumenat. S'inclouen en el catàleg per les seves característiques pròpies ambientals i paisatgístiques i de relació amb l'entorn.

2. Nivell de protecció

Es protegeixen els parcs i jardins inclosos en aquest Pla Especial i Catàleg, incloent la seva configuració i distribució i les espècies botàniques que el caracteritzen, així com elements arquitectònics que els caracteritzen.

3. Regulació de les intervencions

És d'aplicació el que preveu la normativa del planejament general en relació als espais destinats a parcs, jardins i places públiques dins del sistema de parcs i jardins urbans i de cada fitxa del Catàleg.

En aquest espai es poden desenvolupar les actuacions de reparació dels elements arquitectònics existents i de reordenació dels espais encaminada a la recuperació de l'ordenació original.

No són admeses les obres de pavimentació o de tancament d'espais que fraccionin l'espai o en canviïn les característiques generals o puguin afectar a la vegetació existent.

En la reposició d'arbrat, plantes arbustives i entapissants i en general en la millora de l'espai caldrà tenir en compte:

- a) Ser ben adaptades a les condicions climàtiques del medi. Preferentment seran espècies autòctones.
- b) Ser ben adaptades a les condicions particulars del medi físic: orientació, pendent, il·luminació, vent, cobertura del sòl, tipus de sòl, etc.
- c) Ser ben adaptades a l'espai disponible, tant en el moment de la seva implantació com tenint en compte el seu desenvolupament futur.
- d) Afavorir l'augment de la biodiversitat de l'espai urbà.
- e) Tenir requeriments de manteniment mínims.
- f) No es podran usar espècies invasores, sobretot les al·lòctones.

4. Usos

Ús com a espai lliure amb usos i activitats de caràcter públic que no interfereixin amb les funcions de descans i esbarjo de la població i d'acord amb el planejament general.

5. Gestió

- a) L'Ajuntament d'Arenys de Munt vetllarà pel manteniment de les espècies incloses als parcs i jardins públics i privats, aplicant-se els mateixos criteris que es preveuen als articles anteriors pel que fa a la protecció d'arbres i arbredes.
- b) En el cas de jardins o parcs de propietat privada, l'Ajuntament posarà a disposició dels propietaris privats els serveis tècnics municipals per a fer el seguiment de les espècies botàniques i l'entorn natural. Els propietaris n'hauran de facilitar l'accés per a fer el seguiment tècnic i la supervisió dels elements vegetals, que queden expressament protegits.
- c) Serà d'aplicació l'ordenança municipal sobre Parcs i Jardins o Pla d'usos i d'ordenació per al correcte manteniment i conservació dels parcs i jardins de la ciutat en les activitats de lleure, educatives, ambientals i culturals, que l'Ajuntament d'Arenys de Munt pugui elaborar.

- c) S'ha d'evitar la localització de qualsevol edifici o instal·lació en els punts culminants o entorns propers dels cims, turons i carenes.
- d) En temes de paisatge, els àmbits corresponents a l'espai natural del Parc del Montnegre i el Corredor es regulen mitjançant el corresponents Plans especial.

CAPÍTOL 6. NORMATIVA PARTICULAR DE PROTECCIÓ DEL MEDI NATURAL

Secció 1ª. Disposicions generals

80. Protecció del medi natural

L'establiment de qualsevol ús autoritzat i previst per la present normativa comportarà l'obligació d'adoptar les mesures necessàries per evitar la degradació de la naturalesa i per aconseguir una integració total en el medi, garantint en tot moment la conservació dels elements naturals, de la flora, la fauna i el paisatge.

81. Prevenció d'incendis forestals

Les edificacions situades en terrenys forestals hauran d'adoptar les mesures de prevenció d'incendis forestals que estableix la Llei 5/2003, de 22 d'abril, de mesures de prevenció d'incendis forestals en les urbanitzacions sense continuïtat immediata amb la trama urbana i Decret 123/2005 de 14 de juny), que estableix que hauran de mantenir una franja perimetral de 25 metres d'amplada, permanentment lliure de vegetació baixa i arbustiva, amb la massa forestal aclarida i les branques baixes esporgades.

82. Protecció del paisatge

1. Normes generals

- a) Els objectius i criteris de protecció, gestió i ordenació del paisatge a nivell municipal, es definiran a través del corresponent Catàleg de Paisatge de Catalunya, d'acord amb la Llei 8/2005, de 8 de juny de protecció, gestió i ordenació del paisatge, i de les Directrius del Paisatge que se'n deriven i s'integrin en el planejament territorial.
- b) Qualsevol activitat o implantació d'usos s'ha de realitzar de manera que es minimitzi el seu impacte negatiu sobre el paisatge.

2. Normes d'ordenació territorial i Directrius del Paisatge

Segons l'article 9 de la Llei 8/2005, de 8 de juny de protecció, gestió i ordenació del paisatge, els catàlegs del paisatge i les directrius del paisatge són els instruments per a protegir, gestionar i ordenar el paisatge.

En aquest sentit, són d'aplicació directa les determinacions en l'àmbit del sòl no urbanitzable que es detallen en el Títol II de les Normes d'ordenació territorial i Directrius del Paisatge del Pla Territorial Metropolità de Barcelona, aprovat definitivament l'abril de 2010.

3. Catàleg del Paisatge i objectius de qualitat paisatgística

Pel que fa al Catàleg de paisatge de la regió metropolitana de Barcelona (aprovat en caràcter previ i actualment en període d'exposició pública), són també d'aplicació els objectius de qualitat paisatgística i els criteris i accions que el Catàleg proposa per a la unitat de paisatge Alt Maresme a la qual Arenys de Munt pertany (capítol 23 Volum IIb). Així com també els objectius, mesures i accions definits per a tot l'àmbit territorial de la Regió Metropolitana de Barcelona (capítols 13 i 14 Volum I).

4. A mesura que s'elaborin els instruments previstos a la legislació sobre el paisatge, s'adoptaran en l'àmbit del Pla les directrius que es derivin dels objectius de qualitat continguts en els catàlegs. Les directrius s'incorporaran al Pla amb efectes normatius mitjançant la corresponent modificació. Mentre aquesta incorporació no es produeixi, s'aplicaran les regulacions que s'estableixen en aquest títol, les quals mantindran la vigència sense perjudici de les modificacions que es poguessin derivar de l'esmentada incorporació.

5. Serveis de línies aèries o soterrades de transport d'energia i/o matèria

- a) Els creuaments en el sòl no urbanitzable per noves línies aèries o soterrades de transport de matèria o energia (línies elèctriques d'alta tensió, oleoductes, gasoductes, línies telefòniques, etc.), es canalitzaran i s'ordenaran conjuntament amb les existents, preveient corredors al llarg de les grans infraestructures de comunicació o pels terrenys que menys perjudiquin la qualitat ambiental i paisatgística del territori, sempre el més allunyades possible dels espais protegits i evitant el pas per carenes, cingles i punts culminants.
- b) El traçat de les noves línies d'alta tensió, l'adequació o els trasllats de les existents requerirà la formulació de Pla Especial urbanístic en el que es determini la seva necessitat, les alternatives de traçat amb menys impacte i les mesures correctores per minimitzar-los.
- c) Els projectes tècnics per a l'estesa de noves línies elèctriques, a més haurà de complir l'articulat general d'aquest Pla referent a infraestructures i prevenció d'incendis. En l'execució del projecte s'ha d'evitar al màxim l'obertura de camins. En qualsevol cas, s'han de preveure mesures de control de l'erosió i de prevenció del risc d'incendi i s'ha de presentar un projecte de restauració del conjunt d'àrees afectades.
- d) En els cas de les línies aèries de transport elèctric de mitja i d'alta tensió es col·locaran proteccions en les torres i els cables per evitar accidents a l'ornitofauna.

6. Instal·lacions de comunicacions
 - a) La ubicació d'antenes, torres de telecomunicacions i similars ha de ser preferentment aquella on hi hagi instal·lacions similars preexistents.
 - b) Per a l'atorgament de llicències d'instal·lació d'aquestes instal·lacions que hagin de tenir una presència visual rellevant en el paisatge, s'incorporaran al projecte tècnic que ha d'acompanyar la sol·licitud d'autorització, els estudis necessaris per a mostrar-ne la inserció en el mateix i els que permetin avaluar-ne els efectes i les mesures a adoptar.
7. Elements de delimitació de conreus i propietats
 - a) Les tanques són considerats elements que alteren la continuïtat biològica del territori i si no s'integren adequadament al paisatge, produeixen impacte.
 - b) L'Ajuntament vetllarà per a la retirada de les tanques existents en el sòl no urbanitzable, que no estiguin d'acord a aquesta normativa, en especial aquelles que dificulten les tasques de prevenció i extinció d'incendis forestals i la lliure circulació de la fauna.
8. Senyalització i publicitat
 - a) No es permet la col·locació de cartells o elements publicitaris en el sòl no urbanitzable, i evitar així, la distorsió de la visió del paisatge natural i la silueta del perfil muntanyós (carenes, turons...).
 - b) S'admet la instal·lació a la xarxa viària dels senyals de caràcter informatiu, indicador o pedagògic que es considerin necessaris per al correcte desenvolupament de les activitats admeses. S'exclou d'aquest supòsit qualsevol senyal o cartell de caràcter publicitari.
 - c) Els senyals han de ser conformes als criteris de disseny i localització establerts pels serveis municipals competents.
9. Estudi d'impacte i integració paisatgística
 - a) Les actuacions en el sòl no urbanitzable, amb una presència visual rellevant en el paisatge, incorporaran en la seva tramitació de llicència un estudi d'impacte i integració paisatgística d'acord amb l'article 19 del Reglament de la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge.
 - b) El contingut de l'estudi d'impacte i integració paisatgística és el que estableix l'article 21 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge. L'estudi comprendrà com a mínim seccions de la implantació dels edificis i del moviment de terres necessari, imatges principals dels nous edificis o construccions presentades en el seu context paisatgístic, i també l'explicació de les solucions complementàries d'integració adoptades: materials, colors, vegetació, apantallaments visuals, etc.

83. Protecció del medi nocturn

Per prevenir i corregir els efectes negatius de la contaminació lumínica (com afectar la visió del cel, l'enlluernament, la intrusió lumínica o el sobreconsum energètic i econòmic), caldrà que les intervencions d'enllumenat exterior compleixin les determinacions d'acord amb la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn, i el decret

que la desenvolupa, i segons el Mapa de protecció de la contaminació lluminosa d'Arenys de Munt elaborat per la Generalitat de Catalunya.

84. Espècies que s'haurien d'evitar en restauració i en jardineria

Pel que fa a la gestió dels espais verds, tant en jardins públics com privats, en treballs de jardineria, reforestacions i treballs de restauració (revegetacions, plantacions d'apantallament i integració paisatgística, etc.) es prohibeix utilitzar espècies exòtiques amb reconegut comportament invasor, d'acord amb el llistat d'espècies de l'annex I de la present normativa. De la mateixa manera, la detecció d'aquestes espècies en un jardí, finca o espai natural hauria de requerir el seu control o la seva retirada immediata per evitar-ne la propagació.

Caldrà també atendre a l'establert a les llistes d'espècies de flora exòtiques invasores prioritàries a la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, segons el Pla Estratègic de Conservació d'hàbitats d'interès comunitari, associacions vegetals rares i amenaçades, i flora amenaçada i/o endèmica a la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.

Així com donar compliment al Reial Decret 630/2013, de 2 d'agost, pel qual es regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores.

85. Altres regulacions

Per a tots els elements catalogats, caldrà donar compliment a la normativa ambiental següent:

- Decret 21/2006, de 14 de febrer, pel qual es regula l'adopció de criteris ambientals i d'ecoeficiència en els edificis.
- Codi Tècnic de l'Edificació
- Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica i el Decret 176/2009, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 16/2002 i se n'adapten els annexos.
- Decret legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de residus.
- Decret 89/2010, de 29 de juny, pel qual s'aprova el Programa de gestió de residus de la construcció de Catalunya (PROGROC), es regula la producció i gestió dels residus de la construcció i demolició, i el cànon sobre la deposició controlada dels residus de la construcció;
- Reial decret 9/2005, de 14 de gener, pel qual s'estableix la relació d'activitats potencialment contaminants del sòl i els criteris i estàndards per a la declaració de sòls contaminats.
- Llei 20/2009, del 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats.

- Criteris establerts a la IRP/971/2010, de 31 de març, i adoptar les mesures necessàries per reduir el risc d'inundació.

Decret 30/2015, de 3 de març, pel qual s'aprova el catàleg d'activitats i centres obligats a adoptar mesures d'autoprotecció i es fixa el contingut d'aquestes mesures.

ANNEX 1. Relació d'espècies que s'haurien d'evitar en revegetació i en jardineria

S'hauria d'evitar qualsevol espècie, tant en jardins públics com privats, que tingui un comportament expansiu o invasor demostrat i així s'haurien de descartar els següents tàxons.

De la mateixa manera, la detecció d'aquestes espècies, en un jardí, finca o espai natural hauria de requerir el seu control o la seva retirada immediata per evitar-ne la propagació. La gestió dels residus vegetals s'ha de fer de manera que no generi noves dispersions.

Arbres

acàcia (Robinia pseudoacacia)
ailant (Ailanthus altissima)
freixe americà (Fraxinus pennsylvanica)
freixe de flor (Fraxinus ornus)
acàcia de tres punxes (Gleditsia tracanthos)
morera del paper (Broussonetia papyrifera)
mimosa (Acacia dealbata)
negundo (Acer negundo)
troana (Ligustrum lucidum)

Arbusts

Amporpha fruticosa
Baccharis halimifolia
budlèia (Buddleja davidii)
cornera de la Xina (Cotoneaster lacteus)
carolina o coronil-la glauca (Coronilla valentina)
Cotoneaster tomentosa (Garrotxa)
piracant (Pyracantha angustifolia) i (P. crenatoserrata)
pitospor (Pittosporum tobira)

Plantes entapissants i reptants

campanetes (Ipomoea cf. indica)
miraguà (Araujia sericifera)
bàlsam, unglia de gat o dits de bruixa (Carpobrotus edulis) i (C. acinaciformis)
bàlsam emparrador (Boussingaultia cordifolia) o (Anredera cordifolia)
cabellera de la reina (Aptenia cordifolia)
liligabosc (Lonicera japonica)
Senecio mikanloides
Senecio angulatus
Senecio inaequidens
Sicyos angulatus
tradescantia Tradescantia fluminensis
vinya del Tibet (Fallopia baldschuanica = Bilderdyckia aubertii)
vinya verge (Parthenocissus quinquefolia)

Altres espècies (ornamentals, etc.)

acant (Acanthus mollis)
bambú o canya americana Phyllostachys, Bambusa,
canya (Arundo donax)
Erigeron karvinskianus
gasània (Gazania sp.)

herba de la Pampa (Cortaderia selloana)
nyàmera Helianthus tuberosus
ràim de moro Phytolacca americana

Plantes aquàtiques

Azolla sp.
Cyperus eragrostis
Elodea canadensis
jacint d'aigua Eichhornia crassipes
Ludvigia grandiflora
Myriophyllum aquaticum

Gramínies per a hidrosembra

Paspalum sauriae
Eragrostis curvula

Plantes crasses i assimilables

aloe maculat (Aloe maculata)
atzavares o figuerasses (Agave sp.)
Bryophyllum daigremontianum (=Kalanchoe daigremontiana)
figueres de moro (Opuntia ficus-indica/O. maxima O. stricta i O. linguiformis)

Plantes que haurien de comportar la seva retirada immediata d'un terreny atesa la seva demostrada capacitat invasora / de dispersió

Aster pilosus
Aster squamatus
Datura stramonium
Oxalis pes-caprae
Tabac de jardí *Nicotiana glauca*
Seneci del Cap Senecio inaequidens
Solanum chrysotrichum

PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE PROTECCIÓ I CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC,
ARQUITECTÒNIC I AMBIENTAL DEL MUNICIPI D'ARENYS DE MUNT

9. ESTUDI ECONÒMIC I FINANCER

ESTUDI ECONÒMIC I FINANCER

L'estudi econòmic i financer estableix la capacitat de l'Ajuntament d'Arenys de Munt per dur a terme les actuacions de les quals és responsable de la seva execució.

La finalitat del present estudi econòmic i financer és determinar la viabilitat del PEUPC d'Arenys de Munt en funció dels recursos financers de que es disposa per a la seva execució.

1. Delimitació de les actuacions

Atenent a que el desenvolupament normatiu del PEUPC d'Arenys de Munt no preveu adquisició de sòl, ni de sòls a urbanitzar, ni despeses derivades d'altres conceptes, la despesa econòmica pel desplegament correcte del present document urbanístic és nul·la.

Les actuacions que es puguin derivar directe o indirectament per l'aplicació del PEUPC d'Arenys de Munt i que comportin inversió, vindran referides majoritàriament per l'aplicació del Pla General vigent.

Així, el PEUPC d'Arenys de Munt no planteja cap actuació pública que comporti una despesa municipal més enllà de les pròpies de la despesa corrent. No obstant caldria considerar una partida pressupostària addicional anual que cobris la despesa previsible pel funcionament de la Comissió Municipal de Patrimoni Cultural d'Arenys de Munt, a partir del moment de la seva creació. La constitució d'aquesta Comissió i la regulació de les funcions detallades i règim de funcionament es durà a terme mitjançant els mecanismes que estableix la legislació sobre règim local. Així, les potencials retribucions derivades de la seva constitució i funcionament periòdic, quedarien regulades pel Reglament de funcionament de l'esmentada Comissió.

Altrament, caldria considerar una partida pressupostària addicional anual que cobris els treballs de manteniment dels elements catalogats de propietat municipal.

2. Mesures de foment i suport tècnic-financer

L'Ajuntament d'Arenys de Munt i/o altres administracions públiques podran establir, d'acord sempre amb la disponibilitat pressupostària, accions de col·laboració amb els particulars.

Aquestes ajudes podran materialitzar-se mitjançant els aspectes següents:

- La prestació d'assessorament per a la redacció dels projectes i l'execució d'obres de conservació i restauració d'elements protegits, mitjançant el suport de tècnics municipals dels serveis d'urbanisme i de cultura.
- La tramitació i aprovació dels instruments de planejament necessaris per tal d'afavorir el correcte manteniment i la modernització, adequada i rigorosa, dels elements catalogats i els seus entorns.
- El reconeixement de desgravacions tributàries i fiscals als immobles catalogats, dins els límits autoritzats per la legislació vigent (veure apartat següent Exempcions fiscals). Aquesta reducció anirà vinculada al compromís justificat i acreditat de la voluntat de protecció, conservació i millora del bé patrimonial.

- La possible concessió d'ajuts a aquells propietaris o promotors que assumeixen al seu càrrec les obres i despeses de prospecció arqueològica efectuada sota la coordinació de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament d'Arenys de Munt d'acord amb els corresponents permisos del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.

- La instal·lació de medis especials de seguretat o serveis de protecció que garanteixin la conservació dels immobles catalogats.

Paral·lelament a les mesures anteriors l'Ajuntament d'Arenys de Munt i altres administracions públiques competents, d'acord amb el seu pressupost i en l'exercici de les seves competències, podran adoptar mesures de foment i actuació econòmica positiva.

3. Exempcions fiscals

Les determinacions proposades pel PEUPC d'Arenys de Munt comporten repercussions en les recaptacions d'impostos amb les següents característiques segons els tipus de catalogació dels béns:

a) Els Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN), segons l'article 59 de la Llei de Patrimoni Cultural Català 9/93 de 30 de setembre, estan exempts de l'IBI, en els termes fixats per la Llei de l'Estat 39/1988, de 28 de desembre, de regulació de les hisendes locals.

Igualment estan exemptes de l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres aquelles tinguin per finalitat la conservació, la millora o la rehabilitació.

b) Per la resta de béns catalogats, pel que fa a l'IBI, s'aplica el RD 1020/93 que estableix els coeficients correctors del valor del sòl i de les construccions (norma 14, punt 2, coeficient L) per a les finques incloses en catàlegs i plans especials de proteccions.

